

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ,
МОЛОДЕЖИ И СПОРТА УКРАИНЫ

Национальный аэрокосмический университет им. Н. Е. Жуковского
«Харьковский авиационный институт»

К 80-летию основания университета

История ХАИ

Библиографический указатель

Харьков «ХАИ» 2011

УДК 016 : 378.4(09)(477.54)
И 90

Составители : И. В. Олейник, Н. М. Ткаченко,
 В. С. Гресь, В. Н. Павленко

Под общей редакцией Н. М. Ткаченко

И 90 **История ХАИ : к 80-летию основания университета : библиогр. указ. / сост. И. В. Олейник, В. С. Гресь, Н. М. Ткаченко, В. Н. Павленко ; под общ. ред. Н. М. Ткаченко. – Х. : Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «Харьк. авиац. ин-т», 2011. – 256 с.**

УДК 016 : 378.4(09)(477.54)

© Олейник И.В., Гресь В.С., Ткаченко Н.М., Павленко В.Н., 2011

© Национальный аэрокосмический университет им. Н.Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт», 2011

Вступление

Тематический библиографический указатель посвящен 80-летию со дня основания Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт» и содержит материалы об университете, опубликованные в научных, научно-популярных и справочных изданиях, в центральной и местной прессе. Представленные источники охватывают период с 1935 по 2009 гг.

Сведения, включенные в указатель, позволяют проследить динамику развития университета, ознакомиться с направлениями его учебно-воспитательной, научно-исследовательской и административно-хозяйственной деятельности, с результатами конструкторского творчества и спортивными достижениями. В него вошли материалы о выдающихся деятелях авиации, чья жизнь была связана с Харьковским авиационным институтом, об ученых, преподавателях и сотрудниках, самоотверженный труд которых принес вузу заслуженный авторитет и мировое признание. О качестве образования в университете говорят достижения его выпускников, а многолетние традиции свидетельствуют о преемственности поколений. Данный указатель не претендует на полноту охвата материала, т. к. отражает только те документы, которые содержат фонд научно-технической библиотеки и музей ХАИ.

Материал сгруппирован по тематическим разделам, внутри разделов – в порядке хронологии, в пределах каждого года – в алфавитном порядке.

Справочный аппарат снабжен именованным указателем и указателем летательных аппаратов, созданных в Харьковском авиационном институте.

Библиографирование осуществлено на языке оригинала в соответствии с ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Общие требования и правила составления». Слова и словосочетания сокращены в соответствии с ДСТУ 3582–97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі» и ГОСТ 7.12–93 «Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила».

Библиографический указатель может быть полезен студентам, сотрудникам, выпускникам, а также всем, кто интересуется историей Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт».

Вопросы общей истории института

1944

1. **Пихтовников, Р. В.** Харьковский авиационный институт имени ОСО-АВИАХИМА / Р. В. Пихтовников // Ученые Харькова к годовщине освобождения родного города : краткий обзор работы учеб. и науч.-исслед. ин-тов за годы войны. – Х., 1944. – С. 39–42.

В годы Великой Отечественной войны профессорско-преподавательский состав института не только осуществлял учебную работу, но и активно оказывал научно-техническую помощь промышленным предприятиям Казани, города, в котором ХАИ находился в эвакуации.

1965

2. **Быстров, Н. А.** Из истории Харьковского авиационного института : (к 35-летию создания) / Н. А. Быстров // Тезисы докладов на XXII научной конференции института (16–25 апр. 1965 г.) / МВ и ССО УССР, Харьк. авиац. ин-т. – Х., 1965. – С. 3.

В докладе, основанном на архивных документах и литературных источниках, раскрываются некоторые моменты из жизни и деятельности института в довоенные годы.

1978

3. [Віднині ХАІ – імені М. Є. Жуковського / фотогр. С. Глуценка, О. Литвина // За авіакадри. – 1978. – 9 лют. – С. 1.](#)

У Харківському авіаційному інституті в урочистій обстановці відбувся мітинг з нагоди присвоєння йому імені основоположника російської авіації М. Є. Жуковського.

4. [Кононенко, В. От почина – к опыту / В. Кононенко // Красное знамя. – 1978. – 22 дек.](#)

Раскрыты основные направления деятельности Харьковского авиационного института им. Н. Е. Жуковского.

1979

5. [Кононенко, В. Орлиного лету початок / В. Кононенко, В. Шнітман // Вечір. Харків. – 1979. – 1 трав. – С. 3.](#)

Про становлення радянської авіації і внесок в її розвиток науковців і співробітників Харківського авіаційного інституту.

1980

6. [Арсон, Л. Як ми починали : до 50-річчя інституту / Л. Арсон // За авіакадри. – 1980. – 21 лют. – С. 2.](#)

Спогади випускника першого набору Л. Арсона про те, в яких історичних і соціально-економічних умовах створювався Харківський авіаційний інститут.

7. [Вехи истории : цифры и факты // За авіакадри. – 1980. – 13 черв. – С. 2–3.](#)

8. [Інституту вручено орден Леніна : \(звіт про урочисті збори\) // За авіакадри. – 19 черв. – 1980. – С. 1–2.](#)

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 16 квітня 1980 року Харківський авіаційний інститут ім. М. Є. Жуковського за великі заслуги в підготовці висококваліфікованих спеціалістів і розвиток науки нагороджено орденом Леніна.

9. [Кононенко, В. Всегда в поиске : \[к 50-летнему юбилею Харьковского ордена Ленина авиационного института им. Н. Е. Жуковского\] / В. Кононенко // За авіакадри. – 1980. – 13 черв. – С. 1.](#)

10. [Кононенко, В. Стремление к высоте / В. Кононенко // Правда Украины. – 1980. – 29 июля.](#)

История и современность Харьковского ордена Ленина авиационного института им. Н. Е. Жуковского.

11. [Ламм, М. З далекого минулого : до ювілею інституту / М. Ламм // За авіакадри. – 1980. – 14 лют. – С. 2.](#)

Розповідь про перших ректорів, науковців і педагогів, завдяки яким ХАІ став одним з передових вузів країни.

12. **На прапорі вузу – орден Леніна** : репортаж із загальноінститутського мітингу // За авіакадри. – 1980. – 24 квіт. – С. 1.

13. **Указ Президії Верховної Ради СРСР про нагородження Харківського авіаційного інституту імені М. Є. Жуковського орденом Леніна** // За авіакадри. – 1980. – 24 квіт. – С. 1.

14. [Фролов, С. Вища школа творчості. Харківському авіаційному інституту ім. М. Є. Жуковського – 50 / С. Фролов // Соціаліст. Харківщина. – 1980. – 14 черв.](#)

1985

15. [Вехи нашей биографии. 1930–1980 : \[хронология исторических событий\] // За авиакадры. – 1985. – 29 марта. – С. 3.](#)

1988

16. [Гимн ХАИ / текст Г. Н. Пучков // Ленін. зміна. – 1988. – 3 берез.](#)
17. **ХАИ в цифрах** // За ав иакадры. – 1988. – 27 окт. – С. 1.

1990

18. **Вехи истории : цифры и факты** // За авиакадры. – 1990. – 1 окт. – С. 2–3.

19. **Харьковский авиационный институт (1930–1990) : очерк истории** / [Н. А. Быстров, А. С. Набатов, Н. П. Артеменко, И. В. Барышев, Н. Т. Березюк, И. П. Голдаев, А. Г. Гребеников, А. М. Гринченко, А. Г. Левчук, Б. И. Паначевный, С. Д. Фролов ; отв. ред. Н. Т. Березюк]. – Х. : Основа, 1990. – 190 с. : ил. – Содерж.: Гл. 1 : У истоков создания Харьковского авиационного института. 1922–1930. – С. 7–12 ; Гл. 2 : Становление института. 1930–1941. – С. 13–34 ; Гл. 3 : Институт в годы Великой Отечественной войны. 1941–1945. – С. 35–44 ; Гл. 4 : Восстановление и развитие института. 1945–1958. – С. 45–62 ; Гл. 5 : Формирование учебно-воспитательного и научного комплекса. – С. 63–104 ; Гл. 6 : Совершенствование учебно-воспитательного и научного комплекса в условиях научно-технического прогресса. 1980–1990. – С. 105–153.

В монографии, посвященной 60-летию основания Харьковского авиационного института им. Н. Е. Жуковского, рассматривается история зарождения, становления и развития одного из старейших вузов страны. Показана творческая работа коллектива ХАИ по разработке и созданию в 30-е годы XX ст. новых конструкций отечественных самолетов и двигателей к ним. Представляют интерес материалы, рассказывающие об участии студентов и преподавателей в Великой Отечественной войне, об их работе в оборонной промышленности в тылу, о возрождении ин-ститута в послевоенные годы. Освещается вклад коллектива института в подготовку авиационных инженеров, развитие науки, укрепление связи вуза с производством.

1991

20. **Аэрокосмическая неделя в Харьковском авиационном институте** : посвящается 80-летию проведения в Харькове первой на юге страны авиационной выставки в Международный год космоса : 12–17 ноября 1991 г. // За авиакадры. – 1991. – 11 нояб. – С. 1.

1994

21. **Харьковский авиационный институт (ХАИ)** // Авиация : энциклопедия / под ред. Г. П. Свищева. – М., 1994. – С. 639.

1995

22. **Савин, В. С.** Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.
С. 109–110, 14: предвоенная история института.
С. 171–172: довоенные научные исследования ХАИ в области двигателестроения.

1998

23. [Кривцов, В. С.](#) [Создадим вуз мирового университетского уровня : интервью с ректором института В. С. Кривцовым](#) // За авиакадры. – 1998. – № 1. – С. 1–2.

2000

24. **Шебанов І.** Гімн ХАІ / І. Шебанов ; музика Ю. Борисюка // За авиакадры. – 2000. – № 10/11. – С. 1.

25. **Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70** : [нариси з історії] / [редкол. С. А. Арасланов, К. В. Безручко, М. В. Білан, І. П. Внуков, В. Є. Гайдачук, В. Ф. Деменко, А. І. Долматов, Ю. І. Жебель, В. М. Ілюшко, Я. С. Карпов, В. В. Кириченко, В. Д. Кожухов, Т. М. Колесникова, В. О. Копилов, В. С. Кривцов, Л. О. Кузьменко, А. С. Кулік, Л. О. Малашенко, М. В. Нечипорук, Я. В. Сафронов, О. А. Сідаченко, В. Т. Сікульський, О. Є. Федорович, Т. П. Цепляєва, Ю. С. Шошин ; за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х. : Оригінал, 2000. – 320 с. : ил.

Ювілейне видання, присвячене історії, створенню й розвитку відомого в світі авіаційного вузу.

26. **Кривцов, В. С.** ХАІ – дійсність і майбутнє / В. С. Кривцов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 64–67.
27. **Рябков, В. І.** Біографія ХАІ в конструкціях літаків від «ХАІ-1» до «ХАІ-70» / В. І. Рябков // *Там само.* – С. 86–87.
28. **Савін, В. С.** Початок розвитку авіації у Харкові / В. С. Савін // *Там само.* – С. 11–23.
29. [Федорович, О. Е. ХАИ исполнилось 70 : \[о целях и задачах, стоящих перед вузом на современном этапе : беседа с проректором университета по научной работе, зав. кафедрой АСУ, доктором технических наук, профессором О. Е. Федоровичем / записал А. Ю. Совенко\] / О. Е. Федорович // Авиация и время. – 2000. – № 2. – С. 1.](#)
30. **ХАІ : наша історія. 1930–2000** : [хронологія історических подій] // За авіакадри. – 2000. – № 5/6. – С. 1.
31. **ХАІ – національний** // За авіакадри. – 2000. – № 8/9. – С. 1.
Указом Президента України № 1059/2000 від 11 вересня 2000 р. Державному аерокосмічному університету ім. М. Є. Жуковського було надано статус національного і постановлено надалі іменувати його Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».
32. **Цепляєва, Т. П.** Сторінки історії / Т. П. Цепляєва // За авіакадри. – 2000. – № 8/9. – С. 2–3.

2001

33. **Федорович, О. Е.** Наши в Китае / О. Е. Федорович, Н. В. Белан // За авіакадри. – 2001. – № 11. – С. 3.
С 11 по 26 сентября 2001 года по приглашению Пекинского аэрокосмического университета в рабочей командировке находились проректор университета О. Е. Федорович и декан факультета ракетно-космической техники Н. В. Белан. Основная цель визита – обсуждение возможности обучения студентов из Китая в Национальном аэрокосмическом университете им. Н. Е. Жуковского «ХАИ», подготовки магистров и аспирантов, а также выполнения ряда научно-исследовательских работ.

2002

- 34. Безручко, К. В.** Успіхи та досягнення Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» / К. В. Безручко // За авіакадри. – 2002. – № 12. – С. 1–3.

2003

- 35. Цепляева, Т. П.** 1930 г. ... странички истории / Т. П. Цепляева // За авіакадри. – 2003. – № 2/3. – С. 3–4.

Освещена деятельность института в 1931–1932 годах, когда создавался скоростной самолет ХАИ-1 под руководством заведующего кафедрой конструкций самолетов И. Г. Немана.

2004

- 36. Історія міста Харкова ХХ століття** : присвячується 350-річчю міста Харкова. – Х. : Фоліо : Золоті сторінки, 2004. – 688 с.

С. 257, 428, 514, 642: Харківський авіаційний інститут.

2005

- 37. Грінченко, А. М.** Шлях звитяги // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 61–81.

Викладено історію всіх напрямків діяльності вузу від часу його створення до сьогодення.

- 38. Карпов, Я. С.** Образование и наука в ХАИ – сплав мудрости опыта и энергии мечтателей / Я. С. Карпов // Там же. – С. 568–572.

- 39. Кривцов, В. С.** ХАИ – це історія, сьогодення і майбутнє / В. С. Кривцов // Там само. – С. 122–141.

- 40. Набатов, А. С.** Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – 352 с.

Представлен обзор самолетов, вертолетов и других летательных аппаратов, а также свободнолетающих динамически подобных крупномасштабных моделей самолетов нового поколения, созданных в ХАИ

за 75 лет. Приведены описания, схемы и фотографии более 200 различных видов летательных аппаратов, разработанных, построенных и испытанных студентами и сотрудниками вуза. Широко представлены создатели летательных аппаратов, описано начало ракетостроения в Украине, раскрыты творческие связи НИИ проблем физического моделирования с ЦАГИ, ЛИИ и авиационными ОКБ им. П. О. Сухого, им. А. И. Микояна и им. В. М. Мясищева.

41. Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов, Я. С. Карпов, В. Ф. Деменко, К. В. Безручко, О. В. Гайдачук, М. В. Нечипорук, В. Т. Сікульський]. – Х. : ХАІ, 2005. – 656 с.

У роботі висвітлено історію та сьогодення Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», його факультетів і кафедр, наукових шкіл, подано загальну характеристику студентства й випускників.

42. Они покоряли небо : [монографія] / [С. А. Бычков, Л. А. Малашенко, В. Н. Кобрин, О. Р. Черановский, А. Г. Гребеников, В. И. Рябков, Т. П. Цепляева, А. В. Бородин, С. А. Арасланов, Г. Г. Хмыз, А. В. Кретов, В. Н. Желдоченко, Л. В. Капитанова, Л. И. Лосев, А. А. Люшня, А. А. Редько, Е. Ю. Сафонова, М. Н. Федотов] ; под ред. В. С. Кривцова, М. Н. Федотова. – Х. : ХАИ, 2005. – 563 с. : ил.

Приведены описания и летно-технические характеристики самолетов и других летательных аппаратов, разработанных под руководством выдающихся авиационных конструкторов К. А. Калинина, И. Г. Немана, О. К. Антонова, П. В. Балабуева, а также созданных преподавателями, сотрудниками, студентами и выпускниками Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ» за время его существования.

43. ХАІ від ювілею до ювілею! : [хронологія подій 2000–2005 років] // За авіакадры. – 2005. – № 5. – С. 1.

44. Шошин, Ю. С. Становлення авіадвигунобудування в Україні / Ю. С. Шошин // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 25–28.

Розглянуто внесок ХАІ в історію створення першого вітчизняного турбореактивного двигуна.

2008

45. **Визначення університетських рейтингів «ТОП-200 Україна» за 2007 рік** : [№ 32 – Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»] // Дзеркало тижня. – 2008. – 26 квіт. – С. 18–19.

46. **Корогодский, Ю.** Харьковские авиаторы / Ю. Корогодский // Сучасна освіта. – 2008. – № 4. – С. 30.

Краткий исторический очерк за более чем 80-летний период истории, в течение которого имя ХАИ стало брендом, известным далеко за пределами Украины.

2009

47. **По ранжиру – становись! ТОП 200 университетов Украины за 2008 год** : [№ 38 – Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»] // Кампус. – 2009. – № 4. – С. 24–29.

Летательные аппараты ХАИ довоенного периода

1935

48. [Беляев, В. Новые бесхвостки : \[в т. ч. о планере ХАИ-2\] / В. Беляев // Самолет. – 1935. – № 1. – С. 15–16.](#)

49. [Иванов, Ю. Скоростной самолет ХАИ-1 / Ю. Иванов // Самолет. – 1935. – № 4. – С. 32–33.](#)

50. [Минов, Л. Итоги X слета планеристов / Л. Минов // Самолет. – 1935. – № 3. – С. 3–6, 19.](#)

На состоявшемся в Крыму X Всесоюзном слете планеристов, в ходе всестороннего испытания серии бесхвостых планеров, выполнявших парящие и буксировочные полеты и фигуры высшего пилотажа, были получены ценные данные для конструирования самолета «Летающее крыло». Был выполнен перелет экспериментального воздушного поезда в составе самолета Р-5 и трех планеров (в т. ч. ХАИ-2) из Коктебеля в Харьков.

51. [Новые авиалинии // Самолет. – 1935. – № 2. – С. 27.](#)

На авиалинии Харьков–Москва вступают в эксплуатацию скоростные самолеты ХАИ-1.

1947

- 52. Неман, И. Г.** Передовые идеи советских конструкторов в самолетостроении / И. Г. Неман // 4-я научно-техническая конференция : тез. докл. – Х., 1947. – С. 3–4.

Молодая конструкторская группа ХАИ, создав первый скоростной самолет ХАИ-1, опередила всех конструкторов Европы и тем самым самостоятельно решила задачу перехода в скоростную авиацию. С выпуском самолета ХАИ-5 (Р-10) была решена задача создания многоцелевого одномоторного самолета в группе скоростных машин.

1972

- 53. Арсон, Л. Д.** 8 октября – 40 лет со дня первых летных испытаний самолета ХАИ-1 (1932 г.) / Л. Д. Арсон, А. Е. Богораз // Из истории авиации и космонавтики : [сб. ст.] / АН СССР, Сов. нац. об-ние историков естествознания и техники. – М., 1972. – Вып. 14. – С. 90–92.

1973

- 54. Стефановский, П. М.** Триста неизвестных / П. М. Стефановский. – М. : Воениздат, 1973. – 320 с.
С. 40: о самолете ХАИ-1.

1974

- 55. Самолеты Страны Советов. 1917–1970 :** [сборник] / [под общ. ред. Б. Л. Симакова]. – М. : Изд-во ДОСААФ, 1974. – 264 с. : ил. – Из содерж.: ХАИ-1. – С. 71 ; Р-10 (ХАИ-5, ПС-5). – С. 105 ; ХАИ-АВИАВНИТО-3. – С. 110.

1976

- 56. Боевые взлеты** / [сост. И. Костенко]. – М. : Молодая гвардия, 1976. – Из содерж.: Первые шасси, убирающиеся в полете : [о самолете ХАИ-1]. – С. 99–100.

1977

- 57. [Лиходей, В.](#) [Сторінки минулого / В. Лиходей // За авіакадри. – 1977. – 30 черв. – С. 2.](#)**

Історія створення літака-безхвостки «Літаюче крило», побудованого товариством «АВІАВНІТО».

- 58. Цепляева, Т. П.** Особенности конструкций скоростных самолетов ХАИ / Т. П. Цепляева // Вопросы оптимизации тонкостенных силовых конструкций : темат. сб. науч. тр. / М-во высш. и среднего спец. образования СССР, Харьк. авиац. ин-т. – Х., 1977. – Вып. 3. – С. 79–85.

Статья посвящена 75-летию со дня рождения первого заведующего кафедрой конструкций самолетов, профессора И. Г. Немана. Изложены особенности конструкций скоростных самолетов ХАИ. Рассмотрены вопросы создания схемы самолета совершенной аэродинамики для 30-х годов XX ст., приведены новые перспективные конструкторские решения, которые в дальнейшем получили широкое распространение.

- 59. Цепляева, Т. П.** Самолеты ХАИ, их значение в развитии авиации / Т. П. Цепляева // Самолетостроение. Техника воздушного флота : респ. межвед. науч.-техн. сб. / М-во высш. и среднего спец. образования УССР, Харьк. авиац. ин-т. – Х., 1977. – Вып. 42. – С. 3–8.

Изложены вопросы проектирования и постройки самолетов в ОКБ Харьковского института довоенного периода. Приведены основные технические характеристики ХАИ-1 – первого в Европе скоростного самолета с убирающимися шасси, а также самолетов ХАИ-5, ХАИ-6, ХАИ-51.

1978

- 60. [Костенко, И. К. Быстрее истребителя / И. К. Костенко // Техника молодежи. – 1978. – № 9. – С. 28–29.](#)**

О первом скоростном пассажирском самолете ХАИ-1, развивавшем большие скорости, чем истребители того времени.

- 61. Шавров, В. Б.** История конструкций самолетов в СССР до 1938 года / В. Б. Шавров. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Машиностроение, 1978. – 576 с. : ил. – Из содерж.: Самолет ХАИ-1. – С. 443 ; ХАИ-2 «Блоха», ХАИ-АВИАВНІТО-3 («Сергей Киров»), ХАИ-8. – С. 520–521.

1979

- 62. Лиходій, В.** Планерліт «Сергій Кіров» / В. Лиходій // За авіакадри. – 1979. – 31 серп. – С. 2.

1935 року студентами й викладачами ХАІ було спроектовано й збудовано літак-безхвостку «Літаюче крило» та десантний планерліт «Сергій Кіров».

1980

63. Кононенко, В. Г. Самолеты и планеры ХАИ / В. Г. Кононенко, В. С. Шнитман, Т. П. Цепляева // Самолетостроение. Техника воздушного флота : респ. межвед. науч.-техн. сб. / М-во высш. и среднего спец. образования УССР, Харьк. авиац. ин-т. – Х., 1980. – Вып. 47. – С. 3–10.

Приведены данные о наиболее интересных с инженерной точки зрения скоростных и бесхвостых самолетах и планерах, созданных в Харьковском авиационном институте в довоенный период.

64. Летательные аппараты Харьковского авиационного института : библиогр. указ. отечеств. лит. за 1933–1941, 1962–1980 гг. (кн., журн. и газ. ст.) / [сост. Л. П. Коншина, науч. ред. Т. П. Цепляева]. – Х. : [ХАИ], 1980. – 17 с. – Из содерж.: Самолеты и планеры кафедры конструкции самолетов. – С. 7–9.

1981

65. Кононенко, В. Г. Концепция максимального аэродинамического совершенства в конструкциях самолетов ХАИ / В. Г. Кононенко, В. С. Шнитман, Т. П. Цепляева // Самолетостроение. Техника воздушного флота : респ. межвед. науч.-техн. сб. / М-во высш. и среднего спец. образования УССР, Харьк. авиац. ин-т. – Х., 1981. – Вып. 48. – С. 107–112.

Статья посвящена вопросу применения аэродинамических и конструктивных улучшений в самолетостроении 30-х годов XX ст. На основе большого статистического материала рассмотрены схемы и элементы конструкций скоростных самолетов, созданных в Харьковском авиационном институте, таких, как ХАИ-1, ХАИ-5, ХАИ-6.

1982

66. [Рябков, В. Первенец : в 1932 году был осуществлен первый полет самолета ХАИ-1, созданного в нашем институте / В. Рябков // За авиакадры. – 1982. – 20 мая. – С. 2.](#)

67. [Савин, В. На заре авиации / В. Савин // Красное знамя. – 1982. – 26 сент.](#)

Об истории создания самолета ХАИ-1.

1983

68. Рябков, В. И. О выборе материала конструкций скоростных самолетов ХАИ : посвящается 80-летию со дня рождения И. Г. Немана / В. И. Рябков, В. С. Савин, Т. П. Цепляева // Вопросы проектирования самолетных конструкций / М-во среднего и высш. спец. образования СССР, Харьк. авиац. ин-т им. Н. Е. Жуковского. – Х., 1983. – Вып. 4. – С. 3–9.

Рассмотрены вопросы комплексного подхода к выбору конструкционного материала. Изложены основные принципы деревянного самолетостроения, сформулированные И. Г. Неманом, показана рациональность применения дерева в 30-е годы XX ст.

69. Савин, В. ХАИ-1 : [история создания, техн. характеристики, эксплуатация] / В. Савин ; черт. В. Драгобецкого // За авиакадры. – 1984. – 22 марта. – С. 2.

70. Савин, В. ХАИ У-2 : [история создания, техн. характеристики] / В. Савин ; схема В. Драгобецкого // За авиакадры. – 1984. – 29 марта. – С. 2.

71. Савин, В. ХАИ-6 : [история создания, техн. характеристики] / В. Савин ; схема А. Джалалова // За авиакадры. – 1984. – 12 апр. – С. 2.

72. Савин, В. ХАИ-3 «Ленинская искра» : [история создания, техн. характеристики] / В. Савин ; черт. В. Драгобецкого // За авиакадры. – 1984. – 19 апр. – С. 2.

73. Савин, В. «Осоавиахимовец ХАИ» : [история создания одноместного бесхвостого парителя] / В. Савин ; черт. В. Драгобецкого // За авиакадры. – 1984. – 13 сент. – С. 2.

74. Савин, В. «Безлонжеронка ХАИ» : [история создания бесхвостого самолета, техн. характеристики] / В. Савин ; черт. В. Драгобецкого // За авиакадры. – 1984. – 12 дек. – С. 2.

1985

75. Костенко, И. К. Летящие крылья / И. К. Костенко. – М. : Машиностроение, 1985. – 104 с.

С. 42–47: в 30-е годы XX ст. в Харьковском авиационном институте под руководством П. Г. Бенинга были построены и испытаны два планера типа «бесхвостка» – «Осоавиахимовец ХАИ» и «П. П. Постышев».

1988

- 76. Савин, В. Скоростной пассажирский ХАИ-1 / В. Савин // Крылья Родины. – 1988. – № 1. – С. 22–25.**

Описана деятельность Осоавиахима по созданию скоростного пассажирского самолета ХАИ-1 с полностью убирающимися в полете шасси. Приведены основные технические характеристики самолета.

- 77. Шавров, В. Б. История конструкций самолетов в СССР. 1938–1950 : (материалы к истории самолетостроения) / В. Б. Шавров. – 2-е изд., испр. – М. : Машиностроение, 1988. – 568 с. : ил.**

С. 44, 83: ХАИ-1.

С. 44: ХАИ-2.

С. 44, 126: ХАИ-3.

С. 20, 44, 126–127, 498–499: ХАИ-4 («Искра», «Осоавиахимовец Украины»).

С. 7, 42, 44–45, 47, 72, 224, 482–483: ХАИ-5 (Р-10).

С. 44–45, 482–483: ХАИ-6.

С. 44: ХАИ-8.

С. 45: ХАИ-51.

С. 44–45, 482–483: ХАИ-52.

1989

- 78. Горбенко, К. С. Самолеты строим сами / К. С. Горбенко, Ю. В. Макаров // Самолеты строим сами. – М. : Машиностроение, 1989. – 240 с. : ил. – Из содерж.: Самолеты ХАИ [ХАИ-1, ХАИ-4, ХАИ-5, ХАИ-6, планеры «Осоавиахимовец», «П. П. Постышев», планеролет ХАИ-АВИАВНИТО-3]. – С. 56–64.**

1991

- 79. Красильщиков, А. П. Планеры СССР : справочник / А. П. Красильщиков. – М. : Машиностроение, 1991. – 240 с. – Из содерж.: ХАИ-9. – С. 137 ; «Осоавиахимовец ХАИ». – С. 157 ; «Безлонжеронка ХАИ». – С. 158 ; Мотопланеры [ХАИ-2]. – С. 164 ; Планеролеты [ХАИ-АВИАВНИТО-3, ХАИ-3, ХАИ-8]. – С. 165–168.**

1995

- 80. Савин, В. С. Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с. – Из содерж.: Гл. 8 : Непроторенными путями [о са-**

молетах, созданных под руководством И. Г. Немана. – ХАИ-1, ХАИ-2, ХАИ-1ВВ, ХАИ-5 (Р-10), ХАИ-51, ХАИ-52, ХАИ-6, ХАИ-7]. – С. 141–147 ; Гл. 10 : Бесхвостки [о деятельности группы по конструированию бесхвостых самолетов и реактивных двигателей к ним. Под руководством П. Г. Бенинга были построены: планер «Осоавиахимовец ХАИ», планер-бесхвостка «П. П. Постышев», бесхвостый самолет ХАИ-4]. – С. 152–156 ; Гл. 11: Поиски и находки «АВИАВНИТО» [ХАИ-АВИАВНИТО-1, ХАИ-АВИАВНИТО-2 «Блоха», ХАИ-АВИАВНИТО-3 «Сергей Киров», ХАИ-АВИАВНИТО-4, ХАИ-АВИАВНИТО-5, ХАИ-АВИАВНИТО-8, ХАИ-АВИАВНИТО-9, «Безлонжеронка ХАИ»]. – С. 156–160.

1996

81. Маслов, М. Вооружен и очень опасен, или одна из историй милитаризации скоростного пассажирского самолета / М. Маслов // *Авиация. Космонавтика.* – 1996. – Вып. 15. – С. 41–47.

О первом скоростном самолете ХАИ-1 и его модификациях.

2000

82. Завод «Авиант». Этапы пути. 1920–2000 гг. / [редкол. В. К. Пелых, А. А. Федоров, Ю. А. Скрипочка]. – К. : УкрНИИАТ, 2000. – [112] с.

С. 16–19: технические характеристики самолета ХАИ-1, запущенного в производство Киевским авиазаводом в 1933 году.

83. [Цепляева, Т. П. ХАИ: с первых шагов – мировые рекорды / Т. П. Цепляева // Авіаційно-космічна техніка і технологія : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Держ. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ». – Х., 2000. – Вип. 15. – С. 55–59.](#)

В статье раскрыты роль Харьковского авиационного института в развитии авиационной науки и техники с 1930 года и его вклад в создание скоростной авиации в довоенный период. Приведены основные технические характеристики самолетов ХАИ-1, ХАИ-5 и планера «Осоавиахимовец ХАИ».

2001

84. Первые среди первых. Харьковское государственное авиационное производственное предприятие. 75 лет / под ред. А. К. Мялицы. – Х. : ХГААП, 2001. – 416 с.

- С. 66, 68–73, 104–105: самолет ХАИ-1.
С. 68: самолет ХАИ-2.
С. 99, 104–115, 150–153: самолет ХАИ-5 (Р-10).
С. 110–112: самолеты ХАИ-51, ХАИ-52.
С. 74: планерлет «Сергей Киров».

85. Соболев, Д. А. История самолетов мира : [монография] / Д. А. Соболев. – М. : Русавиа, 2001. – 680 с.

- С. 245–246: ХАИ-1.
С. 286: ХАИ-4.
С. 365: ХАИ-5.
С. 256: ХАИ-1ВВ.

2003

86. Странички истории ... : [о самолетах ХАИ-5 (Р-10), ХАИ-51] // За авиакадры. – 2003. – № 6/7. – С. 3.

87. Цепляева, Т. П. Самолеты с маркой ХАИ : к 100-летию авиации / Т. П. Цепляева // За авиакадры. – 2003. – № 13. – С. 1–2.

Ученые Харьковского авиационного института внесли немалый вклад в развитие авиации. Так, еще в начале 30-х годов XX ст. был построен скоростной самолет ХАИ-1, в котором воплотились передовые новаторские идеи того времени, затем был спроектирован и построен двухместный военный разведчик ХАИ-5 (Р-10), запущенный в серийное производство и принимавший участие в боевых вылетах. Особое место занимает бесхвостый планер «Осоавиахимовец ХАИ», на котором впервые в мире был установлен рекорд – 10 мертвых петель.

2005

88. Набатов, А. С. Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – 352 с. : ил. – Из содерж.: Ч. 1 : Скоростные крылатые машины (1930–1941 гг.). – С. 8–95.

89. Они покоряли небо : [монография] / [С. А. Бычков и др.] ; под ред. В. С. Кривцова, М. Н. Федотова. – Х. : ХАИ, 2005. – 563 с. : ил. – Из содерж.: Гл. 1 : Самолеты К. А. Калинина. – С. 8–56 ; Гл. 2 : С именем ХАИ. – С. 57–106.

Конструкторы

Калинин Константин Алексеевич

1970

90. **Калинин Константин Алексеевич** // Большая советская энциклопедия. – 3-е изд. – М., 1970. – Т. 11. – С. 207.

1975

91. **Грацианский, А. Н.** О жизни и деятельности К. А. Калинина / А. Н. Грацианский // Из истории авиации и космонавтики : [сб. ст.] / АН СССР, Сов. нац. об-ние историков естествознания и техники. – М., 1975. – Вып. 26. – С. 98–112.

Предлагаемый очерк написан по личным воспоминаниям автора – Героя Советского Союза Алексея Николаевича Грацианского, многие годы работавшего с К. А. Калининым в Киеве и Харькове.

1979

92. **Грацианский, А. Н.** 18 октября – 50 лет с начала испытаний самолета К-5 (1929 г.) / А. Н. Грацианский // Из истории авиации и космонавтики : [сб. ст.] / АН СССР, Сов. Нац. об-ние историков естествознания и техники. – М., 1979. – Вып. 37. – С. 104–106.

Речь идет о построенном под руководством военного летчика и авиаконструктора Константина Алексеевича Калинина самолете К-5, значение которого в довоенное время трудно переоценить.

93. **29 декабря – 90 лет со дня рождения К. А. Калинина (1989 г.)** // Из истории авиации и космонавтики : [сб. ст.] / АН СССР, Сов. нац. об-ние историков естествознания и техники. – М., 1979. – Вып. 37. – С. 116–118.

94. [Кононенко, В. Жизнь – делу авиации : \[к 90-летию со дня рождения К. А. Калинина\] / В. Кононенко, В. Шнитман // Красное знамя. – 1979. – 18 сент. – С. 4.](#)

1980

95. **Калинин Константин Алексеевич** // Украинская советская энциклопедия. — К., 1980. – Т. 4. – С. 412.

1989

96. **Калинин Константин Алексеевич** // Советский энциклопедический словарь. – 4-е изд. испр. и доп. – М., 1989. – С. 532.

97. [Чернявский, Н. Победоносный поход людей и машин : \[о жизни и деятельности К. А. Калинина\] / Н. Чернявский // За авиакадры. – 1989. – 9 февр. – С. 2.](#)

1994

98. **Калинин Константин Алексеевич** // Авиация : энциклопедия / под ред. Г. П. Свищева. – М., 1994. – С. 265.

99. **Калинина самолеты** // Авиация : энциклопедия / под ред. Г. П. Свищева. – М., 1994. – С. 265–266.

100. **Савин, В. С.** Планета «Константин» / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1994. – 312 с.

Книга посвящена жизни и деятельности конструктора авиационной техники Константина Алексеевича Калинина, стоявшего у истоков создания Харьковского авиационного института.

1995

101. **Савин, В. С.** Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.

С. 5, 6, 105, 107, 113, 127, 129, 131–133, 135–137, 141, 152, 159, 166, 167, 169: К. А. Калинин.

2000

102. **Завод «Авиант». Этапы пути. 1920–2000 гг.** / [редкол. В. К. Пелых, А. А. Федоров, Ю. А. Скрипочка]. – К. : УкрНИИАТ, 2000. – [112] с.

С. 9–10: среди первых самолетов Киевского авиазавода был четырехместный пассажирский самолет К-1, сконструированный К. А. Калининым.

103. [Калинина, Н. Очень любит летать и летает отлично : о выдающемся авиаконструкторе К. А. Калинине / Н. Калинина // Крылья Родины. – 2000. – № 5. – С. 29–31.](#)

104. Савін, В. С. Конструктор К. О. Калінін / В. С. Савін // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [под общ. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 24.

2001

105. Первые среди первых. Харьковское государственное авиационное производственное предприятие. 75 лет / под ред. А. К. Мялицы. – Х. : ХГААП, 2001. – 416 с. – Из содерж.: Гл. 1 : Крылья нового мира. 1926–1933 [практически весь довоенный период истории становления ХАЗа был связан с именем К. А. Калинина]. – С. 7–90.

2004

106. Калинин Константин Алексеевич // 500 влиятельных личностей. Харьков – 350 : [информ.-биограф. справ.] / Вост.-укр. биограф. ин-т. – Х., 2004. – Т. 8. – С. 39.

2007

107. Константин Алексеевич Калинин : страницы биографии // За авиакадры. – 2007. – № 1. – С. 4.

5 февраля 2007 года исполнилось 120 лет со дня рождения создателя первых отечественных самолетов, основателя и главного конструктора Харьковского авиационного завода, доцента кафедры самолетостроения ХАИ Константина Алексеевича Калинина, именем которого в 1990 году Международным планетным центром в США утверждено название вновь открытой планеты № 3347 «Константин».

2009

108. Забытые и незабытые : о пилотах, об авиационных техниках, инженерах, конструкторах и военачальниках, погибших или побывавших в застенках НКВД, на островах Архипелага ГУЛАГ : [историко-биограф. изд.] / авт.-сост. Е. З. Буцкий, Н. И. Игнатъев. – Х. : Майдан, 2009. – 468 с. – Из содерж.: К. А. Калинин – С. 200–202.

109. Сафонова, Е. Ко дню рождения Константина Калинина / Е. Сафонова // Авиация общего назначения. – 2009. – № 2. – С. 32.

Лозино-Лозинский Глеб Евгеньевич

1995

- 110. Савин, В. С.** Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.
С. 172: Г. Е. Лозино-Лозинский.

1999

- 111. Васильченко, К. Выдающийся конструктор : Г. Е. Лозино-Лозинскому – 90 лет! / К. Васильченко // Крылья Родины. – 1999. – № 12. – С. 14.**

2004

- 112. Глеб Евгеньевич Лозино-Лозинский – основатель космической авиации // Конверсия в машиностроении. – 2004. – № 3. – С. 28–31.**

Статья посвящена памяти выдающегося инженера, ученого и организатора, одного из основных руководителей крупнейшего космического проекта «Многоразовая космическая транспортная система "Энергия-Буран"» Глеба Евгеньевича Лозино-Лозинского.

- 113. Дерновая, В.** Глеб Евгеньевич Лозино-Лозинский – ученый и конструктор : к 95-летию со дня рождения / В. Дерновая // Аэрокосмический вестник. – 2004. – № 50. – С. 52–55.

2009

- 114. Микоян, С. А.** Генеральный конструктор Глеб Евгеньевич Лозино-Лозинский / С. А. Микоян, В. А. Скорodelов // Космонавтика и ракетостроение. – 2009. – № 4. – С. 5–10.

К 100-летию со дня рождения Глеба Евгеньевича Лозино-Лозинского, Генерального конструктора, выдающегося создателя авиационно-космической техники, разработчика двигательных установок истребителей ОКБ А. И. Микояна, главного конструктора истребителя-перехватчика МиГ-31, создателя орбитального корабля "Буран", основоположника новой ветви средств выведения – авиационно-космических транспортных систем.

- 115. Фирсов, А.** Основные даты жизни и деятельности Глеба Евгеньевича Лозино-Лозинского / А. Фирсов // За авиакадры. – 2009. – № 10/11. – С. 1–2.

25 декабря 2009 года исполнилось 100 лет со дня рождения доктора технических наук, Героя Социалистического Труда, лауреата Ленинской и Государственных премий, Генерального конструктора ОАО НПО «Молния», патриарха отечественной авиационно-космической техники Г. Е. Лозино-Лозинского, работавшего в 30-е годы XX ст. в Харьковском авиационном институте над разработкой паротурбинной двигательной установки для тяжелого бомбардировщика А. Н. Туполева.

Люлька Архип Михайлович

1974

116. Люлька Архип Михайлович // Большая советская энциклопедия. – 3-е изд. – М., 1974. – Т. 15. – С. 115–116.

1978

117. Борисенко, О. Розвідник нового / О. Борисенко // За авіакадри. – 1978. – 16 берез. – С. 2.

Статтю присвячено 70-річному ювілею видатного вченого-конструктора, Героя Соціалістичної Праці, академіка А. М. Люльки. Саме під час його роботи в ХАІ було зосереджено основоположну для науки й техніки ідею авіаційного турбореактивного двигуна та розроблено основні креслення й методи розрахунку першого двигуна нового типу.

1980

118. Борисенко, А. Новаторы : [Архип Михайлович Люлька] / А. Борисенко // За авіакадри. – 1980. – 13 черв. – С. 2.

119. Велетні технічної думки : [Архип Михайлович Люлька] // За авіакадри. – 1980. – 12 черв. – С. 1.

1981

120. Люлька Архип Михайлович // Украинская советская энциклопедия. – К., 1981. – Т. 6. – С. 205.

1983

121. Савін, В. Здійснення мрії / В. Савін // Вечір. Харків. – 1983. – 27 апр. Про діяльність А. М. Люльки у Харківському авіаційному інституті.

1989

122. Люлька Архип Михайлович // Советский энциклопедический словарь. – 4-е изд. испр. и доп. – М., 1989. – С. 745.

1990

123. Пономарев, А. Н. Архип Михайлович Люлька / А. Н. Пономарев // Советские авиационные конструкторы / А. Н. Пономарев. – 3-е изд., испр. и доп. – М., 1990. – С. 284–291.

1994

124. Люлька Архип Михайлович // Авиация : энциклопедия / под ред. Г. П. Свищева. – М., 1994. – С. 319.

1995

125. Савин, В. С. Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.
С. 110, 172–173: А. М. Люлька.

1998

126. Кузьмина, Л. М. [«... И в каждой турбине мы слышим спокойствие наших границ!» : к 90-летию Архипа Михайловича Люльки / Л. М. Кузьмина // Авиация и космонавтика. – 1998. – № 3. – С. 17–21.](#)

2000

127. Незым, В. Ю. Генеральный конструктор А. М. Люлька / В. Ю. Незым // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [под общ. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 32–33.

2003

128. Солодовников, Д. опередивший время : к 95-летию со дня рождения академика А. М. Люльки / Д. Солодовников, В. Власко // За авиакadres. – 2003. – № 6/7. – С. 4–5.

2004

129. Люлька Архип Михайлович // 500 влиятельных личностей. Харьков – 350 : [информ.-биограф. справ.] / Вост.-укр. биограф. ин-т. – Х., 2004. – Т. 8. – С. 54.

2008

130. Фирсов, А. И. Основные даты жизни и деятельности Архипа Михайловича Люльки / А. И. Фирсов // За авиакадры. – 2008. – № 2/3. – С. 1.

К 100-летию юбилею Героя Социалистического Труда, Генерального конструктора авиационной техники, лауреата Ленинской, Сталинской и Государственной премий СССР, академика А. М. Люльки, работавшего на кафедре авиадвигателей Харьковского авиационного института в довоенный период (1933–1940 гг.).

Неман Иосиф Григорьевич

1978

131. [Арсон Л. Д. Родоначальник крил ХАІ : \[до 75-річчя з дня народження Й. Г. Немана\] / Д. Арсон // За авіакадри. – 1978. – 16 лют.](#)

1983

132. Савин, В. И. Г. Неману – 80 лет / В. Савин // За авиакадры. – 1983. – 24 февр. – С. 2.

1994

133. Неман Иосиф Григорьевич // Авиация : энциклопедия / под ред. Г. П. Свищева. – М., 1994. – С. 374.

1995

134. Савин, В. С. Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.

С. 5, 6, 109, 110, 141–147, 156, 159, 160, 168, 169, 199: Г. И. Неман.

1998

135. Гайков, А. А. Неман Иосиф Григорьевич / А. А. Гайков // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биогр. слов. / Харьк. гуманитар. ин-т «Нар. укр. акад.» ; [В. И. Астахова и др.]. – Х., 1998. – С. 433–435.

2001

136. Первые среди первых. Харьковское государственное авиационное производственное предприятие. 75 лет / под ред. А. К. Мялицы. – Х. : ХГААП, 2001. – 416 с.

С. 66–75, 104–115: освещен период деятельности заведующего кафедрой конструкций самолетов И. Г. Немана, связанный со временем создания и строительства на Харьковском авиационном заводе самолетов ХАИ-1, ХАИ-5, ХАИ-51, ХАИ-52.

2003

137. Набатов, А. С. Крылатый конструктор : [к 100-летию со дня рождения авиаконструктора И. Г. Немана.] // За авиакадры. – 2003. – № 2/3. – С. 4–5.

2004

138. Неман Иосиф Григорьевич // 500 влиятельных личностей. Харьков – 350 : [информ.-биогр. справ.] / Вост.-укр. биогр. ин-т. – Х., 2004. – Т. 8. – С. 511.

2005

139. Набатов, А. С. Неман Иосиф Григорьевич / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 311–312.

140. [Научное наследие профессора И. Г. Немана \(1903–1952\) : предисл. редкол. журн. // Авиационно-космическая техника и технология. – 2005. – № 6 \(22\). – С. 94.](#)

В журнале «Авиационно-космическая техника и технология» № 5(21), 6(22) за 2005 год, № 1(27), 3(29), 5(31) за 2006 год, № 1(37) за 2007 опубликованы сообщения по материалам докторской диссертации «Устойчивость бесконечно длинной ортотропной пластины с наклонными главными направлениями упругости». Изложены научные

результаты И. Г. Немана, полученные им в 1946–1948 гг., ранее нигде не публиковавшиеся, без купюр авторского текста.

141. Цепляева, Т. П. Й. Г. Неман: з перших літаків «ХАІ» – світові рекорди / Т. П. Цепляева // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 51–57.

2009

142. Забытые и незабытые : о пилотах, об авиационных техниках, инженерах, конструкторах и военачальниках, погибших или побывавших в застенках НКВД, на островах Архипелага ГУЛАГ : [историко-биограф. изд.] / авт.-сост. Е. З. Буцкий, Н. И. Игнатьев. – Х. : Майдан, 2009. – 468 с. – Из содерж.: И. Г. Неман [заведующий кафедрой конструкции самолетов ХАИ]. – С. 301–302.

Деятельность Харьковской группы по изучению реактивного движения

1978

143. [Кононенко, В. Ракетна азбука ХАІ / В. Кононенко, В. Шнітман // Вечір. Харків. – 1978. – 3 квіт.](#)

Про діяльність групи з вивчення реактивного руху та спогади перших ракетників ХАІ Л. М. Піротті та Е. Й. Баткіна.

1983

144. [Самойлович, С. Первые ракетчики ХАИ / С. Самойлович // За авиакadры. – 1983. – 14 апр. – С. 2.](#)

1987

145. [Башук, Д. Пионеры ракетоплавания из ХАИ / Д. Башук // За авиакadры. – 1987. – 18 нояб. – С. 2.](#)

Приведены результаты поисковой работы группы исследования развития космонавтики факультета летательных аппаратов под руководством доцента кафедры № 404 А. С. Набатова по выявлению малоизвестных фактов деятельности Харьковской группы по изучению реактивного движения.

1989

146. Набатов, А. Пионеры ракетоплавания / А. Набатов, Д. Башук // Красное знамя. – 1989. – 7 янв.

О деятельности Харьковской группы по изучению реактивного движения.

1990

147. Башук, Д. Полвека спустя / Д. Башук // За авиакадры. – 1990. – 1 окт. – С. 1.

19 сентября 1990 года на здании самолетного корпуса института была открыта мемориальная доска в честь 50-летия успешного запуска пороховой ракеты, созданной Харьковской группой по изучению реактивного движения. Этому событию были приурочены митинг и торжественное собрание коллектива института, а также открытие выставки в музее истории ХАИ, посвященной деятельности этой группы.

148. Башук, Д. Увековечим память пионеров ракетоплавания ХАИ / Д. Башук // За авиакадры. – 1990. – 15 февр. – С. 4.

С предложением об открытии на здании самолетного корпуса института, в стенах которого работала Харьковская группа по изучению реактивного движения, мемориальной доски к 50-летию запуска пороховой ракеты выступил директор музея истории института Д. Башук.

149. Розов, В. И. Харьковская реактивная группа 1940–1990 : [19 сентября 1940 года был успешно осуществлен запуск пороховой ракеты] / В. И. Розов // За авиакадры. – 1990. – 17 сент. – С. 2.

1991

150. Башук, Д. Их называли «реактивщики» / Д. Башук, А. Набатов // Авиация и космонавтика. – 1991. – № 2. – С. 35.

О деятельности Харьковской группы по изучению реактивного движения под руководством академика АН УССР Г. Ф. Проскуры, организованной в 1937 году.

2005

151. Набатов, А. С. Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – 352 с. – Из содерж.: Ч. 2 : На заре космической эры (1934–1948 гг.). – С. 96–112.

2000

152. Набатов, А. С. О творческих поисках «реактивщиков ХАИ» / А. С. Набатов // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии : сб. науч. тр. / М-во образования и науки Украины, Гос. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «ХАИ». – Х., 2000. – Вып. 6. – С. 62–69.

О становлении Харьковской группы по изучению реактивного движения и творческих поисках её членов – студентов и сотрудников ХАИ – создателей пороховых ракет и другой ракетной техники в 30–40-х годах XX века.

Участие коллектива института в Великой Отечественной войне

1974

153. Щириков, І. Метал палив руки / І. Щириков // За авіакадри. – 1974. – 3 жовт. – С. 2.

Спогади про участь у боях Великої Вітчизняної війни у складі Першого Українського фронту співробітника кафедри деталей машин І. Щирикова.

1975

154. Арсон, Л. Д. За рекомендацією льотчиків / Л. Д. Арсон // За авіакадри. – 1975. – 17 квіт. – С. 2.

Розповідь доцента кафедри КЛА Лева Давидовича Арсона про свою роботу на авіаційному заводі в глибокому тилу, за яку його було нагороджено двома орденами Трудового Червоного Прапора і медаллю «За доблесний труд у Великій Вітчизняній війні».

155. Губський, О. Мій перший бій / О. Губський // За авіакадри. – 1975. – 10 квіт. – С. 2.

Спогади доцента кафедри металознавства О. О. Губського про свій перший бій, який він прийняв у складі стрілкового батальйону в районі міста Брусилова, за що його було нагороджено медаллю «За відвагу».

156. Ридченко, В. За мирне життя / В. Ридченко // За авіакадри. – 1975. – 13 лют. – С. 2.

У статті доцента кафедри деталей машин В. Ридченка, присвяченій 30-річчю Великої Перемоги, розповідається про враження від огляду

польських міст, у звільненні яких він брав участь у складі окремого мотоінженерного батальйону.

157. Яковлєв, Л. Берлінська операція / Л. Яковлєв // За авіакадри. – 1975. – 30 квіт. – С. 2.

Спогади викладачів і співробітників інституту про свою участь у боях за визволення Берліна.

158. Яковлєв, Л. Прапор свободи над Будапештом // За авіакадри. – 1975. – 20 лют. – С. 2.

Статтю присвячено співробітникам ХАІ, які брали участь у боях за визволення столиці Угорщини і отримали медалі за звільнення Будапешта.

1976

159. Мороз, П. Слово про Райнберга / П. Мороз // За авіакадри. – 1976. – 8 квіт. – С. 2.

На Батьківщині колишнього начальника військової кафедри, гвардії підполковника Я. Л. Райнберга створено музей його імені.

1977

160. Виноградов, П. Таким зберегла його пам'ять / П. Виноградов, Є. Блинова ; фотогр. С. Глуценка // За авіакадри. – 1977. – 13 січ. – С. 2.

Спогади про Героя Радянського Союзу Я. Л. Райнберга та про роботу зі створення музею його імені в авіаційному інституті.

161. Мороз, П. На борту – ім'я героя / П. Мороз // За авіакадри. – 1977. – 29 верес. – С. 2.

Супертраулеру риболовецького флоту Латвії присвоєно ім'я Героя Радянського Союзу, викладача Харківського авіаційного інституту Я. Л. Райнберга.

162. Морозова, Л. Весна ювілейна : говорять ветерани [М. Д. Рижов, Є. Т. Канунников, І. П. Глібов, В. А. Коломієць] / Л. Морозова // За авіакадри. – 1977. – 5 трав. – С. 2.

163. Надточій, М. В гарячому небі Москви / М. Надточій // За авіакадри. – 1977. – 5 трав. – С. 1.

Спогади ветерана Великої Вітчизняної війни співробітника кафедри двигунів літальних апаратів М. Надточого, який воював у складі 325-ї ДБАП старшим борттехніком.

1978

164. Бондаренко, К. І. Завжди в строю : [спогади про свій бойовий шлях викладача військової кафедри К. І. Бондаренка] / К. І. Бондаренко // За авіакадри. – 1978. – 23 лют. – С. 2.

165. Ліщук, О. Пам'ять серця / О. Ліщук // За авіакадри. – 1978. – 4 трав. – С. 2.

Розповідь про бойовий шлях ветерана Великої Вітчизняної війни Михайла Федоровича Тупікіна.

1979

166. Канунников, Є. Не гасне в пам'яті / Є. Канунников // За авіакадри. – 1979. – 4 трав. – С. 1.

Спогади співробітника інституту про участь у бойових діях на фронтах Великої Вітчизняної війни, а саме в обороні Ленінграда.

1980

167. Литвинов, А. Когда шла война : [о деятельности института во время эвакуации в Казань] / А. Литвинов // За авіакадри. – 1980. – 13 черв. – С. 4.

168. Музика, Н. Шлях до перемоги : [спогади учасника бойових дій, викладача інституту Бориса Дмитровича Яловкіна] / Н. Музика // За авіакадри. – 1980. – 8 трав. – С. 2.

169. Ясинський, Ф. Пам'ятаю : [спогади про початок Вітчизняної війни] / Ф. Ясинський // За авіакадри. – 1980. – 8 трав. – С. 2.

1981

170. Фирсов, А. Всегда в строю : [ветеран Великой Отечественной войны Михаил Федорович Тупикин] / А. Фирсов // За авіакадри. – 1981. – 7 мая. – С. 1.

171. Фирсов, А. День памяти Райнберга / А. Фирсов // За авіакадри. – 1981. – 5 февр. – С. 2.

В Харьковском авиационном институте прошли торжества, посвященные 80-летию со дня рождения бывшего начальника кафедры военной и физической подготовки, героически погибшего в Великой Отечественной войне, гвардии подполковника Я. Л. Райнберга.

172. Фирсов, А. Достойный подражания : (к 80-летию со дня рождения Я. Л. Райнберга) / А. Фирсов // За авиакадры. – 1981. – 22 янв. – С. 2.

173. Фирсов, А. Эпизоды из жизни лейтенанта Чопенко : [о преподавателе военной кафедры полковнике запаса С. А. Чопенко] // За авиакадры. – 1981. – 19 февр. – С. 4.

1982

174. Пархоменко, О. М. Не забывается такое никогда : [страницы дневника] / О. М. Пархоменко // За авиакадры. – 1982. – 21 окт. – С. 2 ; 28 окт. – С. 2.

Записки кандидата технических наук, доцента кафедры экономики Октябрины Михайловны Пархоменко о военных годах, проведенных в эвакуации.

1983

175. Гришин, В. [Юность с огнем пополам / В. Гришин // За авиакадры. – 1983. – 24 февр. – С. 1.](#)

Статья посвящена участнику Великой Отечественной войны кандидату технических наук, доценту Юрию Григорьевичу Фурсе.

176. Егоров, М. Победу встречал трижды / М. Егоров // За авиакадры. – 1983. – 5 мая. – С. 1.

Воспоминания майора в отставке, сотрудника кафедры технологии самолетостроения Григория Александровича Стороженко о Великой Отечественной войне.

177. Чайников, А. Закаленный в горниле войны // За авиакадры. – 1983. – 5 мая. – С. 1.

О боевом летчике, ныне сотруднике кафедры ПЛА, Савине Александре Павловиче.

1984

178. Вурье, Л. Ветеран – в строю : [Николай Петрович Коленов] / Л. Вурье // За авиакадры. – 1984. – 9 февр. – С. 2.

179. Зайцев, А. От Москвы до Берлина / А. Зайцев // За авиакадры. – 1984. – 5 мая. – С. 1.

Рассказ о боевом пути 289-го штурмового авиационного полка, в состав которого входили бывшие студенты ХАИ, а также о послевоенных годах восстановления института.

180. Кириллов, С. Немеркнувшее время / С. Кириллов // За авиакадры. – 1984. – 11 окт. – С. 2.

Статья посвящена доценту кафедры № 102 Юрию Григорьевичу Фурсе, ветерану Великой Отечественной войны.

181. Мешков, О. Строки, опаленные войной / О. Мешков // Правда. – 1984. – 3 окт.

Издательством «Лиесма» выпущена книга «И ... моя жизнь тоже» Э. Лукьянскиса, посвященная судьбе Яниса Райнберга – Героя Советского Союза, участника гражданской войны, погибшего во время рейда в глубокий тыл гитлеровцев во время Великой Отечественной войны.

182. Пархоменко, О. М. Возвращение : [страницы дневника : о первом послевоенном наборе студентов ХАИ] / О. М. Пархоменко // За авиакадры. – 1984. – 14 июня. – С. 2 ; 22 июня. – С. 2 ; 27 сент. – С. 2 ; 11 окт. – С. 2 ; 18 окт. – С. 1 ; 24 окт. – С. 2 ; 1 нояб. – С. 2.

183. Свет далекой звезды : письма студента ХАИ, погибшего в Великой Отечественной войне // За авиакадры. – 1984. – 5 мая. – С. 2.

Опубликованы письма бывшего второкурсника Харьковского авиационного института Леонида Павловича Мовчана, за боевые заслуги награжденного орденом Отечественной войны I степени (посмертно), охватывающие периоды учебы в институте, работы в эвакуации, а также с фронта. В память о герое студенты ССО «Ровесник» зачислили Леонида Мовчана почетным бойцом своего стройотряда.

184. Трудные дороги // За авиакадры. – 1984. – 5 мая. – С. 1.

Фронтная судьба Голенко Дмитрия Трофимовича, бывшего командира взвода пехотной 51-й стрелковой дивизии, работавшего учебным мастером на военной кафедре института.

185. Фирсов, А. Достойный подражания / А. Фирсов // За авиакадры. – 1984. – 12 янв. – С. 2.

Статья посвящена 40-летию подвига Героя Советского Союза Я. Л. Райнберга, до войны возглавлявшего кафедру военной и физической подготовки в Харьковском авиационном институте.

1985

186. Витолс, Э. И сегодня в строю : [заведующий кафедрой физики доктор технических наук А. Л. Рвачев] / Э. Витолс // За авиакадры. – 1985. – 9 мая. – С. 2.

187. Иванова, В. Одолели, победили ... : [о Г. Е. Курдыбайло] / В. Иванова // За авиакадры. – 1985. – 9 мая. – С. 1.

188. Кириллова, В. Позабыть нельзя / В. Кириллова // За авиакадры. – 1985. – 22 февр. – С. 2.

Воспоминания о войне председателя совета ветеранов Отечественной войны института, кандидата технических наук, доцента кафедры № 208 А. И. Волкова.

189. Студенческий батальон ... // За авиакадры. – 1985. – 9 мая. – С. 1.

О заведующем кафедрой АГД Геннадии Ильиче Андренко, который воевал в составе студенческого батальона.

1986

190. В строю ветераны : [Григорий Титович Латенков] / фот. Л. Литвина // За авиакадры. – 1986. – 27 февр. – С. 1.

191. Кулик, А. Себя не сберег для будущего / А. Кулик // За авиакадры. – 1986. – 14 февр. – С. 2.

В институте на протяжении многих лет работает группа «Поиск», одним из направлений деятельности которой является отыскание имен и фамилий, выяснение судеб сотрудников, студентов, преподавателей ХАИ, ушедших на Отечественную войну и не вернувшихся обратно. Одним из последних удачных поисков стало письмо О. Ф. Бендерской, приоткрывшее завесу над отрезком жизни В. Ф. Пшедромирского, одного из студентов ХАИ.

1988

192. Лишук, И. Выстояли и победили / И. Лишук // За авиакадры. – 1988. – 25 февр. – С. 2.

Воспоминания о войне ветерана института, учебного мастера отдела технических средств обучения Ивана Ивановича Королькова.

1990

- 193. Башук, Д.** Так было / Д. Башук // За авиакадры. – 1990. – 25 июня. – С. 1.

В музей истории института поступили новые уникальные документы, касающиеся проведения эвакуационных работ в первые дни войны, которые комментирует А. М. Барский, возглавлявший на тот момент Главснаб Наркомата авиапромышленности.

- 194. Быстров, Н.** ХАИ в годы войны / Н. Быстров // За авиакадры. – 1990. – 7 мая. – С. 1.

Очерк посвящен героической странице истории института, сотрудники и студенты которого ценой своих жизней внесли немалый вклад в дело Победы советского народа над фашистской Германией, сражаясь на фронтах войны и самоотверженно работая в тылу.

1991

- 195. Мороз, П.** Сын трех республик : [Я. Л. Райнберг] / П. Мороз // За авиакадры. – 1991. – 18 февр. – С. 2.

- 196. Помянем живых** // За авиакадры. – 1991. – 29 апр. – С. 2.

О сотрудниках Харьковского авиационного института, принимавших участие в Великой Отечественной войне.

1999

- 197. Эпштейн, А. И.** Студенческие батальоны. Справедливость восторжествовала : [беседа с участником церемонии открытия памятника студентам, не вернувшимся с Великой Отечественной войны, А. И. Эпштейном / записал Е. Тернопол] // За авиакадры. – 1999. – № 14. – С. 1.

28 октября на территории Харьковского университета был установлен памятник студентам, воевавшим в составе двух Харьковских студенческих батальонов и не вернувшимся с Великой Отечественной войны. В их числе были и студенты ХАИ.

2000

- 198. Фирсов, А. И.** Они жизни не щадили : [студенты и сотрудники института – участники боевых действий] / А. И. Фирсов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».

ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 60–61.

2003

199. Недолгая, но светлая жизнь Анны Гуртовой // За авиакадры. – 2003. – № 2/3. – С. 2.

О подвиге бывшей студентки ХАИ разведчицы Анны Гуртовой во время Великой Отечественной войны.

2004

200. Мы этой памяти верны : 14 января – 60 лет подвигу Героя Советского Союза Я. Л. Райнберга // За авиакадры. – 2004. – № 1. – С. 1.

Ян Людвигович Райнберг проявил личную отвагу, мужество и героизм, участвуя в боях на Северо-Западном фронте. 14 января 1944 года, возглавляя группу из двух лыжных батальонов, он получил задачу – прорвать оборону, выйти в тыл противника и перерезать стратегически важную дорогу, по которой шли эшелоны с немецкими войсками и техникой. Лыжники сумели выполнить эту задачу и в ходе двенадцатичасового неравного боя отбили восемь атак врага и удержали занятый рубеж до подхода основных советских сил. За героический подвиг, совершенный Я. Л. Райнбергом при выполнении этого задания, ему было посмертно присвоено звание Героя Советского Союза.

2005

201. Фирсов, А. Они были первыми / А. Фирсов // За авиакадры. – 2005. – № 1. – С. 1–2.

Большой вклад в победу над фашизмом внесли сотрудники и студенты ХАИ. 69 студентов самолетостроительного и моторостроительного факультетов первого и третьего курсов вошли в состав студенческого батальона, уже в июле 1944 года принявшего свой первый неравный бой в районе Белой Церкви, для многих бойцов ставший последним. Имена студбатовцев высечены на мраморных плитах обелиска Славы, воздвигнутого в память о студентах и сотрудниках ХАИ, погибших в годы Великой Отечественной войны.

202. Фирсов, А. И. Они защищали Родину / А. И. Фирсов // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 110–115.

2006

203. Фирсов, А. И. Все для фронта, все для Победы! : [вклад в Победу над фашизмом коллектива Харьковского авиационного института] / А. И. Фирсов // За авіакадри. – 2006. – № 5. – С. 2.

2007

204. Они защищали Родину : [имена и фамилии участников Великой Отечественной войны] // За авіакадри. – 2007. – № 5/6. – С. 4–5.

Учебно-воспитательная работа университета

1971

205. Малашенко, Л. Кожну хвилину – навчанню / Л. Малашенко // За авіакадри. – 1971. – 7 січ. – С. 1.

1974

206. Бажин, И. СНО : [цели и задачи студенческого научного общества] / И. Бажин // За авіакадри. – 1974. – 24 січ. – С. 3.

207. Білявський, Л. Творча співдружність / Л. Білявський. – За авіакадри. – 1974. – 23 трав. – С. 2.

Переддипломна практика студентів ХАІ на авіаційному заводі ім. В. П. Чкалова у Ташкенті, під час якої вони не тільки збирали матеріал для своїх майбутніх проєктів, а й одночасно допомагали підприємству у вирішенні практичних завдань.

208. Управление учебным процессом : [о внедрении электронно-вычислительных машин в планирование и управление учебным процессом] // За авіакадри. – 1974. – 24 січ. – С. 2.

1975

209. Ткаченко, В. Учебный процесс в вузе / В. Ткаченко // За авіакадри. – 1975. – 7 лют. – С. 2–3.

Особенности организации учебного процесса в Харьковском авиационном институте.

1976

210. Гордієнко, В. І. Виховання – процес активний / В. І. Гордієнко // За авіакадри. – 1976. – 5 лют. – С. 2.

211. Кушніров, О. Ризькі враження / О. Кушніров // За авіакадри. – 1976. – 7 жовт. – С. 2.

Технологічна практика студентів п'ятого курсу на радіозаводі ім. Попова у м. Ризі.

212. Олександров, С. Ознайомились з виробництвом : [перша технологічна практика студентів-двигунобудівників] / С. Олександров // За авіакадри. – 1976. – 18 берез. – С. 1.

213. Фролов, С. П'ятирічка і учбовий процес / С. Фролов // За авіакадри. – 1976. – 22 січ. – С. 1.

214. Шинкар, С. Ефективність роботи вихователя / С. Шинкар // За авіакадри. – 1976. – 12 лют. – С. 2.

1977

215. Байша, В. Інтенсифікація навчання і технічні засоби навчання / В. Байша // За авіакадри. – 1977. – 22 верес. – С. 1.

216. Сотников, В. Є всі умови для навчання / В. Сотников // За авіакадри. – 1977. – 15 верес. – С. 1.

1979

217. Гринченко, А. Учебный процесс в ХАИ / А. Гринченко // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 1.

1981

218. Глебов, И. Совершенствовать организацию практики / И. Глебов // За авіакадры. – 1981. – 24 дек. – С. 1.

219. Илюшко, В. ТСО идут дальше : [о работе коллектива отдела технических средств обучения] / В. Илюшко // За авіакадры. – 1981. – 5 марта. – С. 1.

220. Паначевный, Б. Совершенствуем учебный процесс / Б. Паначевный // За авиакадры. – 1981. – 18 дек. – С. 1.

221. Цепляева, Т. Жизнь эксперимента / Т. Цепляева // За авиакадры. – 1981. – 12 февр. – С. 2.

В 1979 году в ОКБ Антонова прошла испытания новая форма проведения второй технологической практики в виде студенческой специализированной бригады в условиях конструкторского бюро.

1982

222. Байша, В. В помощь – ТСО / В. Байша // За авиакадры. – 1982. – 18 марта. – С. 1.

О работе, проводимой отделом ТСО в составе двух лабораторий ЛУТ и ЛТСО, по оказанию помощи в обеспечении учебного процесса техническими средствами обучения.

223. [Стриженко, В. Первый отряд студентов-патентоведов / В. Стриженко // За авиакадры. – 1982. – 17 июня. – С. 2.](#)

Впервые в Советском Союзе в ХАИ были организованы курсы патентоведения и изобретательства для студентов третьих курсов.

1983

224. Баранник, А. Узнали много нового / А. Баранник // За авиакадры. – 1983. – 8 сент. – С. 1.

О второй технологической практике студентов в ПО «Коммунар», включавшей в себя участие в выполнении производственной программы по выпуску телевизоров «Березка-216».

225. Губаренко, М. Стажировка / М. Губаренко // За авиакадры. – 1983. – 19 мая. – С. 2.

О технологической практике бригады студентов третьего факультета ССБ «Нева-83» на заводе «Пирометр» в Ленинграде.

226. Офицеров, Д. А можно еще лучше / Д. Офицеров // За авиакадры. – 1983. – 22 сент. – С. 1.

О второй технологической практике студентов пятого курса в ХАПО им. Ленинского комсомола.

227. Слесарев, Б. А. Рубеж взят / Б. А. Слесарев // За авиакадры. – 1983. – 1 дек. – С. 1.

Результаты прохождения технологической практики пятикурсниками первого факультета на авиазаводе города Тбилиси.

228. Ткаченко, В. Готовим новый отряд / В. Ткаченко, В. Юрьева // За авиакадры. – 1983. – 19 мая. – С. 2.

Новые пути организации проведения второй технологической практики студентов в форме специализированных студенческих бригад на кафедре приборов летательных аппаратов.

1984

229. Байша, В. ТСО : новый этап развития / В. Байша // За авиакадры. – 1984. – 22 марта. – С. 1.

1986

230. Белан, Н. Резервы качества подготовки молодых специалистов / Н. Белан // За авиакадры. – 1986. – 14 февр. – С. 1.

1988

231. Кандыба, В. Новая специальность / В. Кандыба // За авиакадры. – 1988. – 2 июня. – С. 1.

Преподаватели ХАИ первыми в стране начали плановую подготовку специалистов по метрологии, стандартизации, управлению качеством продукции.

1989

232. Лищук, И. Подружились с ЭВМ / И. Лищук // За авиакадры. – 1989. – № 2. – С. 1.

В ХАИ состоялся первый выпуск студентов по специальности «инженер-системотехник».

233. Черепенников, Б. Об одной утраченной традиции института : [... необходимо возобновить высокие требования к учебному процессу, чтобы вернуть репутацию «трудного» вуза] / Б. Черепенников // За авиакадры. – 1989. – 20 апр. – С. 2.

1990

234. Волкова, Н. Д. Система модульного обучения / Н. Д. Волкова // За авиакадры. – 1990. – 9 апр. – С. 1.

О новой форме учебной работы, которая основывается на системном подходе и способствует совершенствованию подготовки специалистов авиационного профиля.

235. Ивашина, С. Новое в распределении выпускников / С. Ивашина // За авиакадры. – 1990. – 31 авг. – С. 2.

О решении в Харьковском авиационном институте вопросов, связанных с порядком предоставления работы молодым специалистам, изменившимся в соответствии с определенными решениями правительства. Теперь распределение будет проводиться не по заявкам отраслевых министерств, а на основе прямых договоров института с предприятиями.

1992

236. Гришин, В. На вірність народів України / В. Гришин ; фотогр. А. Фирсова // За авиакадры. – 1992. – 22 июня. – С. 1.

В урочистій обстановці на навчальному плацу студенти четвертого курсу III факультету прийняли присягу на вірність народу України, ставши другим випуском офіцерів резерву, які прийняли присягу вже самостійній державі.

237. Конверсия образования // За авиакадры. – 1992. – 11 мая. – С. 2.

О пересмотре комплекса мероприятий по выпуску специалистов, исходя из ситуации сокращения производства вооружения и объявления Украины безъядерной зоной.

1993

238. Рябков, В. И. Состояние учебного процесса за семестр : доклад / В. И. Рябков // За авиакадры. – 1993. – 16 апр. – С. 1.

1994

239. Рябков, В. И. Защита, учеба, распределение : [доклад проректора института В. И. Рябкова, посвященный дипломному проектированию и итогам зимней сессии, на совете института] // За авиакадры. – 1994. – 29 апр. – С. 1.

1998

240. Карпов, Я. С. На пути к университетскому образованию мирового уровня / Я. С. Карпов // За авиакадры. – 1998. – № 2. – С. 1.

1999

241. Карпов, Я. С. Основные направления совершенствования учебно-воспитательного процесса в университете и пути их практической реализации / Я. С. Карпов // За авиакадры. – 1999. – 19 февр. – С. 1.

2000

242. Безручко, К. В. Организация навчальної роботи в ХАІ. Проблеми та перспективи розвитку / К. В. Безручко // За авиакадры. – 2000. – № 8/9. – С. 4.

243. Безручко, К. В. Освіта в ХАІ – запорука успіху / К. В. Безручко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 73–76.

244. Карпов, Я. С. Ничему нельзя научить – всему можно научиться : (по материалам заседания совета университета от 27 сент. 2000 года) / Я. С. Карпов // За авиакадры. – 2000. – № 8/9. – С. 3.

245. Карпов, Я. С. Освіта в ХАІ – запорука успіху / Я. С. Карпов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 68–72.

246. Кривцов, В. С. ХАИ – международный учебно-научный центр информационных и компьютерных интегрированных технологий аэрокосмической техники / В. С. Кривцов // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии : сб. науч. тр. / М-во образования и науки Украины, Гос. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «ХАИ». – Х., 2000. – Вып. 7. – С. 3–14.

Показано, что организация процесса подготовки кадров является одной из главных задач при внедрении современных комплексов программных, технических и методических средств CALS-технологий на предприятиях авиационно-космической отрасли. Представлена система подготовки специалистов в аэрокосмическом университете для работы в

условиях открытых и компьютеризированных интегрированных производств.

2001

247. Карпов, Я. Демократизация учебного процесса / Я. Карпов // За авиакадры. – 2001. – № 2. – С. 1–2.

248. Кузнецов, А. Ю. Обсуждаем проблемы дистанционного обучения / А. Ю. Кузнецов // За авиакадры. – 2001. – № 10. – С. 2.

2003

249. Сухоребрый, В. Г. Концепция развития специальности «Информационные технологии проектирования» в Национальном аэрокосмическом университете им. Н. Е. Жуковского «ХАИ» / В. Г. Сухоребрый, В. В. Шевель // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. – 2003. – Вып. 18. – С. 187–194.

Проанализированы тенденции применения информационных технологий проектирования в аэрокосмической отрасли Украины. Определены роль и место специалиста в области информационных технологий проектирования в цикле создания объектов аэрокосмической техники. Рассмотрены особенности подготовки таких специалистов в Национальном аэрокосмическом университете им. Н. Е. Жуковского «ХАИ».

2005

250. Автоматизированная система рейтингового оценивания работы студентов / А. Кулик, А. Сухобрус, И. Бодаев, Е. Яшина // Новий колегіум. – 2005. – № 3. – С. 9–16.

Рассмотрены цели и задачи рейтингового оценивания, его роль в системе управления учебным процессом на факультете систем управления летательными аппаратами аэрокосмического университета. Описаны методики оценки индивидуального рейтинга студентов, способы организации смотра-конкурса студенческих групп и оперативного контроля учебного процесса.

251. Гребеніков, О. Г. Пам'ятати минуле – думати про майбутнє : [супільно-політична і культурно-виховна робота інституту] / О. Г. Гребеніков // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 91–103.

252. Карпов, Я. С. Пути повышения качества инженерного образования в ХАИ / Я. С. Карпов // За авиакadры. – 2005. – № 7/8. – С. 2–3.

253. Кривцов, В. Сквозная комплексная компьютерная подготовка инженеров-механиков / В. Кривцов, Я. Карпов, В. Зайцев // Новий колегіум. – 2005. – № 3. – С. 3–8.

Статья посвящена организации сквозной компьютерной подготовки студентов в НАКУ «ХАИ». Рассмотрены цели и поэтапные методы ее реализации от первого курса до дипломного проектирования. Приведены структура и организация деятельности учебных и вычислительных центров университета, на базе которых происходит внедрение сквозной компьютерной подготовки студентов.

254. Сучасний стан організації навчального процесу в університеті // За авиакadры. – 2005. – № 5. – С. 3.

2007

255. Карпов, Я. С. Пути повышения качества образования / Я. С. Карпов // За авиакadры. – 2007. – № 9. – С. 2.

Учебный центр CAD/CAM/CAE

2000

256. Гребеніков, О. Г. Освіта в ХАІ – запорука успіху / О. Г. Гребеніков // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 77–79.

Про діяльність навчального центру з вивчення системи CAD/CAM/CAE UNIGRAPHICS.

2005

257. Набатов, А. С. Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – 352 с. – Из содерж.: Работы учебного центра CAD/CAM/CAE. – С. 238–243.

258. Навчально-науковий центр комп'ютерних технологій – CAD/CAM/CAE // За авиакadры. – 2005. – № 5. – С. 6.

Для реалізації стратегій упровадження сучасних комп'ютерних інтегрованих технологій, які є основою якості й ефективності виробництва,

науки та навчального процесу, на базі Харківського авіаційного інституту 1993 року було створено навчальний центр з вивчення систем CAD/CAM/CAE.

Студенчество

1971

259. Долматов, А. Вихованці твої, комсомол / А. Долматов, М. Бахметов // За авіакадри. – 1971. – 16 груд. – С. 2.

Про студентів, Ленінських стипендіатів Сергія Єпіфанова, Іллю Петухова та Геннадія Бахмета, які відмінно навчаються та ведуть велику громадську роботу.

260. Крокуй, студенте! Урочиста клятва першокурсників! // За авіакадри. – 1971. – 9 верес. – С. 1.

1974

261. Сікульський, В. Прапор навчання піднято! : репортаж зі свята першокурсників / В. Сікульський // За авіакадри. – 1974. – 5 верес. – С. 1.

1975

262. Россоха, О. Спалахнув факел знань / О. Россоха // За авіакадри. – 1975. – 4 верес. – С. 2.

Про свято, присвячене початку нового навчального року, на якому за традицією було запалено символічний вогонь знань.

1976

263. Іванова, В. За законами знань : фоторепортаж : [підсумки сесії] / В. Іванова ; фотогр. С. Глущенко // За авіакадри. – 1976. – С. 2.

1978

264. Іванова, В. Вступаючи у світ авіації : репортаж з посвячення в студенти / В. Іванова // За авіакадри. – 1978. – 7 верес. – С. 1.

1980

265. Іванова, В. Здрастуй, першокурснику! / В. Іванова // За авіакадри. – 1980. – 1 верес. – С. 1.

Запалено символічний вогонь знань на інститутській площі, де традиційно проходить мітинг з нагоди урочистого посвячення в студенти.

266. Курило, І. Такий характер / І. Курило // За авіакадри. – 1980. – 17 квіт. – С. 1.

Ленінський стипендіат Володимир Кучмієв.

1981

267. Будьте достойны звания этого вуза! / фот. Л. Литвина // За авіакадри. – 1981. – 10 сент. – С. 1.

Традиційно торжественно пройшов праздник первокурсников – Посвящение в студенти, в котром прийняли участие Генеральный авіаконструктор О. К. Антонов, руководители города, преподаватели, родители. Был зажжен огонь знаний от факела, доставленного с мемориала Вечной славы. После официальной части прошли показательные выступления авіамоделістов. В завершение состоялся дискобал в спортивном манеже.

1983

268. Лищук, И. Это был праздник : [фоторепортаж с праздника посвящения в студенти ХАИ] / И. Лищук // За авіакадри. – 1983. – 8 сент. – С. 1–2.

1984

269. Ищук, Л. Принимайте эстафету! / Л. Ищук // За авіакадри. – 1984. – 7 сент. – С. 2.

Состоялась очередная церемония вручения студенческих билетов, завершившаяся зажіганием символического огня знаний.

1985

270. Иванова, В. Выпускники : [репортаж с торжественного собрания вручения дипломов выпускникам] / В. Иванова // За авіакадри. – 1985. – 28 февр. – С. 1.

1988

271. История комсомола газетной строкой : [успехи и достижения комсомольской организации института] // За авіакадри. – 1988. – 20 окт. – С. 1–2.

1989

272. Токайская, Е. «Мисс Магия» учится в ХАИ / Е. Токайская // За авиакадры. – 1989. – 23 нояб. – С. 2.

Студентка группы 515а ХАИ Елена Коростелева победила в конкурсе «Мисс Магия», организаторами которого были Союз театральных деятелей СССР и Московский театр магии «Черная кошка».

1990

273. Гринченко, А. Расширяются права студентов / А. Гринченко // За авиакадры. – 1990. – 9 апр. – С. 1.

274. Итоги подведены // За авиакадры. – 1990. – 4 июня. – С. 2.

Подведены итоги конкурса атрибутики ХАИ, который проводился по трем направлениям: значок, эмблема и нашивка. Победителями стали Е. Омельченко, А. Чивурин, В. Порембский и Д. Шувалов.

275. Левченко, С. Студенческое самоуправление: становление и перспективы / (по материалам Всесоюзного студенческого форума) / С. Левченко // За авиакадры. – 1990. – 23 апр. – С. 1.

276. Посвящение : фоторепортаж // За авиакадры. – 1990. – 10 сент. – С. 1.

На стадионе института был зажжен символический огонь знаний, свое мастерство продемонстрировали авиамоделисты, состоялся футбольный матч между командами института, а вечером прошли концерт и дискотеки во всех общежитиях.

1991

277. Иванова, В. Студенты как студенты : [о праздновании Дня ФЛА] / В. Иванова // За авиакадры. – 1991. – 15 апр. – С. 2.

2000

278. Попова, М. В. Праздник посвящения [в студенты] / М. В. Попова // За авиакадры. – 2000. – № 7. – С. 1.

2001

279. Безручко, К. В. ХАИ может гордиться своими студентами / К. В. Безручко // За авиакадры. – 2001. – № 12. – С. 1.

280. Іменні стипендіати // За авіакадри. – 2001. – № 12. – С. 2–5.

2002

281. Борщов, О. В. Праздник посвящения в студенты / О. В. Борщов // За авіакадри. – 2002. – № 9. – С. 1.

Торжественно прошел День посвящения в студенты в Национальном аэрокосмическом университете им. Н. Е. Жуковского «ХАИ», на котором первокурсникам был вручен студенческий билет, а после концерта и дискотеки состоялся грандиозный фейерверк.

282. Іменні стипендіати // За авіакадри. – 2002. – № 1. – С. 3.

283. Проценко, О. П. Прощание с «Alma mater» / О. П. Проценко // За авіакадри. – 2002. – № 2. – С. 2.

15 февраля 2002 состоялось торжественное чествование выпускников университета.

2003

284. Жебель, Ю. И. Студенческая жизнь: техническое творчество, спорт, отдых и другое / Ю. Жебель // За авіакадри. – 2003. – № 9. – С. 3.

2004

285. Останній дзвоник // За авіакадри. – 2004. – № 3. – С. 1.

В актовому залі університету пролунав останній дзвоник для студентів п'ятого курсу шостого факультету «Економіка та менеджмент». Відзначити це свято зібралися викладачі, співробітники та студенти.

286. Тюрєва, Т. В. Посвячення першокурсників у студенти / Т. В. Тюрєва // За авіакадри. – 2004. – № 9/10. – С. 1.

Відбулося посвячення першокурсників у студенти, на якому учасник естафети «Олімпійський вогонь на Харківщині» професор В. Є. Гайдчук запалив символічний вогонь знань. Було вручено символічний студентський квиток і пролунала клятва першокурсника. Відбулися концерт, дискотека й святковий фейерверк.

287. Урочисте вручення дипломів з відзнакою // За авіакадри. – 2004. – № 2. – С. 2.

У Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» відбулося урочисте вручення дипломів з відзнакою випускникам 2004 року.

2005

288. Прилуцкая, А. Е. Молодежное лидерство: будущее начинается сегодня! / А. Е. Прилуцкая // За авиакadres. – 2005. – № 10. – С. 1–2.

Именно так звучит девиз постоянно действующей комплексной программы «Лидер завтрашнего дня», которая объединила студентов аэрокосмического университета и других крупнейших вузов Украины и охватила множество важных аспектов жизни современных молодых людей.

289. Тюрёва, Т. День студента / Т. Тюрёва // За авиакadres. – 2005. – № 10. – С. 3.

В актовом зале университета состоялся праздничный концерт, приуроченный к Международному дню студентов.

290. Тюрёва, Т. Праздник посвящения в студенты / Т. Тюрёва // За авиакadres. – 2005. – № 7/8. – С. 1.

В торжественной обстановке студентам был вручен студенческий билет и зажжен символический огонь знаний. В праздничном концерте выступили творческие коллективы университета, после первой студенческой дискотеки состоялся фейерверк.

2006

291. Благословення словом і дощем : [про церемонію посвячення першокурсників у студенти] // За авиакadres. – 2006. – № 9. – С. 1.

292. Степаненко, В. Н. Vivat, випускники! / В. Н. Степаненко // За авиакadres. – 2006. – № 3. – С. 1.

В Национальном аэрокосмическом университете им. Н. Е. Жуковского «ХАИ» состоялся очередной выпуск специалистов и магистров 2006 года, лучшим из которых в торжественной обстановке были вручены дипломы с отличием.

2007

293. Бондарь, В. Хаевцы в Москве / В. Бондарь, А. Горецкая // За авиакadres. – 2007. – № 2/3. – С. 2–3.

Фоторепортаж о поездке студентов в столицу Российской Федерации, состоявшейся благодаря приглашению первого заместителя мэра Москвы, выпускницы ХАИ Л. И. Швецовой.

294. Мирошниченко, А. День посвящения 2007 : [репортаж с праздника «Посвящение в студенты»] / А. Мирошниченко // За авиакадры. – 2007. – № 9. – С. 1.

295. Пищухина, О. Студенческая жизнь факультета [СУЛА] / О. Пищухина // За авиакадры. – 2007. – № 2. – С. 4–5.

296. Тюрева, Т. «Искры ХАИ-2007» : [торжественная церемония награждения лучших студентов] / Т. Тюрева // За авиакадры. – 2007. – № 11. – С. 1.

2008

297. Бреус, С. Посвящение в студенты / С. Бреус // За авиакадры. – 2008. – № 8. – С. 1.

30 августа 2008 года прошел праздник «Посвящение в студенты», на котором первокурсникам был вручен символический студенческий билет. Состоялся концерт, подготовленный студентами университета. Завершили праздничный день дискотека и фейерверк.

298. Мусаева, Ш. Мисс студенчество Харькова-2008 / Ш. Мусаева // За авиакадры. – 2008. – № 6/7. – С. 1–2.

Звания «Мисс грация» и «Вице-мисс студенчество Харькова-2008» завоевала студентка группы 726 Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ» Валерия Петренко.

299. Третьяк, Е. Вручение стипендий Президентского фонда Л. Д. Кучмы «Украина» / Е. Третьяк // За авиакадры. – 2008. – № 9/10. – С. 2.

7 октября 2008 года Л. Д. Кучма посетил Национальный аэрокосмический университет им. Н. Е. Жуковского «ХАИ». Он ознакомился с работой факультета авионики и радиотехники, а семерке лучших студентов университета вручил именные стипендии.

300. Тюрева, Т. Гордость ХАИ – его выпускники! / Т. Тюрева // За авиакадры. – 2008. – № 6/7. – С. 1.

25 июня 2008 года состоялась торжественная церемония вручения дипломов с отличием 78 выпускникам университета.

301. Тюрєва, Т. Іскри ХАІ-2008 / Т. Тюрєва // За авіакадри. – 2008. – № 9/10. – С. 1.

Уже стало традицією в День студента підводити підсумки конкурсу «Іскри ХАІ» та нагороджувати найкращих.

2009

302. Выпуск-2009 // За авіакадри. – 2009. – № 6/7. – С. 1.

25 июня 2009 года в Национальном аэрокосмическом университете им. Н. Е. Жуковского «ХАИ» состоялось торжественное вручение дипломов 600 выпускникам, из которых 91 – с отличием.

303. Мирошниченко, А. Посвящение-2009 : [фоторепортаж с праздника посвящения в студенты] / А. Мирошниченко // За авіакадри. – 2009. – № 8. – С. 2.

304. Тюрєва, Т. Л. Д. Кучма снова в ХАИ / Т. Тюрєва // За авіакадри. – 2009. – № 12. – С. 1.

16 декабря 2009 года в Национальном аэрокосмическом университете им. Н. Е. Жуковского «ХАИ» состоялась встреча студентов и сотрудников с экс-президентом Украины Л. Д. Кучмой, который вручил стипендии своего благотворительного фонда «Украина» семерым студентам университета.

305. ХАИ – мировому финансовому кризису // За авіакадри. – 2009. – № 2/3. – С. 1–2.

19 февраля 2009 года в актовом зале состоялась торжественная церемония вручения рекордного числа дипломов с отличием – 176 выпускникам университета.

Научно-исследовательская работа студентов

1971

306. Долгов, О. Студент і творчість : з досвіду роботи / О. Долгов // За авіакадри. – 1971. – 9 верес. – С. 2.

Про необхідність обов'язкового залучення студентів до науково-дослідної роботи кафедр.

307. Першин, О. Науковий пошук : [наукова студентська робота на факультеті двигунобудування] / О. Першин // За авіакадри. – 1971. – 20 трав. – С. 1.

308. Рогальська, О. Удостоєні премій : [підсумки міського конкурсу студентських робіт з соціально-економічних дисциплін] / О. Рогальська // За авіакадри. – 1971. – 17 черв. – С. 2.

1974

309. Попов, В. Цікаві роботи / В. Попов // За авіакадри. – 1974. – 26 квіт. – С. 2.

У ХАІ відбулася перша міжвузівська конференція студентів з радіотехніки та зв'язку.

310. Сікульський, В. На пленарному засіданні / В. Сікульський, С. В. Охотін // За авіакадри. – 1974. – 23 трав. – С. 1.

Відбулося підсумкове пленарне засідання 37-ї науково-технічної студентської конференції авіаційного інституту, присвяченої 50-річчю присвоєння комсомолу імені В. І. Леніна, на якому було проаналізовано роботу кафедр з розвитку наукової творчості студентів.

1975

311. Єпіфанов, С. Науково-технічна творчість молоді / С. Єпіфанов // За авіакадри. – 1975. – 20 лют. – С. 2.

На республіканській виставці технічної творчості молоді експозицію технічних розробок студентів ХАІ було визнано кращою.

312. [Зелинский, Ю. Путь в науку / Ю. Зелинский // Красное знамя. – 1975. – 24 сент.](#)

О развитии студенческого научного творчества в Харьковском авиационном институте.

313. Зелінський, Ю. Висока нагорода / Ю. Зелінський // За авіакадри. – 1975. – 25 верес. – С. 2.

На Всесоюзному конкурсі студентських наукових робіт робота випускника літакобудівного факультету Миколи Федченка одержала найвищу оцінку – медаль Мінвузу СРСР і ЦК ВЛКСМ «За кращу наукову студентську роботу».

314. Зелінський, Ю. Дослідна робота – творчість всієї молоді / Ю. Зелінський // За авіакадри. – 1975. – 27 берез. – С. 1.

Розглянуто особливості, досягнення й основні напрями науково-дослідної роботи студентів у Харківському авіаційному інституті.

315. Зелінський, Ю. Це залежить від нас : [підсумки роботи XXXVIII студентської науково-технічної конференції] / Ю. Зелінський // За авіакадри. – 1975. – 15 трав. – С. 2.

316. Кузьмінов, Ф. У творчому пошуку / Ф. Кузьмінов, Ю. Ялинич // За авіакадри. – 1975. – 3 квіт. – С. 1.

Про дослідну роботу студентів на кафедрах деталей машин і ТММ та обчислювальної техніки.

317. Мороз, П. Що стоїть за пошуком / П. Мороз // За авіакадри. – 1975. – 20 берез. – С. 2.

Про науково-дослідну роботу студента літакобудівного факультету Сергія Аршинова.

1976

318. Василенко, А. Практична спрямованість : [наукова робота студентів на кафедрі ТОР] / А. Василенко // За авіакадри. – 1976. – 1 квіт. – С. 1.

319. Виховання наукою // За авіакадри. – 1976. – 1 квіт. – С. 1.

Про дослідну роботу студентів на кафедрі міцності.

320. Долгов, О. Ефективність наукової роботи студентів [на кафедрі силових установок літальних апаратів] / О. Долгов // За авіакадри. – 1976. – 20 трав. – С. 2.

321. Зелінський, Ю. Тридцять дев'ять наукова / Ю. Зелінський // За авіакадри. – 1976. – 25 берез. – С. 1.

Про підготовку до 39-ї студентської науково-технічної конференції, присвяченої 106-й річниці з дня народження В. І. Леніна.

322. Кириченко, Л. Джерела творчості / Л. Кириченко // За авіакадри. – 1976. – 1 квіт. – С. 2.

Про роботу гуртків технічної творчості на кафедрі РЕУЛА.

323. Литвинов, А. На кафедрі АСУ / А. Литвинов // За авіакадри. – 1976. – 1 квіт. – С. 1.

Про студентську науково-дослідну роботу на кафедрі автоматизованих систем управління.

324. Шепелева, А. Ця вічно нова хімія / А. Шепелева // За авіакадри. – 1976. – 1 квіт. – С. 2.

Про напрямки наукових пошуків студентів на кафедрі хімії.

1979

325. Зелинский, Ю. НИРС / Ю. Зелинский // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 3.

326. Кононенко, В. Студенческий конструкторский отряд / В. Кононенко // Красное знамя. – 1979. – 15 нояб.

О работе специализированного студенческого конструкторского отряда.

327. Савченко, А. В пошуках немає зупинок : [науково-дослідна робота студента радіотехнічного факультету Павла Німця] / А. Савченко // За авіакадри. – 1979. – 19 квіт. – С. 2.

1980

328. Василенко, А. НДРС: успіхи і завдання / А. Василенко // За авіакадри. – 1980. – 17 січ. – С. 2.

Про наукову роботу студентів на кафедрі ППУ.

329. Изобретательство и наука – с первого курса : [СКБ, НИРС, АМЛ] // За авіакадри. – 1980. – 28 лют. – С. 3.

330. Першин, О. Шлях і резерви / О. Першин, М. Благодатських // За авіакадри. – 1980. – 10 квіт. – С. 1.

Про необхідність використання всіх резервів розвитку студентської науково-дослідної роботи.

1981

331. НИРС // За авіакадри. – 1981. – 26 марта. – С. 3.

О научно-исследовательской работе студентов в Харьковском ордена Ленина авиационном институте им. Н. Е. Жуковского.

1982

332. Богданова, Г. Есть над чем подумать / Г. Богданова // За авіакадри. – 1982. – 4 марта. – С. 2.

Представлен анализ итогов конкурса на лучшую студенческую научную работу 1980/1981 учебного года по техническим наукам. Харьковский авиационный институт подготовил 203 научные работы. Дипломом II степени награждена работа студента В. Лукина и дипломом III степени – В. Сидоренко, 7 работ отмечены поощрительными дипломами. В целом ХАИ занял пятое место в своей группе вузов.

333. Самофалов, С. Радость творчества : [итоги 45-й студенческой научно-технической конференции] / С. Самофалов // За авиакадры. – 1982. – 22 апр. – С. 2.

1984

334. Баранова, А. Науковий потенціал студента / А. Баранова // Вечір. Харків. – 1984. – 13 черв.

У грудні 1983 року республіканський оргкомітет огляду вузів на кращу організацію науково-дослідної роботи студентів нагородив ХАІ двома почесними грамотами: за високу організацію досліджень студентів і за вагомі результати розробок.

335. Баранова, А. Научные отряды: первые шаги / А. Баранова // За авиакадры. – 1984. – 28 июня. – С. 1.

О новой форме студенческой научной работы, суть которой заключается в формировании отрядов, объединяющих студентов разных специальностей и курсов, для решения определенной научно-технической задачи (как правило, по тематике кафедры или по заказу предприятия).

336. Пленарное заседание [47-й студенческой научно-технической конференции] // За авиакадры. – 1984. – 12 апр. – С. 1.

337. Судак, Д. СНПО приступают к работе / Д. Судак // За авиакадры. – 1984. – 5 апр. – С. 2.

О новой прогрессивной форме вовлечения молодежи в научно-исследовательскую работу – создании студенческих научно-производственных отрядов.

338. Федько, В. Постоянно в поиске / В. Федько // За авиакадры. – 1984. – 29 марта. – С. 1.

О научно-исследовательской работе студентов на кафедре № 301.

339. Шелобанова, Е. Итоги конференции // За авиакадры. – 1984. – 17 мая. – С. 2.

Подведены итоги 47-й студенческой научно-технической конференции, в которой приняли участие 35 студентов из других вузов страны: КАИ, УАИ, МРТИ, СМРТИ, КИИГА, ЛИАП.

1985

340. Чайников, А. Работает конференция : [о 48-й студенческой научно-технической конференции ХАИ] / А. Чайников // За авиакадры. – 1985. – 11 апр. – С. 2.

341. Ялинич, Ю. НИРС и кафедра / Ю. Ялинич // За авиакадры. – 1985. – 2 янв. – С. 1.

О научно-исследовательской работе студентов на кафедре вычислительной техники и импульсных устройств.

1986

342. Касьянов, Ю. Проблемы НИРС / Ю. Касьянов // За авиакадры. – 1986. – 27 нояб. – С. 2.

343. Смоляков, А. Построил вертолет / А. Смоляков // За авиакадры. – 1986. – 3 июня. – С. 2.

Успехом завершилась начатая на первом курсе работа выпускника самолетостроительного факультета Владимира Черниенко по строительству малоразмерного дистанционно-пилотируемого вертолета.

344. Чайников, А. Смотр энтузиазма молодых : [о 49-й студенческой научно-технической конференции] / А. Чайников // За авиакадры. – 1986. – 15 апр. – С. 2.

1988

345. Пинчук, В. Некоторые уроки конференции / В. Пинчук, В. Барнаш // За авиакадры. – 1988. – 21 апр. – С. 2.

Подведены итоги 51-й студенческой научно-технической конференции, отразившие успехи и недостатки в организации научно-исследовательской работы студентов ХАИ и других авиационных вузов страны.

1991

346. Агдамов, Р. На Туполевских чтениях / Р. Агдамов // За авиакадры. – 1991. – 4 февр. – С. 1.

Подведены итоги IV Всесоюзных Туполевских чтений студентов «Актуальные проблемы авиастроения», состоявшихся в октябре 1990 года. В число призеров вошли 7 докладов, представленных студентами ХАИ.

2007

347. Ивченко, Е. Н. Студенты ХАИ на конференции «Человек и космос» / Е. Н. Ивченко, Т. С. Кадигроб, Я. А. Сетракова // За авиакадры. – 2007. – № 5/6. – С. 1.

Студенты и аспиранты университета успешно выступили на Международной научной конференции «Человек и космос», состоявшейся в г. Днепропетровске 18–20 апреля 2007 года.

348. Михайлов, А. Г. Научная деятельность студентов в ХАИ / А. Г. Михайлов // За авиакадры. – 2007. – № 4. – С. 5.

2009

349. Тюрева, Т. Отличные знания – залог успеха / Т. Тюрева // За авиакадры. – 2009. – № 8. – С. 3.

На 20-й Международной олимпиаде по гидравлике, которая проходила на базе Одесской государственной академии холода 7–11 сентября 2009 года, I место занял студент группы 164 Сергей Марущенко.

Студенческое конструкторское творчество

1952

350. [Липинский, Л.](#) [К новым достижениям авиамоделизма : \[о деятельности авиакружка ХАИ\] / Л. Липинский // Крылья Родины. – 1952. – № 5. – С. 10.](#)

1955

351. [Лебединский, М.](#) [Соревнования авиамоделистов авиационных вузов / М. Лебединский // Крылья Родины. – 1955. – № 4. – С. 22–23.](#)

В 1955 году в Харьковском авиационном институте состоялись соревнования авиамоделистов. Победителем розыгрыша на личное первенство по классу моделей с резиновыми двигателями стал студент ХАИ О. Лагутин.

1962

- 352.** [Єромицький, П. ХАІ-19 / П. Єромицький // Рад. освіта. – 1962. – 16 мая.](#)

Історія створення легкого спортивного літака ХАІ-19 у СКБ ХАІ.

- 353.** [Решетников, В. ХАІ-19 / В. Решетников // Крылья Родины. – 1962. – № 10. – С. 16–17.](#)

Обобщен опыт создания легкого спортивного самолета ХАІ-19 студенческим конструкторским бюро ХАІ.

1965

- 354.** [Острянский, М. ХАІ-17 / М. Острянский, О. Колядко // Зміна. – 1965. – 4 квіт.](#)

1966

- 355.** [Стерлигов, Ю. Конкурент «Ту» – харьковский «малышка» / Ю. Стерлигов // Комсом. правда. – 1966. – 13 мая.](#)

На выставке студенческого научного и технического творчества, действовавшей на ВДНХ в Москве, представлен двухместный автожир ХАІ-24, созданный студентами ХАІ.

1969

- 356.** [Игнатьев, С. Студенческие экспериментальные... / С. Игнатьев // Крылья Родины. – 1969. – № 2. – С. 11.](#)

Приведены сведения об экспериментальных летательных аппаратах, которые были созданы студенческим конструкторским бюро: вертолете ХАІ-22А и аппарате на воздушной подушке АВП-4ХАІ.

1970

- 357.** [Люшнин, В. ХАІ-20 / В. Люшнин // Крылья Родины. – 1970. – № 10. – С. 32–33.](#)

Обобщен опыт создания самолетной группой СКБ ХАІ спортивного одноместного моноплана первой весовой категории ХАІ-20.

- 358.** [Найдовский, В. Спортивная хроника / В. Найдовский // Крылья Родины. – 1970. – № 8. – С. 35.](#)

По инициативе Харьковского авиационного института состоялись соревнования, посвященные 60-летию отечественного авиамоделизма. Хрустальный кубок завоевал выпускник института, мастер спорта В. Сичень, выступивший с таймерной моделью самолета.

359. [Черкасов, В. Строим сами : репортаж из студенческого конструкторского бюро / В. Черкасов // Комсом. правда. – 1970. – 18 июля.](#)

1971

360. [Богораз, А. На что опираются крылья / А. Богораз // Комсом. правда. – 1971. – 7 окт.](#)

О традициях студенческого научно-технического творчества в ХАИ.

361. **Найдовський, В.** Є новий рекорд. Майстер спорту – майстер «Золоті руки». Знову перші : вісті з авіамодельної лабораторії / В. Найдовський // За авіакадри. – 1971. – 20 трав. – С. 2.

362. **Підрастають аси :** [про підготовку до змагань спортсменів-пілотажників з авіамодельної лабораторії] // За авіакадри. – 1971. – 20 трав. – С. 2.

363. [Пильник, О. Спроектовано студентами : \[про діяльність СКБ\] / О. Пильник // Вечір. Харків. – 1971. – 8 січ.](#)

364. [Традиция \[авіамодельної лабораторії ХАИ\] // Крылья Родины. – 1971. – № 12. – С. 35.](#)

1972

365. [Липинский, Л. С реактивным двигателем / Л. Липинский // Крылья Родины. – 1972. – № 6. – С. 35.](#)

Подробно описана рекордная модель самолета мастера спорта Л. Липинского.

1974

366. **Вірський, Б.** Плід конструктора й художника / Б. Вірський // За авіакадри. – 1974. – 24 січ. – С. 2.

Про спільну роботу студентів СКБ ХАІ зі студентами художньо-промислового інституту зі створення апаратів на повітряній подушці.

367. Елистратов, С. СКБ / С. Елистратов // За авіакадри. – 1974. – 24 янв. – С. 3.

О научно-техническом творчестве студентов в СКБ ХАИ.

1975

368. Баранніков, А. Школа інженерів-майстрів / А. Баранніков // За авіакадри. – 1975. – 27 берез. – С. 2.

Досягнення авіамодельної лабораторії, яка, почавши як спортивна організація, за 25 років існування змогла перетворитися в справжнє КБ малої авіації.

369. Васютін, Л. Авіамодельний спорт / Л. Васютін // За авіакадри. – 1975. – 12 черв. – С. 2.

На міжнародних змаганнях команд соціалістичних країн з авіамодельного спорту у Німеччині в загальнокомандному заліку збірна СРСР, до складу якої входили співробітники ХАІ В. Ісаєнко, Б. Паценкер і М. Дудник, посіли 3-тє місце.

1976

370. Гончаров, О. Літак ... у рюкзаку / О. Гончаров, В. Нат // За авіакадри. – 1976. – 24 черв. – С. 2.

У СКБ ХАІ результатом наукового пошуку студента п'ятого курсу літакобудівного факультету Ігоря Качкара став планер з гнучким крилом.

371. Іванова, В. Вірність мрії / В. Іванова // За авіакадри. – 1976. – 18 листоп. – С. 2.

Розповідь про студентів, які беруть активну участь у роботі СКБ.

372. Липинский, Л. С гибким крылом / Л. Липинский // Крылья Родины. – 1976. – № 11. – С. 40–41.

Предложен чертеж модели самолета с гибким крылом.

1977

373. Анатольєв, Б. Випробування / Б. Анатольєв // За авіакадри. – 1977. – 13 жовт. – С. 1.

Про вдалі випробування мотопланера, створеного однією з ініціативних груп СКБ ХАІ під керівництвом А. Бараннікова.

374. [Липинский, Л. Доводка серийного двигателя / Л. Липинский, В. Тукьянов // Крылья Родины. – 1977. – № 12. – С. 39.](#)

В авиамодельной лаборатории ХАИ был доработан серийный микро-двигатель КМД-25.

375. **Оглоблина, И.** Дороги студентського винаходу : [апарати на повітряній подушці] / І. Оглобліна // За авіакадри. – 1977. – 3 листоп. – С. 4.

1978

376. [Ворошилов, Ю. Щовечора після занять : фоторепортаж з Харківського авіаційного інституту : \[СКБ\] / Ю. Ворошилов // Соціаліст. Харківщина. – 1978. – 15 дек.](#)

1979

377. **Анатольєв, Б.** Окриленість / Б. Анатольєв // За авіакадри. – 1979. – 31 трав. – С. 2.

Про технічну творчість групи мотопланерної техніки СКБ ХАІ.

378. **Антонов, О.** Нових вам успіхів / О. Антонов // За авіакадри. – 1979. – 31 трав. – С. 1.

У привітанні завідувача кафедри конструкцій літальних апаратів ХАІ, Генерального авіаконструктора О. К. Антонова з приводу 20-річчя діяльності СКБ мова йде про заслуги СКБ у справі підготовки кваліфікованих інженерів для авіаційної промисловості й створення нової техніки, а також про давню творчу співдружність з ОКБ, яке запрошує до себе на роботу молодих інженерів, що пройшли школу активної роботи в студентському конструкторському бюро.

379. **Баранников, А.** СКБ / А. Баранников // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 3.

Представлены основные направления деятельности СКБ ХАИ, организованного в 1959 году. За годы деятельности в СКБ были созданы: легкий спортивный самолет ХАИ-17, самолеты ХАИ-19, ХАИ-20, аппараты на воздушной подушке, аэросани АС-2, экспериментальный самолет с гибким крылом ХАИ-21, фюзеляж самолета АН-2 из стеклопластика, двухместный гидросамолет ХАИ-30. Велись работы по созданию мини-самолетов для выполнения геодезических аэрофотосъемок.

380. [Липинский, Л. Как улучшить «СУПРАНАР-82»? / Л. Липинский, В. Токарев // Крылья Родины. – 1979. – № 9. – С. 32–33.](#)

Харьковские спортсмены авиамodelьного спорта предлагают вариант улучшения аппаратуры пропорционального радиоуправления «Супранар-82».

381. Люшнін, В. Заводські дороги повітряної подушки / В. Люшнін // За авіакадри. – 1979. – 31 трав. – С. 2.

Про пошукові роботи СКБ зі створення перспективного виду транспорту – на повітряній подушці.

382. Тукьянов, В. АМЛ / В. Тукьянов // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 3.

О деятельности авиамodelьной лаборатории ХАИ, основанной в 1950 году и работающей под руководством мастера спорта Л. Е. Липинского. Среди спортсменов АМЛ – 120 мастеров спорта СССР и 12 мастеров спорта международного класса, более 300 кандидатов в мастера спорта СССР. Воспитанники ХАИ составляли половину сборной команды СССР по авиамodelьному спорту.

383. Хмиз, Г. Це було так ... / Г. Хмиз, В. Шишков // За авіакадри. – 1979. – 31 трав. – С. 2.

Історія створення у СКБ двомісного гідролітака ХАІ-30 «Професор Неман», який здійснив свій перший політ 24 жовтня 1977 року, рівно через 45 років після першого польоту літака ХАІ-1, на честь творця якого гідролітак ХАІ-30 і одержав своє ім'я.

1980

384. Летательные аппараты Харьковского авиационного института : библиогр. указ. отечеств. лит. за 1933–1941, 1962–1980 гг. (кн., журн. и газ. ст.) / [сост. Л. П. Коншина, науч. ред. Т. П. Цепляева]. – Х. : [ХАИ], 1980. – 17 с. – Из содерж.: Летательные аппараты студенческого конструкторского бюро. – С. 10–13.

385. [Мертикарров, А.](#) [В воздухе ... гидросамолет / А. Мертикарров // Красное знамя. – 1980. – 5 июня.](#)

К 50-летию основания Харьковского авиационного института члены студенческого конструкторского бюро спроектировали и построили гидросамолет, который предназначен для разведки местности в труднодоступных регионах, доставки грузов, для связи между буровыми вышками и геологоразведочными партиями.

386. Нат, В. Конструктор на студенческой скамье / В. Нат, В. Павленко // Известия. – 1980. – 4 нояб.

Одним из направлений развития студенческого творчества в СКБ ХАИ является выполнение важных заказов народного хозяйства. Это строительство гидросамолета ХАИ-30 для Сибири и Дальнего Востока, создание мини-самолета для аэрофотосъемки по заказу Новосибирского треста инженерно-строительных изысканий. В содружестве со студентами автодорожного института был создан сверхзвуковой реактивный болид ХАДИ-9, ставший неоднократным участником зарубежных выставок.

1981

387. Владимирова, И. Навстречу ветру : [о деятельности клуба дельтапланизма ХАИ] / И. Владимирова // За авиакадры. – 1981. – 21 мая. – С. 2.

388. Поздняков, П. Все дальше и выше / П. Поздняков // За авиакадры. – 1981. – 29 окт. – С. 1.

На полуфинале республиканских соревнований в Донецке по дельтапланизму С. Гришенчук стал чемпионом Украины, выступив на аппарате, сконструированном в ХАИ и признанном одним из лучших в стране.

389. Творчество СКБ // За авиакадры. – 1981. – 26 марта. – С. 3.

1982

390. Баранников, А. Репортаж о творчестве : [седьмые учебно-тренировочные сборы планерной секции института] // За авиакадры. – 1982. – 4 нояб. – С. 2.

391. Воронин, А. «Икару» – 5 лет : [о дельтаклубе ХАИ «Икар»] / А. Воронин // За авиакадры. – 1982. – 28 янв. – С. 2.

392. Победили // За авиакадры. – 1982. – 13 мая. – С. 2.

В соревнованиях на Кубок СССР по радиоуправляемым моделям планеров (многоборье) I место занял И. Адамунис, II место – М. П. Кривущев, представляющие команду ХАИ, а на чемпионате СССР М. П. Кривущев стал чемпионом, И. Адамунис – серебряным призером.

1983

- 393. Шереверенко, А.** Работают конструкторы : [СКБ ХАИ] / А. Шереверенко // За авиакадры. – 1983. – 7 апр. – С. 1.

1984

- 394. Вяткин, Л.** Винтокрылые «малолитражки» / Л. Вяткин // Техника молодежи. – 1984. – № 4. – С. 52–53.

О сверхлегком двухместном вертолете ХАИ-27 «Харьковчанин», созданном в СКБ ХАИ и демонстрировавшемся на Центральной выставке научно-технического творчества молодежи, которая проходила в 1970 году на территории ВДНХ СССР.

- 395. Гончаров, А.** Легкі крила ХАІ / А. Гончаров // Соціаліст. Харківщина. – 1984. – 5 жовт.

На II Всесоюзному огляді-конкурсі надлегких літальних апаратів, який відбувся у с. Планерському в Криму, студенти ХАІ здобули один з головних призів, таким чином відзначивши 25-річчя свого СКБ. На огляді були представлені гідролітак ХАІ-30 «Професор Неман», мотодельтаплан ХАІ-38, мотопланер ХАІ-29М «Коршун-М».

- 396. Кривущев, М.** Авиамодельная лаборатория / М. Кривущев // За авиакадры. – 1984. – 15 марта. – С. 2.

- 397. Лаврова, Н.** Студенты – самодеятельные конструкторы / Н. Лаврова // Крылья Родины. – 1984. – № 10. – С. 30.

О работе клуба авиационного конструирования, созданного в 1972 году, работающего под руководством старшего научного сотрудника СКБ ХАИ А. Баранникова, объединившего любителей авиации, студентов и преподавателей, желающих попробовать свои силы в создании самолетов и планеров.

- 398. Новиков, В.** Люди з крилами Ікара : [про СКБ ХАІ] / В. Новиков // Ленін. зміна. – 1984. – 4 груд.

- 399. Протченко, И.** Летный клуб ХАИ / И. Протченко // Техника молодежи. – 1984. – № 3. – С. 23–24.

Об организации полетов на самодельных летательных аппаратах в Харьковском авиационном институте.

400. Савин, В. ХАИ-17 : [история создания самолета, техн. характеристики] / В. Савин ; черт. В. Драгобецкого // За авиакадры. – 1984. – 17 мая. – С. 2.

401. Савин, В. ХАИ-18 : [история создания самолета, техн. характеристики] / В. Савин ; черт. В. Драгобецкого // За авиакадры. – 1984. – 14 июня. – С. 2.

402. Савин, В. ХАИ-19 : [история создания самолета, техн. характеристики] / В. Савин ; черт. В. Драгобецкого // За авиакадры. – 1984. – 4 окт. – С. 2.

1985

403. Крепнут в полете крылья : [о деятельности СКБ, авиамodelьной лаборатории и дельтаклуба ХАИ] // За авиакадры. – 1985. – 29 марта. – С. 4.

404. [Ткаченко, Ж. С мечтой о небе / Ж. Ткаченко // Социалист. индустрия. – 1985. – 11 сент.](#)

На III Всесоюзном смотре-конкурсе сверхлегких летательных аппаратов любительских авиаконструкций в Киеве студенты ХАИ стали победителями, представив легкий самолет ХАИ-37 «Михаил Ефимов», мотопланер ХАИ-29М «Коршун-М» и двухместный гидросамолет ХАИ-36.

1986

405. [Ворошилов, Ю. Відзначаючи ювілей : \[дельтаклубу «Ікар» виповнилося 10 років\] / Ю. Ворошилов // Соціаліст. Харківщина. – 1986. – 27 груд.](#)

1987

406. Качкар, И. Дельтаклубу – 10 лет! / И. Качкар // За авиакадры. – 1987. – 15 янв. – С. 2.

Подведены итоги деятельности клуба, стоявшего у истоков дельтапланерного движения в стране: за 10 лет, в течение которых было построено более 50 дельтапланов, представлено 25 докладов на конференциях, выполнено 15 дипломных и 47 курсовых работ. Среди более чем 300 воспитанников клуба есть призеры чемпионатов СССР и члены сборной страны по дельтапланеризму. Ведется работа по созданию новых спортивных дельтапланов и мотодельтапланов.

407. Лаврова, Н. Строить и летать : [о клубе авиационного конструирования им. А. А. Баранникова] // За авиакадры. – 1987. – 14 мая. – С. 2.

408. Лищук, И. Полет мысли и фантазии / И. Лищук ; фот. С. Глущенко // За авиакадры. – 1987. – 17 сент. – С. 2.

Репортаж со смотра сверхлегких летательных аппаратов страны, посвященного 70-летию Великого Октября, который состоялся в г. Тушино Московской области. Студентами института был представлен самолет ХАИ-40, предназначенный для прокладки с воздуха волоконно-оптического кабеля и занявший 2-е место в классе многоцелевых самолетов, и две силовые установки, одна из которых – М-60Р «Буран-авиа» – была отмечена призом жюри.

409. Мельник, В. Вопросы «Эксперимента» / В. Мельник // За авиакадры. – 1987. – 14 мая. – С. 2.

О деятельности одной из групп ОСКБ.

410. [Сергеев, Ю.](#) [У небі – надлегка авіація / Ю. Сергеев // Ленін. зміна. – 1987. – 19 верес.](#)

На IV огляді-конкурсі надлегких літальних апаратів любительських авіаконструкцій у м. Тушино, студенти ХАІ представили навчально-тренувальний літак ХАІ-40, автожир ХАІ-42 і дві гвинтомоторні установки.

411. Смоляков, А. Группа беспилотной авиации / А. Смоляков, В. Лосев // За авиакадры. – 1987. – 14 мая. – С. 2.

Рассмотрены проблемы и перспективы создания эффективных комплексов малоразмерных беспилотных летательных аппаратов в СКБ беспилотной авиации института.

412. Тупало, В. Приглашает студенческое конструкторское / В. Тупало, А. Корженевский // За авиакадры. – 1987. – 14 мая. – С. 1.

413. Хмыз, Г. СЛА-85 – СЛА-87 / Г. Хмыз // За авиакадры. – 1987. – 14 мая. – С. 2.

Подведены итоги III Всесоюзного смотра-конкурса сверхлегких летательных аппаратов любительских авиаконструкций СЛА-85, где студенты ХАИ представили самолеты, гидросамолеты, мотодельтапланы и авиационные моторы. Команда института завоевала переходящий приз «Гран-при имени О. К. Антонова».

414. Хомич, А. Парящие «Икары» / А. Хомич // За авиакадры. – 1987. – 14 мая. – С. 2.

В статье обращено внимание на проблемы, повлиявшие на результаты соревнований дельтапланеристов, из-за чего институтский клуб потерял передовые позиции.

1988

415. Кривущев, М. Здесь учат творчеству : [авиамодельная лаборатория] / М. Кривущев // За авиакадры. – 1988. – 10 марта. – С. 2.

1989

416. Горбенко, К. С. Самолеты строим сами / К. С. Горбенко, Ю. В. Макаров // Самолеты строим сами. – М. : Машиностроение, 1989. – 240 с. : ил. – Из содерж.: Самолеты ХАИ [ХАИ-17, ХАИ-18, ХАИ-20, ХАИ-28, ХАИ-29, ХАИ-30, ХАИ-33М, ХАИ-34, ХАИ-35, ХАИ-36, ХАИ-37]. – С. 56–64.

417. [Клименко, А. Техника чемпионата СССР / А. Клименко, И. Никитин // Крылья Родины. – 1989. – № 7. – С. 12–13.](#)

О первом чемпионате СССР по мотодельтапланерному спорту, который проводился в сентябре 1988 г. в Крыму. Приведены технические характеристики микросамолета ХАИ-41.

418. [Кривущев, М. Радиоуправляемые – народному хозяйству / М. Кривущев // Крылья Родины. – 1989. – № 4. – С. 13.](#)

Приведены результаты работы авиамодельной лаборатории ХАИ по созданию маломерных беспилотных летательных аппаратов для решения проблемы исследования околоземных слоев атмосферы.

419. Лаврова, Н. Вас ждут в ОСКБ / Н. Лаврова // За авиакадры. – 1989. – 2 февр. – С. 2.

1990

420. Иванова, В. Готовится к полету «ХАИ-60» / В. Иванова // За авиакадры. – 1990. – 1 окт. – С. 2.

1992

421. Токайская, Е. АМЛ: проблемы остаются : [проблемы и перспективы работы авиамодельной лаборатории] / Е. Токайская // За авиакадры. – 1992. – 25 мая. – С. 2.

1991

422. Красильщиков, А. П. Планеры СССР : справочник / А. П. Красильщиков. – М. : Машиностроение, 1991. – 240 с.

С. 195: о деятельности СКБ ХАИ.

1992

423. Будни и праздники СКБ // За авиакадры. – 1992. – 11 мая. – С. 1.

1993

424. Будет ХАИ-60 // За авиакадры. – 1993. – 23 апр. – С. 1.

В СКБ завершены работы по созданию двухместного моноплана ХАИ-60 под руководством заведующего НИЛ ОСКБ Г. Г. Хмыза.

1995

425. Савин, В. С. Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с. – Из содерж.: Гл. 5 : На самодельных крыльях [студенческие конструкторские работы : ХАИ-11, ХАИ-12 «Старт», ХАИ-13 «Гимнаст», ХАИ-14 «Орленок», ХАИ-17, ХАИ-18, ХАИ-19, ХАИ-20, ХАИ-21, планер БРО-9, дирижабль «Комсомолец ХАИ», аэросани АС-2, аппараты на воздушной подушке АВП-1, -2, -3, -4, радиоуправляемые носители аппаратуры: фотооборудования – НАФА-1, -2 и метеооборудования – от ХАИ-103 до ХАИ-108, испытательный стенд ХАИ-22, вертолет ХАИ-22А, автожир ХАИ-24, экранолет ХАИ-25, вертолет ХАИ-27 «Харьковчанин», учебный планер ХАИ-28 (БРО-ДПК), ХАИ-29 «Коршун», ХАИ-29М «Коршун-М», гидросамолет ХАИ-30 «Профессор Неман», виропланеры ХАИ-31, -31А, гидроавтожир ХАИ-32, гидросамолет ХАИ-33, легкий самолет ХАИ-34, ХАИ-35 «Энтузиаст», ХАИ-36, ХАИ-37 «Михаил Ефимов», ХАИ-38, ХАИ-40, моноплан «Байкал», ХАИ-42, ХАИ-43, ХАИ-46, ХАИ-60]. – С. 200–208. – Табл. 34 : Летательные аппараты, построенные в ХАИ. – С. 244.

1999

426. Люшнин, В. П. Студенческому конструкторскому бюро – 40 лет. Из истории / В. П. Люшнин // За авиакадры. – 1999. – 17 авг. – С. 1–2.

2000

427. Арасланов, С. А. ХАІ – це технічна творчість / С. А. Арасланов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 273–283.

428. Гайдачук, В. Е. Так выросли крылья : [о деятельности СКБ] / В. Е. Гайдачук // *Там же.* – С. 54–59.

429. Демченко, А. [Испытания автожира ХАИ-49 / А. Демченко // *Авиация общего назначения.* – 2000. – № 8. – С. 22–24.](#)

О летных испытаниях автожира ХАИ-49, созданного ОСКБ ХАИ.

430. Шкромада, В. [Subaru в Клубе АвиаКонструирования ХАИ / В. Шкромада, С. Пархоменко // *Авиация общего назначения.* – 2000. – № 8. – С. 16–21.](#)

Приведены результаты работ, ведущихся в клубе авиаконструирования им. А. А. Баранникова по доводке и применению автомобильных двигателей для силовой установки на СЛА.

2001

431. Демченко, А. [Рессора и двигатель из СКБ ХАИ / А. Демченко, В. Мещ // *Авиация общего назначения.* – 2001. – № 11. – С. 21–22.](#)

Дана характеристика рессоры, которая используется на самолетах Х-32 «Бекас» и технические характеристики двигателя П-355.

2002

432. Воронина, Е. [Чемпионат Украины по СЛА / Е. Воронина // *Авиация общего назначения.* – 2002. – № 7. – С. 36–37.](#)

О чемпионате Украины по СЛА, проходившем 28–30 июня 2002 года под Киевом, в котором принимала участие команда мотодельтаплана «ХАИ» в составе А. Нестеренко и С. Маркова.

433. Качкар, И. По-2 – жизнь продолжается! / И. Качкар // *Авиация общего назначения.* – 2002. – № 11. – С. 23–26.

Об успешном испытательном полете самолета По-2, воссозданном общественным авиационно-техническим клубом «Взлет-ХАИ», основу которого составляют сотрудники, студенты, преподаватели и выпускники университета. Основной целью клуба является возрождение традиций Харьковского авиационного института в области разработки и строительства легких самолетов.

434. Шквыря, Н. [Самый легкий парамотор / Н. Шквыря // *Авиация общего назначения.* – 2002. – № 3. – С. 23–24.](#)

В ОСКБ ХАИ создан новый парамотор ПМ 150-К.

2003

435. Зиненко, Ю. «Небесный тихоход». Снова в полет / Ю. Зиненко // Вечер. Харьков. – 23 окт. – 2003. – С. 5.

Харьковчане стали первыми в Украине, кто смог сделать летающую копию некогда очень популярного самолета По-2.

436. Качкар, И. В. [Феникс, восставший из пепла : \[беседа о деятельности клуба «Взлет-ХАИ» по воссозданию и продвижению лучших традиций ХАИ в сфере строительства легких самолетов, а также об истории восстановления самолета По-2 с Игорем Владимировичем Качкаром / записали В. Меглинский, С. Соложенец, П. Изюмский\] // Авиация общего назначения. – 2003 – № 11. – С. 38–44.](#)

2004

437. Макаров, Ю. В. Экранолеты и экранопланы ХАИ и харьковских авиаконструкторов : [ХАИ-25, ХАИ-26] / Ю. Макаров // Авиация общего назначения. – 2004. – № 8. – С. 23–26 ; № 9. – С. 16–20.

2005

438. Гайдачук, В. Є. Науково-технічна творчість студентів / В. Є. Гайдачук // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 624–633.

439. Кретов, А. [Дельталеты из ХАИ / А. Кретов // Авиация общего назначения. – 2005. – № 1. – С. 22–30.](#)

О деятельности клуба авиационного конструирования им. А. А. Баранникова, в котором были созданы образцы учебных моторов и разработаны методики обучения полетам. Члены клуба начали заниматься летной работой одними из первых в вузах, получая опыт проектирования и постройки летательных аппаратов. Приведены технические характеристики дельталетов С-1, С-2, С-3, С-4, С-5, С-7 и биплана ХАИ-45.

440. Набатов, А. С. Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – 352 с. – Из содерж.: Ч. 3 : Крылом к крылу (1947–1959). – С. 113–128 ; Ч. 4 : Летательные аппараты объединенного студенческого конструкторского бюро (1959–2005 гг.). – С. 129–234.

441. Науково-технічна творчість студентів : дельтапланерний клуб «Ікар», парапланерний клуб ХАІ, авіаційно-технічний клуб «Злет-ХАІ», авіамодельна лабораторія ХАІ // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 7.

442. Они покоряли небо / [С. А. Бычков и др.] ; под ред. В. С. Кривцова, М. Н. Федотова. – Х. : ХАИ, 2005. – 563 с. : ил. – Из содерж.: Гл. 3 : Продолжение традиций. – С. 107–164 ; Гл. 4 : Летательные аппараты клуба авиационного конструирования ХАИ. – С. 165–218 ; Гл. 5 : Разработки группы МДПЛА. – С. 219–253.

2006

443. Меглинский, В. Второе рождение «ХАИ-45» / В. Меглинский // Авиация общего назначения. – 2006 – № 7. – С. 12.

Представлены проектные данные и характеристика биплана «ХАИ-45».

444. Сафонова, Е. Призвание – испытание / Е. Сафонова // Авиация общего назначения. – 2006. – № 11. – С. 31–33 ; № 12. – С. 23–24.

Рассказ о самолетах ХАИ-30, ХАИ-31, ХАИ-33, ХАИ-33М, ХАИ-36, ХАИ-48 летчика-испытателя Константина Кузьмича Василенко.

445. Сухомлинов, А. Дельтапланерный клуб ХАИ / А. Сухомлинов // За авіакадри. – 2006. – № 12. – С. 10. – С. 4.

Спортсмены дельтапланерного клуба ХАИ «Икар» стали лучшими в борьбе за Кубок Крыма, завоевав победные I и II места.

446. Фирсов, А. И. Наедине с дельтапланом : (к 30-летию дельтапланерного клуба ХАИ «Икар») / А. И. Фирсов // За авіакадри. – 2006. – № 12. – С. 1–2.

2007

447. Качкар И. «Взлет – ХАИ» / И. Качкар // За авіакадри. – 2007. – № 4. – С. 2.

Одной из главных задач авиационно-технического клуба «Взлет-ХАИ» им. Г. М. Чуба, действующего на базе научно-исследовательской лаборатории конструкций и материалов кафедры № 403, является разработка и запуск в серию легкого многоцелевого четырехместного самолета ХАИ-М01М5 «ХАЁВЕЦ».

2008

448. Качур, П. Экранопланы: прошлое, настоящее, будущее: Россия – лидер экранопланостроения / П. Качур // Техника и вооружение. Вчера, сегодня, завтра. – 2007. – № 11. – С. 2–9 ; 2008. – № 1. – С. 31–38 ; № 3. – С. 29–36.

Об истории экранопланов. В качестве разработок энтузиастов экранопланостроения упоминаются модели экранопланов, разработанные в ХАИ под руководством В. В. Решетникова.

2009

449. Сафонова, Е. СКБ ХАИ 50 лет / Е. Сафонова // *Авиация общего назначения.* – 2009. – № 9. – С. 15–18.

11 сентября 2009 года состоялась научно-практическая конференция, посвященная студенческому конструкторскому творчеству. Описаны основные направления деятельности СКБ на разных этапах развития.

450. Тюрева, Т. Юбилей СКБ ХАИ / Т. Тюрева // *За авиакадры.* – 2009. – № 8. – С. 1.

О научно-практической конференции «50 лет СКБ ХАИ», в которой приняли участие ректорат, преподаватели, студенты и «скобовцы» всех поколений, приехавшие со всех концов бывшего СССР.

Стройотрядовское движение

1971

451. В дорогу, в дорогу, друзі! // *За авіакадри.* – 1971. – 24 черв. – С. 2.

Про початок трудового семестру, який проходив на ціліні та в Сибіру, а також на інститутських об'єктах (будівництво імпульсної лабораторії, насосної, інженерної мережі господарсько-питтєвого водопостачання й ремонт аудиторій і гуртожитків).

452. Золочевська, Т. До подвигу – один крок : [трудові успіхи будзагону «Антей-71»] / Т. Золочевська // *За авіакадри.* – 1971. – 9 верес. – С. 1.

1973

453. Дорошев, А. Будівельний загін – це здорово! / А. Дорошев // *За авіакадри.* – 1973. – 20 верес. – С. 2.

Розповідь про трудове літо будівельного загону «Україна» на Смоленщині.

1974

- 454. Буди́ко, Г.** На каналі Дніпро – Донбас / Г. Буди́ко // За авіакадри. – 1974. – 29 серп. – С. 2.
Про високу оцінку роботи бійців будзагонів ХАІ на будівництві каналу Дніпро–Донбас.
- 455. Велика допомога** // За авіакадри. – 1974. – 3 жовт. – С. 2.
Про благоустрій оздоровчого табору в селищі Рибачому будзагіном «Рибаче-74», який завершив роботи зі здачі нового корпусу й прилеглої території.
- 456. Зеленский, Г.** Трудовые дела комсомольцев / Г. Зеленский // За авіакадри. – 1974. – 24 січ. – С. 2.
О работе в третьем трудовом семестре студенческих отрядов на стройках Кустанайской, Тюменской, Смоленской, Харьковской областей, Камчатки и Башкирии.
- 457. Руденко, Л.** Искорки счастья / Л. Руденко // За авіакадри. – 1974. – 5 верес. – С. 2.
Про допомогу студзагону «Прометей» в організації таборів відпочинку для дітей цілинників.
- 458. Цвiндiна, В.** Повпреди республiки / В. Цвiндiна // За авіакадри. – 1974. – 5 верес. – С. 2.
Про роботу з благоустрою міста Гагарiн Всесоюзного студентського будзагону, у складі якого працювали студенти ХАІ.

1975

- 459. Носенко, М.** Радіотехнічний збирається в путь / М. Носенко // За авіакадри. – 1975. – 12 черв. – С. 1.
Про підготовку десяти будівельних загонів радіотехнічного факультету до третього трудового семестру, який проходив на будівництві каналу Дніпро–Донбас і БАМі, на цілині та в Тюмені, а також у Харківській і Смоленській областях.
- 460. Олексійський, К.** Ми з «України-75» / К. Олексійський // За авіакадри. – 1975. – 12 черв. – С. 1.
Про роботу студентського будзагону «Україна-75» у складі Всесоюзного студентського загону, який взяв шефство над батьківщиною космонавта Ю. О. Гагаріна, колишнім містом Гжатськ. У підготовчому пері-

оді велика увага приділялася новій концертній програмі, новій лекції про Україну, Харків та авіаційний інститут для гідного представлення своєї республіки перед жителями міст і сіл Смоленської області.

461. Симонов, В. Своїми руками / В. Симонов // За авіакадри. – 1975. – 25 груд. – С. 1.

Про участь бійців студзагону «Зльот» у будівництві гуртожитку № 11.

462. Хлопяник, В. Шляхи-дороги кличуть / В. Хлопяник // За авіакадри. – 1975. – 12 черв. – С. 1.

Про підготовку восьми будзагонів літакобудівного факультету до роботи на БАМі, цілині, в Тюмені та Харківській області.

463. Цвіндіна, В. «Україна» буде місто Гагарін : [репортаж із Всесоюзного ударного комсомольського будівництва] / В. Цвіндіна // За авіакадри. – 1975. – 28 серп. – С. 2.

1976

464. Барсуков, А. Робота зеленого цеху / А. Барсуков // За авіакадри. – 1976. – 11 листоп. – С. 1.

Про участь у сільгоспроботах студентів-дипломників трьох факультетів інституту в Краснокутському районі Харківської області.

465. Гончаров, О. Допомагав оптимізм / О. Гончарова // За авіакадри. – 1976. – 28 жовт. – С. 2.

Про роботу будзагону «Байкал-76» у Хабаровському краї на будівництві залізничної колії та шефську допомогу з ремонту й обладнання навчальних кабінетів, надану місцевій школі.

466. Іванова, В. Канал – будова комсомольська // За авіакадри. – 1976. – 16 жовт. – С. 2.

Підведення підсумків на звання кращих будзагонів, що працювали в Лозівському районі Харківської області, де проходило Всесоюзне ударне комсомольське будівництво каналу Дніпро–Донбас.

467. Ліщук, О. Зводимо мости / О. Ліщук // За авіакадри. – 1976. – 16 верес. – С. 2.

Про трудові будні будзагону «Квант» на будівництві мосту у Сибірській тайзі.

468. Ломако, В. Гагарінці / В. Ломако // За авіакадри. – 1976. – 8 квіт. – С. 1.

Про підготовку студентів будзагону «Україна» до праці у місті Гагарін, яке стало пам'ятником першопроходцеві космосу.

469. Любивий, В. Більше уваги новому / В. Любивий // За авіакадри. – 1976. – 11 листоп. – С. 2.

Про досвід будзагону «Іскра», який поклав початок новому руху комуністичних загонів в історії інституту. Всі зароблені ним кошти в третьому трудовому семестрі 1976 року було спрямовано на спорудження в інституті бюста Героя Радянського Союзу Л. Я. Райнберга та на створення музею його імені.

470. Марков, В. Райнберг Я. Л. знову в строю / В. Марков // За авіакадри. – 1976. – 5 трав. – С. 2.

Про активну роботу студентів будзагону «Іскра» зі збору маловідомих матеріалів, які стосуються періоду роботи в 1939–1941 роках у Харківському авіаційному інституті Героя Радянського Союзу Я. Л. Райнберга, зарахованого почесним бійцем цього будзагону.

1977

471. Галенда, М. Дружним колективом / М. Галенда // За авіакадри. – 1977. – 15 верес. – С. 2.

Про роботу будівельного загону ім. В. Заславського «Альтаір», який працював на Смоленщині у місті Сафоново.

472. Іванова, В. На землі Яна Райнберга / В. Іванова ; фотогр. С. Глуценка // За авіакадри. – 1977. – 17 берез. – С. 2.

Розповідь про поїздку студентів будзагону «Іскра» до Мур'янської школи-інтернату, де створено музей Героя Радянського Союзу Л. Я. Райнберга.

473. Ігнатенко, О. Скрізь потрібні студентські руки / О. Ігнатенко // За авіакадри. – 1977. – 23 черв. – С. 2.

Про підготовку будівельних загонів інституту до початку трудового семестру в Тюмені, Хабаровському краї, Смоленській області, на Цілинні та в самому інституті на будівництві спортивного комплексу й адміністративного корпусу.

474. Фісюн, О. Літо здружило нас : [про роботу будзагону «Рибаче-77»] / О. Фісюн // За авіакадри. – 1977. – 24 листоп. – С. 2.

475. Шатов, О. За законами студентства / О. Шатов // За авіакадри. – 1977. – 29 верес. – С. 1.

Підведено підсумки роботи будзагону «Уран» на спорудженні об'єктів 12-ї насосної станції каналу Дніпро–Донбас.

1978

476. Гадалін, В. Від Саян до Самотлора : [про працю у Сибірській тайзі будзагону «Десант»] / В. Гадалін // За авіакадри. – 1978. – 12 жовт. – С. 2.

477. Моргун, М. « ... З каналу віє романтикою » / М. Моргун // За авіакадри. – 1978. – С. 2.

Розповідь про ударну працю та вдалі виступи агітбригад студентських будзагонів, що працювали на будівництві каналу Дніпро–Донбас.

1979

478. Музика, Н. Щоденник трудового літа / Н. Музика // За авіакадри. – 1979. – 11 жовт. – С. 2.

Про трудове літо будзагону «Полум'я», проведене в Тюменській області на будівництві 34-кілометрової ділянки залізничної дороги Сургут–Уренгой.

479. Наритнік, Я. Літні крила «Антея» / Я. Наритнік // За авіакадри. – 1979. – 6 верес. – С. 2.

Бійцями зонального студентського будзагону «Антей» було розпочато будівництво актового залу в головному корпусі інституту, нової прохідної, котельної та дорог. Крім цього було надано допомогу підшефним школам і радгоспам. У вільний час студенти проводили волейбольні й футбольні змагання, конкурси агітбригад.

480. Ситенький, М. Гаряче «Полум'я» / М. Ситенький // За авіакадри. – 1979. – 18 січ. – С. 4.

Будзагон «Полум'я», який працював у Сургуті, став лідером у виробничому процесі й культурно-виховній роботі.

481. Шибает, В. У комсомольцев свои традиции [стройотрядовского движения] / В. Шибает // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 4.

1980

482. Пашков, О. За роботу – «відмінно» поставило літо / О. Пашков // За авіакадри. – 1980. – 18 верес. – С. 2.

Звіт про трудовий семестр студенських будзагонів, які працювали на будівництві водоканалу Дніпро–Донбас.

483. Романенко, П. «Искра» – значить перша / П. Романенко // За авіакадри. – 1980. – 12 черв. – С. 2.

Про студентський загін безвідплатної праці.

484. Якушин, Г. Десятки добрих справ / Г. Якушин // За авіакадри. – 1980. – 1 верес. – С. 2.

Будзагон «Галактика» працював на ремонті об'єктів ХАІ. За два місяці роботи студенти виконували не тільки обов'язкові роботи, а й вели активне громадське й спортивне життя.

1981

485. Кравцов, П. Добрые дела «Байкала» / П. Кравцов // За авіакадри. – 1981. – 28 янв. – С. 2.

О работе стройотряда «Байкал» на ударной комсомольской стройке страны – строительстве железной дороги Сургут–Уренгой.

486. Кучмиев, В. Признаны лучшими / В. Кучмиев // За авіакадри. – 1981. – 18 дек. – С. 3.

По итогам трудового семестра отряд «Украина», в седьмой раз представлявший республику на Всесоюзной студенческой стройке в г. Гагарине, был признан лучшим в производственной деятельности.

487. Лищук, И. Летний адрес: г. Изюм, «Орбита» / И. Лищук // За авіакадри. – 1981. – 24 сент. – С. 2.

На базе ХАИ был сформирован зональный студенческий строительный отряд «Орбита», работавший на строительстве агрохимкомплекса в г. Изюме Харьковской области.

488. Магула, В. «Десант» – значит первый / В. Магула // За авіакадри. – 1981. – 24 дек. – С. 2.

Стройотряд «Десант» в 17-й раз отработал на строительстве железной дороги Сургут–Уренгой. Был выполнен большой объем работ, оказывалась шефская помощь, велась активная спортивная и культурно-агитационная работа. По итогам соревнования среди студенческих отрядов института «Десант» был признан победителем.

489. Мироничева, Н. Мы были здесь нужны / Н. Мироничева, Н. Гречко // За авіакадри. – 1981. – 18 дек. – С. 3.

О первом трудовом семестре отряда «Надежда», работавшего на стройке агрохимического комплекса в Харьковской области. В порядке шефской помощи студенты принимали участие в ремонте школы, сборе урожая, проведении концертов и лекций.

490. Печерский, А. На Родине Гагарина / А. Печерский // За авиакадры. – 1981. – 28 янв. – С. 2.

Стройотряд «Украина» с честью представил свою республику, город и вуз на Всесоюзной интернациональной стройке в г. Гагарине, неоднократно был победителем соцсоревнования, участвовал в разнообразных фестивалях, конкурсах, диспутах.

1982

491. Ващук, А. Школа летнего семестра / А. Ващук // За авиакадры. – 1982. – 30 сент. – С. 2.

Подведены итоги трудового лета, которое провели бойцы отрядов, работавших в составе зонального студенческого строительного отряда «Орбита» на Харьковщине.

492. Гарин, О. Чтобы нас вспоминали / О. Гарин // За авиакадры. – 1982. – 27 авг. – С. 2.

О работе стройотряда «Форсаж» на стройках целины.

493. Гришин, В. На родине Я. Райнберга / В. Гришин // За авиакадры. – 1982. – 4 февр. – С. 2.

Делегация института, состоящая из студентов коммунистического стройотряда «Искра», почетным бойцом которого зачислен Я. Л. Райнберг, приняла участие в слете ветеранов войны, проходившем в Латвии, на родине героя.

494. Кравцов, Н. Памяти полководца / Н. Кравцов // За авиакадры. – 1982. – 27 авг. – С. 2.

На деньги, заработанные отрядом безвозмездного труда «Байкал-80», запланировано построить памятники Н. Е. Жуковскому возле седьмого общежития и партийно-комсомольскому подполью Харькова по улице Веснина, оказать помощь Пархомовскому художественному музею Краснокутского района Харьковской области, детям 1-го городского детдома и Люботинской школы-интерната, а также вложить средства в создание мемориальной доски маршалу В. К. Блюхеру по ул. Сумская, 71.

495. Магула, В. Работают «Десантники» / В. Магула // За авиакадры. – 1982. – 2 сент. – С. 2.

В строительстве железнодорожной трассы Сургут–Уренгой в девятнадцатый раз принимали участие бойцы отряда «Десант».

496. [Фаворский, Ю.](#) [Нас называют «Гагаринцы» / Ю. Фаворский // За авиакадры. – 1982. – 16 дек. – С. 2.](#)

О юбилее студенческого стройотряда «Украина-82», который на протяжении 10 лет работает на различных объектах Смоленской области.

497. Шпилевой, В. «Отлично» ребятам из «Кванта» / В. Шпилевой // За авиакадры. – 1982. – 7 окт. – С. 2.

О бойцах отряда «Квант», ударно отработавших на строительстве аэропорта и подводящих к нему дорог в Тюменской области.

1983

498. Арасланов, С. Лето сдали на «отлично» / С. Арасланов // За авиакадры. – 1983. – 8 сент. – С. 2.

В 1983 году 44 студенческих отряда ХАИ трудились на строительстве 12-го общежития, сельскохозяйственных и промышленных объектов Харьковской области, в Тюменской области на строительстве железной и автодорог, жилищном строительстве, в Кустанайской области на строительстве объектов зерносовхозов, в Гагарине, Киеве, Коми АССР. Работал специализированный отряд бортпроводников «Полет», а также ремонтные бригады.

499. Иванова, В. Истоки мастерства / В. Иванова // За авиакадры. – 1983. – 22 дек. – С. 1.

О работе студенческого отряда «Славутич» на Целине.

500. Луперенко, О. Удержаться на прежних позициях / О. Луперенко // За авиакадры. – 1983. – 26 мая. – С. 2.

О деятельности ССО «Орион-83», занявшего первое место между отрядами зонального ССО «Транспортный», работавшего в Тюмени.

1984

501. Вороной, А. Институт строится / А. Вороной // За авиакадры. – 1984. – 13 сент. – С. 1.

Студенческие отряды «Экипаж» и «Зенит» работали на строительстве учебно-лабораторного корпуса и столовой базы отдыха «Пролисок», расположенной на Салтовском водохранилище.

502. Кожина, Т. Взнос «Ритма» : [о работе на целине] / Т. Кожина // За авиакадры. – 1984. – 20 дек. – С. 2.

503. Лихошерст, В. Мы – из «Союза» : [работа стройотряда в Тюмени] / В. Лихошерст, П. Науменко // За авиакадры. – 1984. – 20 дек. – С. 2.

504. Лищук, И. Венок дружбы / И. Лищук // За авиакадры. – 1984. – 4 окт. – С. 1.

О работе ССО «Украина» в г. Гагарине на строительстве завода трубных заготовок.

505. Пишулов, В. Отряды поработали ударно / В. Пишулов // Красное знамя. – 1984. – 20 сент.

Среди одиннадцати студенческих отрядов, работавших летом на строительстве жилых и сельскохозяйственных объектов в Боровском районе Кустанайской области, восемь – представляли Харьковский авиационный институт.

506. Шатов, В. Сезон удался / В. Шатов // За авиакадры. – 1984. – 20 дек. – С. 2.

О третьем трудовом семестре отряда «Эридан» на стройках Тюменского Севера.

507. Шибитов, А. Традиции коммунистического / А. Шибитов // За авиакадры. – 1984. – 20 дек. – С. 2.

Подведены итоги 10-летней работы коммунистического отряда «Байкал», начавшего свою деятельность в Хабаровском крае, а затем в течение шести лет работавшего в Тюмени.

1985

508. Бушманов, Н. Традиции «Десанта» / Н. Бушманов // За авиакадры. – 1985. – 5 дек. – С. 2.

ССО «Десант» ведет свою летопись с 1964 года. Работая в условиях Севера, бойцы стройотряда гордятся сложившимися традициями братства, взаимопомощи, железной трудовой дисциплины.

509. Скрипка, А. «Уран» на вахте / А. Скрипка // За авиакадры. – 1985. – 5 дек. – С. 1.

По итогам трудового лета ССО «Уран» самолетостроительного факультета признан лучшим в институте.

510. Щербаков, И. Они – наша совесть / И. Щербаков // За авиакадры. – 1985. – 5 дек. – С. 1.

О бойцах стройотряда «Орион», ударно работавших в городе Ноябрьске Тюменской области.

1986

511. Иванова, В. Руками студентов сооружалось жилье для эвакуированных из зоны Чернобыля / В. Иванова // За авиакадры. – 1986. – 11 авг. [сент.?]. – С. 2.

512. Кузьмин, В. Район Чернобыльской АЭС: на помощь идут студенты / В. Кузьмин // За авиакадры. – 1986. – 17 июня. – С. 1–2.

О четырех студенческих строительных отрядах: «Икар», «Союз», «Эридан» и «Восход», принявших участие в строительстве жилья для временно эвакуированных людей из Чернобыльской зоны в Бородянском районе Киевской области.

513. Лахиялов, А. На куртке: «Сургут–Уренгой–Ямбург» / А. Лахиялов // За авиакадры. – 1986. – 4 дек. – С. 2.

Трудовое лето ССО «Десант» провел на строительстве железнодорожной трассы Новый Уренгой–Ямбург.

514. Шараев, А. Трудовой семестр «Веги» : [о работе стройотряда в Харьковской области] / А. Шараев, О. Федоров, С. Марченко // За авиакадры. – 1986. – 4 дек. – С. 2.

1987

515. Донских, И. Семестр третий – трудовой / И. Донских // За авиакадры. – 1987. – 3 сент. – С. 2.

О работе ССО «Славутич» на строительстве лесоперерабатывающего цеха, ремонте жилых домов и благоустройстве школы-интерната на Крайнем Севере.

516. Задание выполнили // За авиакадры. – 1987. – 10 дек. – С. 2.

Трудовой семестр отряда «Вега», работавшего в составе зонального отряда «Украина» в поселке Вой-Вож Коми АССР.

517. Пилипко, А. И за того парня / А. Пилипко // За авиакадры. – 1987. – 10 дек. – С. 2.

О бойцах отряда «Солярис», работавших в Коми АССР на ремонте железной дороги Москва–Воркута.

518. Степурина, Ж. Мы из «Кванта» / Ж. Степурина // За авиакадры. – 1987. – 10 дек. – С. 2.

Отряд «Квант», работая в г. Вуктыле Коми АССР на строительстве школы, теплицы, больницы и проводя большую шефскую работу, по итоговым результатам занял I место.

519. Чайи, Г. Работа в радость / Г. Чайи // За авиакадры. – 1987. – 10 дек. – С. 2.

О работе отряда «Альтаир» в Киевской области на строительстве школы для детей Чернобыля.

1988

520. Куриш, Э. «Гренада», «Гренада», «Гренада» моя ... : [о работе стройотряда в Харьковской области] / Э. Куриш // За авиакадры. – 1988. – 29 сент. – С. 2.

521. Мисабишвили, И. Стройотряд – моя судьба! / И. Мисабишвили // За авиакадры. – 1988. – 17 марта. – С. 2.

Рассказ о стройотрядовском лете, проведенном отрядом «Ритм-87» в г. Сыктывкаре Коми АССР.

1989

522. Коробова, Е. География работ студотрядов / Е. Коробова // За авиакадры. – 1989. – 22 июня. – С. 1.

523. Мушловин, О. Призвание – вожатый / О. Мушловин // За авиакадры. – 1989. – 14 сент. – С. 1.

В ХАИ появилось новое направление работы студенческих отрядов – педагогическое. Студенты начали осваивать профессию воспитателей и вожатых в пионерских лагерях.

1991

- 524. Порва, В.** ССО: были, есть, будут / В. Порва // За авиакадры. – 1991. – 30 дек. – С. 2.

Несмотря на сложную политическую и экономическую ситуацию в стране, институту удалось заключить трудовые договоры с предприятиями. В результате двадцать один студенческий строительный отряд отработал в Тюмени и республике Коми, где студенты строили трассу, возводили общественные и жилые здания, вели бетонные работы на дорогах, но только без прежнего ореола романтики и идеологической работы, хотя такие традиции, как посвящение в бойцы, празднование Дня строителя и Дня авиации, были сохранены.

1999

- 525. Мокляк, С.** Назад – к студенческим отрядам / С. Мокляк, С. Борздова, Т. Ерохина // За авиакадры. – 1999. – № 9. – С. 1.

В университете организован студенческий трудовой отряд, аналог ССО советских времен, для проведения ремонтных работ в учебных корпусах.

2000

- 526. Цепляева, Т. П.** Мой друг – стройотряд : из истории студенческих строительных отрядов (ССО) / Т. П. Цепляева, А. Н. Цепляев, И. П. Внуков // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [под общ. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 50–53.

- 527. Цепляева, Т. П.** Мой друг – стройотряд / Т. П. Цепляева, А. Н. Цепляев, И. П. Внуков // За авиакадры. – 2000. – № 5/6. – С. 2.

2002

- 528. Лучшие из лучших** // За авиакадры. – 2002. – № 10/11. – С. 8.

Лучшим студенческим строительным отрядом Харькова и Харьковской области в 2002 году был признан зональный студенческий трудовой отряд НАКУ «ХАИ», командир которого, студент группы 556 Дмитрий Короткий, был награжден Почетной грамотой и памятной медалью, посвященной 40-летию студенческого стройотрядовского движения.

- 529. Осыпа, И. А.** Успехи студенческого стройотряда / И. А. Осыпа // За авиакадры. – 2002. – № 9. – С. 2.

Студенческий стройотряд выполнил большой объем работ по ремонту общежитий и учебных корпусов.

2003

530. Осыпа, И. А. Лето пролетело – все осталось позади ... / И. А. Осыпа // За авиакадры. – 2003. – № 10. – С. 2.

О работе строительного трудового отряда «Орбита», выполнявшего ремонтные работы в университете.

Выпускники ХАИ

1975

531. Будемо гідною зміною : естафету випускників 40–41 рр. прийнято // За авіакадри. – 1975. – 22 трав. – С. 2.

Студентство інституту у відповідь на заклик випускників 1940–1941 рр., святкова зустріч яких урочисто відбулася у стінах рідного вузу, запевнило, що буде гідним традиціям ветеранів.

532. Славний шлях покоління : рапорт-естафета випускників ХАИ 1940–1941 рр. // За авіакадри. – 1975. – 15 трав. – С. 2.

Звернення випускників передвоєнних років до молодого покоління, в якому вони розповіли про свою участь у Великій Вітчизняній війні й мирній розбудові держави, у розробленні й виробництві авіаційної, реактивної, електронної техніки та виразили надію, що молодь продовжить і примножить кращі традиції ветеранів і доб'ється нових успіхів у розвитку науки і техніки.

1978

533. Берковський, Л. Коли зустрічаються друзі ... : [про традиційні травневі зустрічі колишніх випускників ХАИ] / Л. Берковський // За авіакадри. – 1978. – 8 черв. – С. 2.

1980

534. Артеменко, Н. ХАИ в моєй житті / Н. Артеменко // За авіакадри. – 1980. – 13 черв. – С. 2.

В статті випускника ХАИ доктора технічних наук, професора Н. П. Артеменко йде мова про те, яке вплив оказав інститут на його

дальнейшую творческую, педагогическую и административно-организационную деятельность.

535. Выпускники факультета // За авиакадри. – 1980. – 5 черв. – С. 1.
Успіхи й досягнення випускників літакобудівного факультету.

536. Галушка, О. Вдячність / О. Галушка // За авиакадри. – 1980. – 5 черв. – С. 2.
Розповідь випускника 1953 року директора заводу О. Галушки про роки навчання в інституті.

1987

537. Иванова, В. Встреча с юностью / В. Иванова // За авиакадры. – 1987. – 11 июня. – С. 2.
О встрече «десятилетчиков» радиотехнического факультета.

1988

538. Гринченко, А. Выпускник. Кто он? / А. Гринченко // За авиакадры. – 1988. – 10 марта. – С. 1.
По результатам итогов исследования экспертной оценки качества подготовки авиационных вузов страны, проведенного межвузовским аналитическим центром, Харьковский авиационный институт получил самые высокие оценки по всем рассматриваемым критериям.

539. Еременко, В. История одного выпуска [1963 года моторостроительного факультета] / В. Еременко // За авиакадры. – 1988. – 15 сент. – С. 2.

540. Карабская, М. Как дела, инженер? : итоги анкетирования выпускников института / М. Карабская // За авиакадры. – 1988. – 6 дек. – С. 3.
Группой социологических исследований института ежегодно в мае-июне проводится анкетный опрос выпускников, приезжающих на юбилейные встречи. Вопросы анкеты касаются впечатлений от первых лет работы, трудностей и сложностей, с которыми приходилось сталкиваться, и предложений по их преодолению.

1990

541. Башук, Д. «Мы сделали шаг в нашу молодость» – говорят выпускники 1940–1941 годов / Д. Башук // За авиакадры. – 1990. – 4 июня. – С. 1.

542. Башук, Д. Смерть на взлете / Д. Башук // За авиакадры. – 1990. – 8 окт. – С. 2.

В музей истории института поступили материалы об одном из создателей планера ХАИ-9, спроектированного и построенного в 1937 году, бывшем студенте ХАИ, талантливом инженере и изобретателе Исае Павловиче Александре.

543. Гаркуша, А. Десять лет спустя : [воспоминания выпускника самолетостроительного факультета 1980 г.] / А. Гаркуша // За авиакадры. – 1990. – 21 мая. – С. 1–2.

1991

544. Башук, Д. Запуск ко дню рождения / Д. Башук // За авиакадры. – 1991. – 4 февр. – С. 2.

О судьбе одного из активных участников Харьковской группы по изучению реактивного движения, выпускника ХАИ Сергея Александровича Парщика.

1992

545. 15 лет, 15 лет ... : [о встрече выпускников пятого факультета 1977 г.] // За авиакадры. – 1992. – 25 мая. – С. 2.

1997

546. Производственное объединение «Коммунар». 70 лет : краткий очерк истории завода / ред.-сост. Н. И. Болдырева, В. И. Рабкин. – Х. : [РИП «Оригинал»], 1997. – 144 с.

С. 83: об участии выпускников ХАИ в создании наземного комплекса «Кипарис», обеспечивавшего испытания и предстартовую подготовку корабля многоразового использования «Буран», и ряда других космических аппаратов.

1999

547. Говорят выпускники ХАИ : П. В. Балабуев (Генеральный конструктор АНТК им. О. К. Антонова), В. А. Богуслаев (генеральный директор ОАО «Мотор Січ»), В. И. Пономарев (профессор-исследователь Национального политехнического института, Мексика), С. В. Шкараев (профессор Аризонского университета (США)) // За авиакадры. – 1999. – № 4/5. – С. 4.

548. Балабуєв, П. В. Життя в авіації : [творчі звіти випускників] / П. В. Балабуєв // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 143–145.

Герой України, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Державної премії СРСР, лауреат Державної премії України, заслужений діяч науки і техніки України, Генеральний конструктор, доктор технічних наук, професор П. В. Балабуєв – випускник ХАІ 1954 року.

549. Білан, М. В. Колеги та друзі : А. П. Фурсов, А. М. Сич, В. І. Дьома, В. О. Ткачов / М. В. Білан, В. М. Кобрін // *Там само.* – С. 212–213.

Професор кафедри ракетних двигунів А. П. Фурсов – випускник ХАІ 1953 року. Директор заводу «Дніпро-ВДМ» А. М. Сич – випускник ХАІ 1961 року. Директор ТОВ «Європейський фонд розвитку» В. І. Дьома – випускник факультету літальних апаратів. Лауреат Державної премії України, кандидат технічних наук, заступник головного конструктора КБ-2 Державного конструкторського бюро «Південне» В. О. Ткачов – випускник ХАІ 1958 року.

550. Бичков, С. А. Нові задачі вирішувати молодим / С. А. Бичков // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 151–152.

Головний інженер АНТК ім. О. К. Антонова, декан філії факультету літакобудування, доктор технічних наук, професор С. А. Бичков – випускник ХАІ 1969 року.

551. Галка, В. Л. ХАІ – школа життя : [творческие отчеты выпускников] / В. Л. Галка // *Там же.* – С. 194.

Академик Академии электротехнических наук РФ, академик Международной академии «Информатизация, связь, управление в науке, технике, обществе», директор ЦНИИ судовой электротехники и технологии (г. Санкт-Петербург), доктор технических наук, профессор В. Л. Галка – випускник ХАІ 1969 года.

552. Гетманенко, В. А. Наша дружба – залог успеха / В. А. Гетманенко // *Там же.* – С. 209.

О многолетнем сотрудничестве в плане подготовки инженеров между КБ «Химавтоматика» г. Воронежа и ХАИ.

- 553. Гордість України** : випускники та співробітники Державного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», удостоєні почесних звань // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 308–313.
- 554. Долматов, А. И.** Выпускники ХАИ в Запорожском центре авиадвигателестроения / А. И. Долматов, Ю. С. Шошин // *Там же*. – С. 171–175.
- 555. Жданов, А. О.** Випускники ХАІ в діяльності корпорації «ФЕД» / А. О. Жданов // *Там само*. – С. 178–179.
- 556. Завод «Авиант».** Этапы пути. 1920–2000 гг. / [редкол. В. К. Пелых, А. А. Федоров, Ю. А. Скрипочка]. – К. : УкрНИИАТ, 2000. – [112] с.
С. 45, 100: под руководством П. В. Балабуева, выпускника ХАИ 1954 года, впервые на Киевском авиационном заводе «Авиант», старейшем из ныне действующих в Украине, было освоено производство самолетов Ан-72 конструкции О. К. Антонова. С 2000 года завод «Авиант» возглавляет генеральный директор Василий Константинович Пелых, выпускник ХАИ 1977 года.
- 557. Кривцов, О. С.** Справжній університет життя : [творчі звіти випускників] / О. С. Кривцов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 147–148.
Голова Київської районної ради м. Харкова, кандидат економічних наук, професор О. С. Кривцов – випускник ХАІ 1973 року.
- 558. Лавро, М. О.** Творчі звіти випускників / М. О. Лавро, Л. Г. Фортінов // *Там само*. – С. 149–150.
Заступник Генерального конструктора ВАТ «ТАНТК ім. Г. М. Берієва», комісар будзагону «Витязь» 1972 р. М. О. Лавро – випускник ХАІ 1974 року. Л. Г. Фортінов – провідний інженер, помічник Генерального конструктора ВАТ «ТАНТК ім. Г. М. Берієва», випускник ХАІ 1957 року.
- 559. Лонський, В. І.** ХАІ – академія життя / В. І. Лонський // *Там само*. – С. 208.
Спогади про ХАІ начальника відділу ДКБ «Південне» ім. М. К. Янгеля, випускника ХАІ 1960 року В. І. Лонського.

560. Малюк, Г. В. ХАІ, ти дав мені крила : [творчі звіти випускників] / Г. В. Малюк // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 169–170.

Голова правління концерну «Бронетехніка України», генеральний директор державного підприємства «Завод ім. Малишева» Г. В. Малюк – випускник ХАІ 1972 року.

561. Муравченко, Ф. М. ЗМКБ «Прогресс» с випускниками ХАІ в ХХІ век / Ф. М. Муравченко // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии : сб. науч. тр. / М-во образования и науки Украины, Гос. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «ХАІ». – Х., 2000. – Вып. 6. – С. 9–14.

У истоков создания всех авиационных двигателей, разработанных Запорожским машиностроительным конструкторским бюро «Прогресс» им. академика А. Г. Ивченко, стояли выпускники ХАІ разных лет.

562. Мурашко, В. М. Вклад Харьковского авиационного института и его выпускников в электрореактивное двигателестроение / В. М. Мурашко // Там же. – С. 24–26.

563. Предко, В. О. ХАІ – школа всебічного виховання : [творчі звіти випускників] / В. О. Предко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 170.

Генеральний директор виробничого об'єднання «Гідропривід» В. О. Предко – випускник ХАІ 1973 року.

564. Свищ, В. М. Наша звездная судьба : [творческие отчеты выпускников] / В. М. Свищ, В. И. Ступак // Там же. – С. 191–193.

Главный конструктор ПО «Коммунар», начальник НТ СКБ «Полисвет», заслуженный деятель науки и техники Украины, лауреат Государственной премии СССР, доктор технических наук, академик Академии наук и искусств Санкт-Петербурга, профессор В. М. Свищ – выпускник кафедры СУЛА 1962 года. Заместитель главного конструктора ПО «Коммунар» В. И. Ступак – выпускник кафедры СУЛА 1961 года.

565. Собко, О. П. Я вийшов із ХАІ : [творчі звіти випускників] / О. П. Собко // Там само. – С. 146.

Лауреат Державної премії СРСР, заступник Генерального конструктора РКК «Енергія» ім. С. П. Корольова О. П. Собко – випускник ХАІ 1956 року.

566. Хохлов, Б. О. Випускники 1941 року / Б. О. Хохлов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 25–26.

567. Чуйко, В. М. Был и остаюсь мотористом : [творческие отчеты выпускников] / В. М. Чуйко // *Там же*. – С. 168–169.

Президент ассоциации «Союз авиационного двигателестроения», действительный член Академии авиации и воздухоплавания, Академии транспорта, лауреат премии Совета Министров СССР и Государственной премии Украинской ССР, доктор технических наук, профессор В. М. Чуйко – выпускник ХАИ 1956 года.

568. Шульженко, П. Випускники Харьковського авіаційного інституту в Російському федеральному ядерному центрі – Всеросійському НІІ експериментальної фізики / П. Шульженко // *Там же*. – С. 153–155.

2001

569. Игнатьев, Н. И. Мы – птенцы гнезда ХАИ / Н. И. Игнатьев // За авиакадры. – 2001. – № 6. – С. 1.

В очерке выпускника ХАИ 1962 года Н. И. Игнатьева – слова благодарности преподавателям вуза, давшим фундаментальные знания и умения своим ученикам, используя которые бывшие студенты стали причастны к великим свершениям в деле ракетостроения.

570. Страницы истории. 1952–2002 / [В. Т. Грищенко и др.] ; ПО «Коммунар», НТ СКБ «Полисвит». – Х., 2001. – 292 с.

С. 11–13: немалый вклад в успешную работу НТ СКБ «Полисвит», работающего в области ракетостроения, внесли выпускники ХАИ. В разные годы руководителями СКБ были Л. Л. Балашов, А. Г. Андрущенко. Ныне деятельностью СКБ руководит профессор, доктор технических наук, академик Академии инженерных наук Украины, выпускник ХАИ 1962 года В. М. Свищ.

2002

571. Снова вместе : выпускники самолетостроительного факультета 1972 года / [сост. Т. А. Андрущенко и др.]. – Х. : [б. и.], 2002. – 104 с. (Музей ХАИ).

572. 110 лет истории Киевского машиностроительного предприятия им. Артема / авт.-сост. Г. А. Степаненко. – К., 2002. – С. 82.

В юбилейном издании, посвященном истории Киевского машиностроительного предприятия им. Артема, выпускающего более 50 лет авиационно-ракетную продукцию, в центре внимания – производственный коллектив, среди которого немало и выпускников ХАИ.

2003

573. Деменко, В. Ф. Наш путь. 1973–2003 : [о выпускниках самолетостроительного факультета] / В. Ф. Деменко // За авиакадры. – 2003. – № 8. – С. 4.

574. Крикуненко, А. След кометы : штрихи к портрету В. И. Омельченко / А. Крикуненко // Крылья Родины. – 2003. – № 5. – С. 27–31.

Статья посвящена генеральному директору Запорожского моторостроительного объединения доктору технических наук, профессору, выпускнику ХАИ Василию Ивановичу Омельченко.

2004

575. Александрова, Е. «Золотая» встреча коллег / Е. Александрова // За авиакадры. – 2004. – № 8. – С. 1–2.

Впервые в стенах университета прошла «золотая» встреча выпускников I и II факультетов 1954 года, выпуска, по праву являющегося гордостью института. Два выдающихся деятеля отечественного самолетостроения, Генеральные конструкторы, Герои Социалистического Труда, лауреаты многих Государственных премий, академики П. В. Балабуев и Ф. М. Муравченко ныне возглавляют крупные производственные предприятия, творческое содружество которых воплотилось в разработке и реализации оригинальных проектов транспортных самолетов. И. Т. Селезов за фундаментальный вклад в развитие отечественной и мировой науки занесен в почетный список 500 выдающихся ученых мира. Доктор технических наук В. К. Копыл за достижения в космической технике заслужил Государственную премию и орден Ленина. Передают знания студентам профессора ХАИ Н. М. Тарасов и Ю. А. Боборыкин. Выдающихся успехов добились и многие другие выпускники института этого выпуска.

576. Дроботенко, А. Рожденный на ХПЗ : ист.-техн. очерк / А. Дроботенко. – Х. : [ЧП Юшко], 2004. – 170 с.

С. 130, 134: о трудовом подвиге творцов первого в мире танкового дизеля В-2, среди которых были и выпускники ХАИ: лауреат Сталинской премии СССР первой степени М. А. Мексин, лауреат Государственной премии СССР, заслуженный машиностроитель УССР Б. П. Кашуба и многие другие.

577. Мы и ХАИ. Прошлое и настоящее : (лирические воспоминания) : энциклопедия жизни выпускников 1959 г. моторостроительного факультета. – Воронеж : [б. и.], 2004. – 247 с. (**Музей ХАИ**).

2005

578. Антонов, В. Г. Ваши выпускники – наша гордость! / В. Г. Антонов // За авиакадры. – 2006. – № 12. – С. 2.

О работе выпускников ХАИ в ЗАО «Струм», занимающемся проектированием электротехнической части объектов металлургии, машиностроения, высоковольтного электроснабжения, изготовлением и поставкой низковольтного комплектного оборудования, разработкой, наладкой и вводом в действие систем автоматизации на базе микропроцессорной техники.

579. Асмолов, А. А. ХАИ – кузница кадров для ГНПО «Коммунар» : [А. Ф. Бочин, Е. П. Поляков, В. М. Свищ, А. А. Сорокин, Ю. Н. Радченко, А. И. Балашов и др.] / А. А. Асмолов // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 527–530.

580. Балабуев, П. В. Мой путь в авиацию начинался в ХАИ / П. В. Балабуев // Там же. – С. 466–467.

О Герое Украины, Герое Социалистического Труда, Генеральном конструкторе авиационной техники, докторе технических наук, профессоре, лауреате Государственных премий СССР и УССР, заслуженном деятеле науки и техники Украины, выпускнике ХАИ 1954 года П. В. Балабуеве.

581. Белан, М. В. Слово про колегу : [про випускника ХАІ 1961 року А. М. Сича] / М. В. Белан // Там само. – С. 583.

582. Боголюбов, В. С. Аэрокосмические технологии – моя жизнь / В. С. Боголюбов // Там же. – С. 562–563.

Директор ОНЦ «Композит», член научного совета РАН, академик МИА, заслуженный деятель науки Российской Федерации, лауреат Государственной премии Украины, доктор технических наук, профессор В. С. Боголюбов – выпускник ХАИ 1958 года.

583. Выпускники ХАИ в ОАО «ОКБ Сухого» : В. Н. Авраменко, В. А. Соколов, А. И. Зеленухин, А. Н. Коваленко, А. А. Калашников // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 515–520.

584. Выпускники ХАИ – интеллектуальное ядро ГП «Ивченко-Прогресс» / И. Ф. Кравченко, В. Н. Денисюк, В. Г. Харченко, С. В. Дмитриев // Авиационно-космическая техника и технология. – 2005. – Вып. 7 (23). – С. 52–63.

О работе нескольких поколений выпускников ХАИ в различных руководящих, научно-исследовательских и конструкторско-исследовательских подразделениях ГП «Ивченко-Прогресс», их вкладе в развитие отечественной авиации, создание новых поколений эффективных, экономичных и надежных авиадвигателей и газотурбинных приводов наземного применения, а также о совместной работе с научно-преподавательским коллективом ХАИ.

585. Выпускники ХАИ – сотрудники ОАО «Днепропетровский агрегатный завод» // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 539–540.

586. Галка, В. Л. ХАИ – университет жизни и творчества / В. Л. Галка // *Там же.* – С. 564–565.

Студенческая жизнь в воспоминаниях В. Л. Галки – выпускника 1969 года, директора ЦНИИ судовой электротехники и технологии (г. Санкт-Петербург), доктора технических наук, профессора, академика электротехнических наук Российской Федерации, члена Международного сообщества инженеров-электриков IEEE.

587. Гламаздин, Ю. В. Моя профессия – военная наука / Ю. В. Гламаздин // *Там же.* – С. 580.

Технический директор НПП «Поддержка», полковник Ю. В. Гламаздин – выпускник ХАИ 1980 года.

588. Гордість України : випускники та співробітники Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», які удостоєні почесних звань // *Там само.* – С. 594–602.

589. Дмитриев, С. В. Выпускники ХАИ – авангард ГП «Ивченко-Прогресс» / С. В. Дмитриев // *Там же.* – С. 486–489.

590. Жданов, А. А. Вклад выпускников ХАИ в деятельность корпорации «ФЭД» / А. А. Жданов // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 534–537.

591. Желязков, Е. П. Мальчишеские мечты сбылись в ХАИ / Е. П. Желязков // *Там же.* – С. 581–582.

Воспоминания доктора технических наук, профессора, члена-корреспондента Академии военных наук России, выпускника ХАИ 1969 года Е. П. Желязкова.

592. Заяц, В. И. Вся жизнь – в авиации / В. И. Заяц // *Там же.* – С. 502–503. Лауреат Государственной премии Украины, заслуженный машиностроитель Украины, главный инженер ХГАПП В. И. Заяц – выпускник ХАИ 1963 года.

593. І. Є. Тарапов – ректор Харківського університету // *Там само.* – С. 457–458.

Випускник літакобудівного факультету ХАІ 1949 року І. Є. Тарапов протягом 18 років очолював Харківський державний університет.

594. Кива, Д. С. Лидер национальной авиации / Д. С. Кива // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 474–476.

Статья посвящена выпускнику ХАИ 1954 года П. В. Балабуеву, трудовая деятельность которого неразрывно связана с КБ им. О. К. Антонова.

595. Колодезний, А. Г. Выпускники ХАИ – ведущие специалисты ОАО «Мотор СИЧ» // *Там же.* – С. 490–493.

596. Кравченко, І. Досягнення мети / І. Кравченко, Г. Крицин, С. Дмитрієв // *Там само.* – С. 468–471.

Статтю присвячено випускнику ХАІ 1954 року Генеральному конструкторові державного підприємства «Івченко-Прогрес», члену-кореспонденту НАН України, доктору технічних наук, професору, ака-

деміку Інженерної академії України, дійсному члену Міжнародної інженерної академії, члену-кореспонденту Академії технологічних наук Російської Федерації, Герою України, лауреату Державних премій СРСР і України, кавалеру багатьох орденів і медалей Федору Михайловичу Муравченку.

597. Кулага, Е. С. О ХАИ и его первом послевоенном наборе / Е. С. Кулага // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 574–577.

598. Лавро, Н. А. Наша жизнь в авиации началась в ХАИ / Н. А. Лавро, Л. Г. Фортинов // *Там же*. – С. 549–551.

Воспоминания о годах, проведенных в Харьковском авиационном институте, первого заместителя генерального директора ТАНТК им. Г. М. Бериева, кандидата технических наук, выпускника ХАИ 1974 года Н. А. Лавро и главного научного сотрудника ТАНТК им. Г. М. Бериева, выпускника ХАИ 1957 года Л. Г. Фортинова.

599. Лепихин, П. П. Моя научная деятельность начиналась в ХАИ / П. П. Лепихин // *Там же*. – С. 572–573.

Заместитель директора Института проблем прочности НАН Украины по научной работе доктор физико-математических наук П. П. Лепихин – выпускник ХАИ 1973 года.

600. Мамедов, О. С. Творческий отчет перед учителями / О. С. Мамедов // *Там же*. – С. 582.

Заместитель директора, главный инженер ЦАГИ О. С. Мамедов – выпускник ХАИ 1979 года.

601. Матусевич, В. А. Выпускники ХАИ в Харьковском агрегатном конструкторском бюро / В. А. Матусевич // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 537–538.

602. Мирошкин, А. М. Выпускники ХАИ на Смоленском авиационном заводе / А. М. Мирошкин // *Там же*. – С. 556–557.

Директор Смоленского авиационного завода А. М. Мирошкин – выпускник ХАИ 1974 года.

603. Набатов, А. С. Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – Из содерж.: Питомцы ХАИ –

творцы самолетов Харьковского авиазавода. – С. 322–328 ; Питомцы ХАИ – творцы самолетов АНТК им. О. К. Антонова. – С. 329–338.

604. Мурашко, В. М. Вклад Харьковского авиационного института и его выпускников в создание и развитие электроракетных двигателей / В. М. Мурашко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 547–548.

605. Ними пишається університет : [досягнення випускників університету] // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 2.

606. Онопченко, Н. И. Первым делом – самолеты / Н. И. Онопченко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 481–483.

Воспоминания выпускника ХАИ 1973 года заслуженного машиностроителя Украины, зам. начальника ЛиидБ по летным испытаниям и сертификации Н. И. Онопченко о своей работе в АНТК «Антонов».

607. [Поздравления выпускников : А. М. Нижегородов, В. В. Андрущенко, И. А. Осадчук] // *Там же.* – С. 587.

608. Русин, М. Ю. С юбилеем, ALMA MATER! / М. Ю. Русин // *Там же.* – С. 566–567.

Воспоминания выпускника ХАИ 1971 года Главного конструктора ФГУП «ОНПП «Технология», доктора технических наук, профессора кафедры МГТУ им. Н. Э. Баумана и Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ», заслуженного конструктора России, академика Международной академии керамики, лауреата премии правительства России М. Ю. Русина.

609. Свищ, В. М. Выпускники ХАИ – создатели систем управления / В. М. Свищ // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 530–533.

Вклад выпускников ХАИ в деятельность Научно-технического специального конструкторского бюро «Полисвет».

610. Собко, О. П. Я вийшов із ХАІ / О. П. Собко // *Там само.* – С. 560–561.

Спогади випускника ХАІ 1956 року лауреата Державних премій СРСР і Росії, заслуженого машинобудівника Росії, заступника Генерального конструктора РКК «Енергія» ім. С. П. Корольова, кандидата технічних наук, професора О. П. Собка.

611. Ткаченко, В. А. Крылья Антонова : (История летных испытаний) / В. А. Ткаченко. – К. : КВІЦ, 2005. – 368 с.

Книга заслуженного летчика-испытателя СССР В. А. Ткаченко посвящена работе ЛИИДБ АНТК им. О. К. Антонова – коллектива испытателей авиационной техники, среди которых немало и выпускников ХАИ. Так, например, Генеральный конструктор АНТК им. О. К. Антонова, Герой Социалистического труда, Герой Украины, лауреат Государственных премий СССР, УССР, доктор технических наук, заслуженный деятель науки и техники УССР, профессор П. В. Балабуев – выпускник ХАИ 1954 года, заместитель Генерального конструктора по летным испытаниям, начальник ЛИИДБ А. Г. Буланенко – выпускник ХАИ 1959 года, начальник ЛИС И. Д. Бабенко – выпускник ХАИ 1958 года. Выпускниками ХАИ разных лет являются летчики-испытатели Б. М. Зильберман, П. Д. Игнатенко, С. А. Горбик, А. М. Шулещенко, В. А. Гусар, В. Г. Лысенко, О. И. Костин, Н. Н. Овсянников и др.

612. Фирсов, А. И. Новые экспонаты музея / А. И. Фирсов // За авиакadres. – 2005. – № 7/8. – С. 3.

В музей истории ХАИ были переданы личные документы и фотографии главного конструктора системы управления ракеты-носителя «Энергия», выпускника ХАИ 1956 года Андрея Саввича Гончара.

613. ХАИ изменил наши творческие судьбы (Московская фракция выпусков 1964 года (доп. набор) : А. И. Фролков, Ю. В. Чигирев, А. К. Трифионов, В. Ф. Серафимович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 578–580.

614. ХАІ – разом до зірок / С. Н. Конюхов, Ю. С. Алексеев, В. Н. Шнякин, В. И. Драновский, А. В. Новиков, А. Г. Николаев, Ю. А. Шовкопляс, В. А. Шульга, В. Д. Карпенко, Г. В. Лифановский // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 504–514.

О многолетнем сотрудничестве Государственного конструкторского бюро «Южное» в области подготовки кадров для ракетно-космической

отрасли с Харьковским авиационным институтом, выпускникам которого дана самая высокая оценка.

615. Хохлов, Б. О. Выпускники 1941 року / Б. О. Хохлов // *Там само.* – С. 588–590.

616. Швецова, Л. И. Ростов–Харьков–Киев–Москва – полет продолжается! / Л. И. Швецова // *Там же.* – С. 521–523.

617. Шеховцов, А. Д. Служить ХАИ почетно / А. Д. Шеховцов // Национальный аэрокосмичний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 583–586.

Народный депутат Украины А. Д. Шеховцов – выпускник ХАИ 1980 года.

618. Шульженко, П. Ф. Выпускники Харьковского авиационного института в Российском федеральном ядерном центре – Всероссийском НИИ экспериментальной физики / П. Ф. Шульженко // *Там же.* – С. 558–559.

Заместитель директора РФЯЦ-ВНИИЭФ, директор программ неядерных вооружений П. Ф. Шульженко – выпускник ХАИ 1973 года.

619. Чуйко, В. М. Бастион знаний и школа жизни / В. М. Чуйко // *Там же.* – С. 524–526.

Студенческие годы в воспоминаниях выпускника ХАИ 1956 года, президента Международного «Союза авиационного двигателестроения», доктора технических наук, профессора В. М. Чуйко.

2006

620. Тюрева, Т. Юбилейные встречи выпускников самолетостроительного факультета ХАИ / Т. Тюрева // *За авиакадры.* – 2006. – № 5. – С. 1.

2007

621. Мы из ХАИ : 45-летию окончания ХАИ – посвящается : о жизни выпускников 1962 года моторостроительного факультета. 1956 г. – 1962 г. – 2007 г. / [сост. В. М. Аксенов и др.]. – Запорожье : [б. и.], 2007. – 232 с.

2008

622. Безручко, К. В. Олег Кононенко – первый космонавт ХАИ / К. В. Безручко, А. И. Фирсов // *За авиакадры.* – 2008. – № 11. – С. 1–2.

623. Высоты технологии : 50 лет ОНПП «Технология» / авт.-сост. А. Шедченко. – М. : «ПЕНТА+», 2009. – 416 с. – Из содерж.: Гл. 5 : Команда успеха [среди руководящего состава предприятия немало выпускников ХАИ : зам. генер. директора по науч.-инновац. работе О. Н. Комиссар – выпускник ХАИ 1985 г., зам. генер. директора по кадрам и быту В. М. Залевский – выпускник ХАИ 1968 г. и др.]. – С. 214–225. – Гл. 8 : Панели «Композита» на околоземной орбите [зам. директора НПК «Композит» А. Г. Свиридов – выпускник ХАИ 1983 г., гл. технолог НПК, начальник лаб. Н. В. Выморков – выпускник ХАИ 1980 г.]. – С. 269–285.

624. Знаменитые выпускники ХАИ // Вечер. Харьков. – 2009. – № 57 (спецвып.). – С. 8п.

Именитыми выпускниками разных лет стали П. В. Балабуев, Ф. М. Муравченко, А. К. Мяслица, В. П. Мысниченко, Л. И. Швецова, В. М. Чуйко, Д. С. Кива, И. Е. Тарапов.

625. Как молоды мы были : посвящается выпуску 1959 г. моторного факультета ХАИ // За авиакадры. – 2009. – № 4/5. – С. 5.

626. Корниенко, О. А. Человек и небо : книга о конструкторе авиадвигателей Ф. М. Муравченко / О. А. Корниенко. – Запорожье : Дикое Поле, 2009. – 256 с.

Книга посвящена жизни и деятельности Ф. М. Муравченко – известного конструктора авиационных двигателей, члена корреспондента НАН Украины, доктора технических наук, профессора, Героя Украины, лауреата Государственных премий СССР, заслуженного деятеля науки и техники. Федор Михайлович Муравченко – выпускник Харьковского авиационного института 1954 года.

627. Николаев, А. Г. Первый космонавт ХАИ – в Alma Mater / А. Г. Николаев, С. В. Губин // За авиакадры. – 2009. – № 4/5. – С. 1–2.

После полугодовой программы полета на Международной космической станции «Альфа» и послеполетной реабилитации выпускник ХАИ 1989 года космонавт О. Д. Кононенко 5 и 6 марта 2009 года посетил родной университет.

628. Юбилейная встреча выпускников ХАИ 1979 г. // За авиакадры. – 2009. – № 6/7. – С. 1.

Международная ассоциация выпускников ХАИ

1998

629. Левицкая, Е. Выпускники института – объединяйтесь! / Е. Левицкая // За авиакадры. – 1998. – № 2. – С. 2.

Для укрепления и развития традиций, а также для восстановления былого авторитета ведущего учебного заведения выдвинуто предложение о создании Международной ассоциации выпускников Харьковско-го авиационного института. Состоялось учредительное собрание, на котором был утвержден Устав ассоциации и выбраны ее руководящие органы.

1999

630. При слове «ХАИ» возникают разные ассоциации // За авиакадры. – 1999. – № 12. – С. 1.

О деятельности Международной ассоциации выпускников ХАИ в 1999 году.

2000

631. Копылов, В. А. Ассоциация выпускников – это праздник, который всегда с тобой! / В. А. Копылов // За авиакадры. – 2000. – № 10/11. – С. 1.

2002

632. Еще один шаг вперед! // За авиакадры. – 2002. – № 13. – С. 1–8.

Рассмотрены различные аспекты деятельности Международной ассоциации выпускников ХАИ.

2005

633. Выпускники ХАИ – єднайтеся! // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 591.

634. Кузьменко, Е. Я. Ассоциация – это союз единомышленников : [совместная деятельность Международной ассоциации выпускников и музея ХАИ] / Е. Я. Кузьменко // За авиакадры. – 2005. – № 3. – С. 4.

635. Международная ассоциация выпускников ХАИ // За авиакадры. – 2005. – № 5. – С. 8.

636. Навстречу 75-летию ХАИ : [о деятельности Международной ассоциации выпускников ХАИ] // За авиакадры. – 2005. – № 3. – С. 1–2.

2006

637. Ассоциация выпускников – хранительница традиций родного вуза // За авиакадры. – 2006. – № 6. – С. 1–2.

Подробно освещено одно из направлений деятельности Международной ассоциации выпускников ХАИ – организация, финансирование и проведение общеуниверситетских праздников.

638. Международной ассоциации выпускников ХАИ – 9 лет // За авиакадры. – 2007. – № 4. – С. 1.

Освещены этапы пути и основные направления учебной, научной, культурной, спортивно-массовой и просветительской деятельности ассоциации выпускников ХАИ.

2008

639. Десятилетний юбилей Международной ассоциации выпускников ХАИ // За авиакадры. – 2008. – Спецвып. : май. – 8 с.

Выпуск посвящен различным аспектам деятельности Международной ассоциации выпускников ХАИ: образовательной, просветительской, научной, культурной, спортивно-оздоровительной и др. Выпускники прошлых лет рассказывают, какую роль сыграл в их жизни ХАИ, в чем феномен «хаевского братства», какие традиции особенно дороги и в чем они видят миссию ассоциации.

Научно-исследовательская деятельность института

1958

640. Золотухин, В. К. Научно-техническая конференция Харьковского авиационного института / В. К. Золотухин // Известия вузов. Авиационная техника. – 1958. – № 4. – С. 123–125.

В апреле 1958 года в ХАИ состоялись две научно-технические конференции: XV конференция профессорско-преподавательского персонала института и специализированная конференция, посвященная вопросам парящего полета.

1959

641. Золотухин, В. К. Научно-техническая конференция Харьковского авиационного института / В. К. Золотухин // Известия вузов. Авиационная техника. – 1959. – № 4. – С. 161–165.

В мае 1959 года в ХАИ состоялась XVI конференция профессорско-преподавательского состава института.

1974

642. Стельмах, В. Винахідники у визначальному році : [діяльність первинної організації ВТВР інституту] / В. Стельмах // За авіакадри. – 1974. – 10 січ. – С. 2.

1975

643. Олександров, М. Всесоюзна конференція / М. Олександров // За авіакадри. – 1975. – 30 жовт. – С. 1.

Підведено підсумки Всесоюдної конференції з автоматизації несучої здатності, тривалої міцності літальних апаратів, яка була організована ХАІ та Інститутом проблем машинобудування АН УРСР на базі кафедри міцності літальних апаратів.

1977

644. Борисенко, О. Естафета наукових поколінь : до 50-річчя ХАІ / О. Борисенко // За авіакадри. – 1977. – 27 жовт. – С. 2.

У статті йде мова про спадкоємність наукових традицій у Харківському авіаційному інституті, закладених М. Є. Жуковським і Г. Ф. Проскурою.

645. Кононенко, В. Завдання науковців / В. Кононенко // За авіакадри. – 1977. – 21 січ. – С. 1.

1978

646. Баєв, А. Живі традиції / А. Баєв // За авіакадри. – 1978. – 12 січ. – С. 2.

У статті висвітлено історію і кращі традиції інституту у плануванні й проведенні науково-дослідних робіт, які було закладено з моменту його заснування.

647. Борисевич, В. Перспективи розвитку штамповки / В. Борисевич // За авіакадри. – 1978. – 1 черв. – С. 2.

Про напрямки розвитку листового штампування імпульсними джерелами енергії.

648. Варварова, Е. Патентовед и защита приоритета НИР : [направления работы патентно-лицензионной группы ХАИ] / Е. Варварова // За авіакадри. – 1978. – 21 верес. – С. 3.

649. Кононенко, В. Успешный итог творчества : [изобретательская и патентно-лицензионная работа] / В. Кононенко // За авіакадри. – 1978. – 21 верес. – С. 3.

1979

650. [Гаташ, В. Штампует вода / В. Гаташ // Красное знамя. – 1979. – 24 мая.](#)

Представлены научные разработки института по импульсному формированию металла.

1980

651. Баєв, А. Внесок науки / А. Баєв // За авіакадри. – 1980. – 22 жовт. – С. 2.

Проаналізовано динаміку розвитку вузівської науки. До складу науково-дослідної частини інституту входять чотири відділи, які об'єднують 26 науково-дослідних підрозділів, 11 галузевих та одну проблемну лабораторію, студентське конструкторське бюро, що свідчить про високий науковий потенціал комплексних досліджень, які проводить інститут.

652. Баєв, А. Підсумки наукової діяльності : [звіт про наукову роботу Харківського авіаційного інституту за 1979 рік] / А. Баєв // За авіакадри. – 1980. – 27 берез. – С. 1.

1982

653. Данченко, В. Имени ученого : итоги конкурса молодых ученых / В. Данченко // За авіакадри. – 1982. – 28 янв. – С. 2.

Подведены итоги ежегодного конкурса научных работ им. Н. Е. Жуковского среди молодых ученых, аспирантов, преподавателей и инженеров Харьковского авиационного института.

654. Чернилевский, Н. Работает отдел стандартизации и метрологии / Н. Чернилевский // За авіакадри. – 1982. – 7 янв. – С. 1.

В целях улучшения метрологического обеспечения учебного процесса и научно-исследовательских работ и контроля за применением государственных и отраслевых стандартов в составе НИЧ института образован отдел стандартизации и метрологии.

1983

655. Олейник, А. Конференция двигателестроителей / А. Олейник // За авіакадри. – 1983. – 29 сент. – С. 1.

В институте с 14 по 16 сентября 1983 года была проведена четвертая Всесоюзная конференция «Методы и средства машинной диагностики газотурбинных двигателей и их элементов», организатором которой выступила кафедра конструкции и прочности авиадвигателей.

656. Цандеровские чтения // За авиакадры. – 1983. – 23 июня. – С. 2.

В Харьковском авиационном институте прошли восьмые научные Цандеровские чтения, посвященные дальнейшей разработке научного наследия Ф. А. Цандера.

1986

657. Лемешев, К. Творчий імпульс – у спадок / К. Лемешев // Вечір. Харків. – 1986. – 22 серп.

Розробки науковців ХАІ в області імпульсного різання металів.

1987

658. Клева, А. Авиаторы создали ... молотилку / А. Клева // Известия. – 1987. – 1 июля.

В авиационном институте спроектирован и внедрен в производство базовый агрегат, на основе которого можно разрабатывать машины для обмолота практически любых зерновых культур.

659. Лукин, В. Смотр молодой науки : [результаты конкурса работ молодых ученых на соискание институтской премии имени Н. Е. Жуковского] / В. Лукин // За авиакадры. – 1987. – 9 сент. – С. 1.

1988

660. Фурсов, А. Тернистый путь внедрения проходят новинки, разработанные учеными вузов / А. Фурсов, С. Никитин // Красное знамя. – 1988. – 5 марта. – С. 2.

1990

661. Кривцов, В. С. Наука в вузе – проблемы и перспективы / В. С. Кривцов // За авиакадры. – 1990. – 5 марта. – С. 1–2.

662. Мороз, П. «Нам покоряются просторы, пока работают моторы» / П. Мороз // За авиакадры. – 1990. – 15 окт. – С. 1.

5 октября, в день юбилея ХАИ, в институте прошла научная конференция, на которой обсуждались перспективы развития авиации. В ее работе принял участие Генеральный конструктор ОКБ им. О. К. Антонова П. В. Балабуев, в прошлом выпускник ХАИ.

1992

663. Башук, Д. Харьков – Космос / Д. Башук // За авиакадры. – 1992. – 3 февр. – С. 2.

Ученые ХАИ приняли участие в работе III съезда Федерации космонавтики Украины, на котором были обсуждены актуальные проблемы аэрокосмической отрасли.

1993

664. Есть «порох» в пороховницах : итоги работы научных подразделений ХАИ в 1992 году и меры по улучшению планирования, повышению эффективности и качества научно-исследовательских работ в 1993 году // За авиакадры. – 1993. – 26 марта. – С. 1.

1998

665. Арасланов, С. А. Человеку – крылья / С. А. Арасланов // Авиация общего назначения. – 1998. – № 6. – С. 31–33.

Под таким девизом в ХАИ состоялась конференция, посвященная 50-летию со дня рождения Анатолия Павловича Клименко – конструктора, ученого, испытателя, спортсмена. Человека, имя которого навсегда вошло в историю дельтапланеризма.

2000

666. Ніколаєв, О. Г. Школа математиків ХАІ / О. Г. Ніколаєв // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 102–103.

Традиції роботи наукової школи математиків ХАІ було закладено ще у 30-ті роки ХХ ст. корифеями вітчизняної та світової математики – докторами фізико-математичних наук, професорами Я. Л. Геронімусом і Н. І. Ахієзером. Історія кафедри математики у післявоєнний час пов'язана з іменами відомих харківських математиків Г. І. Дрінфельдом, Л. І. Ронкіним, М. Д. Копачевським, А. Д. Мишкісом, М. М. Тиховим. Кафедрою математики довгий час керував про-

фесор В. С. Проценко, що створив свою наукову школу в ХАІ, послідовниками якої є доктор фізико-математичних наук О. Г. Ніколаєв, кандидати фізико-математичних наук О. В. Головченко, П. Т. Кощавець, О. І. Соловйов та ін. Різноманітності наукової проблематики кафедри сприяла діяльність доктора фізико-математичних наук, професора В. О. Рвачова й доктора технічних наук, професора Ю. О. Крашаниці.

667. Огляд наукових досліджень // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 112–119.

668. Федорович, О. Є. Вчені ХАІ – Україні : [науково-дослідна робота університету] / О. Є. Федорович // *Там само.* – С. 80–81.

669. Федорович, О. Є. Вчені ХАІ – Україні! : [наукові досягнення вузу] / О. Є. Федорович // За авіакадры. – 2000. – № 5/6. – С. 1.

670. Федорович, О. Є. На міжнародний рівень науки : [напрямки наукової діяльності університету] / О. Є. Федорович // За авіакадры. – 2000. – № 8/9. – С. 4.

2002

671. Работы Национального аэрокосмического университета "Харьковский авиационный институт" в области электрореактивных двигателей / Н. В. Белан, В. И. Белоконь, Н. Н. Кошелев, А. В. Лоян, А. И. Оранский, Н. П. Степанушкин // Авіаційно-космічна техніка і технологія : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ». – Х., 2002. – Вип. 34 : Двигуни та енергоустановки. – С. 244–247.

Приведен краткий обзор работ Национального аэрокосмического университета «ХАИ» в области электрореактивных двигателей с начала 60-х годов XX ст. и по настоящее время. Наиболее весомыми работами ХАИ в этой области являются разработки совместно с ОКБ «Факел» г. Калининграда и ГКБ «Южное» г. Днепропетровска электрореактивных двигательных установок с быстрым безнакальным запуском и временем выхода основных параметров на номинальные значения в несколько миллисекунд.

2004

672. Епифанов, С. В. IX Международный конгресс двигателестроителей / С. В. Епифанов, А. В. Белогуб // За авіакадры. – 2004. – № 9/10. – С. 3.

С 9 по 14 сентября 2004 года на базе спортивно-оздоровительного лагеря ХАИ «Икар» состоялся IX Международный конгресс двигателестроителей, на котором были рассмотрены вопросы конструирования и технологии производства двигателей.

2005

673. [Гайдачук, В. Е. Роль ХАИ в решении проблемы научного обеспечения внедрения композиционных материалов в авиационно-космическую технику: итоги и перспективы / В. Е. Гайдачук, А. В. Гайдачук, Я. С. Карпов // Авиационно-космическая техника и технология. – 2005. – Вып. 7 \(23\). – С. 21–39.](#)

В статье проведен краткий анализ результатов исследований, проводимых в ХАИ по проблеме научного обеспечения внедрения композиционных материалов в авиационно-космическую технику, и показаны перспективные направления дальнейших НИОКР.

674. [Гайдачук, О. В. Системи створення наукових шкіл у ХАІ / О. В. Гайдачук // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / \[редкол. В. С. Кривцов та ін.\]. – Х., 2005. – С. 441–445.](#)

675. [Доценко, В. Н. Исследование подшипников скольжения в ХАИ \(история, современное состояние и перспективы\) / В. Н. Доценко // Авиационно-космическая техника и технология. – 2005. – Вып. 7 \(23\). – С. 64–68.](#)

Представлен обзор научно-исследовательских работ, проведенных в Харьковском авиационном институте начиная с 50-х годов прошлого века по настоящее время, посвященных актуальным вопросам исследования и проектирования подшипников скольжения разных типов.

676. [Наукова та науково-технічна діяльність // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 5](#)

Розглянуто стан і пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «ХАІ».

2006

677. [Качкар, И. Человеку – крылья / И. Качкар // Авиация общего назначения. – 2006. – № 12. – С. 4–6.](#)

24–26 ноября 2006 года в Национальном аэрокосмическом университете им. Н. Е. Жуковского «ХАИ» проходила научно-практическая кон-

ференція «Исследование, разработка и проведение летных испытаний дельтапланов и мотодельтапланов», посвященная 30-летию образования клуба дельтапланеристов ХАИ. Харьковский авиационный институт по праву является родоначальником научной школы создания дельтапланов и мотодельтапланов в СССР.

2007

678. Медведь, О. В. Наукове спілкування не має меж : [VIII Міжнародна науково-практична конференція «Людина, культура, техніка в новому тисячолітті»] / О. В. Медведь // За авіакадри. – 2007. – № 5/6. – С. 2.

2009

679. Гайдачук, О. Дослідження Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» / О. Гайдачук // Освіта України. – 2009. – 13 трав. – С. 4–5.

Основоположники научных школ ХАИ

Проскура Георгий Федорович

1975

680. Проскура Георгий Федорович // Большая советская энциклопедия. – 3-е изд. – М., 1975. – Т. 21. – С. 111.

1976

681. Борисенко, О. Фундатор нашого інституту : (до 100-річчя з дня народження Г. Ф. Проскури) / О. Борисенко // За авіакадри. – 1976. – 11 берез. – С. 2 ; 18 берез. – С. 2.

682. Гуревич, М. Він завжди ніс щось нове : [спогади учня академіка Г. Ф. Проскури] / М. Гуревич // За авіакадри. – 1976. – 13 трав. – С. 2.

683. Дибський, П. Стиль – творчість / П. Дибський // За авіакадри. – 1976. – 13 трав. – С. 2.

Розповідь про величезну працездатність і глибину теоретичних знань академіка Г. Ф. Проскури, учня М. Є. Жуковського, який не тільки набув фундаментальних знань в галузі аеродинаміки, а також опанував стилі роботи свого видатного вчителя.

684. Єршов, В. Вчитель / В. Єршов // За авіакадри – 1976. – 13 трав. – С. 2.
Розповідь професора В. Єршова про вплив Г. Ф. Проскури на розвиток творчості та майстерності наукових працівників і викладачів, а також про прекрасні людські риси свого вчителя.

685. Петров, Г. Патріот авіації : [зі спогадів першого ректора ХАІ про Г. Ф. Проскуру] / Г. Петров // За авіакадри. – 1976. – 29 квіт. – С. 1.

686. Присвячено пам'яті Г. Ф. Проскури // За авіакадри. – 1976. – 3 черв. – С. 2.

На республіканській науково-технічній конференції «Математичне моделювання процесів і конструкцій турбомашин», присвяченій 100-річчю з дня народження Г. Ф. Проскури, з доповідями виступили його учні – викладачі кафедри ГТД і РД, доктори технічних наук В. М. Єршов і Д. А. Мундштуков.

1979

687. Алексапольський, Д. Я. Георгій Федорович Проскура / Д. Я. Алексапольський, О. І. Борисенко, Ю. М. Дедусенко. – К. : Наук. думка, 1979. – 65 с.

Монографію присвячено видатному вченому у галузі аерогідромеханіки, теорії авіації та гідромашин, академіку АН УРСР Г. Ф. Проскурі.

1980

688. Дыбский, П. У истоков : [о Г. Ф. Проскуре] / П. Дыбский // За авіакадри. – 1980. – 13 черв. – С. 2.

1983

689. Борисенко, А. И. Проскура Георгий Федорович / А. И. Борисенко // Украинская советская энциклопедия. – К., 1983. – Т. 9. – С. 35–36.

690. Савін, В. Вихованець школи Жуковського : [Г. Ф. Проскура] / В. Савін // Ленін. зміна. – 1983. – 12 трав.

1990

691. Основатель вуза : [Георгий Федорович Проскура] // За авіакадри. – 1990. – 31 авг. – С. 2.

1994

692. Проскура Георгий Федорович // *Авиация : энциклопедия* / под ред. Г. П. Свищева. – М., 1994. – С. 374.

1995

693. Савин, В. С. *Авиация в Украине : очерки истории* / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.
С. 47, 48, 52, 54–57, 107, 108, 110–112, 138, 155, 156, 160, 172, 199;
Г. Ф. Проскура.

1996

694. Корсунский, В. *Ученик Жуковского : к 120-летию со дня рождения академика Г. Ф. Проскуры* / В. Корсунский // *Время*. – 1996. – 30 апр.

1998

695. Михеева, В. В. *Проскура Георгий Федорович* / В. В. Михеева // *Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биограф. слов.* / Харьк. гуманитар. ин-т «Нар. укр. акад.» ; [В. И. Астахова и др.]. – Х., 1998. – С. 495–496.

2000

696. Мунштуков, Д. А. *Академік Г. Ф. Проскура – учень і послідовник М. Є. Жуковського* / Д. А. Мунштуков // *Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова].* – Х., 2000. – С. 29–30.

697. Фролов, С. Д. *Наукова школа академіка Г. Ф. Проскури* / С. Д. Фролов // *Там само*. – С. 82–83.

2004

698. Проскура Георгий Федорович // *500 влиятельных личностей. Харьков – 350 : [информ.-биограф. справ.]* / Вост.-укр. биограф. ин-т. – Х., 2004. – Т. 8. – С. 168.

2005

699. Академік Г. Ф. Проскура – основоположник національної школи аерогідромеханіки // *Національний аерокосмічний університет*

ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 45–47.

2006

700. Амброжевич, А. В. Георгий Федорович Проскура / А. В. Амброжевич, Ю. А. Крашаница // *Авиационно-космическая техника и технология*. – 2006. – № 2 (28). – С. 10–16.

Статья посвящена видному ученому и выдающемуся организатору науки, одному из инициаторов создания Харьковского авиационного института, академику НАН Украины, доктору технических наук, профессору Григорию Федоровичу Проскуре.

701. Набатов, А. С. Георгий Федорович Проскура: ученый-организатор, инженер, педагог / А. С. Набатов // *За авиакadры*. – 2006. – № 4. – С. 2–3.

702. Фирсов, А. И. Г. Ф. Проскура – ученый, инженер, педагог / А. И. Фирсов // *Авиационно-космическая техника и технология*. – 2006. – № 2 (28). – С. 5–9.

В историческом аспекте рассмотрена творческая деятельность выдающегося ученого и педагога Г. Ф. Проскуры – одного из основоположников авиационной науки в Украине.

Борисенко Александр Иванович

1977

703. Яковлев, О. Повтори себе в учнях / О. Яковлев // *За авиакadри*. – 1977. – 27 січ. – С. 2.

Статтю присвячено 75-річчю з дня народження і 60-річчю трудової діяльності завідувача кафедри ГТД і РД професора О. І. Борисенка.

1982

704. Горбенко, С. Большая жизнь : [о заслуженном деятеле науки УССР, докторе технических наук, профессоре А. И. Борисенко] / С. Горбенко // *За авиакadры*. – 1982. – 28 янв. – С. 2.

1983

705. Борисенко Александр Иванович // *Украинская советская энциклопедия*. – К., 1983. – Т. 1. – С. 538.

1995

- 706. Савин, В. С.** Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.
С. 56, 109: А. И. Борисенко.

1998

- 707. Гайков, А. А.** Борисенко Александр Иванович / А. А. Гайков // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биограф. слов. / Харьк. гуманитар. ин-т «Нар. укр. акад.» ; [В. И. Астахова и др.]. – Х., 1998. – С. 128–130.

2000

- 708. Костіков, О. М.** Наукова школа професора О. І. Борисенка // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 84–85.

2004

- 709. Борисенко Александр Иванович** // 500 влиятельных личностей. Харьков – 350 : [информ.-биограф. справ.] / Вост.-укр. биограф. ин-т. – Х., 2004. – Т. 8. – С. 169.

- 710. Горбенко, Г. О.** Борисенко Олександр Іванович / Г. О. Горбенко // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2004. – Т. 3. – С. 301.

2005

- 711. Костіков, О. М.** О. І. Борисенко у витоків української школи газодинаміки / О. М. Костіков // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 447–448.

Ершов Владимир Николаевич

1977

- 712. Коваль, В.** Здобуто в труді / В. Коваль // За авіакадри. – 1977. – 1 верес. – С. 2.

Статтю присвячено провідному вченому і педагогу Харківського авіаційного інституту, завідувачу кафедри теорії ВРД, професору, доктору технічних наук Володимирі Миколайовичу Єршову.

1987

713. Бойко, Л. Вглядиись в учителя / Л. Бойко // За авіакадри. – 1987. – 27 авг. – С. 2.

Стаття посвячена заведуючому кафедрою воздушно-реактивных двигателей, заслуженному работнику высшей школы УССР, доктору технических наук, профессору В. Н. Ершову.

1998

714. Гайков, А. А. Ершов Владимир Николаевич / А. А. Гайков // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биогр. слов. / Харьк. гуманитар. ин-т «Нар. укр. акад.» ; [В. И. Астахова и др.]. – Х., 1998. – С. 261–264.

2000

715. Безручко, К. В. Наукова школа професора В. М. Єршова / К. В. Безручко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 88–89.

716. Бойко Л. Г. Боець, вчений, вчитель : [В. М. Єршов] / Л. Г. Бойко // Там само. – С. 34–35.

2005

717. Бойко, Л. Г. Боець, вчений, вчитель : [В. М. Єршов] / Л. Г. Бойко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 452–453.

Голдаев Иван Прохорович

1976

718. [Льїнський, В.](#) [Етапи зростання](#) / [В. Льїнський](#) // [За авіакадри. – 1976. – 21 жовт. – С. 2.](#)

Про життєвий і творчий шлях видатного вченого і педагога, професора І. П. Голдаєва.

1980

719. Голдаев, И. ХАИ в моей жизни / И. Голдаев // За авиакadри. – 1980. – 13 черв. – С. 2.

«От слесаря-лекальщика до профессора ХАИ – таков мой жизненный путь. Я был в числе первых студентов 1930 года и в числе первых выпускников, аспирантов, молодых ученых. На моих глазах вуз рождался, рос, развивался» – говорит И. П. Голдаев в своей заметке.

1982

720. Иван Прохорович Голдаев : биобиблиогр. указ. / [сост. Л. С. Добрик]. – Х. : [ХАИ], 1982. – 62 с.

721. Иванова, В. Такая счастливая судьба : [о И. П. Голдаеве] / В. Иванова // За авиакadры. – 1982. – 15 апр. – С. 2.

1983

722. [Фурсов, А. И. П. Голдаеву – 75 лет // За авиакadры. – 1983. – 24 февр. – С. 2.](#)

Статья посвящена лауреату Государственной премии УССР, доктору технических наук, заслуженному работнику высшей школы УССР, заведующему кафедрой двигателей летательных аппаратов Ивану Прохоровичу Голдаеву.

1986

723. [Антонов, А. С коммуниста спрос особый : \[И. П. Голдаев\] / А. Антонов // Красное знамя. – 1986. – 1 февр.](#)

724. Иванова, В. Пример для молодежи : [И. П. Голдаев] / В. Иванова // За авиакadры. – 1986. – 6 февр. – С. 1.

1995

725. Савин, В. С. Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.

С. 109, 171, 199: И. П. Голдаев.

2000

726. Яльницький, Л. Ф. Наукова школа професора І. П. Голдаєва / Л. Ф. Яльницький // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 90–91.

2005

727. Яльницький, Л. Ф. Служіння ХАІ – справа його життя : [про І. П. Голдаєва] / Л. Ф. Яльницький // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 450–451.

2006

728. Яльницький, Л. Ф. Голдаєв Іван Прохорович / Л. Ф. Яльницький // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2006. – Т. 6. – С. 29.

2008

729. Фирсов, А. И. Основные даты жизни и деятельности Ивана Прохоровича Голдаева / А. И. Фирсов // За авиакadры. – 2008. – № 1. – С. 1.

К 100-лєтньому юбилєю видного ученого, педагога, основоположника використання воздуха в качестве окислителя в газоструйной технике, лауреата Государственной премии УССР, заслуженного работника высшей школы УССР, доктора технических наук, профессора И. П. Голдаева.

Пихтовников Ростислав Вячеславович

1980

730. Велєтні технічної думки : [Ростислав В'ячеславович Піхтовников] // За авіакадри. – 1980. – 12 черв. – С. 1.

1995

731. Савин, В. С. Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.

С. 109, 199: Р. В. Пихтовников.

1998

732. Гайков, А. А. Пихтовников Ростислав Вячеславович / А. А. Гайков // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биогр. слов. / Харьк. гуманитар. ин-т «Нар. укр. акад.» ; [В. И. Астахова и др.]. – Х., 1998. – С. 477–478.

2000

733. Божко, В. П. Першопрохідник : [Р. В. Піхтовников] / В. П. Божко, В. К. Борисевич // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 37.

734. Борисевич, В. К. Наукова школа професора Р. В. Піхтовникова «Обробка матеріалів імпульсними джерелами енергії» / В. К. Борисевич // *Там само.* – С. 92–94.

2005

735. Божко, В. П. Першопрохідник : [Р. В. Піхтовников] / В. П. Божко, В. К. Борисевич // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 454.

2007

736. Александрова, Е. Сердце, отданное людям : (к 100-летию со дня рождения Р. В. Пихтовникова) // За авиакадры. – 2007. – № 10. – С. 2.

737. Борисевич, В. К. Ростислав Вячеславович Пихтовников : страницы биографии / В. К. Борисевич // За авиакадры. – 2007. – № 9. – С. 3.

6 октября 2007 года исполнилось 100 лет со дня рождения создателя научно-технологического направления высокоскоростной обработки материалов импульсными источниками энергии, основателя и первого руководителя проблемной лаборатории по использованию импульсных источников энергии в промышленности.

738. Зеленина, Е. Взрыв созидающий : исполнилось 100 лет со дня рождения Ростислава Пихтовникова, выдающегося харьковского ученого и изобретателя / Е. Зеленина // *Время.* – 2007. – 17 окт. – С. 1–2.

739. Федорова, Л. Р. Профессор Р. В. Пихтовников как личность в истории ХАИ / Л. Р. Федорова // *Авиационно-космическая техника и технология*. – 2007. – № 11. – С. 18–21.

Профессору Р. В. Пихтовникову были присущи такие черты характера, которые обеспечили его формирование как целостной личности – администратора, педагога, ученого. Акцентируется внимание на видении Р. В. Пихтовниковым перспектив применения технологии обработки материалов взрывом.

Кононенко Вадим Григорьевич

1970

740. Кононенко, В. [От слесаря до профессора : \[к 50-летию заведующего кафедрой производства летательных аппаратов профессора В. Г. Кононенко\] / В. Кононенко // Красное знамя. – 1970. – 14 июня.](#)

1976

741. Александрова, В. «МІВ-275А» тримає екзамен / В. Александрова // *За авіакадри*. – 1976. – 1 січ. – С. 1.

Про новий винахід кафедри виробництва літальних апаратів під керівництвом В. Г. Кононенка – машину імпульсного брикетування, рекомендовану Держкомісією до впровадження у виробництво.

1980

742. Вадим Григорьевич Кононенко : биобиблиогр. указ. / [сост. Л. П. Коншина, Л. В. Житник]. – Х. : [ХАИ], 1980. – 66 с. – (Ученые Харьковского ордена Ленина авиационного института им. Н. Е. Жуковского).

1981

743. Фролов, С. Д. Кононенко Вадим Григорьевич / С. Д. Фролов // *Украинская советская энциклопедия*. – К., 1981. – Т. 5. – С. 258.

1988

744. Кононенко Вадим Григорьевич // *Украинский советский энциклопедический словарь*. – К., 1988. – Т. 2. – С. 120.

1995

- 745. Савин, В. С.** Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.
С. 199, 203: В. Г. Кононенко.

2000

- 746. Кушнарченко, С. Г.** Професор В. Г. Кононенко – засновник і керівник Харківської наукової школи з деформування та руйнування матеріалів ударом жорсткого тіла / С. Г. Кушнарченко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 95–96.

2004

- 747. Кононенко** Вадим Григорьевич // 500 влиятельных личностей. Харьков – 350 : [информ.-биограф. справ.] / Вост.-укр. биограф. ин-т. – Х., 2004. – Т. 8. – С. 167.

2005

- 748. Коллеров, В. В.** Основоположник системы технологичной освіти в ХАІ : [Кононенко В. Г.] / В. В. Коллеров, А. С. Морголенко, О. М. Мещеряков // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 455–456.

Колесников Лев Александрович

1980

- 749. Хільченко, А.** На передньому краї : [завідувач кафедри автоматизованого проектування, доктор технічних наук, професор Лев Олександрович Колесников] / А. Хільченко // За авіакадри. – 1980. – 5 черв. – С. 2.

1995

- 750. Савин, В. С.** Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – С. 264 с.
С. 200: Л. А. Колесников.

2000

751. Макєєв, О. І. Школа міцності професора Л. О. Колесникова / О. І. Макєєв // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 97–98.

2005

752. Л. О. Колесников – організатор школи міцнісних досліджень в ХАІ // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 458–460.

2008

753. Гайдачук, В. Е. Лев Александрович Колесников – воин, педагог, ученый : очерк / В. Е. Гайдачук. – Х., 2008. – 166 с. – (Жизнь замечательных людей ХАИ).

Очерк посвящен талантливому ученому и педагогу Л. А. Колесникову, творческая жизнь которого была связана с Харьковским авиационным институтом в послевоенный период.

Баржин Владимир Яковлевич

2000

754. Зеленський, О. О. Наукова школа професора В. Я. Баржина / О. О. Зеленський // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 107.

2005

755. Зеленський, О. О. В. Я. Баржин – людина-генератор ідей / О. О. Зеленський // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 460–461.

Фалькович Савелий Еремеевич

2000

756. Баришев, І. В. Наукова школа професора С. Є. Фальковича / І. В. Баришев // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 101.

Артеменко Николай Павлович

1977

757. Виноградський А. Життя, яких мільони / А. Виноградський // За авіакадри. – 1977. – 27 жовт. – С. 2.

Про життєвий і творчий шлях декана двигунобудівного факультету професора М. П. Артеменка.

1980

758. Артеменко, Н. ХАІ в моєй життєві / Н. Артеменко // За авіакадри. – 1980. – 13 черв. – С. 2.

В статтє випускника ХАІ, доктора технічних наук, професора Н. П. Артеменко говориться о том, какое влияние оказал институт на его дальнейшую творческую, педагогическую и административно-организационную деятельность.

2004

759. Артеменко Николай Павлович // 500 влиятельных личностей. Харьков – 350 : [информ.-биограф. справ.] / Вост.-укр. биограф. ин-т. – Х., 2004. – Т. 8. – С. 169.

2005

760. Доценко, В. Н. От студента до проректора / В. Н. Доценко // Национальный аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 461–463.

Статтє посвящена доктору технічних наук, заслуженому діятелю науки України, основателю научного напрямлення, признанного одним из ведущих в бывшем СССР и странах СНГ, в области исследования подшипников скольжения, профессору Н. П. Артеменко.

Аэродинамический комплекс

2004

761. Аэрогидродинамика в Харьковском авиационном институте им. Н. Е. Жуковского. 75 лет / В. С. Кривцов, В. Н. Журавлев, Ю. А. Крашаница, В. И. Кулешов // Аэрогидродинамика: проблемы и перспективы : сб. ст. / М-во образования и науки Украины, Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского "ХАИ". – Х., 2004. – С. 5–11.

17 сентября 2004 года исполнилось 30 лет со дня ввода в эксплуатацию уникального аэродинамического комплекса, созданного на базе сверхзвуковой аэродинамической трубы Т-6 в Национальном аэрокосмическом университете, что способствовало развитию авиационной и ракетной техники в СССР и Украине. В 1999 году аэродинамический комплекс Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт» получил статус Национального научного достояния Украины.

762. Крашаница, Ю. А. Юбилей аэродинамического комплекса в Харьковском авиационном институте им. Н. Е. Жуковского / Ю. А. Крашаница // За авиакадры. – 2004. – № 9/10. – С. 4.

Статья посвящена 30-летию юбилею аэродинамического комплекса, созданного на базе сверхзвуковой аэродинамической трубы Т-6 в Национальном аэрокосмическом университете им. Н. Е. Жуковского «ХАИ».

2005

763. Аэродинамический комплекс Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ» // За авиакадры. – 2005. – № 5. – С. 6.

2009

764. Гайдачук, О. Аеродинамічний комплекс Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» : 10 років у статусі нацнадбаня / О. Гайдачук, Ю. Крашаница // Світ. – 2009. – № 47/48. – С. 7.

Кафедра аерогідродинаміки Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» має унікальний і найбільший в Україні аеродинамічний комплекс, що складається із дозвукової та надзвукової лабораторій. Останнім часом в

експлуатацію введено акустичну лабораторію та проведено її атестацію на державному рівні.

765. Гайдачук, О. В. Аеродинамічний комплекс ХАІ – національне наукове надбання України / О. В. Гайдачук, В. Н. Журавльов // Аэрогидродинамика и аэроакустика : проблемы и перспективы : сб. науч. тр. / М-во образования и науки Украины, Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского "ХАИ". – Х., 2009. – Вып. 3. – С. 5–10.

1 квітня 2009 року виповнилося 10 років з дня надання аеродинамічному комплексу ХАІ статусу об'єкта національного надбання України. Завдяки державній фінансовій підтримці аеродинамічний комплекс (АК) є основною базою для виконання фундаментальних і прикладних науково-дослідних робіт у галузі аеродинаміки літальних апаратів, а також навчальним полігоном для виховання молодих учених і фахових спеціалістів у зазначеній галузі. Протягом останніх 10 років АК було відреставровано і збережено в робочому стані. Його подальша модернізація є запорукою успішного виконання замовлень КБ і підприємств не тільки авіаційної та ракетної техніки, а й інших галузей народного господарства України.

766. Прядкін, К. Перлини наукового потенціалу Харківщини / К. Прядкін // Новий колегіум. – 2009. – № 2. – С. 4–13.

Про стан і збереження наукових об'єктів Харківщини, до яких віднесено два об'єкти Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського "ХАІ" – комплекс науково-дослідних установок і обладнання для фізичного моделювання режимів польоту літаків та аеродинамічний комплекс, створений на базі надзвукової аеродинамічної труби Т-6.

Научно-исследовательский институт проблем физического моделирования режимов полета самолетов (НИИ ПФМ)

1990

767. Черановский, О. От летающей модели АЛЛ-11 к самолетам Су-27 и МиГ-29 : исполняется 31 год со дня основания в ХАИ отдела летных исследований / О. Черановский // За авиакдры. – 1990. – 17 дек. – С. 1.

В 1959 г. был образован научно-исследовательский отдел летных исследований радиоуправляемых моделей, перед которым была поставлена задача – разработать методику применения летающих моделей для

изучения аэродинамических характеристик самолетов и внедрить ее в практику летных исследований. В дальнейшем в составе отдела была организована отраслевая научно-исследовательская лаборатория крупномасштабных летающих дистанционно-пилотируемых моделей (ОНИЛ-3), на базе которой в 1989 году был организован Научно-исследовательский институт проблем физического моделирования режимов полета самолетов (НИИ ПФМ).

1995

768. [Корсунский, В. В «полете» робот-ученый / В. Корсунский // Время. – 1995. – 14 февр.](#)

За разработку высокоэффективного и экономичного метода создания перспективных летательных аппаратов группе ученых Харьковского НИИ проблем физического моделирования режимов полета самолетов присуждена Государственная премия в области науки и техники.

2000

769. **Смоляков, А. В.** Науково-дослідний інститут проблем фізичного моделювання / А. В. Смоляков // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 110–111.

2005

770. **Міжгалузевий науково-дослідний інститут проблем фізичного моделювання режимів польоту літаків** // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 433–440.

771. **Набатов, А. С.** Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – 352 с. – Из содерж.: Ч. 6 : Научная школа физического моделирования летных исследований (1956–2005 гг.). – С. 247–295.

772. **Они покоряли небо** / [С. А. Бычков и др.] ; под ред. В. С. Кривцова, М. Н. Федотова. – Х. : ХАИ, 2005. – 563 с. : ил. – Содерж.: Гл. 6 : Летательные аппараты НИИ ПФМ ХАИ. – С. 254–340.

**Сотрудничество университета с другими учебными
заведениями, научно-исследовательскими институтами
и производственными предприятиями.
Международные связи**

1976

773. [Будет работать взрыв : \[о сотрудничестве ХАИ с Харьковским заводом холодильных машин\] // Красное знамя. – 1976. – 6 мая.](#)

1978

774. **Антонов, О. К.** Творческие связи предприятия и вуза / О. К. Антонов // За авіакадри. – 1978. – 21 верес. – С. 1.

Выделены основные направления сотрудничества Опытного конструкторского бюро и Харьковского авиационного института.

775. [Васильєв, В. «ХАДІ-9»: шлях до рекорду / текст і фотогр. В. Васильєва // Соціаліст. Харківщина. – 1978. – 10 берез.](#)

У студентському проектно-конструкторському бюро Харківського автомобільно-дорожнього інституту завершено роботу зі створення рекордно-гоночного автомобіля класу «Болід» ХАДІ-9 з турбореактивним двигуном, в створенні якого брали участь викладачі й студенти Харківського авіаційного інституту.

776. **Колесникова, А.** Важный этап в становлении специалиста : [о сотрудничестве КиАПО и ХАИ] / А. Колесникова // За авіакадри. – 1978. – 21 верес. – С. 1.

777. **Щербина, В.** Молодым – внимание и помощь : [о прохождении стажировки молодыми специалистами на предприятии г. Воронежа] / В. Щербина // За авіакадри. – 1978. – 21 верес. – С. 2.

1979

778. **Деменко, В.** Напружений ритм / В. Деменко // За авіакадри. – 1979. – 7 черв. – С. 2.

Мова йде про плідне й тісне співробітництво колективу Харківського авіаційного інституту з дослідно-конструкторським бюро Генерального конструктора авіаційної техніки О. К. Антонова за різними напрямками діяльності.

1980

779. Зорик В. Эффективность научно-технического співробітництва / В. Зорик // За авіакадри. – 1980. – 23 жовт. – С. 1–2.

До кафедри технології металів і авіаційного матеріалознавства щорічно звертаються з проханням про надання технічної допомоги у розробленні прогресивної технології і обладнання для імпульсного штампування понад 50 підприємств. При цьому з половиною цих підприємств кафедра має тісні зв'язки і проводить спільні роботи. Це такі установи, як Інститут механіки АН УРСР, ВО «Уралхіммаш», ФТІНТ, Інститут електрозварювання ім. О. Є. Патона та ін.

780. У фундамент співробітництва // За авіакадри. – 1980. – 6 берез. – С. 2.

На національному підприємстві «Зетор-Брно» у Чехословаччині в рамках програми з обміну досвідом між країнами проходила пересувна виставка ХАІ «Досягнення винахідників і раціоналізаторів інституту в галузі машинобудування».

1981

781. Березюк, Н. Сотрудничеству крепнуть / Н. Березюк // За авіакадри. – 1981. – 24 сент. – С. 1.

В статье идет речь о давнем и плодотворном сотрудничестве ХАИ и ХАПО, где проходят технологическую практику студенты, внедряются новые формы обучения, выполняются дипломные проекты. Ученые института по заявке предприятия разрабатывают темы и внедряют их в производство.

782. Кононенко, В. УНПО: эффект содружества / В. Кононенко // Красное знамя. – 1981. – 22 янв.

Об одной из форм сотрудничества ХАИ с ведущими украинскими академическими учреждениями и производственными предприятиями, созданной в 1978 году, – учебно-научно-производственном объединении «Импульс».

1983

783. Голдобеев, В. Соревнуются родственные кафедры / В. Голдобеев // За авіакадри. – 1983. – 2 июня. – С. 2.

Подведены итоги выполнения договора соцсоревнований кафедры теоретических основ двигателестроения Харьковского авиационного ин-

ститута и кафедры теоретических основ теплотехники Казанского авиационного института, способствующего совершенствованию всех видов деятельности кафедр и обмену опытом работы между ними.

1984

784. [Березюк, Н. Импульс к творчеству : об опыте работы учебно-научно-производственного объединения ХАИ / Н. Березюк // Красное знамя. – 1984. – 21 июля.](#)

1986

785. Пильгук, А. Первые шаги «ярмарки идей» / А. Пильгук // За авиакадры. – 1986. – 18 сент. – С. 2.

Харьковский авиационный институт организовал ряд мероприятий, проводимых в форме семинаров, цель которых заключается в установлении контактов с предприятиями города и области для ознакомления и внедрения в производство научных разработок ученых института.

786. Харьковскому авиационному – 60 лет / [В. Д. Волков, А. Ф. Нестеров, С. Ф. Розанов, В. С. Савин]. – М. : Машиностроение, 1986. – 192 с.

С. 12 : о сотрудничестве ХАЗа и ХАИ, ведущем отсчет с 1936 года, когда в серийное производство был запущен самолет ХАИ-5 (Р-10), спроектированный конструкторами ХАИ.

1989

787. [Яковлев, А. Работают молотилки ЦИМ-ХАИ / А. Яковлев // За авиакадры. – 1989. – 23 февр. – С. 2.](#)

Ученые ХАИ совместно с промышленными предприятиями города ведут большую работу по созданию механизмов и машин для обработки сельскохозяйственной продукции, результатом которой стал выпуск молотилок ЦИМ-ХАИ-2.

1991

788. Гуськов, В. Еще раз по поводу / В. Гуськов // За авиакадры. – 1991. – 1 апр. – С. 1.

О сотрудничестве факультета летательных аппаратов с профильными предприятиями, в подразделениях которых работают выпускники ХАИ.

1993

- 789. Здравствуй, Мексика!** // За авиакадры. – 1993. – 23 апр. – С. 1.
Институт установил контакты с руководством инженерного института Автономного национального университета Мексики в области научно-технической и коммерческой деятельности.

1998

- 790. Муравьев, Ю. Т.** Запорожье–Харьков : из истории отечественного авиастроения : (к 95-летию А. Г. Ивченко) // За авиакадры. – 1998. – № 9/10. – С. 2.
История тесных творческих контактов между авиастроителями Запорожья и Харькова.

1999

- 791. Планковский, С. И.** Гости из далекой Канады / С. И. Планковский // За авиакадры. – 1999. – № 7. – С. 1.
В ХАИ 20 и 21 апреля 1999 года состоялся визит представителей фирм Канады, в ходе которого были достигнуты соглашения по подготовке соответствующих договоров по продвижению разработок университета на рынках Северной Америки.

2000

- 792. Заяц, В. И.** Харьковский авиационный институт и Харьковский авиазавод / В. И. Заяц, П. А. Клюев // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии : сб. науч. тр. / М-во образования и науки Украины, Гос. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «ХАИ». – Х., 2000. – Вып. 6. – С. 52–55.
В статье идет речь о плодотворном сотрудничестве специалистов Харьковского авиазавода с Харьковским авиационным институтом, которое ведет отсчет с года основания института и продолжается до наших дней.

- 793. Паначевний, Б. І.** Досвід ХАІ – вузам країни / Б. І. Паначевний, А. П. Фурсов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 45–49.

794. Рачук, В. С. Стратегічні партнери / В. С. Рачук, Ю. С. Алексеев, В. М. Мурашко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 210–211.

Про ділову та творчу співдружність між Харківським авіаційним інститутом з такими підприємствами, як КБ «Хімавтоматика» м. Воронежа, ВО «Південний машинобудівний завод» та КО ОКБ «Факел» м. Калінінграда.

2001

795. Первые среди первых. Харьковское государственное авиационное производственное предприятие. 75 лет / под ред. А. К. Мялицы. – Х. : ХГААП, 2001. – 416 с.

С. 43, 59–75, 98–99: о плодотворном сотрудничестве ХАЗа и ХАИ, которое началось еще в 30-е годы прошлого века, когда спроектированные конструкторами института самолеты внедрялись в серийное производство на авиационном заводе, а самолет ХАИ-1, построенный исключительно на энтузиазме заводчан и студентов, стал символом содружества завода и вуза.

796. Страницы истории. 1952–2002 / [В. Т. Грищенко и др.] ; ПО «Коммунар», НТ СКБ «Полисвит». – Х., 2001. – 292 с.

В книге, изданой к 50-летию НТ СКБ «Полисвит» ПО «Коммунар», изложены основные аспекты и направления научно-технической деятельности коллектива, тесного сотрудничества с другими предприятиями и организациями, в числе которых и аэрокосмический университет.

2002

797. На крыльях истории. 1927–2002. 75 лет заводу ФЭД / [авт. текста Г. Н. Большаков, Т. В. Гаврашенко ; гл. ред. В. И. Дерюк ; рук. авт. коллектива А. А. Жданов]. – Х. : [Майдан], 2002. – 360 с.

С. 167, 269, 289: между Харьковским машиностроительным заводом «ФЭД» и авиационным институтом сложились тесные и плодотворные связи. Студенты вуза проходят в цехах и отделах завода производственную практику. Специалисты завода и института совместно внедряют в производство передовые технологии. В 2001 году впервые в СНГ на базе головного завода создана кафедра агрегатостроения под руководством почетного профессора ХАИ, директора завода А. А. Жданова.

2004

798. Белан, Н. В. Ожидаемый старт / Н. В. Белан // За авиакадры. – 2004. – № 1. – С. 1–2.

В декабре 2004 года с космодрома «Плесецк» были запущены космические аппараты отечественного производства Сич-1М и МС («Микроспутник»), в разработке и создании которых активное участие принимали научные подразделения Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ».

799. ХАИ становится ближе // Призваны временем. От противостояния к международному сотрудничеству / под общ. ред. С. Н. Конюхова. – Днепропетровск, 2004. – С. 540–541.

В книге, посвященной деятельности Государственного конструкторского бюро «Южное» им. М. К. Янгеля, лидера мирового ракетостроения, речь идет о создании в 1995 году кафедры № 408 «Новая техника» ХАИ и КБЮ под руководством Генерального конструктора КБЮ, доктора технических наук, профессора, академика НАН Украины С. Н. Конюхова. Учебные группы комплектуются из студентов пятого курса, которые после окончания института остаются работать в ГKB «Южное».

2005

800. Лученко, О. А. Хартрон – ХАИ – дружба и сотрудничество / О. А. Лученко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 541–544.

801. Науменко, П. О. Час впевненості : [досвід співробітництва Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» та Харківського авіаційного виробничого підприємства] / П. О. Науменко // Там само. – С. 496–501.

802. Рачук, В. С. Сотрудничество Харьковского авиационного института и Воронежского конструкторского бюро химвавтоматики / В. С. Рачук // Там само. – С. 545–546.

803. Сикульский, В. Т. ХАИ на международной арене : [направления научной и образовательной деятельности университета] / В. Т. Сикульский // За авиакадры. – 2005. – № 3. – С. 5.

804. Ткаченко, В. А. Крылья Антонова : (История летных испытаний) / В. А. Ткаченко. – К., 2005. – 368 с.

С. 21 : на АНТК «Антонов» создан филиал Национального аэрокосмического университета и внедрена система подготовки молодых специалистов по принципу «предприятие – вуз» на основе современных образовательных технологий с непосредственным участием студентов в реальном производственном процессе.

805. ХАІ на міжнародній арені // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 4.

2006

806. ХАЗ и ХАИ : партнерство, проверенное десятилетиями // Бизнес-Мост. Промышленность и технологии. – 2006. – № 1/2. – С. 11–13.

Более 80% инженерно-технических и экономико-управленческих работников ХГАПП составляют выпускники ХАИ, занимающие самые ответственные административно-управленческие, технологические и другие инженерные должности. Тесное сотрудничество ХГАПП и ХАИ направлено на воспитание высококлассных специалистов в области авиационного и развития научно-исследовательских работ в области конструирования самолетов, создания новых технологий, организации и управления экономикой.

807. Харьковский авиазавод. История, современность, перспективы / под ред. П. О. Науменко. – 2-е изд. – Х. : ХГАПП, 2006. – 436 с. (Музей ХАИ).

Издание посвящено 80-летию юбилею Харьковского государственного авиационного производственного предприятия, многие годы работающего в тесном многоплановом сотрудничестве с Национальным аэрокосмическим университетом им. Н. Е. Жуковского «ХАИ».

808. Чернов, С. К. Совместные проекты кадровой подготовки Национального аэрокосмического университета «ХАИ» для наукоемких предприятий / С. К. Чернов // Бизнес-Мост. Промышленность и технологии. – 2006. – № 1/2. – С. 18–19.

О сотрудничестве ключевых кафедр аэрокосмического университета с ГП «Научно-производственный комплекс газотурбостроения "Зоря" – "Машпроект"» г. Николаева.

2007

809. Лучшев, П. А. Первый украинский спутник для иностранного заказчика / П. А. Лучшев // За авіакадри. – 2007. – № 7/8. – С. 2.

В разработке и создании спутника EgyptSat-1 принимали участие научные подразделения Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ», которые создали и внедрили программное обеспечение для автоматизированной системы наземных испытаний и полетного сопровождения системы электроснабжения КА.

2009

810. Высоты технологии : 50 лет ОНПП «Технология» / авт.-сост. А. Шедченко. – М. : ПЕНТА+, 2009. – 416 с.

С. 274–275: в целях успешного сотрудничества в области научно-исследовательской работы и профильной подготовки инженерных кадров в ОНПП «Технология» был организован филиал кафедры «Проектирование конструкций летательных аппаратов» аэрокосмического университета.

Учебная и научная деятельность факультетов

1971

811. Кафедра ГТД і РД в минулому і майбутньому / [О. Потапенко, І. Павленко, О. Яковлев, А. Анютин, К. Нечитайло, А. Поляков] // За авіакадри. – 1971. – 11 лют. – С. 2.

812. Корнет, І. Кафедра – за п'ятирічку : [кафедра обчислювальної техніки радіотехнічного факультету] / І. Корнет // За авіакадри. – 1971. – 7 січ. – С. 2.

813. Мирні «Гармати» України // За авіакадри. – 1971. – 7 січ. – С. 2.

Про наукову роботу кафедри виробництва літальних апаратів зі створення машини імпульсного різання металу (МІР).

1974

814. Ткаченко, Я. Підготовка викладачів на кафедрі [аерогідродинаміки] / Я. Ткаченко // За авіакадри. – 1974. – 26 квіт. – С. 2.

1975

815. Артеменко, Н. Авиадвигателестроительный факультет / Н. Артеменко // За авіакадри. – 1975. – 7 лют. – С. 2.

816. Будко, В. В. Наукова робота кафедри [філософії та наукового комунізму] / В. В. Будко // За авіакадри. – 1975. – 12 черв. – С. 1.

817. Гречка, В. Планомірність / В. Гречка // За авіакадри. – 1975. – 23 січ. – С. 2.

Про організацію науково-дослідної роботи студентів на кафедрі виробництва літальних апаратів.

818. Лемешев, К. Укroщення взрива / К. Лемешев // Красное знамя. – 1975. – 6 нояб.

О научно-исследовательской работе кафедры производства летательных аппаратов по созданию машины импульсной резки металла (МИР).

819. Малашенко, Л. Самолетостроительный факультет / Л. Малашенко // За авіакадри. – 1975. – 7 лют. – С. 2.

820. Полевічок, Є. Ефект впровадження / Є. Полевічок // За авіакадри. – 1975. – 25 груд. – С. 1.

Про наукові розробки кафедри двигунів літальних апаратів під керівництвом І. П. Голдаєва та їх впровадження у виробництво.

1976

821. Александрова, В. «МІВ-275А» тримає екзамен / В. Александрова // За авіакадри. – 1976. – 1 січ. – С. 1.

Про новий винахід кафедри виробництва літальних апаратів під керівництвом В. Г. Кононенка – машину імпульсного брикетування, рекомендовану Держкомісією до впровадження у виробництво.

822. Брехов, О. До нових звершень : [про діяльність кафедри газотермодинаміки і реактивних двигунів] / О. Брехов // За авіакадри. – 1976. – 8 січ. – С. 1.

823. Халін, В. За новими напрямками / В. Халін // За авіакадри. – 1976. – 8 січ. – С. 2.

Про напрямки роботи кафедри організації та економіки виробництва.

1977

824. Андренко, Г. І. Наша кафедра [аерогідродинаміки] / Г. І. Андренко // За авіакадри. – 1977. – 2 черв. – С. 2.

825. Баржин, В. Я. Аспекти наукової роботи кафедри ТОР / В. Я. Баржин // За авіакадри. – 1977. – 19 трав. – С. 2.

826. Кулішова, І. Одна традиція кафедри / І. Кулішова // За авіакадри. – 1977. – 8 груд. – С. 2.

На кафедрі технології металів Р. В. Піхтовников започаткував традицію щотижневих науково-технічних семінарів, на яких обговорюються кандидатські й докторські дисертації, матеріали конференцій, авторські заявки, відбувається попередній захист дипломних проектів та ін.

827. Лебединський, О. На практичній основі / О. Лебединський // За авіакадри. – 1977. – 19 трав. – С. 2.

Про наукові розробки кафедри конструкцій літальних апаратів, які спрямовано на підвищення міцності та надійності літаків.

828. Науменко, О. Дослідження прискоряться / О. Науменко // За авіакадри. – 1977. – 19 трав. – С. 2.

Про наукові розробки кафедри електротехніки.

829. Олійник, В. Здобуте примножимо / В. Олійник // За авіакадри. – 1977. – 9 черв. – С. 2.

Про основні напрямки наукових досліджень кафедри теоретичної механіки.

830. Попов, В. Кращі кафедри інституту : підсумки соціалістичного змагання / В. Попов // За авіакадри. – 1977. – 3 лют. – С. 1.

1978

831. Становлення : (з історії кафедри конструкцій літальних апаратів) // За авіакадри. – 1978. – 12 жовт. – С. 2.

1979

832. Антонов, О. К. Развитие научных направлений кафедры конструкций летательных аппаратов / О. К. Антонов, Л. А. Малашенко, Т. П. Цепляева // Вопросы проектирования самолетных конструкций : темат. сб. науч. тр. / М-во высш. и среднего спец. образования СССР, Харьк. авиац. ин-т. – Х., 1979. – Вып. 2. – С. 3–15.

Обзор научных направлений кафедры за полувековой период. Приведена тематика конструкторских разработок самолетов и планеров ори-

гинальных схем, повлиявших на развитие скоростной авиации в довоенный период.

833. Артеменко, Н. Двигателестроители : [авиадвигателестроительный факультет] / Н. Артеменко // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 2.

834. Березюк, Н. Радиотехнический / Н. Березюк // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 3.

835. Брехин, Н. Все о системах управления : [факультет систем управления летательных аппаратов] / Н. Брехин // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 2.

836. Кандыба, В. [Нужны инженеры-метрологи / В. Кандыба // Красное знамя. – 1979. – 11 сент.](#)

О направлениях деятельности кафедры авиационной метрологии и измерительной техники.

837. Малашенко, Л. Факультет летательных аппаратов / Л. Малашенко // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 2.

838. Музыка, Н. Створено і впроваджено / Н. Музыка // За авіакадри. – 1979. – 28 черв. – С. 2.

Про впровадження наукового підходу до навчального процесу кафедрою прикладної та обчислювальної математики.

839. Степанов, Ю. Для тех, кто работает: вечерний факультет / Ю. Степанов // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 2.

840. Ткаченко, В. Відкрито першу філію кафедри / В. Ткаченко // За авіакадри. – 1979. – 13 груд. – С. 2.

Створено філію кафедри приладів літальних апаратів на одному з заводів.

1980

841. Артеменко, М. [В ногу з часом : \[двигунобудівному факультету – 50 років\] / М. Артеменко // За авіакадри. – 1980. – 12 черв. – С. 1.](#)

842. Басв, А. На піднесенні : [кафедра різання й верстатів] / А. Басв // За авіакадри. – 1980. – 12 черв. – С. 2.

843. Кандиба, В. Кафедра на новому етапі / В. Кандиба // За авіакадри. – 1980. – 27 берез. – С. 2.

Діяльність і перспективи розвитку кафедри метрології та вимірювальної техніки.

844. Литовський, Л. Виховання ділом : [літакобудівний факультет] / Л. Литовський // За авіакадри. – 1980. – 5 черв. – С. 1.

845. Малашенко, Л. До нових звершень : [літакобудівному факультету – 50 років] / Л. Малашенко // За авіакадри. – 1980. – 5 черв. – С. 1.

1981

846. Наши факультеты // За авіакадри. – 1981. – 26 марта. – С. 2.

1982

847. Милькевич, Е. Целенаправленная работа / Е. Милькевич // За авіакадри. – 1982. – 11 марта. – С. 1.

Об основных направлениях научной работы кафедры приемно-передающих устройств.

1983

848. Об экзаменах, студентах и кафедре [политологии] // За авіакадри. – 1983. – 3 февр. – С. 1–2.

1984

849. Этапы пути : [к 25-летию радиотехнического факультета и факультета систем управления] // За авіакадри. – 1984. – 22 нояб. – С. 1.

1985

850. Борисевич, В. Що може кафедра [технології металів і авіаційного матеріалознавства] / В. Борисевич // Вечір. Харків. – 1985. – 11 квіт.

851. Епифанов, С. Концентрируя усилия на главном : [направления деятельности кафедры № 203] / С. Епифанов // За авіакадри. – 1985. – 17 окт. – С. 2.

1986

852. Головчинер, И. Обязательства выполнили : итоги работы кафедры электротехники за 1985 г. / И. Головчинер // За авиакадры. – 1986. – 6 марта. – С. 2.

853. Цвіндіна, В. Для Продовольчої програми / В. Цвіндіна // Ленін. зміна. – 1986. – 4 січ.

Учені кафедри конструювання літальних апаратів ХАІ під керівництвом доцента Л. О. Малашенка створили принципово нову оригінальну конструкцію завантажувача сільськогосподарської авіації мінеральними добривами.

1988

854. Мартынюк, А. Интересная работа / А. Мартынюк // За авиакадры. – 1988. – 28 апр. – С. 1.

О проведении на кафедре № 203 научно-исследовательских и проектно-конструкторских работ по созданию роторно-поршневых компрессоров для холодильных машин.

855. Судак, Д. Весенний репортаж о лете / Д. Судак // За авиакадры. – 1988. – 28 апр. – С. 2.

Об участии в работе по благоустройству спортивно-оздоровительного лагеря «Икар» молодых специалистов факультета СУЛА.

1989

856. [Лищук, И.](#) [Вторая «профессия двигателей» / И. Лищук // За авиакадры. – 1989. – 4 мая.](#)

Ученые кафедры № 203 разработали на базе авиационного газотурбинного двигателя ГТУ-ХАИ установку для обработки больших промышленных помещений.

1990

857. Борисевич, В. Научные орбиты кафедры / В. Борисевич // За авиакадры. – 1990. – 1 окт. – С. 3.

О научных разработках кафедры технологии и проблемной научно-исследовательской лаборатории по использованию импульсных источников энергии в промышленности.

1991

858. Белан, Н. Вас приглашает факультет летательных аппаратов / Н. Белан // За авиакадры. – 1991. – 1 апр. – С. 1.

859. Гончаренко, А. Д. Как поживаешь, военная кафедра? : [беседа с начальником военной кафедры полковником А. Д. Гончаренко / записала Е. Токайская] // За авиакадры. – 1991. – 18 февр. – С. 1.

860. Гуськов, В. Еще раз по поводу ... : [факультет летательных аппаратов] / В. Гуськов // За авиакадры. – 1991. – 1 апр. – С. 1.

1992

861. Кузнецов, А. Ю. Нужна поддержка : [о работе кафедры философии] / А. Ю. Кузнецов // За авиакадры. – 1992. – 8 июня. – С. 2.

1993

862. Лосев, Л. Изучайте вертолеты! / Л. Лосев // За авиакадры. – 1993. – 25 дек. – С. 1.

Учебно-лабораторную базу кафедры № 103 пополнил новый экспонат – вертолет соосной схемы Ка-27. Такой подарок сделало Феодосийское НПП «Вертолет», возглавляемое выпускником ХАИ В. А. Котовым.

863. Яковлев, А. [Для тружеников села / А. Яковлев // За авиакадры. – 1993. – 16 апр. – С. 2.](#)

Об электротехнических разработках кафедры № 305, предназначенных для использования в сельском хозяйстве.

864. Яковлев, А. Удачно «приземлились» / А. Яковлев // За авиакадры. – 1993. – 29 янв. – С. 2.

О разработках кафедры электротехники в области ветроэнергетики.

1995

865. Савин, В. С. А вместо сердца пламенный мотор / В. С. Савин // Авиация в Украине. – Х. : Основа, 1995. – С. 168–173.

Научно-исследовательская работа авиадвигательной лаборатории и кафедры авиационных двигателей предвоенного периода.

866. Белан, Н. В. Факультет ракетно-космической техники / Н. В. Белан // За авиакадры. – 1999. – № 4/5. – С. 2.

867. [Волосюк, В. К.](#) [Научные достижения факультета радиотехнических систем Харьковского авиационного института за 40 лет / В. К. Волосюк, А. А. Зеленский, В. И. Пономарев // Зарубежная радиоэлектроника. Успехи современной радиоэлектроники. – 1999. – № 11. – С. 3–11.](#)

Изложены основные этапы и результаты научной деятельности в области радиоэлектроники факультета радиотехнических систем Харьковского авиационного института.

868. Долматов, А. И. Факультет авиационных двигателей и энергетических установок / А. И. Долматов // За авиакадры. – 1999. – № 4/5. – С. 1.

869. Илюшко, В. М. Факультет радиотехнических систем летательных аппаратов / В. М. Илюшко // Там же. – С. 2.

870. Кожухов, В. Д. Факультет экономики и менеджмента / В. Д. Кожухов // Там же. – С. 3.

871. Кулик, А. С. Факультет систем управления летательных аппаратов / А. С. Кулик // Там же. – С. 2.

872. Леонидова, О. 40 лет факультету РТСЛА / О. Леонидова // За авиакадры. – 1999. – № 13. – С. 2.

873. Леонидова, О. У кафедры АСУ юбилей : [репортаж с празднования 25-летия кафедры] / О. Леонидова // За авиакадры. – 1999. – № 14. – С. 2.

874. Малашенко, Л. А. Самолетостроительный факультет / Л. А. Малашенко // За авиакадры. – 1999. – № 4/5. – С. 1.

875. Сафронов, Я. В. Факультет заочного обучения / Я. В. Сафронов // Там же. – С. 3.

876. Семенов, В. П. Вычислительному центру нашего университета исполнилось 30 лет / В. П. Семенов // За авиакадры. – 1999. – 29 янв. – С. 1.

О торжественном мероприятии, посвященном 30-летию ВЦ, созданного как отдел кафедры прикладной математики.

877. Сикульский, В. Т. У нас учатся иностранные студенты / В. Т. Сикульский // За авиакадры. – 1999. – № 4/5. – С. 3.

2000

878. Алексеєнко, Л. І. Кафедра української мови (703) / Л. І. Алексеєнко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 248.

879. Амброжевич, О. В. Кафедра ракетних двигунів (401) / О. В. Амброжевич // Там само. – С. 198–199.

880. Бабушкін, А. І. Кафедра економіки (601) / А. І. Бабушкін // Там само. – С. 230–231.

881. Байрачний, К. О. Кафедра філософії (701) / К. О. Байрачний // Там само. – С. 246.

882. Баришев, І. В. Кафедра авіаційно-космічних радіотехнічних систем ЛА (501) / І. В. Баришев // Там само. – С. 217.

883. Березюк, М. Т. Кафедра комп'ютерних систем ЛА (503) / М. Т. Березюк // Там само. – С. 219.

884. Белан, М. В. Кафедра енергоустановок та двигунів космічних ЛА (402) / М. В. Белан // Там само. – С. 200–201.

885. Білан, М. В. Факультет ракетно-космічної техніки / М. В. Білан // Там само. – С. 196–197.

886. Бойко, Л. Г. Кафедра газотурбінних установок і компресорних станцій (201) / Л. Г. Бойко // Там само. – С. 158–159.

887. Божко, В. П. Кафедра фінансів (604) / В. П. Божко // Там само. – С. 234.

888. Волкова, Н. Д. Кафедра екології та хімії (706) / Н. Д. Волкова // Там само. – С. 251.

889. Гайдачук, В. Є. Кафедра конструкцій літальних апаратів (403) / В. Є. Гайдачук // Там само. – С. 202.

- 890.** Гончаренко, О. Д. Кафедра експлуатації та ремонту літальних апаратів і двигунів (207) / О. Д. Гончаренко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 167.
- 891.** Горбенко, Г. О. Кафедра аерокосмічної теплотехніки (205) / Г. О. Горбенко // *Там само.* – С. 165–166.
- 892.** Деменко, В. Ф. Факультет підвищення кваліфікації та довузівської підготовки / В. Ф. Деменко // *Там само.* – С. 252–256.
- 893.** Деменко, В. Ф. Факультет підвищення кваліфікації та довузовської підготовки (ФПК і ДП) / В. Ф. Деменко // За авіакадры. – 2000. – № 3/4. – С. 3.
- 894.** Долматов, А. І. Кафедра технології виробництва авіаційних двигунів (204) / А. І. Долматов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 163–164.
- 895.** Долматов, А. І. Факультет авіаційних двигунів / А. І. Долматов // *Там само.* – С. 157–158.
- 896.** Доценко, П. Д. Кафедра теоретичної механіки (202) / П. Д. Доценко // *Там само.* – С. 159–160.
- 897.** Дусенко, Д. І. Кафедра фізичного виховання (705) / Д. І. Дусенко // *Там само.* – С. 250.
- 898.** Зеленський, О. О. Кафедра прийому, передачі та обробки сигналів (504) / О. О. Зеленський // *Там само.* – С. 220.
- 899.** Ілюшко, В. М. Кафедра виробництва радіоелектронних систем ЛА (502) / В. М. Ілюшко // *Там само.* – С. 218.
- 900.** Ілюшко, В. М. Факультет радіотехнічних систем літальних апаратів / В. М. Ілюшко // *Там само.* – С. 215–216.
- 901.** Карпов, Я. С. Кафедра авіаційного матеріалознавства (407) / Я. С. Карпов // *Там само.* – С. 206.

- 902. Кирюшко, В. І.** Кафедра графічного комп'ютерного моделювання (406) / В. І. Кирюшко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 205.
- 903. Кобрін, В. М.** Кафедра безпеки життєдіяльності (404) / В. М. Кобрін // *Там само.* – С. 203.
- 904. Кожухов, В. Д.** Кафедра економіко-математичного моделювання (606) / В. Д. Кожухов // *Там само.* – С. 236.
- 905. Кожухов, В. Д.** Факультет економіки та менеджменту / В. Д. Кожухов // *Там само.* – С. 228–229.
- 906. Конюхов, С. М.** Кафедра нової техніки (408) / С. М. Конюхов // *Там само.* – С. 207.
- 907. Копилов, В. О.** Гуманітарний факультет / В. О. Копилов // *Там само.* – С. 240–245.
- 908. Копилов, В. О.** Кафедра політології та історії (702) / В. О. Копилов // *Там само.* – С. 247.
- 909. Копылов, В. А.** Гуманитарный факультет / В. А. Копылов // За авиакadры. – 2000. – № 3/4. – С. 3.
- 910. Костюк, Г. І.** Кафедра робототехніки (106) / Г. І. Костюк // *Там само.* – С. 140.
- 911. Кошовий, М. Д.** Кафедра приладів ЛА (303) / М. Д. Кошовий // *Там само.* – С. 185.
- 912. Кривцов, В. С.** Кафедра технології виробництва літальних апаратів (104) / В. С. Кривцов // *Там само.* – С. 136–137.
- 913. Кулик, А. С.** Кафедра систем управління ЛА (301) / А. С. Кулик // *Там само.* – С. 183.
- 914. Кулик, А. С.** Факультет систем управління літальних апаратів / А. С. Кулик // *Там само.* – С. 180–182.

- 915. Малашенко, Л. О.** Факультет літакобудування / Л. О. Малашенко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 126–129.
- 916. Малашенко, Л. А.** Факультету самолетостроения – 70 лет / Л. А. Малашенко // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии : сб. науч. тр. / М-во образования и науки Украины, Гос. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «ХАИ». – Х., 2000. – Вып. 6. – С. 56–61.
- 917. Мелекесцев, А. І.** Кафедра механіки матеріалів і конструкцій (107) / А. І. Мелекесцев // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 141.
- 918. Ми різні, але всі ми – ХАІ!** : [історія створення та діяльність факультетів університету] // За авіакадри. – 2000. – № 5/6. – С. 2.
- 919. Науменко, О. М.** Кафедра метрології та вимірювальної техніки (304) / О. М. Науменко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 186.
- 920. Ніколаєв, О. Г.** Кафедра вищої математики (405) / О. Г. Ніколаєв // Там само. – С. 204.
- 921. Падалка, В. Г.** Кафедра фізики (505) / В. Г. Падалка // Там само. – С. 221.
- 922. Піскорж, В. В.** Наукові досягнення факультету [радіотехнічних систем літальних апаратів] / В. В. Піскорж // Там само. – С. 222–225.
- 923. Рябков, В. І.** Кафедра проектування літаків і вертольотів (103) / В. І. Рябков // Там само. – С. 134–135.
- 924. Сафронов, Я. В.** Кафедра менеджменту (602) / Я. В. Сафронов // Там само. – С. 232.
- 925. Сафронов, Я. В.** Факультет заочного навчання / Я. В. Сафронов // Там само. – С. 262–263.

- 926. Сергєєв, В. М.** Кафедра військової підготовки / В. М. Сергєєв // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 266–271.
- 927. Симбірський, Д. Ф.** Кафедра авіаційних двигунів (203) / Д. Ф. Симбірський // *Там само.* – С. 161–162.
- 928. Сікульський, В. Т.** Деканат з навчання іноземних громадян / В. Т. Сікульський // *Там само.* – С. 264–265.
- 929. Сіроджа, І. Б.** Кафедра програмного забезпечення автоматизованих систем (603) / І. Б. Сіроджа // *Там само.* – С. 233.
- 930. Соколов, О. Ю.** Кафедра інформатики (305) / О. Ю. Соколов // *Там само.* – С. 187.
- 931. Сухорєбрий, В. Г.** Кафедра комп'ютерних систем проектування (108) / В. Г. Сухорєбрий // *Там само.* – С. 142.
- 932. Трофімов, К. Б.** Кафедра якості та сертифікації (605) / К. Б. Трофімов // *Там само.* – С. 235.
- 933. Туров, В. О.** Кафедра спеціальних технологій (409) / В. О. Туров // *Там само.* – С. 207.
- 934. Усов, І. Г.** Кафедра іноземних мов (704) / І. Г. Усов // *Там само.* – С. 249.
- 935. Федорович, О. Є.** Кафедра інформаційних систем (302) / О. Є. Федорович // *Там само.* – С. 184.
- 936. Фомічов, П. О.** Кафедра механіки та міцності літальних апаратів (102) / П. О. Фомічов // *Там само.* – С. 132–133.
- 937. Холявко, В. І.** Кафедра аерогідродинаміки (101) / В. І. Холявко // *Там само.* – С. 130–131.
- 938. Холявко, В. І.** [Некоторые проблемы аэродинамики / В. И. Холявко // Авіаційно-космічна техніка і технологія : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Держ. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ». – Х., 2000. – Вип. 15. – С. 7–9.](#)

Обсуждаются ряд актуальных проблем аэродинамики и результаты их решений с указанием возможного технического приложения. Исследования по перечисленным проблемам проводились на кафедре аэродинамики университета.

939. Шошин, Ю. С. Становлення авіадвигунобудування в Україні / Ю. С. Шошин // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 27–28.

Про внесок моторобудівного факультету та кафедри авіаційних двигунів ХАІ в становлення й розвиток вітчизняної авіаційної промисловості та її складової частини – авіадвигунобудування.

940. Яковлев, О. І. Кафедра енергетики і електротехніки (105) / О. І. Яковлев // *Там само.* – С. 138–139.

2001

941. Белан, Н. В. Факультет ракетно-космической техники / Н. В. Белан // *За авиакдры.* – 2001. – № 4/5. – С. 4.

942. Деменко, В. Ф. Факультет повышения квалификации и довузовской подготовки (ФПК и ДП) / В. Ф. Деменко // *Там же.* – С. 8.

943. Долматов, А. И. Факультет авиационных двигателей и энергетических установок / А. И. Долматов // *Там же.* – С. 2.

944. Илюшко, В. М. Факультет радиоэлектронных систем летательных аппаратов / В. М. Илюшко // *Там же.* – С. 5.

945. Кожухов, В. Д. Факультет экономики и менеджмента / В. Д. Кожухов // *Там же.* – С. 6.

946. Копылов, В. А. Гуманитарный факультет / В. А. Копылов // *Там же.* – С. 7.

947. Кулик, А. С. Факультет систем управления летательных аппаратов / А. С. Кулик // *Там же.* – С. 3.

948. Малашенко, Л. А. Самолетостроительный факультет / Л. А. Малашенко // *Там же.* – С. 1.

949. Сафронов, Я. В. Факультет заочного обучения / Я. В. Сафронов // За авиакадры. – 2001. – № 4/5. – С. 8.

950. Сикульский, В. Т. Факультет по подготовке иностранных граждан / В. Т. Сикульский // *Там же*. – С. 7.

2002

951. Сикульский, В. Т. Обучению иностранных граждан в ХАИ – 10 лет : [о работе факультета по подготовке иностранных граждан] / В. Т. Сикульский // За авиакадры. – 2002. – № 10/11. – С. 1–2.

2003

952. Белан, Н. В. Факультет ракетно-космической техники / Н. В. Белан // За авиакадры. – 2003. – № 9. – С. 4.

953. Деменко, В. Ф. Факультет повышения квалификации и довузовской подготовки / В. Ф. Деменко // *Там же*. – С. 7.

954. Долматов, А. И. Факультет авиационных двигателей / А. И. Долматов // *Там же*. – С. 3.

955. Илюшко, В. М. Факультет радиотехнических систем летательных аппаратов / В. М. Илюшко // *Там же*. – С. 4–5.

956. Кобрин, В. Н. Самолетостроительный факультет / В. Н. Кобрин // *Там же*. – С. 2.

957. Кожухов, В. Д. Факультет экономики и менеджмента / В. Д. Кожухов // *Там же*. – С. 5.

958. Копылов, В. А. Гуманитарный факультет / В. А. Копылов // *Там же*. – С. 6.

959. Кулик, А. С. Факультет систем управления летательных аппаратов / А. С. Кулик // *Там же*. – С. 3–4.

960. Сафронов, Я. В. Факультет заочного обучения / Я. В. Сафронов // *Там же*. – С. 7.

961. Сиккульский, В. Т. Факультет по обучению иностранных граждан / В. Т. Сиккульский // За авиакadres. – 2003. – № 9. – С. 7.

2005

962. Бабушкін, А. І. Працювати прибутково – мета економіки : [кафедра економіки (601)] / А. І. Бабушкін // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 348–353.

963. Баришев, І. В. Радіолокація – основа далекобачення : [кафедра проектування радіоелектронних систем літальних апаратів (501)] / І. В. Баришев // Там само. – С. 321–323.

964. Белан, Н. В. Кафедра двигателів и енергоустановок летательних апаратів (402) / Н. В. Белан // За авиакadres. – 2005. – № 9. – С. 2.

965. Белан, М. В. Енергія – джерело життя в космосі і на землі : [кафедра двигунів та енергоустановок літальних апаратів (402)] / М. В. Белан // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 287–290.

966. Божко, В. П. Фінансова стабільність – успішність бізнесу : [кафедра фінансів (604)] / В. П. Божко // Там само. – С. 364–365.

967. Бойко, Л. Г. Авіаційний двигун починається з газодинаміки : [кафедра теорії авіаційних двигунів (201)] / Л. Г. Бойко // Там само. – С. 202–206.

968. Бычков, С. А. Филиал факультета ХАИ – кузница кадров АНТК «Антонов» / С. А. Бычков // Там же. – С. 477–480.

О работе филиала самолетостроительного факультета ХАИ на АНТК «Антонов».

969. Внуков, И. П. Кафедра электротехники / И. П. Внуков // За авиакadres. – 2005. – № 2. – С. 8.

970. Внуков, І. П. Наша історія починалася з магнето : [кафедра електротехніки] / І. П. Внуков // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 267–271.

971. Волкова, Н. Д. Від хімічних реакцій до синтезу нових речовин : [кафедра екології та хімії (706)] / Н. Д. Волкова // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 406–408.

972. Гайдачук, В. Є. Ми навчаємо проектувати ракети : [кафедра проектування ракетно-космічних апаратів (403)] / В. Є. Гайдачук // *Там само.* – С. 291–295.

973. Гайдачук, В. Є. Кафедра проектування ракетно-космічних апаратів за 25 років існування (403) / В. Є. Гайдачук // *За авіакадри.* – 2005. – № 9. – С. 3–4.

974. Гайдачук, О. В. Кафедра ракетних двигунів (401 каф.) / О. В. Гайдачук // *Там само.* – С. 2.

975. Гайдачук, О. В. А замість серця – полум'яний мотор : [кафедра ракетних двигунів (401)] / О. В. Гайдачук // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 280–286.

976. [Горбенко, Г. А.](#) [Теплотехника: в космосе и на земле](#) / [Г. А. Горбенко, П. Г. Гакал, Е. П. Ганжа](#) // [Авиационно-космическая техника и технология.](#) – 2005. – № 7 (23). – С. 243–249.

В статье представлен краткий обзор работ, проводимых на кафедре аэрокосмической теплотехники НАКУ ХАИ в области проектирования, производства и эксплуатации различных теплотехнических систем. Перечислены проекты, в которых участвовали и участвуют сотрудники кафедры, показано внедрение высокотехнологических проектных решений для космической техники в практику проектирования наземных систем тепло/холодоснабжения.

977. Горбенко, Г. О. Ентропія, ентальпія ... : [кафедра аерокосмічної теплотехніки (205)] / Г. О. Горбенко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 225–229.

978. Губін, С. В. Кафедра нової техніки (408) / С. В. Губін // *За авіакадри.* – 2005. – № 9. – С. 5.

979. Деменко, В. Ф. Навчання протягом життя : [факультет підвищення кваліфікації та довузівської підготовки]. ФМШ ХАІ – університет в універси-

теті. Аерокосмічний ліцей – школа нового типу. Післядипломна освіта – важливий компонент безперервного навчання / В. Ф. Деменко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 413–423.

980. Долматов, А. І. В першу чергу двигуни : [факультет авіаційних двигунів] / А. І. Долматов // *Там само.* – С. 195–202.

981. Долматов, А. І. Слово про технологів та технологію : [кафедра технології виробництва авіаційних двигунів (204)] / А. І. Долматов // *Там само.* – С. 220–224.

982. Дусенко, Д. І. Фізична культура та спорт – складові творчої особистості : [кафедра фізичного виховання (705)] / Д. І. Дусенко // *Там само.* – С. 387–403.

983. Єпіфанов, С. В. Конструкція – це реалізація ідеї засобами сучасних технологій : [кафедра конструкції авіаційних двигунів (203)] / С. В. Єпіфанов // *Там само.* – С. 214–219.

984. Зеленський, О. О. Сигнали – основа інформаційного спілкування : [кафедра прийому, передачі та обробки сигналів (504)] / О. О. Зеленський // *Там само.* – С. 334–338.

985. Зимовин, А. Я. Кафедра «Системы управления летательных аппаратов» / А. Я. Зимовин // *За авиакадры.* – 2005. – № 2. – С. 5–6.

986. История кафедры «Электротехника» / ред. И. П. Внуков, Б. И. Паначевный. – Х. : [б. и.], 2005. – 64 с. (Музей ХАИ).

987. Ілюшко, В. М. Авіаційно-космічній електроніці – сучасну технологію : [кафедра виробництва радіоелектронних систем літальних апаратів (502)] / В. М. Ілюшко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 324–327.

988. Ілюшко, В. М. Інженерія аерокосмічних радіоелектронних і комп'ютерних систем / В. М. Ілюшко : [факультет радіотехнічних систем літальних апаратів] // *Там само.* – С. 315–320.

989. Карпов, Я. С. Матеріалознавство – основа інженерії : [кафедра авіаційного матеріалознавства (407)] / Я. С. Карпов, А. Ф. Виноградський // На-

ціональний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 306–312.

990. Кирюшко, В. І. Від комп'ютерної моделі до виготовлення деталі : [кафедра графічного та комп'ютерного моделювання (406)] / В. І. Кирюшко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 304–305.

991. Кирюшко, В. І. Кафедра графічного і комп'ютерного моделювання (406) / В. І. Кирюшко // За авіакадри. – 2005. – № 9. – С. 5.

992. Кобрін, В. М. Літаки, вертольоти ... : [діяльність факультету літакобудування] / В. М. Кобрін // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 143–153.

993. Кобрін, В. М. Навчити створювати безпечні виробництва : [кафедра безпеки життєдіяльності (106)] / В. М. Кобрін // *Там само.* – С. 185–191.

994. Кожухов, В. Д. Кафедра «Економіко-математичне моделювання» : [напрямки наукової роботи] / В. Д. Кожухов // *Авиационно-космическая техника и технология.* – 2005. – № 7 (23). – С. 317–326.

995. Кожухов, В. Д. Логістика комерційної діяльності : [кафедра економіко-математичного моделювання (605)] / В. Д. Кожухов // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 366–367.

996. Конюхов, С. М. Тут народжуються ракетно-космічні комплекси : [кафедра нової техніки (408)] / С. М. Конюхов // *Там само.* – С. 313.

997. Копилов, В. О. Людина є мірою всіх речей : [гуманітарний факультет] / В. О. Копилов // *Там само.* – С. 369–372.

998. Копилов, В. О. Почуття Вітчизни – найважливіше для громадянина : [кафедра політології та історії (702)] / В. О. Копилов // *Там само.* – С. 376–378.

999. Костюк, Г. І. Від верстатів до роботів : [кафедра робототехніки (206)] / Г. І. Костюк // *Там само.* – С. 230–233.

1000. Костюк, Г. І. Історія, сьогодення та перспективи розвитку наукоємних технологій на кафедрі робототехніки / Г. І. Костюк // *Авиационно-космическая техника и технология*. – 2005. – № 7 (23). – С. 135–150.

У статті розглянуто існуючі та перспективні наукоємні технології на кафедрі робототехніки, а також наведено історію кафедри з початку її існування.

1001. Кочарян, О. С. Психологія – це наука про людську душу : [кафедра психології (707)] / О. С. Кочарян // *Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»*. ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 409–411.

1002. Кошевой, Н. Д. Кафедра «Авиационные приборы и измерения» / Н. Д. Кошевой // *За авиакадры*. – 2005. – № 2. – С. 7.

1003. Кошовий, М. Д. Вимірювання і прилади потрібні всім : [кафедра авіаційних приладів і вимірювань (303)] / М. Д. Кошовий // *Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»*. ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 258–262.

1004. Крашаниця, Ю. О. Аерогідродинаміка – наука про політ / Ю. О. Крашаниця // *Там само*. – С. 154–159.

1005. Кривцов, В. С. Шлях до високих технологій : [кафедра технології виробництва літальних апаратів (104)] / В. С. Кривцов // *Там само*. – С. 170–177.

1006. Кузнєцов, А. Ю. Філософія – основа світогляду : [кафедра філософії (701)] / А. Ю. Кузнєцов // *Там само*. – С. 373–375.

1007. Кулик, А. С. Факультет СУЛА – год 2005 / А. С. Кулик // *За авиакадры*. – 2005. – № 2. – С. 1.

1008. Кулік, А. С. Вилетіти і прилетіти за розкладом : [факультет систем управління літальних апаратів] / А. С. Кулік // *Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»*. ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 235–240.

1009. Кулік, А. С. Усе починається з моделей : [кафедра систем управління літальних апаратів (301)] / А. С. Кулік // *Там само*. – С. 241–253.

1010. Набатов, А. С. Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – 352 с. – Из содерж.: Научные разработки кафедры проектирования самолетов и вертолетов. – С. 244–246.

1011. Направления и перспективы научных исследований кафедры авиационных приборов и измерений / Н. Д. Кошевой, П. И. Коваленко, В. А. Дергачев, А. М. Науменко, Г. А. Черепашук, А. В. Заболотный // Авиационно-космическая техника и технология. – 2005. – Вып. 7 (23). – С. 259–267.

Описаны основные направления научных исследований, выполняемых кафедрой авиационных приборов и измерений.

1012. Науменко, П. О. Кваліфіковані кадри вирішують все : [кафедра інтегрованих технологій виробництва] / П. О. Науменко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 192–193.

1013. Ніколаєв, О. Г. Від числа – до моделі, від аналізу – до рішення : [кафедра вищої математики (405)] / О. Г. Ніколаєв // *Там само.* – С. 297–303.

1014. Ніколаєв, О. Г. 25 років ФРКТ ХАІ – політ нормальний / О. Г. Ніколаєв // *За авіакадри.* – 2005. – № 9. – С. 1.

1015. Ніколаєв, О. Г. Кафедра вищої математики (405) / О. Г. Ніколаєв // *Там само.* – С. 4–5.

1016. Ніколаєв, О. Г. Космонавтика – шлях у майбутнє : [факультет ракетно-космічної техніки] / О. Г. Ніколаєв // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 273–279.

1017. Прилуцька, А. Є. Українська мова – підґрунтя національного інтелекту : [кафедра українознавства (703)] / А. Є. Прилуцька // *Там само.* – С. 379–382.

1018. Рябков, В. І. Проектування літаків і вертольотів – процес творчий : [кафедра проектування літаків і вертольотів (103)] / В. І. Рябков // *Там само.* – С. 165–169.

1019. Самойлов, В. Я. Кафедра спеціальних технологій (404) / В. Я. Самойлов // *За авіакадри.* – 2005. – № 9. – С. 4.

1020. Саприкін, В. М. Фундамент знань та вмінь інженера : [кафедра теоретичної механіки і машинознавства (202)] / В. М. Саприкін // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005 – С. 207–213.

1021. Сафронов, Я. В. Відстань – не завада якісним знанням : [факультет заочного навчання] / Я. В. Сафронов // *Там само.* – С. 425–427.

1022. Семішов, М. І. Кафедра авіаційного матеріалознавства (407) / М. І. Семішов // За авіакадри. – 2005. – № 9. – С. 5–6.

1023. Сікульський, В. Т. В Україну – за сучасною освітою : [факультет з навчання іноземних громадян] / В. Т. Сікульський // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 429–432.

1024. Сіроджа, І. Б. [Научная школа выпускающей кафедры – основа совершенствования профессиональной подготовки выпускников / И. Б. Сіроджа // Авиационно-космическая техника и технология. – 2005. – № 7 \(23\). – С. 412–430.](#)

Рассмотрена необходимость развития научной школы на каждой выпускающей кафедре технического университета. Обоснована её определяющая роль в совершенствовании образовательного процесса профессиональной подготовки выпускников на примере совместной деятельности научной школы и выпускающей кафедры № 603 «Программное обеспечение компьютерных систем» Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ».

1025. Сіроджа, І. Б. Від програмування до CALS-технологій : [кафедра програмного забезпечення (603)] / І. Б. Сіроджа // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 359–363.

1026. Соколов, А. Ю. Кафедра інформатики / А. Ю. Соколов // За авіакадри. – 2005. – № 2. – С. 7.

1027. Соколов, О. Ю. З чого починаються інформаційні технології : [кафедра інформатики (304)] / О. Ю. Соколов // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 263–266.

1028. Сухобрус, А. А. Факультетский вычислительный центр открыт / А. А. Сухобрус, А. С. Савельев, В. Максютенко // За авиакадры. – 2005. – № 11. – С. 1.

На базе факультета систем управления летательных аппаратов начал работу новый вычислительный центр, техника для которого была подарена фирмой SAMSUNG.

1029. Сухоробрий, В. Г. Майбутнє авіації – за комп'ютерними технологіями : [кафедра інформаційних технологій проектування (105)] / В. Г. Сухоробрий // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 178–184.

1030. Таран, А. О. Фізика – підґрунтя ефективних інженерних рішень : [кафедра фізики (505)] / А. О. Таран // Там само. – С. 339–341.

1031. Туров, В. О. Ракетобудуванню – новітні технології : [кафедра спеціальних технологій] / В. О. Туров // Там само. – С. 296.

1032. Усов, І. І. Іноземні мови – запорука взаєморозуміння : [кафедра іноземних мов і прикладної лінгвістики (704)] / І. І. Усов // Там само. – С. 383–386.

1033. Федорович, О. Е. Кафедра «Информационные управляющие системы» / О. Е. Федорович // За авиакадры. – 2005. – № 2. – С. 6.

1034. Федорович, О. Є. Приймати рішення швидко, точно, надійно : [кафедра інформаційних управляючих систем (302)] / О. Є. Федорович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 254–257.

1035. Фомічов, П. О. Міцність – основа безпеки польоту : [кафедра міцності ЛА (102)] / П. О. Фомічов // Там само. – С. 160–164.

1036. ХАІ-75. Кафедра менеджмента : история создания и развития. Годы 1930–2005 / И. В. Чумаченко, О. М. Пархоменко, А. Г. Осиевский, А. И. Лысенко, И. В. Кулишова, Н. К. Баева, Е. В. Черникова, Ю. А. Романенков ; под общ. ред. И. В. Чумаченко. – Х. : Основа, 2005. – 160 с.

О создании и развитии кафедры менеджмента Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт», а также о достижениях ее коллектива.

1037. Харченко, В. С. Від обчислювальних машин до павутиння комп'ютерних мереж : [кафедра комп'ютерних систем та мереж (503)] / В. С. Харченко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 328–333.

1038. Харченко, В. С. Гарантоздатність комп'ютерних систем: проблеми і результати / В. С. Харченко // Авиационно-космическая техника и технология. – 2005. – № 7 (23). – С. 352–376.

Проаналізовано проблеми гарантоздатності комп'ютерних систем, пов'язані із комплексним забезпеченням надійності та безпечності. Подано огляд основних задач, теоретичних і практичних результатів, отриманих науковцями кафедри комп'ютерних систем і мереж Національного аерокосмічного університету «ХАІ», а також напрямків подальших досліджень.

1039. Чумаченко, І. В. Ми вчимо створювати ефективні виробництва : [факультет економіки та менеджменту] / І. В. Чумаченко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 343–347.

1040. Чумаченко, І. В. Навчити управляти колективами і процесами : [кафедра менеджменту (602)] / І. В. Чумаченко // *Там само.* – С. 354–358.

1041. Чухрай, А. Г. Научно-исследовательская работа факультета СУЛА / А. Г. Чухрай // За авиакadры. – 2005. – № 2. – С. 3.

2006

1042. Внуков, И. П. Кафедра электротехники / И. П. Внуков // За авиакadры. – 2006. – № 2. – С. 8.

1043. Соколов, А. Ю. Кафедра информатики / А. Ю. Соколов // *Там же.* – С. 7–8.

1044. Кошевой, Н. Д. Кафедра «Авиационные приборы и измерения» / Н. Д. Кошевой // *Там же.* – С. 7.

1045. Кулик, А. С. Кафедра «Системы управления летательными аппаратами» / А. С. Кулик // За авиакадры. – 2006. – № 2. – С. 5–6.

1046. Кулик, А. С. Факультет СУЛА – год 2006 / А. С. Кулик // Там же. – С. 1.

1047. Факультет экономики и менеджмента Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт» // Бизнес-Мост. Промышленность и технологии. – 2006. – № 1/2. – С. 6–10.

Статья посвящена 15-й годовщине образования факультета экономики и менеджмента. В ней раскрыты основные направления деятельности кафедр экономики, менеджмента, программного обеспечения компьютерных систем, финансов, экономико-математического моделирования.

1048. Федорович, О. Е. Кафедра «Информационные управляющие системы» / О. Е. Федорович // За авиакадры. – 2006. – № 2. – С. 6.

1049. Чухрай, А. Г. Научно-исследовательская работа факультета СУЛА / А. Г. Чухрай // Там же. – С. 3.

2007

1050. Внуков, И. П. Кафедра электротехники / И. П. Внуков // За авиакадры. – 2007. – № 2. – С. 8.

1051. Зимовин, А. Я. Кафедра «Системы управления летательных аппаратов» / А. Я. Зимовин // Там же. – С. 6.

1052. Кошевой, Н. Д. Кафедра «Авиационные приборы и измерения» / Н. Д. Кошевой // Там же. – С. 7.

1053. Кулик, А. С. Факультету СУЛА – 30 лет / А. С. Кулик // Там же. – С. 1.

1054. Сикульский, В. Т. От юбилея к юбилею : [факультету по обучению иностранных граждан 15 лет] / В. Т. Сикульский // За авиакадры. – 2007. – № 10. – С. 1.

1055. Соколов, А. Ю. Кафедра информатики / А. Ю. Соколов // За авиакадры. – 2007. – № 2. – С. 7–8.

1056. Сухобрус, А. А. Учебно-методическая работа факультета СУЛА / А. А. Сухобрус // *Там же.* – С. 2.

1057. Федорович, О. Е. Кафедра «Информационные управляющие системы» / О. Е. Федорович // *Там же.* – С. 6–7.

1058. Чухрай, А. Г. Научно-исследовательская работа факультета СУЛА / А. Г. Чухрай // *Там же.* – С. 2–3.

Отмечены главные научные достижения ученых факультета СУЛА за 30-летний период.

2008

1059. Игнатъев, Н. И. Кафедре финансов – 10 лет / Н. И. Игнатъев // За авиакадры. – 2008. – № 4/5. – С. 1–2.

1060. Сироджа, И. Б. Человечная история кафедры № 603 «Инженерия программного обеспечения» / И. Б. Сироджа // За авиакадры. – 2008. – № 2/3. – С. 2–3.

1061. Соколов, О. Ю. Ювілей кафедри інформатики / О. Ю. Соколов // За авиакадры. – 2008. – № 4/5. – С. 3–4.

Викладено історію та напрямки діяльності кафедри інформатики, створеної 1 червня 1998 року, яка продовжила кращі наукові традиції кафедри прикладної та обчислювальної математики.

2009

1062. [29 лет – полет нормальный : факультет ракетно-космической техники // Вечер. Харьков. – 2009. – № 57 \(спецвып.\). – С. 5п.](#)

1063. Над «сердцем» Ми-26 трудились харьковчане : факультет авиационных двигателей // Там же. – С. 3п.

1064. Радиотехники помогут и экологам, и медикам, и спасателям : факультет радиотехнических систем летательных аппаратов // Там же. – С. 6п.

1065. ХАИ соединил Харьков с Москвой : самолетостроительный факультет // Там же. – С. 2п.

1066. [«Человек перестал быть придатком к машине» : гуманитарный факультет // Там же. – С. 7п.](#)

1067. **Экономистов работодатели «разбирают» еще во время учебы :** факультет экономики и менеджмента // Вечер. Харьков. – 2009. – № 57 (спецвып.). – С. 7п.

Административно-хозяйственная работа

1974

1068. Христофоров, В. Наш дом : [студенческий городок института] / В. Христофоров // За авіакадри. – 1974. – 24 янв. – С. 4.

1979

1069. Друзь, В. Палац спорту збудовано / В. Друзь // За авіакадри. – 1979. – 6 верес. – С. 2.

Про відкриття найбільшого у місті легкоатлетичного манежу, збудованого силами студентів ХАІ.

1070. Наш быт и отдых // За авіакадри. – 1979. – 22 берез. – С. 4.

1980

1071. Нечитайло, Є. Є про що згадати : [про друкарню інституту] / Є. Нечитайло // За авіакадри. – 1980. – 24 січ. – С. 1.

1981

1072. Успенко, В. Быт : [о мерах по улучшению организации бытовых условий проживания студентов] / В. Успенко // За авіакадры. – 1981. – 26 марта. – С. 3.

1983

1073. Некрасов, Б. Забота – с первых дней : [открылся студенческий санаторий «Авиатор»] // За авіакадры. – 1983. – 8 сент. – С. 1.

1985

1074. Юзефов, С. Наш дом и его управление : [о роли студенческого самоуправления в деятельности студгородка] / С. Юзефов // За авиакadры. – 1985. – 14 нояб. – С. 2.

1986

1075. Усов, И. Проблемы требуют решения / И. Усов // За авиакadры. – 1986. – 16 янв. – С. 1.

1993

1076. Иванова, В. Заботы, проблемы : студгородок / В. Иванова // За авиакadры. – 1993. – 29 янв. – С. 2.

1998

1077. Нечипорук, Н. В. Демократия демократией, а полы мыть нужно ... : интервью с проректором по АХР Н. В. Нечипоруком // За авиакadры. – 1998. – 27 марта. – С. 1–2.

1999

1078. Бугаенко, О. Студгородок / О. Бугаенко // За авиакadры. – 1999. – № 4/5. – С. 3.

2000

1079. Горлов, О. К. Солнце, Крым, «Ікар» / О. К. Горлов // За авиакadры. – 2000. – № 5/6. – С. 4.

Про оздоровчо-спортивний табір «Ікар», який з 1966 року був об'єктом ударного комсомольського будівництва.

1080. Горлов, О. К. ХАІ – це сонце, Крым та «Ікар» / О. К. Горлов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 300–303.

1081. Нечипорук, М. В. Куточки міста з назвою «ХАІ» : [діяльність енергетичного господарства університету, автогосподарства, студентського містечка] / М. В. Нечипорук // За авиакadры. – 2000. – № 5/6. – С. 2.

1082. Нечипорук, М. В. ХАІ – це місто в місті / М. В. Нечипорук // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 120–125.

1083. Нечипорук, М. В. ХАІ – наш дім : [про діяльність адміністративно-фінансових служб] / М. В. Нечипорук // За авіакадры. – 2000. – № 8/9. – С. 4.

1084. Прилуцкая, А. Е. «Икаренок» / А. Е. Прилуцкая, Н. В. Бондарева // За авіакадры. – 2000. – № 7. – С. 2.

Летом 2000 года впервые в истории вуза администрацией университета совместно с профкомом и руководством СОЛ «Икар» в поселке Рыбачье был организован детский оздоровительный лагерь «Икаренок».

2002

1085. Пищухина, О. А. Поддержка принятия решения в управлении внебюджетной деятельностью вуза / О. А. Пищухина // Авіаційно-космічна техніка і технологія : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ». – Х., 2002. – Вип. 27. – С. 140–145.

Представлены результаты разработки компьютерной подсистемы ИСУ АХД ХАИ, обеспечивающей эффективную поддержку принятия решений при управлении процессом поступления внебюджетных денежных средств типового технического вуза.

2003

1086. Икаренок-2003 // За авіакадры. – 2003. – № 10. – С. 3.

1087. Кулик, А. С. Применение новых информационных технологий при управлении административно-финансовой деятельностью вуза / А. С. Кулик, А. Г. Чухрай, Е. В. Мирная // Авіаційно-космічна техніка і технологія. – 2003. – № 2 (37). – С. 128–133.

Рассмотрены теоретические и практические аспекты разработки информационной системы управления АФД вузов, которые исследованы в университете. Предлагаемый в статье концептуальный подход и отдельные практические решения могут быть применены в других вузах Украины.

2004

1088. Александрова, Е. Наши дизайнеры-озеленители / Е. Александрова // За авиакадры. – 2004. – № 9/10. – С. 5.

О творческом подходе к работе по озеленению территории университета, превращению его в ухоженную дендропарковую зону бригады дизайнеров-озеленителей, работающей под руководством Валентины Григорьевны Колесовой.

1089. Свердличенко, Т. А. Детский сад «ХАИ» / Т. А. Свердличенко // За авиакадры. – 2004. – № 2. – С. 3.

В университете проделана большая работа по благоустройству детского сада. В соответствии с современными требованиями оборудованы и отремонтированы все помещения и сантехнические службы.

2005

1090. Базы відпочинку ХАІ : «Пролісок», «Ікар» // За авиакадры. – 2005. – № 5. – С. 8.

1091. Дитячі ясла-садок // За авиакадры. – 2005. – № 5. – С. 8.

1092. Нечипорук, М. В. Забезпечення навчального процесу – наш обов'язок / М. В. Нечипорук // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 602–623.

1093. Студмістечко // За авиакадры. – 2005. – № 5. – С. 10.

1094. Центр первичної медико-санітарної допомоги ХАІ // За авиакадры. – 2005. – № 5. – С. 8.

2007

1095. Барыкина, Е. И. Строительство комплекса студенческих общежитий ХАИ : (архивные материалы) / Е. И. Барыкина // За авиакадры. – 2007. – № 5/6. – С. 3.

1096. Шишка, В. В. Эксплуатационно-технический отдел транспорта / В. В. Шишка // За авиакадры. – 2007. – № 4. – С. 7.

О работе одного из хозяйственных подразделений университета, обеспечивающего оперативную работу различных структурных звеньев.

Культурно-просветительная работа

Научно-техническая библиотека

1981

1097. Белан, Н. Библиотека сегодня и завтра / Н. Белан // За авиакадры. – 1981. – 29 янв. – С. 2.

В статье председателя библиотечного совета Н. В. Белана приведены показатели, характеризующие работу библиотеки, а также указаны основные направления ее деятельности.

1984

1098. Сергеева, К. Обслужили – отлично / К. Сергеева // За авиакадры. – 1984. – 13 сент. – С. 1.

Об организации нового вида обслуживания читателей в библиотеке – массовой выдаче комплектов литературы первому курсу.

1985

1099. С заботой о первокурсниках / фот. Л. Литвина // За авиакадры. – 1985. – 12 сент. – С. 1.

О работе библиотеки по организации массового обслуживания студентов.

1992

1100. О ФПК, о библиотеке // За авиакадры. – 1992. – 20 нояб. – С. 1.

На очередном совете института, прошедшем в конце октября, были заслушаны вопросы, касающиеся работы факультета повышения квалификации и научно-технической библиотеки.

1101. Смыслова, Л. А. Что бесплатно, то недорого / Л. А. Смыслова // За авиакадры. – 1992. – 20 нояб. – С. 1.

Внесены изменения в «Правила пользования НТБ ХАИ», предусматривающие введение платных услуг и взимание штрафов за пользование литературой сверх установленного времени.

1999

1102. Костенко, С. И. Библиотека – источник духовности / С. И. Костенко // За авиакадры. – 1999. – № 13. – С. 2.

2000

1103. Смылова, Л. О. Библиотека – джерело знань : [історія та сучасність НТБ] / Л. О. Смылова // За авіакадри. – 2000. – № 5/6. – С. 2.

2001

1104. Варварова, Е. Н. Наша библиотека / Е. Н. Варварова // За авіакадри. – 2001. – № 9. – С. 3.

1105. Лукьянова, Э. И. Источник крылатых идей / Э. И. Лукьянова // Очерки истории вузовских библиотек г. Харькова / под ред. В. И. Астаховой. – Х., 2001. – С. 346–358.

История и основные направления деятельности научно-технической библиотеки Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ».

2005

1106. Библиотека // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 8.

1107. Варварова, О. М. Джерело крилатих ідей / О. М. Варварова // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 648–649.

1108. Варварова, Е. Н. Помощь библиотеке / Е. Н. Варварова // За авіакадри. – 2005. – № 3. – С. 6.

О помощи, которую оказывает Международная ассоциация выпускников ХАИ по приобретению новой литературы для научно-технической библиотеки.

1109. Варварова, Е. Н. Формирование духовной элиты государства – одна из основных задач библиотеки вуза / Е. Н. Варварова // За авіакадри. – 2005. – № 7/8. – С. 4.

Раскрыто одно из важных направлений деятельности библиотеки – культурно-просветительная работа со студентами университета, основная задача которой – формирование гармонически развитой личности.

2006

1110. Варварова, Е. Н. Плодотворное сотрудничество / Е. Н. Варварова // За авиакадры. – 2006. – № 6. – С. 3.

На протяжении нескольких лет Международная ассоциация выпускников ХАИ помогает научно-технической библиотеке приобретать научную, учебную и художественную литературу.

1111. Ткаченко, Н. М. Всеукраинский день библиотек / Н. М. Ткаченко // За авиакадры. – 2006. – № 9. – С. 4.

В статье, приуроченной к празднику Всеукраинского дня библиотек, освещена деятельность научно-технической библиотеки университета.

2008

1112. Питя, И. Информационно-библиографическое обслуживание в НТБ / И. Питя, И. Бега // За авиакадры. – 2008. – № 8. – С. 4.

2009

1113. Бурым, В. 30 сентября – Всеукраинский день библиотек : [о деятельности библиотеки] / В. Бурым // За авиакадры. – 2009. – № 8. – С. 5.

Литературное творчество студентов

1999

1114. Хроменко, Т. Г. Тебе, библиотека : стихотворение / Т. Г. Хроменко // За авиакадры. – 1999. – № 14. – С. 2.

2001

1115. Костенко, С. И. Литературная гостиная / С. И. Костенко // За авиакадры. – 2001. – № 9. – С. 3.

2005

1116. Костенко, С. І. Літературна вітальня / С. І. Костенко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 650–651.

1117. Костенко, С. И. «Літературна вітальня» ХАІ / С. И. Костенко // За авиакадры. – 2005. – № 4. – С. 3.

2006

1118. Бондарь, О. «Гостинке» – 6 лет / О. Бондарь // За авиакадры. – 2006. – № 10. – С. 3.

«Литературная гостиная» отметила 6 лет своей творческой деятельности, став за это время широко известной литстудией и получив более 40 лауреатских дипломов и грамот на региональных и международных конкурсах.

1119. Костенко, С. И. «Литературная гостиная» подводит итоги / С. И. Костенко // За авиакадры. – 2006. – № 7. – С. 3.

Об итоговом заседании «Литературной гостиной», где были обсуждены самые интересные мероприятия за учебный 2005–2006 год.

2007

1120. Костенко, С. Вдохновение длиною в семь лет ... / С. Костенко // За авиакадры. – 2007. – № 10. – С. 3.

1121. Костенко, С. И. «Над миром пролился свет ...» / С. И. Костенко // За авиакадры. – 2007. – № 2/3. – С. 6.

Участники «Литературной гостиной» приняли участие в поэтическом конкурсе «Молодая Слобожанщина-2007».

1122. Костенко, С. И. «Поэзия – это дыханье и чувство, и боль без наркоза» / С. И. Костенко // За авиакадры. – 2007. – № 5/6. – С. 6.

2008

1123. Костенко, С. Восьмая струна / С. Костенко // За авиакадры. – 2008. – № 9/10. – С. 3–4.

Статья посвящена восьмилетнему существованию творческого объединения «Литературная гостиная», заседания которого проходят на художественном абонементе НТБ.

1124. Костенко, С. «Литературная гостиная» / С. Костенко // За авиакадры. – 2008. – № 1. – С. 3.

На очередном заседании «гостинки» состоялась встреча с Юлией и Владимиром Копычко, поэтами и исполнителями авторской песни,

членами творческой ассоциации «Слобожанщина». Кандидат технических наук Владимир Копычко – выпускник-отличник ХАИ 1979 года.

1125. Костенко, С. «Литературная гостиная» – энергия творчества и позитива / С. Костенко // За авиакадры. – 2008. – № 6/7. – С. 3.

1126. Костенко, С. И. Октава жизни / С. И. Костенко // За авиакадры. – 2008. – № 2/3. – С. 5.

Рассказ об одном из заседаний «Литературной гостиной», где главным событием стала презентация сборника поэзии одного из членов этого творческого объединения А. Хмелева «Октава жизни».

2009

1127. Костенко, С. Любителям фантастики : [об участии членов «Литературной гостиной» в мероприятиях IX Международного фестиваля фантастики «Звездный мост»] / С. Костенко // За авиакадры. – 2009. – № 8. – С. 6.

1128. Костенко, С. Моя звезда, я выбираю путь ... / С. Костенко // За авиакадры. – 2009. – № 2/3. – С. 7.

1129. Костенко, С. «Мы влюбляемся в музыку полусфер ...» / С. Костенко // За авиакадры. – 2009. – № 12. – С. 2.

Музей ХАИ

1989

1130. Музею истории института – быть! // За авиакадры. – 1989. – 7 сент. – С. 2.

О работе по созданию музея истории института, призванного объединить музей-квартиру С. В. Гризодубова, музеи Я. Л. Райнберга и воинов-интернационалистов, выставку «ХАИ – народному хозяйству» и кабинет коммунистического воспитания, историко-технический клуб самолетостроительного факультета и группу исследователей истории развития космонавтики с тем, чтобы стать единым координирующим центром, а в перспективе – и научно-исследовательским центром в области развития авиации и космонавтики.

1991

1131. Мороз, П. Быть ли музею истории ХАИ? / П. Мороз // За авиакадры. – 1991. – 27 мая. – С. 2.

1993

1132. Чернявский, Н. Здесь – история вуза / Н. Чернявский // За авиакadres.
– 1993. – 17 сент. – С. 2.

Музей истории ХАИ содержит документы и экспонаты, касающиеся истории и традиций института, современных научных разработок преподавателей и сотрудников, материалы о работе студенческого конструкторского бюро, об общественной жизни и отдыхе студентов, а также многочисленные подарки и приветственные адреса.

2000

1133. Кузьменко, О. Виховання історією : [про діяльність музею історії ХАІ] / О. Кузьменко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 298–299.

2001

1134. Кузьменко, О. Я. Вірність традиціям і завжди в пошуку / О. Я. Кузьменко // За авиакadres. – 2001. – № 1. – С. 3.

Про організацію нового виставкового напрямку у роботі музею ХАІ.

2005

1135. Музей історії ХАІ // За авиакadres. – 2005. – № 5. – С. 6.

2009

1136. Фирсов, А. И. Из пламени Афганистана // За авиакadres. – 2009. – № 2/3. – С. 2–3.

В музее университета состоялась встреча студентов с одним из участников афганской войны, бывшим командиром отделения разведки А. А. Вендиным, выпускником ХАИ 1986 года, ведущим инженером отдела главного энергетика.

Художественная самодеятельность

1976

1137. Саруфанова, I. Грає духовий [оркестр інституту] / I. Саруфанова // За авіакadres. – 1976. – 20 трав. – С. 2.

1138. Федоров, В. На крилах танцю / В. Федоров // За авіакадри. – 1976. – 1 січ. – С. 2.

Інженер кафедри конструкцій літальних апаратів О. М. Тімченко організував новий захід – конкурс бальних танців серед студентської молоді інституту.

1977

1139. Катаргіна, В. «Орфей» – дипломант республіканського конкурсу / В. Катаргіна // За авіакадри. – 1977. – 24 берез. – С. 2.

Вокально-інструментальний ансамбль «Орфей» отримав диплом другого ступеня на огляді найсильніших самодіяльних ВІА України.

1979

1140. Іванова, В. Головне – шукати / В. Іванова // За авіакадри. – 1979. – 12 квіт. – С. 2.

Про створення студентами ХАІ першого в місті диско-клубу.

1141. Магальник, Б. Проблеми клубної роботи : [про діяльність студентського клубу ХАІ] / Б. Магальник // За авіакадри. – 1979. – 15 листоп. – С. 1.

1142. Музика, Н. «Осінь-79» : підсумки фестивалю авіавузів / Н. Музика // За авіакадри. – 1979. – 22 листоп. – С. 2.

У ХАІ відбувся міжвузівський фестиваль самодіяльних колективів Харкова, Донецька, Ленінграда, Риги, Казані, Москви.

1980

1143. Мотора, Ю. «Осінь-80» / Ю. Мотора // За авіакадри. – 1980. – 20 листоп. – С. 2.

У ХАІ відбувся традиційний міжвузівський фестиваль художньої самодіяльності, в рамках якого вперше проходив фестиваль дискотек. За сумою тематичної і танцювальної програм СМДК ХАІ-8 «Фонограф» здобув звання лауреата, а переможцями серед театрів став театр-студія «Мадригал».

1981

1144. Брагинский, Б. «Понедельник» начинается с работы / Б. Брагинский // За авіакадри. – 1981. – 18 дек. – С. 4.

Студентами второго факультета на базе СТЭМа и агитбригады создан новый театр «Понедельник».

1145. Брагинский, Б. Праздник состоялся / В. Брагинский // За авиакадры. – 1981. – 26 нояб. – С. 2.

Подведены итоги очередного IV Межвузовского фестиваля «Осень-81», прошедшего в ХАИ. Лауреатами стали театр «Понедельник» и СМДК «Возрождение».

1982

1146. Брагинский, Б. Две стороны одной медали : о смотрах-конкурсах агитбригад ССО II и IV факультетов / Б. Брагинский // За авиакадры. – 1982. – 1 апр. – С. 2.

1147. Брагинский, Б. Найти свое лицо / Б. Брагинский // За авиакадры. – 1982. – 9 дек. – С. 2.

В ХАИ прошел V Межвузовский фестиваль художественной самодеятельности «Осень-82». Лауреатами фестиваля стали театр «Понедельник» и ансамбль бального танца.

1986

1148. Писанка, И. Да здравствует КВН! / И. Писанка // За авиакадры. – 1986. – 20 нояб. – С. 2.

Дипломники самолетостроительного факультета во главе с капитаном команды Андреем Чивуриным бросили вызов всем желающим сразиться в клубе веселых и находчивых.

1987

1149. Меридиан-87 // За авиакадры. – 1987. – 26 февр. – С. 2.

После четырехлетнего перерыва в ХАИ возобновлена традиция проведения фестивалей студенческих театральных коллективов «Студенческая осень», теперь уже под новым названием «Меридиан-87». Студенческий театр «Понедельник» ХАИ завоевал второе место.

1988

1150. Данов, А. Тихая «Гармония» : [о клубе самолетостроительного факультета] / А. Данов // За авиакадры. – 1988. – 6 дек. – С. 4.

1990

1151. Дяченко, А. ХАИ театральный / А. Дяченко // За авиакадры. – 1990. – 8 окт. – С. 2.

Студенческое творчество ХАИ представлено самыми разными направлениями и не только техническими. Успешно работают, принимая участие в различных смотрах и конкурсах, ансамбль народного танца «Полет», клуб бального танца «Мечта», театр «Понедельник», возрождается КВНовское движение, начал работу театр моды «А-на-нас», созданы условия для занятий фото- и кинотворчеством, вокалом, музыкой, живописью и многим другим.

1152. Петров, А. Победный дебют : КВН-90 / А. Петров // За авиакадры. – 1990. – 23 апр. – С. 2.

В Харьковском клубе веселых и находчивых среди команд первой подгруппы (ХИСИ, ХАДИ и ХАИ) путевку в финал заслужила команда КВН ХАИ.

1153. Чивурин, А. И снова КВН / А. Чивурин // За авиакадры. – 1990. – 2 апр. – С. 2.

После двухлетнего перерыва на первом факультете с аншлагом прошел конкурс веселых и находчивых.

1154. Чивурин, А. Памяти Остапа Бендера : [команда КВН ХАИ стала лауреатом I Всесоюзного блиц-турнира КВН] / А. Чивурин // За авиакадры. – 1990. – 31 дек.

1991

1155. Чивурин, А. С днем рождения, КВН! / А. Чивурин // За авиакадры. – 1991. – 15 апр. – С. 2.

Завершился первый игровой сезон команды КВН ХАИ, в течение которого было сыграно 5 игр, проведено 20 концертов и выступлений, сделано две записи на телевидении.

1992

1156. Токайская, Е. «Мы выиграли потому, что болельщики у нас были потрясающие» : [о выступлении команды КВН ХАИ в Москве] / Е. Токайская // За авиакадры. – 1992. – 8 июня. – С. 2.

1157. Чивурин, А. В городе Сочи ... / А. Чивурин // За авиакадры. – 1992. – 17 февр. – С. 2.

О подготовке команды КВН ХАИ к III Всесоюзному фестивалю КВН «Кивин-92» в Сочи.

1994

1158. Токайская, Е. Ветер дальних странствий дует в наши паруса : [КВН ХАИ] / Е. Токайская // За авиакадры. – 1994. – 4 нояб. – С. 1.

1998

1159. Иванов, Д. С. Вы были в «Дилижансе»? : статья о проблемах дискотек ХАИ / Д. С. Иванов // За авиакадры. – 1998. – 27 марта. – С. 3.

1160. Иванов, В. Путевые заметки из Австралии / В. Иванов // За авиакадры. – 1998. – № 2. – С. 2.

В Мельбурне команда КВН ХАИ провела игру с командой ВС РФ «Эскадрон гусар» и одержала победу.

1161. Самсонян, В. Дорога продолжительностью 10 лет : [театр моды «А-на-нас»] / В. Самсонян // За авиакадры. – 1998. – № 9/10. – С. 4.

1999

1162. Творческая деятельность // За авиакадры. – 1999. – № 4/5. – С. 3.

О творческой деятельности коллективов студенческого клуба ХАИ, которая давно вышла за рамки самодеятельности, о чем свидетельствуют успехи команды КВН, театра моды «А-на-нас», танцевального клуба «Мечта» и др.

2000

1163. Бондар, О. ХАИ – це гумор та сатира / О. Бондар, А. Чивурин // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 284–287.

Розглянуто два етапи діяльності КВН ХАИ у 70-ті та 90-ті роки минулого століття.

1164. Кабарухін, В. Танцювальний клуб «Мрія» / В. Кабарухін // Там само. – С. 296–297.

1165. Мойсеєнко, М. Театр моди «А-НА-НАС» / М. Мойсеєнко // *Там само.* – С. 295.

1166. Толубець, О. 10 років КВК ХАІ / О. Толубець // За авіакадри. – 2000. – № 5/6. – С. 4.

Успіхи та досягнення інститутської команди КВК.

2001

1167. Вильчавская, С. Новости КВН / С. Вильчавская // За авіакадри. – 2001. – № 6. – С. 4.

Об открытии очередного сезона игр Слобожанской лиги КВН.

2003

1168. Прилуцкая, А. Е. На крыльях песни : [о творчестве хора сотрудников ХАИ «Джерело»] / А. Е. Прилуцкая // За авіакадри. – 2003. – № 6/7. – С. 8.

2005

1169. Хор «Джерело» // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 9.

2004

1170. Васильев, В. А. КВН / В. А. Васильев // За авіакадри. – 2004. – № 9/10. – С. 5.

Аэрокосмический университет в течение нескольких лет является центром КВНовского движения г. Харькова. Здесь проходят игры Центральной международной Слобожанской лиги КВН с участием команд из разных городов и стран.

1171. Мисс ХАИ-2004 // За авіакадри. – 2004. – № 3. – С. 5.

Впервые в университете состоялся конкурс «Мисс ХАИ-2004».

2005

1172. А-НА-НАС : [театр моди] // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 9.

1173. Васильев, В. «Господа Инженеры» – чемпионы Харьковской лиги КВН! / В. Васильев // За авіакадри. – 2005. – № 4. – С. 4.

1174. Духовий оркестр // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 9.

1175. КВК ХАІ – 15 років // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 9.

1176. Кузьменко, О. Я. Студент ХАІ – всебічно розвинена особистість [про творчість колективів художньої самодіяльності університету] / О. Я. Кузьменко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 636–645.

1177. Танцювальні колективи ХАІ : [«Н-Blast», «Джад», «Мрія»] // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 9.

2006

1178. Александрова, Е. На крыльях песни : к 5-летию хора ветеранов ХАИ «Джерело» / Е. Александрова // За авіакадри. – 2006. – № 7. – С. 2.

1179. Бреус, С. В. И снова музыка звучит / С. В. Бреус // За авіакадри. – 2006. – № 12. – С. 4.

Студенческому духовому оркестру ХАИ, неоднократно лауреату различных смотров и конкурсов, исполнилось 5 лет. В честь этой даты состоялся отчетный концерт коллектива оркестра.

2007

1180. Не стареют душой ветераны // За авіакадри. – 2007. – № 4. – С. 6.

О единственном в городе вузовском хоре ветеранов «Джерело», участники которого являются сотрудниками университета.

1181. Прокопенко, А. Любите песню, друзья : [о выступлении хора «Джерело» на областном фестивале хоровых коллективов] / А. Прокопенко // За авіакадри. – 2007. – № 10. – С. 5.

1182. Твердый, А. К. Духовому оркестру ХАИ – 5 лет / А. К. Твердый // За авіакадри. – 2007. – № 4. – С. 6.

К своему пятилетию студенческий духовой оркестр неоднократно становился лауреатом Харьковских городских и областных конкурсов художественной самодеятельности, а также фестивалей духовой музыки в Белгороде.

2009

1183. Александрова, Е. Праздник песни / Е. Александрова // За авиакadры. – 2009. – № 1. – С. 3.

О творческой деятельности хора ветеранов ХАИ «Джерело» и молодежной студенческой студии «Мрія», которыми руководит И. А. Пестерева.

Традиции и праздники университета

1977

1184. Працювали згуртовано // За авіакадри. – 1977. – 20 жовт. – С. 1.

На черговому комуністичному суботнику, традиційно розпочатому з мітингу, було проведено велику роботу з благоустрою території інституту, студмістечка, підшефних шкіл, парку 40-річчя ВЛКСМ і 522-го мікрорайону.

1978

1185. День натхненної праці : фоторепортаж з комуністичного суботника // За авіакадри. – 1978. – 27 квіт. – С. 1–2.

1979

1186. Кривцов, В. Звітує «червона субота» / В. Кривцов // За авіакадри. – 1979. – 26 квіт. – С. 1.

Традиційно ударною працею колектив інституту відзначив день комуністичного суботника з благоустрою території інституту й студмістечка.

1980

1187. Музика, Н. З студентським завзяттям : підсумки комуністичного суботника / Н. Музика // За авіакадри. – 1980. – 24 квіт. – С. 1.

1981

1188. Праздник торжества мира / фот. К. Цвиндина, Л. Литвина // За авіакадри. – 1981. – 14 мая. – С. 1.

День Победы в ХАИ был отмечен торжественным митингом на площади, возложением цветов и гирлянды памяти к обелиску погибшим преподавателям и студентам, торжественным шествием колонн.

1984

1189. День Победы в институте : митинг, эстафета, дискотеки, фильмы // За авиакадры. – 1984. – 17 мая. – С. 1.

1986

1190. Волкова, Н. Праздник удался / Н. Волкова // За авиакадры. – 1986. – 16 янв. – С. 1.

В институте появилась новая традиция совместной встречи Нового года в стенах вуза. Инициаторами стали студенты факультета летательных аппаратов.

1987

1191. Институт празднует 1 Мая : [фоторепортаж с праздничной демонстрации] / фот. Л. Литвина // За авиакадры. – 1987. – 7 мая. – С. 1.

1192. Коробова, Е. В честь Дня Победы / Е. Коробова // За авиакадры. – 1987. – 14 мая. – С. 1.

В честь Дня Победы в Харьковском авиационном институте состоялся торжественный митинг, закончившийся возложением венка к обелиску Славы и торжественным маршем студенческих колонн.

1988

1193. Лищук, И. «Красная суббота» : [фоторепортаж с коммунистического субботника] // За авиакадры. – 1988. – 21 апр. – С. 1–2.

1990

1194. День-90 : праздник для всех // За авиакадры. – 1990. – 14 мая. – С. 2.
Организаторы праздника «День ФЛА», обсуждая проблемы с которыми сталкивались в процессе его подготовки, впервые высказали предложение объединить все факультетские праздники в единый «День ХАИ».

1195. Наши студенческие традиции // За авиакадры. – 1990. – 31 авг. – С. 2.

1991

- 1196. И это все о нас** / сост. А. Чивурин, Д. Шувалов. – Х., 1991. – 108 с.
В юмористической форме описаны сложившиеся студенческие традиции и праздники.

1993

- 1197. А память снова возвращается к тем дням** : [о чествовании ветеранов института] // За авиакадры. – 1993. – 10 мая. – С. 1.

1998

- 1198. [Арасланов, С. А. День ХАИ / С. А. Арасланов // Авиация общего назначения. – 1998. – № 6. – С. 33–37.](#)**

В 1998 году положено начало традиции ежегодного празднования Дня ХАИ.

- 1199. «ХАИ – это Я, ХАИ – это МЫ, ХАИ – это лучшие люди страны!»** / фот. Л. Литвина // За авиакадры. – 1998. – № 2. – С. 2.

Впервые состоялось празднование общеинститутского Дня ХАИ, прошедшего с огромным размахом, которое включало в себя парад факультетов, выставку дельтаклуба, запуск воздушного шара, пресс-конференцию с бывшими студентами, ныне известными людьми, конкурсы и праздничный концерт.

1999

- 1200. [Арасланов, С. А. ХАИ – это мы! : \[о новых традициях в праздновании Дня ХАИ\] / С. А. Арасланов // Авиация общего назначения. – 1999. – № 5. – С. 34–37.](#)**

- 1201. Пришла пора весенних праздников** : [репортаж с праздника III и IV факультетов] // За авиакадры. – 1999. – № 6. – С. 2.

- 1202. 54 года назад они стали победителями** // За авиакадры. – 1999. – № 7. – С. 1.

По сложившейся традиции перед празднованием Дня Победы были приглашены ветераны войны, которые когда-то работали или работают в университете. К монументу погибшим студентам и сотрудникам были возложены цветы и гирлянды, состоялись импровизированный парад, в котором приняли участие студенты военной кафедры, и митинг.

1203. Самый классный майский праздник – ДЕНЬ ХАИ // За авиакадры. – 1999. – № 7. – С. 1.

В конце мая состоялся праздник университета, начавшийся с открытия мемориальной доски на фасаде главного корпуса выдающимся авиаконструкторам О. Антонову и А. Ивченко.

1204. Сытник, В. День факультета РТС ЛА / В. Сытник // За авиакадры. – 1999. – № 7. – С. 2.

7 мая 1999 года студенты факультета РТС ЛА устроили праздник, приуроченный к 40-летию своего факультета.

2000

1205. [Арасланов, С. Guadeamus / С. Арасланов // Авиация общего назначения. – 2000 – № 5. – С. 4–10.](#)

О торжественных мероприятиях, проходивших в аэрокосмическом университете, посвященных празднованию 70-летнего юбилея института.

1206. Икары ХАИ // За авиакадры. – 2000. – № 1. – С. 1.

30 декабря 1999 года в актовом зале ХАИ состоялась первая торжественная церемония награждения победителей конкурса «Икары ХАИ».

2002

1207. Проценко, О. П. Церемония «Икары ХАИ» стала уже доброй традицией / О. П. Проценко // За авиакадры. – 2002. – № 1. – С. 1.

2003

1208. Великий Май, победный Май! : [фоторепортаж] // За авиакадры. – 2003. – № 6/7. – С. 1.

По существующей традиции 8 мая 2003 состоялся торжественный митинг, посвященный Дню Победы. Были приглашены ветераны войны, которые когда-то работали или продолжают работать в университете. К монументу погибших были возложены цветы и гирлянды. В честь Победителей прогремел салют, состоялся парад, в котором приняли участие студенты военной кафедры. В завершение праздника была организована ставшая уже традиционной полевая кухня.

1209. Жебель, Ю. День ХАИ! / Ю. Жебель // За авиакadres. – 2003. – № 8. – С. 2–3.

Репортаж с праздника студентов, сотрудников и выпускников ХАИ, программа которого включала в себя парад факультетов, спортивные состязания, различные конкурсы, праздничный концерт, дискотеку и фейерверк.

1210. Конкурс профессионального мастерства «Икары ХАИ» // За авиакadres. – 2003. – № 1. – С. 1–2.

В университете сложилась традиция – в конце года подводить итоги и проводить конкурс профессионального мастерства «Икары ХАИ». Каждому победителю вручаются ценный приз и статуэтка в форме человеческой фигуры с крыльями, прототипом для которой стал мифологический персонаж Икар, символ конкурса.

2004

1211. Конкурс «Икары ХАИ» // За авиакadres. – 2004. – № 1. – С. 4–6.

Подведены итоги конкурса профессионального мастерства «Икары ХАИ-2003». В торжественной обстановке прошло вручение наград победителям, чествование которых чередовалось концертными номерами коллективов художественной самодеятельности университета.

2005

1212. Сафонова, Е. ХАИ – 75! : [\[о праздновании 75-летнего юбилея Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ»\]](#) / Е. Сафонова // [Авиация общего назначения. – 2005. – № 6. – С. 42–43.](#)

1213. Чудові свята ХАІ : конкурс професійної майстерності – «Ікари ХАІ», посвяченні в студенти – перший крок в авіацію, День ХАІ – свято справжніх авіаторів : [фоторепортаж] // За авиакadres. – 2005. – № 5. – С. 11.

2006

1214. Конкурс «Ікари ХАІ» // За авиакadres. – 2006. – № 1. – С. 1–2.

29 грудня відбулася святкова церемонія нагородження переможців конкурсу професійної майстерності «Ікари ХАІ».

1215. Фирсов, А. В день памяти и скорби / А. Фирсов // За авиакadres. – 2006. – № 8. – С. 1.

22 июня коллектив университета отметил 65-ю годовщину со дня начала Великой Отечественной войны. Были проведены митинги у мемориальной доски Я. Л. Райнбергу и у обелиска павшим студентам, преподавателям и сотрудникам ХАИ.

2009

1216. Савельев, А. С. День факультета СУЛА / А. С. Савельев // За авиакадры. – 2009. – № 4/5. – С. 2.

26 марта 2009 прошли праздничные мероприятия, посвященные Дню факультета СУЛА.

1217. Тюрева, Т. Ювілейні «Ікари ХАІ» / Т. Тюрева // За авиакадры. – 2009. – № 1. – С. 1–2.

Відбулася ювілейна церемонія вручення нагород переможцям конкурсу професійної майстерності «Ікари ХАІ-2008».

1218. Фирсов, А. В этот День Победы! / А. Фирсов // За авиакадры. – 2009. – № 4/5. – С. 4.

8 мая у обелиска павшим студентам, сотрудникам и преподавателям ХАИ состоялся торжественный митинг, посвященный Дню Победы.

Довузовская подготовка

1980

1219. Подлесный, Н. Абитуриентов готовим сами : [об организации работы физико-математической школы ХАИ] / Н. Подлесный // Красное знамя. – 1980. – 3 июня.

1220. Подлесный, М. Инженер починається з ФМШ / М. Подлесний // За авиакадры. – 1980. – 9 жовт. – С. 1.

Робота фізико-математичної школи ХАІ з профорієнтації школярів.

1983

1221. Чередник, А. Финиш перед стартом : [итоги работы шестого учебного года физико-математической школы ХАИ] / А. Чередник // За авиакадры. – 1983. – 23 июня. – С. 1.

1984

1222. Чередник, А. Будни и праздники ФМШ / А. Чередник // За авиакадры. – 1984. – 31 мая. – С. 2.

1992

1223. О ФПК, библиотеке // За авиакадры. – 1992. – 20 нояб. – С. 1.
На очередном совете института, прошедшем в конце октября, были заслушаны вопросы, касающиеся работы факультета повышения квалификации и научно-технической библиотеки.

2000

1224. Черепашук, Г. О. ФМШ ХАИ – университет в университете / Г. О. Черепашук // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 259–261.

2005

1225. Дергачев, В. А. Довузовская подготовка абитуриентов [на факультете СУЛА] / В. А. Дергачев // За авиакадры. – 2005. – № 2. – С. 3.

2007

1226. Яшина, Е. С. Физико-математическая школа – мост между школой и ХАИ : [итоги 30-летней деятельности] / Е. С. Яшина // За авиакадры. – 2007. – № 4. – С. 4.

Аэрокосмический лицей ХАИ

2000

1227. Волкова, Н. Д. Аерокосмічний ліцей: мрії збуваються / Н. Д. Волкова // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАИ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 257.

2001

1228. Волкова, Н. Д. Мрії збуваються : [аерокосмічний ліцей ХАИ] / Н. Д. Волкова // За авиакадры. – 2001. – № 11. – С. 2.

2005

1229. Аерокосмічний ліцей – школа нового типу // За авіакадри. – 2005. – № 5. – С. 8.

2006

1230. Тюрєва, Т. Перший дзвоник для ліцеїстів / Т. Тюрєва // За авіакадри. – 2006. – № 9. – С. 2.

Про свято першого дзвоника в аерокосмічному ліцеї ХАІ.

2007

1231. Тюрєва, Т. Випускники ліцею – студенти ХАІ / Т. Тюрєва // За авіакадри. – 2007. – № 9. – С. 4.

2009

1232. Тондий, Л. Д. Лицей ХАИ-2009 / Л. Д. Тондий // За авіакадри. – 2009. – № 8. – С. 3.

Общественные организации

1986

1233. Как работала профсоюзная организация : итоги за год // За авіакадри. – 1986. – 23 окт. – С. 1–2.

1987

1234. Макаров, О. Заботу человеку труда! : [о деятельности профсоюзной организации института] / О. Макаров // За авіакадри. – 1987. – 11 июня. – С. 2.

1990

1235. Самойлов, В. Забота о сотрудниках / В. Самойлов // За авіакадри. – 1990. – 18 янв. – С. 1.

1992

1236. Дядин, В. Отдых начинается с профкома / В. Дядин // За авіакадри. – 1992. – 9 окт. – С. 2.

1999

1237. Жебель, Ю. Профком для студентів – верний друг и помощник / Ю. Жебель // За авіакадри. – 1999. – № 4/5. – С. 4.

2001

1238. Жебель, Ю. И. О студенческих проблемах мы знаем не понаслышке : [о работе профкома студентов] / Ю. И. Жебель // За авіакадри. – 2001. – № 4/5. – С. 10.

2005

1239. Внуков, І. П. Профспілка – це наша єдність / І. П. Внуков, Б. І. Паначевний // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 103–109.

Спортивно-массовая работа

1971

1240. Дусенко, Д. Швидкі колеса велосипедистів / Д. Дусенко // За авіакадри. – 1971. – 24 черв. – С. 2.

Про вдалий виступ інститутської команди велосипедистів на І Українській студентській гонці та перемогу жіночої команди на студентській триденній гонці УРСР.

1241. Ревенко, В. Від старту до старту / В. Ревенко // За авіакадри. – 1971. – 24 черв. – С. 2.

На Спартакіаді УРСР срібну медаль з боксу здобув студент ХАІ Сергій Бледнов, який також виконав норматив майстра спорту СРСР.

1242. Ревенко, В. Наші парашутисти – кращі / В. Ревенко // За авіакадри. – 1971. – 25 верес. – С. 2.

Команда парашутистів ХАІ набрала найбільшу кількість балів і посіла перше місце на Всесоюзних змаганнях з парашутного спорту серед вузівських команд, за що їй було вручено великий Кубок ЦК ДТСААФ і МВ ССО РСФСР.

1973

1243. Іванова, В. Ветеран – чемпіон України / В. Іванова // За авіакадри. – 1973. – 20 верес. – С. 2.

На республіканських змаганнях серед планеристів у Дніпропетровську старший викладач кафедри аерогідродинаміки кандидат технічних наук Євген Павлович Вачасов у сумі багатоборства здобув звання абсолютного чемпіона України 1973 року з планерного спорту.

1974

1244. Голуб, В. Блискучий успіх парашутистів / В. Голуб // За авіакадри. – 1974. – 3 жовт. – С. 2.

На ХІ першості вузів країни збірна команда спортсменів-парашутистів ХАІ стала володарем головного призу – кришталевої вази та трьох кубків за першість у групових стрибках на точність приземлення серед чоловіків, жінок та у загальному заліку.

1245. Тараканов, О. Монреаль чекає спортсменів ХАІ / О. Тараканов // За авіакадри. – 1974. – 21 листоп. – С. 2.

Про успішні виступи команди велосипедистів на першості республіки й країни та підготовку до Спартакіади народів СРСР і Олімпіади-76.

1246. Третьяков, Г. Сильные, ловкие, смелые / Г. Третьяков // За авіакадри. – 1974. – 24 січ. – С. 3.

О работе постоянно действующих спортивно-технических секций ХАИ: авиамодельной, парашютной, стрелковой, мотоциклетной, подводного плавания, радиолюбителей, водно-моторной, яхтсменов.

1975

1247. Гурківський, В. Їх назвали кращими / В. Гурківський // За авіакадри. – 1975. – 11 груд. – С. 2.

Визначено кращого спортсмена двигунобудівного факультету 1975 року. Ним став призер першості з футболу серед команд вищих навчальних закладів СРСР та України Борис Бібко.

1248. Кушніров, О. Повернення в осінь / О. Кушніров // За авіакадри. – 1975. – 2 жовт. – С. 2.

На Всесоюзному зльоті з туризму, який проходив у районі озера Байкал, команда ХАІ посіла ІІ місце.

1249. Поскотін, А. За титул чемпіона країни / А. Поскотін // За авіакадри. – 1975. – 28 серп. – С. 2.

Футбольна команда авіаційного інституту в третій раз здобула звання чемпіона УРСР серед вузів.

1250. Поскотін, А. На приз М. Угряцького / А. Поскотін // За авіакадри. – 1975. – 23 січ. – С. 2.

Футболісти ХАІ вдруге стали найсильнішими серед студентських команд міста і підтвердили звання найсильнішої команди Харкова й області, ввійшовши у фінал розіграшу Кубка пам'яті майстра спорту М. Т. Угряцького.

1976

1251. Бахмет, І. Тепер до зустрічі! / І. Бахмет // За авіакадри. – 1976. – 18 листоп. – С. 2.

Відбувся традиційний зліт туристів Харківського авіаційного інституту і Комунарського гірничо-металургійного інституту.

1252. Голобородько, В. Місцями слави / В. Голобородько // За авіакадри. – 1976. – 5 трав. – С. 1.

Напередодні Свята Перемоги велика група учасників конькобіжної секції здійснила багатоденний похід за маршрутом Харків–Новоросійськ–Керч.

1253. Шкараєв, С. Золоті стрибки парашутистів / С. Шкараєв // За авіакадри. – 1976. – 7 жовт. – С. 2.

На XIII першості вузів країни з парашутного спорту у Москві збірна команда ХАІ, до складу якої входили капітан В. О. Семенчин, Г. О. Горбенко, П. Фомічов, Т. Підсосонна і А. Іваницька, здобула 4 золоті й 4 срібні медалі, 5 кубків і головний приз – перехідний Кришталевий кубок.

1977

1254. Алексєєва, С. Харків–Мінськ–Брест : [щоденник велопробігу по місцях бойової слави] // За авіакадри. – 1977. – 26 трав. – С. 2.

1255. Єпіфанов, С. На велосипедах по Уралі : [розповідь учасника велопробігу вищої категорії складності] / С. Єпіфанов // За авіакадри. – 1977. – 13 жовт. – С. 2

1256. Ліщук, О. Зліт туристів / О. Ліщук // За авіакадри. – 1977. – 22 груд. – С. 2.

Відбувся традиційний тренувальний збір спортсменів-туристів ХАІ, які не один рік відстоюють звання чемпіонів області з гірської техніки.

1257. Ліщук, О. Там, де дихають лавини : [відбувся туристичний похід студентів ХАІ по місцях бойової слави Кавказу] / О. Ліщук // За авіакадри. – 1977. – 9 черв. – С. 2.

1258. Решетняк, Т. До Байкалу / Т. Решетняк // За авіакадри. – 1977. – 15 груд. – С. 2.

Вихованці секції туризму провели водний похід на байдарках по сибірських річках Уді та Селензі до Байкалу.

1259. Стрельников, Ю. Зачаровані північчю : [про туристичний похід студентів ХАІ по Заполярному краю] / Ю. Стрельников ; фотогр. В. Выборнова // За авіакадри. – 1977. – 31 берез. – С. 2.

1978

1260. Честь малої авіації / фотогр. К. Цвіндіна // За авіакадри. – 1978. – 31 серп. – С. 2.

Про вдалий виступ спортсменів ХАІ на республіканських змаганнях з радіокерованих авіамоделей різних класів.

1979

1261. Глущенко, С. З польського щоденника / С. Глущенко // За авіакадри. – 1979. – 20 верес. – С. 2.

У рамках обміну між спортивними делегаціями харківські аквалангісти відвідали Польщу, де досліджували важкодоступні місця Балтійського моря.

1262. Іванова, В. По місцях боїв за Ленінград / В. Іванова // За авіакадри. – 1979. – 4 трав. – С. 1.

Про підготовку до традиційної велогонки спортсменів ХАІ, яка проходила дорогами Смоленщини та Псковщини до Ленінграда.

1263. Кадишев, О. Успіхи стрільців / О. Кадишев // За авіакадри. – 1979. – 1 лют. – С. 4.

Про вдалі виступи збірної команди ХАІ з кульової стрільби в особисто-командній першості вузів Київського району м. Харкова.

1980

1264. Гуренко, В. Успіхи плавців / В. Гуренко // За авіакадри. – 1980. – 3 січ. – С. 2.

На змаганнях з першості облради СДСТ «Буревісник» з плавання збір-на команда інституту посіла перше місце.

1265. Баруленков, М. 1001 кілометр по Кавказу / М. Баруленков // За авіа-кадри. – 1980. – 3 січ. – С. 2.

Учасники велосекції ХАІ здійснили велопробіг з відвідуванням відо-мих місць Кавказу, здолавши понад 1000 км важкої гірської траси.

1266. Бусел, Г. Через Росію, до Леніна / Г. Бусел // За авіакадри. – 1980. – 19 черв. – С. 2.

Півтори тисячі кілометрів здолала команда велосипедистів ХАІ за маршрутом Харків–Ульянівськ.

1267. Глущенко, С. Це чудове море ... / С. Глущенко // За авіакадри. – 1980. – 11 верес. – С. 2.

Розповідь про водолазні роботи спортсменів-підводників ХАІ в Інсти-туті біології моря Далекосхідного наукового центру АН СРСР, де осно-вний наголос робився на проведенні спеціальних фотозйомок під во-дою в Японському морі.

1268. Прус, Н. По шаблях майстерності / Н. Прус // За авіакадри. – 1980. – 6 листоп. – С. 2.

Недавно створена жіноча команда з хокею на траві ввійшла у Вищу лі-гу та здобула право на участь у першості СРСР.

1981

1269. Выставкин, В. По бурной воде : [о деятельности секции водного ту-ризма] / В. Выставкин // За авіакадры. – 1981. – 11 июня. – С. 2.

1270. Дусенко, Д. Студенческий спорт / Д. Дусенко // За авіакадры. – 1981. – 26 марта. – С. 4.

В ХАІ огромное внимание уделяется физическому воспитанию моло-дежи, созданы все условия для развития многих видов спорта и всех видов туризма, чему способствуют хорошее техническое оснащение спортивной кафедры и материально-техническая база института.

1271. Иващенко, А. Снова вторые / А. Иващенко, И. Ковпак // За авиакадры. – 1981. – 22 апр. – С. 2.

На городском турнире по шахматам команда ХАИ заняла второе место.

1272. Кривущев, М. В воздухе модели / М. Кривущев // За авиакадры. – 1981. – 14 мая. – С. 2.

Авиамоделисты института приняли участие в соревнованиях, состоявшихся в Ташкенте, на Кубок СССР по свободнолетающим моделям, а также на республиканских межведомственных соревнованиях в Киеве, где в общем командном зачете заняли 3-е место.

1273. Лищук, И. На старте: Харьков – Керчь / И. Лищук // За авиакадры. – 1981. – 16 апр. – С. 2.

О ежегодном велопробеге студенческой команды по местам боевой славы по маршруту Харьков–Керчь под руководством бессменного организатора походов Виталия Ивановича Голобородько.

1982

1274. Алексеенко, Ю. Когда спорт – праздник / Ю. Алексеенко // За авиакадры. – 1982. – 22 апр. – С. 2.

На факультете летательных аппаратов состоялся традиционный спортивный праздник, посвященный 21-й годовщине космонавтики.

1275. Глущенко, С. У Белого моря / С. Глущенко // За авиакадры. – 1982. – 23 сент. – С. 2.

Группа харьковских подводных фотографов, среди которых находились 5 членов секции подводного спорта ХАИ, провели фотосъемки подводного мира Кандалакшского залива возле Кольского полуострова. Полученные фотографии были переданы музею природы Харьковского государственного университета.

1276. Горбенко, В. Впереди – пик Ленина / В. Горбенко // За авиакадры. – 1982. – 28 янв. – С. 2.

Спортсмены секции альпинизма, существующей в ХАИ более 20 лет, в целях подготовки к восхождению на пик Ленина провели два учебно-тренировочных сбора на Кавказе.

1277. Иващенко, А. В острых баталиях : [итоги турнира по шахматам, впервые включенного в программу спартакиады института] / А. Иващенко, И. Ковпак // За авиакадры. – 1982. – 29 апр. – С. 2.

1278. Коновалов, Н. Сезон закончился ... / Н. Коновалов // За авиакадры. – 1982. – 23 дек. – С. 4.

Подведены итоги футбольного сезона, одним из достижений которого стало успешное выступление команды ХАИ в зимнем чемпионате первенства республики, проходившем в г. Киеве.

1279. Оленин, В. В сердце Корякских гор / В. Оленин // За авиакадры. – 1982. – 4 нояб. – С. 2.

Команда спортклуба ХАИ в составе шести человек под руководством доцента В. Б. Шаронова приняла участие в чемпионате УССР по туризму, проходившем на севере Камчатской области (в Корякском нагорье).

1983

1280. Грикуров, М. Успехи легкоатлетов / М. Грикуров // За авиакадры. – 1983. – 7 апр. – С. 2.

1281. Минченко, Ю. По местам славы / Ю. Минченко // За авиакадры. – 1983. – 1 сент. – С. 2.

Состоялся велопробег спортсменов ХАИ по местам боевой славы на Украине, посвященный юбилейной дате завершения Курской битвы и освобождения Харькова.

1984

1282. Васильев, О. К пику Коммунизма / О. Васильев, П. Сизонов // За авиакадры. – 1984. – 5 янв. – С. 2.

Группа участников альпинистской секции ХАИ совершила восхождение к пику Коммунизма, посвятив его 40-летию освобождения Харькова от фашистских захватчиков.

1283. Кащенко, Б. На «Крыше мира» / Б. Кащенко // За авиакадры. – 1984. – 15 нояб. – С. 2.

Об экспедиции альпинистов института на Памир.

1284. Скляр, А. По местам великой битвы / А. Скляр // За авиакадры. – 1984. – 29 марта. – С. 2.

О подготовке к 10-му юбилейному велопробегу под руководством преподавателя кафедры физвоспитания В. И. Голобородько, который сос-

тоялся по маршруту Харьков–Прохоровка–Курск–Орел–Тула–Рязань–Владимир–Москва–Наро-Фоминск–Калуга–Белев–Волчанск–Харьков.

1285. Федоров, Н. «Лучше гор могут быть только горы» / Н. Федоров // За авиакадры. – 1984. – 9 февр. – С. 2.

Группа участников секции спортивного туризма совершила сложный поход по горному Алтаю.

1286. Чистохин, А. Этапы большого пути : [велопробег Харьков–Москва–Харьков] / А. Чистохин, И. Федоренко // За авиакадры. – 1984. – 4 окт. – С. 2.

1985

1287. Вороной, А. На плотах по Черемошу / А. Вороной // За авиакадры. – 1985. – 7 нояб. – С. 2.

Спортсмены ХАИ совершили путешествие на плотах по горным рекам Западной Украины.

1986

1288. Борисенко, В. Баскетбольные каникулы / В. Борисенко // За авиакадры. – 1986. – 27 февр. – С. 2.

Об участии баскетбольной команды ХАИ во Всесоюзном турнире авиавузов в Казани.

1289. Кривошеев, С. Памяти защитников Кавказа / С. Кривошеев // За авиакадры. – 1986. – 15 апр. – С. 2.

По сложившейся традиции альпинисты института под руководством своего тренера мастера спорта В. Н. Сухарева в ознаменование победы советского народа над фашизмом совершили восхождение на Эльбрус.

1290. Малащенко, А. Интересная встреча с Тянь-Шанем / А. Малащенко // За авиакадры. – 1986. – 8 янв. – С. 2.

Сборная туристов Харькова, в состав которой входили студенты ХАИ, совершила восхождение пятой (высшей) категории сложности по Центральному Тянь-Шаню.

1291. Савин, А. «Гибкий путь» – движение к гармонии или зигзаг увлечения? / А. Савин // За авиакадры. – 1986. – 11 окт. – С. 2.

В ХАИ состоялось первое открытое первенство института по женскому дзю-до.

1987

1292. Кривущев, М. В воздухе – вертолеты / М. Кривущев // За авиакадры. – 1987. – 28 мая. – С. 2.

С 14 по 18 мая 1987 года на базе ХАИ проходили III Всесоюзные соревнования по радиоуправляемым моделям вертолетов на Кубок памяти мирового рекордсмена, основателя авиамodelьной лаборатории ХАИ Леонида Елисеевича Липинского.

1293. Нитка, С. По дорогам Заполярья : XII велопоход по городам-героям / С. Нитка // За авиакадры. – 1987. – 3 сент. – С. 2.

1988

1294. Борисенко, В. Выбороли победу / В. Борисенко // За авиакадры. – 1988. – 3 марта. – С. 2.

В стенах института состоялся наиболее массовый за всю историю проведения подобных соревнований XI Всесоюзный турнир баскетболистов, на котором «золотые» медали завоевала институтская сборная.

1295. Серебряков А. Успех, хотя и не призовой / А. Серебряков // За авиакадры. – 1988. – 18 февр. – С. 2.

Об участии спортсменов ХАИ в первых студенческих соревнованиях Минвуза УССР по легкой атлетике в закрытом помещении. Особенно отличились студенты факультетов РТСЛА и ФЛА.

1296. Стартовал 15-й поход // За авиакадры. – 1988. – 5 мая. – С. 2.

О 15-м походе студентов института по местам боевой славы Крыма под руководством преподавателя спорткафедры В. И. Голобородько.

1297. Сухарев, В. Покорение Эльбруса / В. Сухарев, Д. Калиниченко // За авиакадры. – 1988. – 14 апр. – С. 2.

По сложившейся традиции ежегодно 9 Мая альпинисты спортивного клуба ХАИ совершают восхождение на Эльбрус.

1990

1298. Афанасьев, М. По Тянь-Шаню / М. Афанасьев // За авиакадры. – 1990. – 12 марта. – С. 2.

Благодаря хорошему уровню физической и технической подготовки успехом завершился очередной раунд сложных зимних восхождений

альпинистов института в районе ущелья Туюк-Су, относящегося к Западному Тянь-Шаню.

1299. Борисенко, В. Три золотых очка Г. Лозгачева / В. Борисенко // За авиакадры. – 1990. – С. 2.

Свою победу на традиционном турнире по баскетболу среди авиационных вузов страны, состоявшемся в Киеве, спортсмены ХАИ посвятили 60-летию института.

1300. Кухарчук, И. Низвержение авторитетов [итоги II чемпионата Лиги любителей футбола ХАИ] / И. Кухарчук // За авиакадры. – 1990. – 4 июня. – С. 2.

1991

1301. Спортивная хроника // За авиакадры. – 1991. – 29 апр. – С. 2.

В первенстве Харьковской области по технике горного туризма, проходившем в Крыму, спортсмены института заняли 1-е место. На Спартакиаде института в соревнованиях по волейболу призером стала команда V факультета, первое место по баскетболу заняла команда РТС ФЛА. Впервые прошли соревнования по гандболу на новом покрытии легкоатлетического манежа, где победу одержала команда II факультета.

1302. Чепурной, Н. Победа гандболистов / Н. Чепурной // За авиакадры. – 1991. – 18 марта. – С. 1.

Впервые команда по гандболу ХАИ добилась высоких результатов в Высшей лиге, заняв второе место.

1993

1303. Серебряков, А. Полумарафон под крышей ХАИ / А. Серебряков // За авиакадры. – 1993. – 25 дек.

27–28 ноября в манеже ХАИ прошли соревнования по бегу среди студентов и ветеранов спорта нашего города, в забеге также приняли участие студенты аэрокосмического университета Самары.

1304. Багмет, О. Легкоатлетическая мозаика / О. Багмет // За авиакадры. – 1993. – 18 июня. – С. 2.

В ХАИ прошло открытое первенство института по легкой атлетике. Впервые в межвузовском весеннем кроссе команда ХАИ заняла призовое 3-е место, также успешно прошли выступления наших спортсменов, участвующих в первенстве по легкой атлетике среди вузов города, которое проходило на стадионе «Металлист».

1305. Бочко, А. Боксерский ринг ХАИ / А. Бочко // За авиакадры. – 1993. – 10 мая. – С. 2.

О спортивных достижениях секции бокса, которую возглавляет В. Еременко.

1999

1306. Мухоркин, Д. Это лишь начало ... / Д. Мухоркин // За авиакадры. – 1999. – № 3. – С. 2.

Открытое первенство второго факультета по настольному теннису стало первым шагом к возрождению былых спортивных традиций университета, в планах кафедры физвоспитания и профбюро факультета – проведение спортивных праздников, турниров по футболу, боксу, силовому троеборью, волейболу и баскетболу.

2000

1307. ХАІ – це спорт // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 290–293.

2001

1308. Заика, О. Спортивная элита ХАИ / О. Заика, О. А. Багмет // За авиакадры. – 2001. – № 12. – С. 6–7.

2002

1309. «Икар – это я, Икар – это мы, Икар – это лучшие дети Земли!» : [о спортивно-оздоровительном лагере «Икаренок»] // За авиакадры. – 2002. – № 9. – С. 7.

2003

1310. Хомич, А. Б. Спортивный сезон 2003 года завершен / А. Б. Хомич // За авиакадры. – 2003. – № 10. – С. 2.

Подведены итоги сезона авиационно-технических видов спорта 2003 года, в котором активное участие принимали спортсмены студенческого конструкторского бюро университета.

2004

1311. Еременко, В. Наши спортивные победы / В. Еременко // За авиакadres. – 2004. – № 13. – С. 3.

25–27 ноября 2004 года в зале бокса спорткомплекса аэрокосмического университета состоялся VI традиционный турнир по боксу и кикбоксингу памяти мастера спорта СССР Юрия Минченкова. Победителями в своих весовых категориях стали студенты ХАИ.

2005

1312. Борисенко, В. В. Баскетболисты ХАИ / В. В. Борисенко // За авиакadres. – 2005. – № 3. – С. 6.

Пятилетнее участие баскетбольного клуба ХАИ в чемпионатах Украины завершилось большим успехом – серебряные медали чемпионата и вхождение в десятку лучших команд Украины.

1313. Криворучко, С. Н. Спортивная жизнь факультета СУЛА / С. Н. Криворучко // За авиакadres. – 2005. – № 2. – С. 5.

1314. Спортивні перемоги – славному ювілею ХАІ // За авиакadres. – 2005. – № 5. – С. 10.

Про спортивні досягнення спортсменів більш ніж 20 спортивних секцій університету, які стали можливими завдяки наполегливій праці викладачів спорткафедри. Вищим досягненням ХАІ у спорті став успіх Сергія Подоляка, випускника факультету систем управління літальних апаратів, який уперше в історії університету став чемпіоном світу з самбо.

1315. Уваров, А. Адреналин-тест / А. Уваров, А. Оганесян // За авиакadres. – 2005. – № 10. – С. 5.

В ХАИ с 1995 года существует скалолазный тренажер, который является самой высокой и большой по площади в Харькове искусственной скалой, одной из лучших в Украине. Спортсмены университета являются постоянными призерами городских и всеукраинских соревнований.

2006

1316. Борисенко, В. Все выше и выше ... : [успехи баскетбольной команды ХАИ] / В. Борисенко // За авиакadres. – 2006. – № 6. – С. 5–6.

1317. Голобородько, В. И. Спортивный туризм / В. И. Голобородько // За авиакадры. – 2006. – № 5. – С. 2.

Об успешном выступлении сборной университета по спортивному туризму на чемпионате вузов г. Харькова.

1318. Кошовий, Г. І. На вершинах Кавказу / Г. І. Кошовий // За авиакадры. – 2006. – № 1. – С. 3.

Команда альпіністів-ветеранів ХАІ здійснила сходження на найвищу вершину Кавказу та Європи – Ельбрус.

1319. Криворучко, С. Н. Спортивная жизнь факультета СУЛА / С. Н. Криворучко // За авиакадры. – 2006. – № 2. – С. 5.

1320. Мыцко, Е. Снова лето, мы приехали в «Икар»! : [фоторепортаж с очередной смены детского оздоровительного лагеря «Икаренок»] / Е. Мыцко // За авиакадры. – 2006. – № 8. – С. 2–4.

1321. Шафигуллин, М. И. Богатыри ХАИ / М. И. Шафигуллин // За авиакадры. – 2006. – № 4. – С. 4.

На молодежных играх Украины по тяжелой атлетике в г. Коломия студент группы 322, мастер спорта Алексей Торохтий завоевал золотую медаль.

2007

1322. Борисенко, В. В. БК ХАИ-МЮЗИКЛЕНД / В. В. Борисенко // За авиакадры. – 2007. – № 4. – С. 8.

О спортивных успехах баскетбольного клуба ХАИ-МЮЗИКЛЕНД, ведущего уверенную борьбу за место в первой десятке команд Высшей лиги.

1323. Криворучко, С. Н. Спортивная жизнь факультета СУЛА // За авиакадры. – 2007. – № 2. – С. 5.

1324. Мирошниченко, А. Икаренок – 2007. Post scriptum : [детский заезд спортивно-оздоровительного лагеря «Икар»] / А. Мирошниченко // За авиакадры. – 2007. – № 7/8. – С. 2.

1325. Шафигуллин, М. И. Тяжелая атлетика – олимпийский вид спорта : [беседа с мастером спорта СССР, преподавателем кафедры № 705, легендарным тренером тяжелоатлетов ХАИ Михаилом Илларионовичем Шафигуллиным / записала Е. Жигулина] // За авиакадры. – 2007. – № 4. – С. 7.

2008

1326. Мыцко, Е. Лето начинается, смена открывается / Е. Мыцко // За авиакадры. – 2008. – № 6/7. – С. 2.

20 дней длится смена детского заезда спортивно-оздоровительного лагеря «Икаренок», наполненная активной спортивной и творческой жизнью, новыми друзьями и незабываемыми впечатлениями.

Персоналии

Ректоры ХАИ

1327. Командиры // За авіакадри. – 1980. – 13 черв. – С. 2.

О руководителях, возглавлявших институт в сложное военное и послевоенное время, – А. П. Еременко, А. А. Литвинове, Д. А. Люкевиче.

1328. Керівники «ХАІ». 1930–2005 // За авиакадры. – 2005. – № 5. – С. 1.

Петров Григорий Ефимович

2001

1329. Первые среди первых. Харьковское государственное авиационное производственное предприятие. 75 лет / под ред. А. К. Мялицы. – Х. : ХГААП, 2001. – 416 с.

С. 33: Г. Е. Петров (Горбенко) – главный инженер авиазавода, до назначения директором ХАИ.

2000

1330. Петров Григорій Юхимович // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нарис з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 39.

2004

1331. Гайков, А. А. С мечтой о небе : Петров (Горбенко) Григорий Ефимович. 1893–1983. Директор Харьковского авиационного института. 1930–1931 / А. А. Гайков, Л. А. Малашенко // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004

годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 427–428.

2005

1332. Керівники Харківського авіаційного інституту. З мрією про небо : Петров (Горбенко) Григорій Юхимович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 82.

1333. Набатов, А. С. Петров Григорій Ефимович / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 296–297.

Ведмедер Андрей Емельянович

1993

1334. Слово о Ведмедере : к 90-летию со дня рождения / ред.-сост. А. С. Кравец. – М. : [Тип. ЦАГИ], 1993. – 64 с.

В книге отражены основные этапы жизни и деятельности директора Харьковского авиационного института А. Е. Ведмедера.

1994

1335. [Набатов, А. Мифы и факты о А. Е. Ведмедере / А. Набатов // За авиакadres. – 1994. – 4 нояб. – С. 2.](#)

Документальное повествование об основных этапах жизни и деятельности выдающегося организатора, летчика-испытателя, бывшего студента ХАИ А. Е. Ведмедера.

2000

1336. Ведмедер Андрій Омелянович // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 39.

2004

1337. [Гайков, А. А. Памятник он создал себе при жизни : Ведмедер Андрей Емельянович. 1903–1935. Директор Харьковского авиационного института. 1931–1932 / А. А. Гайков, Л. А. Малащенко // Служение Отечеству и долгу :](#)

очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 429–430.

2005

1338. Керівники Харківського авіаційного інституту. Наймолодший ректор. Найдосвідченіший студент : Ведмедер Андрій Омелянович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 83.

1339. Набатов, А. С. Ведмедер Андрей Емельянович / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 297–298.

1340. Набатов, А. С. Слово о Ведмедере / А. С. Набатов // За авиакадры. – 2005. – № 1. – С. 3.

Красильников Петр Петрович

2000

1341. Красильников Петро Петрович // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 40.

2004

1342. Гайков, А. А. «Перпетуум мобиле» авиационного образования : Красильников Петр Петрович. 1895–? Директор Харьковского авиационного института. 1932–1936 / А. А. Гайков, Л. А. Малашенко // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 431–432.

2005

1343. Керівники Харківського авіаційного інституту. Невтомний трудар авіації : Красильников Петро Петрович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 84.

1344. Набатов, А. С. Красильников Петр Петрович / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 297–298.

Хлебников Григорий Андреевич

2000

1345. Хлебников Григорий Андрійович // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 40.

2004

1346. Гайков, А. А. Талантливый менеджер : Хлебников Григорий Андреевич. 1888–? Директор Харьковского авиационного института. 1936–1940 / А. А. Гайков, Л. А. Малашенко // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 433.

2005

1347. Керівники Харківського авіаційного інституту. Менеджер аерокосмічної освіти : Хлебников Григорий Андрійович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 85.

1348. Набатов, А. С. Хлебников Григорий Андреевич / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 300–301.

Еременко Анатолий Петрович

2000

1349. Єременко Анатолій Петрович // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 41.

2004

1350. Гайков, А. А. Воспитанник академика Проскуры : Еременко Анатолий Петрович. 1906–1970. Директор Харьковского авиационного института. 1941–1946 / А. А. Гайков, Л. А. Малашенко // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 434–435.

2005

1351. Керівники Харківського авіаційного інституту. Ректор буремних років : Єременко Анатолій Петрович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 85– 86.

1352. Набатов, А. С. Еременко Анатолий Петрович / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 301–303.

Люкевич Дмитрий Александрович

2000

1353. Люкевич Дмитро Олександрович // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 41–42.

2004

1354. Гайков, А. А. Ученый и организатор : Люкевич Дмитрий Александрович. 1904–1961. Директор Харьковского авиационного института. 1946–1961 / А. А. Гайков, Л. А. Малашенко // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 436–437.

2005

1355. Керівники Харківського авіаційного інституту. Він відбудовував ХАІ : Люкевич Дмитро Олександрович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 86–87.

1356. Набатов, А. С. Люкевич Дмитрий Александрович / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 303–304.

Масленников Николай Арсеньевич

2000

1357. Масленников Микола Арсенійович // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 42–43.

2004

1358. Гайков, А. А. Создатель сверхзвуковой аэродинамической лаборатории : Масленников Николай Арсеньевич. 1916–1986. Ректор Харьковского авиационного института. 1962–1976 / А. А. Гайков, Л. А. Малашенко // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 438–439.

2005

1359. Керівники Харківського авіаційного інституту. Керівник базового вузу СРСР : Масленников Микола Арсенійович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 87–88.

1360. Набатов, А. С. Масленников Николай Арсеньевич / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 305–306.

Кононенко Вадим Григорьевич

1980

1361. Кононенко Вадим Григорович // За авіакадри. – 1980. – 24 січ. – С. 1.

1984

1362. Котельников, В. Намеченным курсом / В. Котельников // За авіакадри. – 1984. – 19 апр. – С. 2.

Памяти ученого, педагога, общественного деятеля, ректора института Вадима Григорьевича Кононенко.

1998

1363. Гайков, А. А. Кононенко Вадим Григорьевич / А. А. Гайков // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биограф. слов. / Харьк. гуманитар. ин-т «Нар. укр. акад.» ; [В. И. Астахова и др.]. – Х., 1998. – С. 324–326.

2000

1364. Кононенко Вадим Григорович // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 43.

1365. Циганов, В. П. В. Г. Кононенко – педагог, вчений, громадянин / В. П. Циганов // *Там само.* – С. 38.

2004

1366. Гайков, А. А. Первооткрыватель новых технологий : Кононенко Вадим Григорьевич. 1920–1983. Ректор Харьковского авиационного института. 1976–1983 / А. А. Гайков, Л. А. Малашенко // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 440–442.

2005

1367. Керівники Харківського авіаційного інституту. Першовідкривач нових технологій : Кононенко Вадим Григорович // Національний

аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 88–89.

1368. Набатов, А. С. Кононенко Вадим Григорьевич / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 306–308.

Березюк Николай Тимофеевич

1998

1369. Гайков, А. А. Березюк Николай Тимофеевич / А. А. Гайков, С. Н. Маркелова // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биограф. слов. / Харьк. гуманитар. ин-т «Нар. укр. акад.» ; [В. И. Астахова и др.]. – Х., 1998. – С. 98–99.

2000

1370. Березюк Микола Тимофійович // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 44.

2004

1371. Гайков, А. А. Многогранный талант : Березюк Николай Тимофеевич. Г. р. 1938. Ректор Харьковского авиационного института. 1983–1998 / А. А. Гайков, Л. А. Малашенко // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 443–444.

2005

1372. Керівники Харківського авіаційного інституту. Продовжувач традицій : Березюк Микола Тимофійович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 89.

1373. Набатов, А. С. Березюк Николай Тимофеевич / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 308–310.

Кривцов Владимир Станиславович

2000

1374. Карпов, Я. С. Технологія – основа конкурентоспроможності продукції та добробуту України / Я. С. Карпов // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 108–109.

Наведено напрямки наукової роботи, яка проводиться вченими-технологами під керівництвом ректора університету, завідувача кафедри технології виробництва літальних апаратів, доктора технічних наук, професора В. С. Кривцова.

2001

1375. Кривцов Володимир Станіславович // Хто є хто в Україні : [біогр. довід.] / Київ. наук. т-во ім. Петра Могили. – К., 2001. – С. 225.

2004

1376. Гайков, А. А. Незаурядный организатор : Кривцов Владимир Станиславович. Г. р. 1946. Ректор Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт» с 1998 г. / А. А. Гайков, Л. А. Малащенко // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Х., 2004. – С. 445–446.

1377. Кривцов Владимир Станиславович // 500 влиятельных личностей. Харьков – 350 : [информ.-биограф. справ.] / Вост.-укр. биограф. ин-т. – Х., 2004. – Т. 8. – С. 166.

2005

1378. Керівники Харківського авіаційного інституту. На чолі інтеграції освіти і науки : Кривцов Володимир Станіславович // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 90.

1379. Набатов, А. С. Кривцов Владимир Станиславович / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников // Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – С. 310–311.

О. К. Антонов и Харьковский авиационный институт

1976

1380. Коваленко, В. Генеральный конструктор О. К. Антонов : до 70-річчя з дня народження / В. Коваленко // За авіакадри. – 1976. – 5 лют. – С. 2.

1381. Цвіндіна, В. Лекцію читає академік / В. Цвіндіна // За авіакадри. – 1976. – 23 верес. – С. 1.

Про лекцію, прочитану першокурсникам завідувачем кафедри конструкторській літальних апаратів ХАІ професором О. К. Антоновим.

1981

1382. Малащенко, Л. Наставник и воспитатель / Л. Малащенко // За авіакадри. – 1981. – 12 февр. – С. 2

О. К. Антонов и Харьковский авиационный институт.

1984

1383. Великий друг и наставник : (памяти Генерального авиаконструктора О. К. Антонова) // За авіакадри. – 1984. – 12 апр. – С. 2.

2000

1384. Анисенко, В. Г. Генеральный конструктор Олег Константинович Антонов : биограф. очерк / В. Г. Анисенко // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии : сб. науч. тр. / М-во образования и науки Украины, Гос. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «ХАИ». – Х., 2000. – Вып. 6. – С. 41–51.

1385. Малащенко, Л. О. Піонер вітчизняного авіабудування : [О. К. Антонов] / Л. О. Малащенко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 36.

2002

1386. Гайдачук, В. Є. О. К. Антонов і розвиток наукових досліджень в ХАІ / В. Є. Гайдачук, О. Г. Гребеніков // Генеральний конструктор О. К. Антонов : матеріали наукових читань з циклу “Видатні конструктори України” / Нац. техн. ун-т України “КПІ”, Держ. політехн. музей. – К., 2002. – С. 43–50.

1387. Кривцов, В. С. О. К. Антонов – завідувач кафедри конструкції літальних апаратів ХАІ / В. С. Кривцов, Л. О. Малащенко // *Там само.* – С. 60–64.

1388. Малащенко, Л. О. Внесок О. К. Антонова в підвищення якості підготовки випускників ХАІ / Л. О. Малащенко // *Там само.* – С. 55–59.

2005

1389. Анисенко, В. Г. О. К. Антонов – авіаконструктор, педагог, громадянин / В. Г. Анисенко, А. Г. Гребеников, В. Ф. Деменко // Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 29–44.

2006

1390. [Гайдачук, В. Е.](#) [О. К. Антонов у истоков студенческого конструкторского бюро ХАИ и научной школы по проблемам создания авиаконструкций из композиционных материалов / В. Е. Гайдачук // *Авиационно-космическая техника и технология.* – 2006. – № 1 \(27\). – С. 16–20.](#)

У статті розглянуто роль Генерального конструктора О. К. Антонова в становленні й розвитку КБ ХАІ і формуванні наукової школи з проблем упровадження композиційних матеріалів в авіаційну техніку.

1391. Гений украинской авиации : к 100-летию со дня рождения Генерального конструктора авиационной техники, лауреата Ленинской и Государственных премий, Героя Социалистического Труда, заслуженного деятеля науки и техники Украины, академика АН СССР, доктора технических наук, профессора Олега Константиновича Антонова (1906–1984) // За авиакадры. – 2006. – Янв. (спецвып.). – Содерж.: Страницы жизни и творчества. – С. 1 ; Выдающийся авиаконструктор современности / В. С. Кривцов. – С. 1 ; О. К. Антонов – авиаконструктор, педагог, гражданин / В. Г. Анисенко, А. Г. Гребеников. – С. 2–5 ; На чолі кафедри конструкції літальних апаратів / Л. О. Малащенко. – С. 7–8 ; О. К. Антонов и становление отечественного дельтапланеризма / И. В. Качкар. – С. 8 ; О. К. Антонов у истоков студенческого творчества и его трансформации в науку / В. Е. Гайдачук. – С. 9–10.

1392. Заярин, В. М. Вехи жизни и деятельности Генерального авиаконструктора / В. М. Заярин // До 100-річчя з дня народження Генерального конструктора О. К. Антонова : міжнар. наук.-техн. конф. : 6 лют. 2006 р., Київ, Україна : зб. доп. / Нац. акад. наук України [та ін.]. – К., 2006. – С. 129–130.

1393. Кива, Д. С. Олег Константинович Антонов – всемирно известный авиационный конструктор : (к 100-летию со дня рождения) / Д. С. Кива // Авиационно-космическая техника и технология. – 2006. – № 1 (27). – С. 7–11.

1394. Кривцов, В. С. Выдающийся авиаконструктор и талантливый педагог / В. С. Кривцов, Л. А. Малащенко // Авиационно-космическая техника и технология. – 2006. – № 1 (27). – С. 12–15.

В історичному аспекті розглянуто діяльність О. К. Антонова з підготовки кадрів для авіаційної промисловості, вплив його наукової і педагогічної діяльності на вдосконалення навчального процесу і науководослідну роботу в ХАІ.

1395. Кривцов, В. С. О. К. Антонов и Харьковский авиационный институт / В. С. Кривцов // До 100-річчя з дня народження Генерального конструктора О. К. Антонова : міжнар. наук.-техн. конф. : 6 лют. 2006 р., Київ, Україна : зб. доп. / Нац. акад. наук України [та ін.]. – К., 2006. – С. 18–24.

Ученые, преподаватели, сотрудники

1971

1396. Батракова, І. Наш товариш : [викладач кафедри хімії Людмила Яківна Куриленко] / І. Батракова, Л. Іоничева // За авіакадри. – 1971. – 4 берез. – С. 2.

1397. Іванова, В. Її життя – приклад / В. Іванова // За авіакадри. – 1971. – 4 берез. – С. 2.

Життєвий і трудовий шлях Віри Іванівни Шалигіної, працівника відділу кадрів.

1398. Шоломов, А. Трудівниця : [викладач кафедри нарисної геометрії Алла Олександрівна Черепеннікова] / А. Шоломов // За авіакадри. – 1971. – 4 берез. – С. 1.

1974

1399. Правофланговий // За авіакадри. – 1974. – 12 вер. – С. 1.

До 70-річного ювілею Олександра Андрійовича Литвинова, одного з перших студентів інституту, який працював викладачем кафедри аеро-

гідродинаміки, був деканом літакобудівного факультету, проректором з навчальної роботи.

1975

1400. Заржевський, Н. Вахта / Н. Заржевський // За авіакадри. – 1975. – 3 квіт. – С. 2.

Про завідувача кафедри графіки Я. І. Невяжського, який під час Великої Вітчизняної війни очолював роботу Харківського дизель-двигунного заводу в евакуації.

1401. Лопатін, О. Душевна людина : [співробітниця кафедри електротехніки Олександра Якимівна Висоцька] / О. Лопатін // За авіакадри. – 1975. – 6 берез. – С. 1.

1402. Коломієць, Т. Наша Зоя Іванівна / Т. Коломієць // За авіакадри. – 1975. – 5 черв. – С. 2.

Трудовий шлях викладача кафедри філософії і наукового комунізму З. І. Петленко.

1976

1403. Єременко, В. Відданість [про завідувача кафедри металознавства Володимира Карповича Борисевича] / В. Єременко // За авіакадри. – 1976. – 23 квіт. – С. 2.

1404. Іванова, В. Горіння / В. Іванова ; фотогр. С. Глуценка // За авіакадри. – 1976. – 4 листоп. – С. 2.

Про науковий пошук молодих спеціалістів В. Сабелькіна й С. Солодянкін, які працюють на кафедрі технології металів.

1405. Працівники кафедри виробництва літальних апаратів – лауреати Державної премії Української РСР в галузі науки й техніки 1975 року : [В. Г. Кононенко, Ю. О. Боборикін, В. О. Стельмах, С. В. Яценко, С. О. Мазниченко] // За авіакадри. – 1976. – 1 січ. – С. 1.

1406. Шестопа, І. Надійна людина : [про старшого наукового співробітника науково-дослідної лабораторії кафедри аерогідродинаміки Г. П. Курочку] / І. Шестопа, Л. Домаєв // За авіакадри. – 1976. – 16 груд. – С. 1.

- 1407. Абрамов, Л.** Характер бійця / Л. Абрамов // За авіакадри. – 1977. – 1 верес. – С. 2.
Статтю присвячено ветерану Великої Вітчизняної війни, доктору технічних наук, професору, завідувачу кафедри теорії надійності Клавдію Григоровичу Гусеву.
- 1408. [Володимир Якович Тимошенко]** // За авіакадри. – 1977. – 5 трав. – С. 1.
Про ветерана Великої Вітчизняної війни механіка кафедри силових установок літальних апаратів В. Я. Тимошенка.
- 1409. Дубницький, М.** Відповідальність / М. Дубницький // За авіакадри. – 1977. – 16 черв. – С. 2.
Нарис про завідувача кафедри автоматики, учасника Великої Вітчизняної війни В. Л. Грецова.
- 1410. Калеберда, В.** Назавжди в авіації / В. Калеберда // За авіакадри. – 1977. – 30 черв. – С. 2.
Про трудовий шлях співробітника кафедри двигунів літальних апаратів, ветерана Великої Вітчизняної війни Василя Андрійовича Кириленка.
- 1411. Коваль, В.** Здобуто в труді / В. Коваль // За авіакадри. – 1977. – 1 верес. – С. 2.
Статтю присвячено провідному вченому і педагогу Харківського авіаційного інституту, завідувачу кафедри теорії ВРД, професору, доктору технічних наук Володимирі Миколайовичу Єршову.
- 1412. Краснополюсовський, А.** Завжди на передовій / А. Краснополюсовський // За авіакадри. – 1977. – 23 лют.
Про життєвий і трудовий шлях учасника Великої Вітчизняної війни доцента кафедри автоматики Володимира Михайловича Качеровського.
- 1413. Скляренко, М.** Кавалер ордена Жовтневої революції : [ветеран Великої Вітчизняної війни, співробітник кафедри прикладної математики, кандидат технічних наук Борис Дмитрович Яловкін] / М. Скляренко // За авіакадри. – 1977. – 3 листоп. – С. 3.
- 1414. Цепляєва, Т.** Бути таким завжди : [про доцента кафедри конструкцій літальних апаратів Бориса Олексійовича Черепенникова] / Т. Цепляєва ; фотогр. В. Кулішова // За авіакадри. – 1977. – 10 лют. – С. 2.

1978

1415. Ніколаєнко, Ю. Все починається з старанності / Ю. Ніколаєнко // За авіакадри. – 1978. – 27 квіт. – С. 2.

Про заступника завідувача кафедри ТВРД, доцента Павленка Геннадія Васильовича.

1416. Прокопович, В. Не старіє душа ветерана / В. Прокопович / За авіакадри. – 1978. – 16 листоп. – С. 2.

Розповідь про Григорія Семеновича Котляра, ветерана Великої Вітчизняної війни, співробітника кафедри ТВРД.

1979

1417. І сьогодні в строю ветерани : [доцент кафедри приймально-передавальних пристроїв Микола Миколайович Єлдишев] // За авіакадри. – 1979. – 4 трав. – С. 1.

1418. Праця, помножена на творчість // За авіакадри. – 1979. – 1 лют. – С. 4.

Про життєвий і трудовий шлях доцента кафедри конструкції літальних апаратів Федора Григоровича Ясинського.

1980

1419. Гартуються молоді науковці / фотогр. Л. Литвина // За авіакадри. – 1980. – 4 груд. – С. 1.

Перші наукові досягнення в галузі композиційного матеріалознавства співробітника кафедри № 501 В. О. Каледіна.

1420. Музыка, Н. Руководитель : [Александр Григорьевич Гребеников] / Н. Музыка // За авіакадри. – 1980. – 13 черв. – С. 1.

1981

1421. П. В. Дыбский – юбиляр // За авіакадри. – 1981. – 26 нояб. – С. 1.

Поздравление коллективом кафедры конструкций самолетов своего старейшего сотрудника, бывшего заведующего кафедрой Павла Владимировича Дыбского с 80-летним юбилеем, 56 лет жизни которого отданы авиационной промышленности, на протяжении 13 лет возглавлявшего кафедру, где под его непосредственным руководством были со-

зданы лаборатория летных исследований и студенческое конструкторское бюро.

1983

1422. Александр Иванович Яковлев : [руководитель лаборатории ЦНИ-ЛАТЕМА, доктор технических наук] // За авиакадры. – 1983. – 3 нояб. – С. 1.

1423. Беспокойное сердце : [старший преподаватель кафедры физики В. Г. Демченко] // За авиакадры. – 1983. – 19 окт. – С. 1.

1424. Ветеран кафедры : [сотрудник кафедры № 102 Зинаида Васильевна Лапенко] // За авиакадры. – 1983. – 10 марта. – С. 2.

1425. Жужома, Л. Честь и слава – по труду! / Л. Жужома // За авиакадры. – 1983. – 10 марта. – С. 1.

О заведующей отделом научной обработки литературы научно-технической библиотеки Лидии Кирилловне Зарубиной.

1426. Лещенко, Н. И подвиг боевой и доблесть трудовая : [к 70-летнему юбилею заведующего кафедрой физики, профессора, доктора физико-математических наук Алексея Логвиновича Рвачева] / Н. Лещенко, В. Мигаль // За авиакадры. – 1983. – 8 сент. – С. 1.

1984

1427. Глущенко, С. Заирнути за межі звичного : [бесіда з інженером-механіком Харківського авіаційного інституту, головою обласного клубу підводних фотографів, який існує при спортивному клубі Харківської обласної технічної школи ДТСААФ Сергієм Глущенко / зап. О. Андросов] // Ленін. зміна. – 1984. – 11 серп.

1428. Иванова, В. Такой она человек : [Татьяна Иосифовна Толмачева, заведующая лабораторией кафедры химии] / В. Иванова // За авиакадры. – 1984. – 5 дек. – С. 2.

1429. Новиков, В. Кредо професора Симбірського : [до 50-річчя з дня народження] / В. Новиков // Соціаліст. Харківщина. – 1984. – 27 січ.

1985

1430. Соколов, Ю. Коммунист, воспитатель, труженик : [к 60-летнему юбилею доцента кафедры автоматики Качеровского Владимира Михайловича] / Ю. Соколов // За авиакадры. – 1985. – 7 нояб. – С. 2.

1986

1431. Золина, Л. Щедрость души : [о сотруднике вычислительного центра Валентине Петровне Горяиновой] / Л. Золина // За авиакадры. – 1986. – 6 марта. – С. 2.

1432. Иванова, В. Истоки : [о А. В. Корженевском] / В. Иванова // За авиакадры. – 1986. – 20 февр. – С. 1.

1987

1433. В гуще дел : [старший научный сотрудник кафедры № 301 В. М. Вартанян] / фот. Л. Литвина // За авиакадры. – 1987. – 18 нояб. – С. 1.

1434. Достоин подражания : [к 60-летию А. Н. Анютина, сотрудника кафедры воздушно-реактивных двигателей] // За авиакадры. – 1987. – 15 янв. – С. 2.

1435. Лищук, И. Молодая наука : [Владимир Андрющенко, старший научный сотрудник кафедры конструкций самолетов] / И. Лищук // За авиакадры. – 1987. – 11 июня. – С. 1.

1436. Молодая наука ХАИ : [аспирант кафедры приемопередающих устройств, ученый секретарь общества научно-технического творчества радиоэлектроники и связи ХАИ Владимир Лукин] // За авиакадры. – 1987. – 22 окт. – С. 1.

1437. Сериков, П. Надежный, работающий человек : [Б. Д. Яловкин] / П. Сериков // За авиакадры. – 1987. – 23 апр. – С. 1.

1438. Федоренко, В. Всегда в поиске : [о преподавателе кафедры производства и конструирования радиоаппаратуры Виталии Николаевиче Маликове] / В. Федоренко // За авиакадры. – 1987. – 7 мая. – С. 1.

1988

1439. Ищук, Л. Наука молодая : [Александр Лысов, инженер кафедры № 302] / Л. Ищук // За авиакадры. – 1988. – 28 янв. – С. 2.

1440. По велению души / фот. Л. Литвина // За авиакадры. – 1988. – 6 дек. – С. 3.

О Владимире Алексеевиче Дядине, который возглавляет сложный и ответственный участок работы в профсоюзном комитете.

1989

1441. Иванова, В. Критерий – добросовестность : [о сотруднике кафедры ЭВМ и систем радиотехнического факультета Клайде Константиновиче Фурманове] / В. Иванова // За авиакадры. – 1989. – 22 нояб. – С. 1.

1442. Иванова, В. Тепло доброты и внимания : [лауреат Государственной премии СССР, доцент кафедры № 401 Евгений Павлович Полевичок] / В. Иванова // За авиакадры. – 1989. – 8 июня. – С. 1.

1992

1443. Аркадию Исааковичу Эпштейну : [к 70-летию со дня рождения] // За авиакадры. – 1992. – 9 окт. – С. 1.

1444. Зубов, Н. Художник Шафигуллин / Н. Зубов // За авиакадры. – 1992. – 17 февр. – С. 2.

1445. Токайская, Е. Слово о Мастере : [к 80-летнему юбилею сотрудника лаборатории кафедры № 206, ветерана войны и труда Петра Степановича Манжоса, работающего в институте с 1933 года] / Е. Токайская // За авиакадры. – 1992. – 11 мая. – С. 1.

1995

1446. Савин, В. С. Авиация в Украине : очерки истории / В. С. Савин. – Х. : Основа, 1995. – 264 с.
С. 202: В. Е. Гайдачук.

1998

1447. Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биогр. слов. / [В. И. Астахова и др.]. – Х., 1998. – 736 с. – Из содерж.: Белан Николай Васильевич / А. А. Гайков, С. Н. Маркелова. – С. 89–90 ; Борисевич Владимир Карпович / А. А. Гайков, С. Н. Маркелова. – С. 125–127 ; Гайдачук Виталий Евгеньевич / А. А. Гайков, С. Н. Маркелова. – С. 178–180 ; Геронимус Яков Лазаревич / А. А. Гайков. – С. 184–185 ; Малашенко Лев Александрович / А. А. Гайков, С. Н. Маркелова. – С. 397–398 ; Рябков Виктор Иванович / А. А. Гайков. – С. 523–525 ; Фролов Сергей Дмитриевич / А. А. Гайков, С. Н. Маркелова. – С. 647–650.

1999

1448. Бега, И. П. Сороченко Нина Исаевна : [заведующая отделом научно-технической литературы НТБ] / И. П. Бега // За авиакадры. – 1999. – № 3. – С. 3.

1449. Лищук, И. Это была удивительная женщина : [В. И. Цвиндина] / И. Лищук // За авиакадры. – 1999. – № 6. – С. 1.

2000

1450. Доценко, П. Д. Корифей української механіки / П. Д. Доценко, Б. Л. Голинський // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 31.

Статтю присвячено Я. Л. Геронімусу, провідному спеціалісту харківської наукової школи з теорії механізмів і машин, який протягом багатьох років очолював кафедру теоретичної механіки.

1451. Єпіфанов, С. В. Наукова школа дослідження міцнісної надійності та ресурсу високонагрітих вузлів авіаційних газотурбінних двигунів : [засновник школи – лауреат Державної премії СРСР, доктор технічних наук, професор Д. Ф. Симбірський] / С. В. Єпіфанов // Там само. – С. 104–105.

1452. Карпов, Я. С. Наукова школа ХАІ зі створення конструкцій авіаційної та космічної техніки із композиційних матеріалів : [засновник школи – лауреат Державної премії України, доктор технічних наук, професор В. Є. Гайдачук] / Я. С. Карпов // Там само. – С. 99–100.

1453. Кузьменко, О. За законами краси : [про викладача кафедри фізичного виховання, майстра спорту СРСР, художника Р. І. Шафігулліна, деякі картини якого зберігаються у музеї ХАІ] / О. Кузьменко // Державний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-70 : [нариси з історії] / [за заг. ред. В. С. Кривцова]. – Х., 2000. – С. 297.

1454. Малашенко, Л. Наші фахівці : Ігор Борисович Сіроджа, Анатолій Іванович Бабушкін, Галина Олександрівна Мірошніченко / Л. Малашенко // *Там само.* – С. 237–239.

1455. Федорович, О. Є. Наукова школа професора Е. В. Лисенка / О. Є. Федорович // *Там само.* – Х., 2000. – С. 106.

2001

1456. Вища школа Харківщини – кращі імена // За авіакадри. – 2001. – № 11. – С. 4–5.

В обласному конкурсі «Вища школа Харківщини – кращі імена» номінантами стали такі викладачі й співробітники університету: номінація «Декан факультету» – доктор технічних наук, професор, зав. кафедри, декан, член-кореспондент Академії технологічних наук України, заслужений працівник Вищої школи УРСР, лауреат премії Ради Міністрів УРСР М. В. Білан. Номінація «Викладач фундаментальних дисциплін» – кандидат технічних наук, професор Г. Л. Корнілов. Номінація «Молодий науковець» – кандидат технічних наук, доцент кафедри технології виробництва літальних апаратів, начальник відділу інформаційних технологій та технічних засобів навчання В. Є. Зайцев. Номінація «Завідувач кафедри» – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри, член-кореспондент Інженерної академії України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки України В. Є. Гайдачук. Номінація «Викладач професійно-орієнтованих дисциплін» – кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри № 301 В. О. Гордієнко. Номінація «Директор бібліотеки» – директор науково-технічної бібліотеки О. М. Варварова. Номінація «Директор музею» – директор музею О. Я. Кузьменко. Номінація «Викладач фізичного виховання» – доцент кафедри фізичного виховання Єрмоменко В. М. Номінація «Директор ліцею» – кандидат технічних наук, доцент, директор аерокосмічного ліцею «ХАІ», завідувач кафедри № 706, професор кафедри Н. Д. Волкова. Номінація «Директор студентського клубу» – директор студклубу О. В. Борщов. Номінація «Комендант гуртожитку» – завідувач житлово-експлуатаційної ділянки № 5 П. І. Богомол.

1457. Байрачный, К. А. [беседа с профессором, доктором философских наук Байрачным Кимом Алексеевичем / записала Е. Пронина] // За авиакадры. – 2001. – № 1. – С. 2.

1458. К 70-летию со дня рождения [заведующего кафедрой энергетики и электротехники Национального аэрокосмического университета «ХАИ», профессора Яковлева Александра Ивановича] / В. Г. Касьян, М. А. Затучная // За авиакадры. – 2001. – № 9. – С. 3.

1459. Скрылева, А. Бардовскою нитью в современность / А. Скрылева // За авиакадры. – 2001. – № 2. – С. 4.

О творчестве старшего преподавателя кафедры авиационно-космических и радиотехнических систем ХАИ О. Бондаря.

2002

1460. Вища школа – кращі імена // За авиакадры. – 2002. – № 12. – С. 4–8.

За ітогами 2001–2002 навчального року на обласний конкурс «Вища школа – кращі імена» у різних номінаціях були представлені: номінація «Викладач гуманітарних дисциплін» – декан гуманітарного факультету, завідувач кафедри політології та історії, кандидат філософських наук, професор ХАІ В. О. Копилов. Номінація «Вчений» – завідувач кафедри технології авіадвигунобудування, декан факультету авіаційних двигунів, доктор технічних наук, професор А. І. Долматов. Номінація «Викладач професійно-орієнтованих дисциплін» – завідувач кафедри комп'ютерних систем і мереж, доктор технічних наук, професор, член Нью-Йоркської академії наук, заслужений винахідник України В. С. Харченко. Номінація «Викладач фундаментальних дисциплін» – професор, доктор фізико-математичних наук, лауреат Державної премії України В. С. Проценко та завідувач кафедри, декан, доктор технічних наук, професор А. С. Кулік. Номінація «Молодий науковець» – кандидат технічних наук, доцент кафедри технології виробництва літальних апаратів, начальник відділу інформаційних технологій та технічних засобів навчання В. Є. Зайцев. Номінація «Завідувач кафедри» – завідувач кафедри, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент Академії інженерних наук України, лауреат премії ім. М. Є. Жуковського В. М. Кобрін. Номінація «Викладач фізичного виховання» – доцент кафедри фізичного виховання, кандидат технічних наук О. А. Заїка. Номінація «Завідувач студентської їдальні» – А. Т. Гур'єв. Номінація «Директор бібліотеки» – директор науково-технічної бібліотеки О. М. Варварова. Номінація «Директор студентського клубу» –

директор студклубу О. В. Борщов. Номінація «Директор музею» – директор музею О. Я. Кузьменко.

1461. Шоломов, А. М. Большая жизнь / А. М. Шоломов // За авиакadres. – 2002. – № 10/11. – С. 7 ; 2003. – № 1. – С. 2–3.

2 сентября 2002 года исполнилось 100 лет со дня рождения профессора Невяжского Якова Исааковича, возглавлявшего кафедру организации производства, а затем – кафедру начертательной геометрии и машиностроительного черчения.

2003

1462. Александр Алексеевич Зеленский : (к 60-летию со дня рождения) // Успехи современной радиоэлектроники. – 2003. – № 7. – С. 76–77.

1463. Бабушкін, А. І. Про науково-педагогічну діяльність доктора технічних наук, професора, заслуженого працівника Вищої школи України Малашенка Лева Олександровича : [до 70-річчя з дня народження] / А. І. Бабушкін // За авиакadres. – 2003. – № 12. – С. 1–2.

1464. Кирюшко, В. И. Большая жизнь : [к 80-летнему юбилею со дня рождения старейшего преподавателя университета, участника Великой Отечественной войны, профессора кафедры графического и компьютерного моделирования Чернецкого Николая Михайловича] / В. И. Кирюшко // За авиакadres. – 2003. – № 11. – С. 1–2.

1465. Кирюшко, В. И. К 95-летию со дня рождения ветерана ХАИ и ВОВ, бывшего заведующего кафедрой № 406 Шоломова Александра Михайловича / В. И. Кирюшко, Н. М. Чернецкий // За авиакadres. – 2003. – № 1. – С. 4.

2004

1466. 500 влиятельных личностей. Харьков – 350 : [информ.-биограф. справ.] / Вост.-укр. биограф. ин-т. – Х., 2004. – Т. 8. – 511 с.

С. 51: Дыбский Павел Владимирович.

С. 63: Черановский Олег Романович.

С. 170: Гайдачук Виталий Евгеньевич, Малашенко Лев Александрович.

2005

1467. Доценко, П. Д. Корифей математики та механіки : [Я. Л. Геронімус] / П. Д. Доценко, Б. Л. Голинський // Національний аерокосмічний університет

ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». ХАІ-75 / [редкол. В. С. Кривцов та ін.]. – Х., 2005. – С. 449.

1468. Набатов, А. С. Крылья ХАИ. 1930–2005 : очерки истории / А. С. Набатов, А. Г. Гребеников. – Х., 2005. – 352 с. – Из содерж.: Племя крылатых творцов [П. Г. Бенинг, А. А. Лазарев, А. А. Кроль, С. И. Кузьмин, Л. Д. Арсон, С. Я. Жолковский, П. В. Дыбский, О. Р. Черановский, А. В. Смоляков, В. И. Рябков, А. И. Рыженко, А. В. Бетин, С. А. Яшин, В. Д. Белый, В. А. Яценко, С. Н. Садовничий, Н. Н. Терновой]. – С. 312–322.

1469. Фирсов, А. И. Не стареют душой ветераны / А. И. Фирсов // За авиакадры. – 2005. – № 4. – С. 1.

В музее истории университета состоялась встреча студентов с участником Великой Отечественной войны Иваном Ивановичем Корольковым, в настоящее время продолжающим трудиться лаборантом ИТ и ОТСО.

1470. Фирсов, А. И. Так проходила молодость, так закалялась сталь : [о профессоре А. И. Волкове] / А. И. Фирсов // За авиакадры. – 2005. – № 4. – С. 2–3.

2006

1471. Карпов, Я. С. Гайдачук Віталій Євгенович / Я. С. Карпов // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2006. – Т. 5. – С. 304.

1472. Фирсов, А. И. Юбилейная выставка художника-самородка / А. И. Фирсов // За авиакадры. – 2006. – № 1. – С. 3–4.

О творческом пути художника Михаила Илларионовича Шафигуллина, доцента кафедры физвоспитания, мастера спорта СССР, тренера сборной команды по тяжелой атлетике, десятая персональная выставка работ которого была организована в выставочном зале университета.

2007

1473. Малашенко, Л. А. Славный юбилей / Л. А. Малашенко // За авиакадры. – 2007. – № 2/3. – С. 4.

6 апреля 2007 года исполнилось 75 лет со дня рождения Анатолия Ивановича Бабушкина – академика инженерной академии Украины и Международной инженерной академии, заслуженного машиностроите-

ля Украины, доктора технических наук, профессора, заведующего кафедрой экономики Национального аэрокосмического университета им. Н. Е. Жуковского «ХАИ».

1474. Сидаченко, А. А. К столетнему юбилею со дня рождения Александра Михайловича Шоломова / А. А. Сидаченко, Н. М. Чернецкий // За авиакадры. – 2007. – № 12. – С. 1.

2008

1475. Ветерану ХАИ Владимиру Алексеевичу Дядину – 65 лет // За авиакадры. – 2008. – № 4/5. – С. 5.

1476. Профессор Александр Алексеевич Зеленский : биобиблиогр. указ. / [сост. И. В. Олейник, И. П. Бега, В. С. Гресь, Т. С. Кривко, Е. Ю. Шуба ; под общ. ред. Н. М. Ткаченко]. – Х. : [ХАИ], 2008. – 64 с.

1477. Профессор Виталий Евгеньевич Гайдачук : к 70-летию со дня рождения : биобиблиогр. указ. / [сост. И. В. Олейник, И. П. Бега, Т. С. Кривко, Е. Ю. Шуба, В. С. Гресь ; под общ. ред. Н. М. Ткаченко]. – Х. : [ХАИ], 2008. – 60 с.

2009

1478. Забытые и незабытые : о пилотах, об авиационных техниках, инженерах, конструкторах и военачальниках, погибших или побывавших в стенах НКВД, на островах Архипелага ГУЛАГ : [историко-биограф. изд.] / авт.-сост. Е. З. Буцкий, Н. И. Игнатъев. – Х. : Майдан, 2009. – 468 с. – Из содерж.: А. М. Гетьман [преподаватель рабфака ХАИ]. – С. 132 ; С. В. Кеглевич [руководитель летно-испытательной станции ХАИ]. – С. 207–208.

1479. Почетные профессора ХАИ // Вечер. Харьков. – 2009. – № 57 (спецвып.). – С. 8п.

В. А. Богуслаев – президент ОАО «Мотор Сич», С. Н. Конюхов – генеральный директор Государственного КБ «Южное» им. М. К. Янгеля, А. А. Жданов – президент НПК «ФЭД».

1480. Профессор Яков Семенович Карпов : биобиблиогр. указ. / [сост. И. В. Олейник, И. П. Бега, Т. С. Кривко, В. С. Гресь, Е. Ю. Шуба; под общ. ред. Н. М. Ткаченко]. – Х. : [ХАИ], 2009. – 59 с.

Книги, изданные в ХАИ до 1940 года

1934

1481. Научные записки / НКТП СССР ГУАГ, Харьк. авиац. ин-т им. ОСОАВИАХИМА, Науч.-исслед. сектор. – Х. : [Тип. авиац. ин-та им. ОСОАВИАХИМА], 1934. – Вып. 2. – 49 с. – Содерж.: О плоскопараллельном потоке через бесконечную решетку / Н. И. Ахиезер.

1935

1482. Аврашков, М. Л. Расчет на прочность : расшир. конспект / М. Л. Аврашков, Л. М. Согалов ; под ред. С. Н. Шишкина. – Х. : [ХАИ], 1935. – 263 с.

1483. Костюк, Д. Элементарне визначення жирокопічного моменту, що діє на вал пропелера при польотах на кривих / Д. Костюк. – Х. : Вид-во ХАІ, 1935. – 11 с.

1937

1484. Костюк, Д. И. Кинематика механизмов : из курса лекций / Д. И. Костюк. – Х. : Изд-во Х.А.И., 1937. – 32 с.

1485. Костюк Д. І. Кінематика механізмів / Д. І. Костюк ; за ред. Я. Л. Геронімуса. – Х. : ДНТВУ, [1937]. – 266 с.

1938

1486. Ахиезер, Н. И. Курс аэрогидродинамики / Н. И. Ахиезер. – Х. : [ХАИ], 1938. – Вып. 1. – 34 с.

1487. Винокуров, Л. П. Расчет на прочность конструкций самолета / Л. П. Винокуров. – Х. : [ХАИ], 1938. – Ч. 1. – 285 с.

1488. Кроль, А. А. Конструкции самолетов / А. А. Кроль. – Х. : [ХАИ], 1938. – Вып. 5 : Амортизация. Шасси самолета. – 127 с.

1939

1489. Ахиезер, Н. И. Курс гидродинамики / Н. И. Ахиезер. – Х. : [ХАИ], 1939. – Вып. 1. – 35 с.

1490. Костюк, Д. И. Динамика механизмов. / Д. И. Костюк. – Х. : Изд-во ХАИ, 1939. – Ч. 2. – 99 с.

1491. Кроль, А. А. Атлас. Амортизация шасси / А. А. Кроль. – Х. : [ХАИ], 1939. – Вып. 5. – 23 с.

1492. Кроль, А. А. Атлас. Винты регулируемого шага / А. А. Кроль. – Х. : [ХАИ], 1939. – Вып. 9. – 13 с.

1493. Кроль, А. А. Конструкции самолетов. / А. А. Кроль. – Х. : [ХАИ], 1939. – Вып. 3 : Элероны. Механизация крыла. – 105 с.

1494. Кроль, А. А. Конструкции самолетов. / А. А. Кроль. – Х. : [ХАИ], 1939. – Вып. 6 : Шасси. Костыль. – 121 с.

1495. Кроль, А. А. Конструкции самолетов. / А. А. Кроль. – Х. : [ХАИ], 1939. – Вып. 8 : Моторные установки. – 107 с.

1496. Научные записки / Харьк. авиац. ин-т им. ОСОАВИАХИМА. – Х. : [ХАИ], 1939. – Т. I, вып. I. – 44 с. – Содерж.: К теории крыла в плоскопараллельном потоке идеальной несжимаемой жидкости / Н. И. Ахиезер ; Схематическая теория разрывного обтекания ломаного крыла (крыло «с закрылком») / В. К. Балтага ; Об одном типе экстремальных кулачков / М. С. Шун ; О распространении второго метода Якоби на интегрирование замкнутой системы нелинейных дифференциальных уравнений в частных производных первого порядка, зависящих от неизвестной функции / А. Н. Макаров.

1497. Научные записки / Харьк. авиац. ин-т им. ОСОАВИАХИМА. – Х. : [ХАИ], 1939. – Т. 1, вып. III. – 79 с. – Содерж.: Напряжения второго порядка при изгибе / Д. Н. Ксандров ; Об усилиях при обработке плоскостей торцевым фрезером со спиральными зубьями / Я. Х. Костюков ; К вопросу о выборе типа топливной аппаратуры для впрыска легкого топлива в цилиндр двигателя с зажиганием от искры / А. М. Сойфер ; Исследование газовой сварки тонколистной стали Э Я I T, толщ. 0,3 мм / Д. А. Люкевич ; Исследование газовой сварки картерного сплава Al 92 %, Cu 8 % / Д. А. Люкевич ; Уравнение волокна винтовой цилиндрической пружины или уравнение винтовой линии, навитой на винтовую цилиндрическую поверхность / Пиротти.

1498. Научные записки / Харьк. авиац. ин-т им. ОСОАВИАХИМА. – Х. : [ХАИ], 1939. – Т. II, вып. IV. – 68 с. – Содерж.: О приближенном решении некоторых задач аэродинамики / Н. И. Ахиезер ; Основы гидродинамиче-

ской теории резания металлов (теоретическая часть) / М. М. Ламм ; Напряжения 2-го порядка при кручении / Д. Н. Ксандров ; О предельных значениях интегралов. Проблема моментов с дополнительным условием А. А. Маркова на множестве E / К. И. Швецов.

1940

1499. Ахиезер, Н. И. Задачи по теоретической аэродинамике / Н. И. Ахиезер. – Х. : [ХАИ], 1940. – 14 с.

1500. Ахиезер, Н. И. Курс аэрогидродинамики / Н. И. Ахиезер. – Х. : [ХАИ], 1940. – Вып. 6. – 15 с.

1501. Ахиезер, Н. И. Курс аэрогидродинамики / Н. И. Ахиезер. – Х. : ХАИ, 1940. – Вып. 10. – 49 с.

1502. Лампетов, П. В. Технология авиадвигателестроения / В. П. Лампетов. – Х. : [ХАИ], 1940. – Вып. 2 : (Механическая обработка поршневых колец, поршней, шатунов, голов цилиндров, гильз цилиндров, коленчатых валов, авиационных двигателей). – 174 с.

1503. Научные записки / Харьк. авиац. ин-т. – Х : [ХАИ], 1940. – Т. II, вып. 2 (5). – 53 с. – Содерж.: К вопросу о сверхзвуковой скорости полета / П. Г. Бенинг.

1504. Научные записки / Харьк. авиац. ин-т. – Х : [ХАИ], 1940. – Т. II, вып. 3 (6). – 60 с. – Содерж.: Сопротивление движению кранов на конических колесах / Б. С. Ковальский ; Основы гидродинамической теории резания металлов / М. М. Ламм; О потере устойчивости заготовкой в процессе глубокой вытяжки листового металла / Р. В. Пихтовников.

1505. Научные записки / Харьк. авиац. ин-т. – Х : [ХАИ], 1940. – Т. III, вып. 1 (7). – 68 с. – Содерж.: О максимальных симметрических операторах в гильбертовом пространстве / Н. И. Ахиезер ; Глубинная текучесть стали при местном сжатии / Б. С. Ковальский ; Кинетика выделения тепла при сгорании топлива в двухконтактном быстроходном двигателе / И. П. Голдаев ; О струйном обтекании двух пластинок / И. М. Беленький.

1506. Научные записки / Харьк. авиац. ин-т. – Х : [ХАИ], 1940. – Т. III, вып. 2 (8). – 72 с. – Содерж.: Определение критической скорости флаттера крыла / Л. П. Винокуров ; К расчету сварных кранов барабанов / Б. С. Ко-

вальский ; Напряжения второго порядка при кручении стержня прямоугольного сечения / Д. Н. Ксандров ; Определение величин, характеризующих работу двухтактного двигателя методом газового анализа / И. П. Голдаев.

1507. Научные записки / Харьк. авиац. ин-т. – Х : [ХАИ], 1940. – Т. IV, вып. 1 (10). – 103 с. – Содерж.: Великий диалектик современности / Г. С. Сухов ; Исследование и расчет продувки быстроходного двухтактного двигателя / А. М. Сойфер ; Исследование запаздывания воспламенения топлива в двухконтактном быстроходном дизеле / И. А. Беличенко ; Напряжения в стенке кранового барабана / Б. С. Ковальский ; Крепление каната на барабанах прижимными планками / Б. С. Ковальский ; Об асимптотическом представлении полиномов Лежандра / М. С. Шун ; Приложение метода интегральных вычетов Гауэ-Леанте к разложению произвольных функций в ряды, связанные с первым методом Пуассона / Д. Ковтун ; К теории струйного обтекания решетчатого крыла с криволинейным пером / И. М. Беленький.

1508. Цветков, В. Т. Теория и конструкции авиационных двигателей / В. Т. Цветков. – Х : [ХАИ], 1940. – Ч. 1 : Теория авиационных двигателей. – 191 с.

Рекламные издания

1941

1509. К новому набору студентов / Харьк. авиац. ин-т им. Осоавиахима. – Х. : [б. и.], 1941. – 40 с.

1947

1510. Краткий справочник для поступающих в Харьковский авиационный институт в 1947 г. / М-во высш. образования СССР, Харьк. авиац. ин-т. – [Х. : б. и., 1947] (Тип. ХММИ). – 4 с.

1948

1511. Краткий справочник для поступающих в Харьковский авиационный институт в 1948 г. / М-во высш. образования СССР, Харьк. авиац. ин-т. – [Х. : б. и., 1948] (Тип. ХММИ). – 7 с.

1949

1512. Краткий справочник для поступающих в Харьковский авиационный институт в 19.. г. / М-во высш. образования СССР, Харьк. авиац. ин-т. – Х. : [б. и.], 1949 (4-я тип. МПС). – 14 с.

1951

1513. Краткий справочник для поступающих в Харьковский авиационный институт в 1951 г. / М-во высш. образования СССР, Харьк. авиац. ин-т. – Х. : Изд-во ХГУ, 1951. – 15 с.

1970

1514. ХАИ – народному хозяйству : фотоальбом. – Х., 1970.

1971

1515. Харьковский авиационный институт : проспект для поступающих в ин-т / сост. А. С. Набатов. – Х., 1971. – 39 с.

1979

1516. Харьковский авиационный институт имени Н. Е. Жуковского [реклам. проспект] / сост. А. К. Баев. – Х. : [б.и.], 1979 (Кн. ф-ка им. М. В. Фрунзе). – 27 с.

1980

1517. Харьковский авиационный институт имени Н. Е. Жуковского : реклам. проспект / сост. Н. А. Быстров. – Х. : Облполиграфиздат, 1980. – 28 с.

1518. Харьковский ордена В. И. Ленина авиационный институт имени Н. Е. Жуковского. 1930–1980. 50 лет : [реклам. проспект] / сост. А. К. Баев. – Х. : Соціаліст. Харківщина, 1980. – 31 с.

1985

1519. Харьковский ордена Ленина авиационный институт имени Н. Е. Жуковского : реклам. проспект для поступающих / сост. В. А. Коломиец. – Х. : Облполиграфиздат, 1985. – 12 с.

1979

1520. Студенту первокурснику : клятва студента Харьковского авиационного института им. Н. Е. Жуковского. – Х. : ХАИ, 1979. – 2 с.

2000

1521. Национальный аэрокосмический университет им. Н. Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт» : [реклам. проспект] / редкол. В. С. Кривцов, Я. С. Карпов, В. Т. Сикульский, Е. И. Токайская, А. В. Пьянков, В. Н. Чумак, М. Н. Моисеенко, М. П. Еремеева. – Х. : ХАИ, [2000?]. – 22 с.

2009

1522. Научно-техническая библиотека : [реклам. проспект] / Национальный аэрокосмический университет им. Н. Е. Жуковского «ХАИ». – [Х. : б. и., 2009]. – 6 с.

Указатель летательных аппаратов ХАИ

АВП-1	425
АВП-2	425
АВП-3	425
АВП-4 ХАИ	356, 425
АС-2	425, 379
«Байкал»	425
«Безлонжеронка ХАИ»	74, 79, 80
БРО-9	425
«Комсомолец ХАИ»	425
«Літаюче крило»	57, 62
НАФА-1	425
НАФА-2	425
«Осоавиахимовец ХАИ»	73, 75, 78, 79, 80, 83, 87
«П. П. Постышев»	75, 78, 80
ПМ 150-К	434
По-2 ХАИ	433, 435, 436
С-1	439
С-2	439
С-3	439
С-4	439
С-5	439
С-7	439
ХАИ-АВИАВНИТО-1	80
ХАИ-АВИАВНИТО-2 «Блоха»	61, 80
ХАИ-АВИАВНИТО-3 («Сергей Киров»)	55, 61, 62, 78, 79, 80, 84
ХАИ-АВИАВНИТО-4	80
ХАИ-АВИАВНИТО-5	80
ХАИ-АВИАВНИТО-8	80
ХАИ-АВИАВНИТО-9	80
ХАИ У-2	70
ХАИ-1	27, 35, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 61, 65, 66, 67, 69, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 136, 383, 795
ХАИ-1ВВ	80, 85
ХАИ-2	48, 50, 77, 79, 80, 84
ХАИ-3 «Ленинская искра»	72, 77, 79
ХАИ-4	78, 80, 85
ХАИ-4 («Искра», «Осоавиахимовец Украины»)	77

ХАИ-5	59, 65, 78, 83, 85, 136
ХАИ-5 (Р-10)	52, 55, 77, 80, 84, 86, 87, 786
ХАИ-6	59, 65, 71, 77, 78, 80
ХАИ-7	80
ХАИ-8	61, 77, 79
ХАИ-9	79, 542
ХАИ-11	425
ХАИ-12 «Старт»	425
ХАИ-13 «Гимнаст»	425
ХАИ-14 «Орленок»	425
ХАИ-17	354, 379, 400, 416, 425
ХАИ-18	401, 416, 425
ХАИ-19	352, 353, 379, 402, 425
ХАИ-20	357, 379, 416, 425
ХАИ-21	379, 425
ХАИ-22	425
ХАИ-22А	356, 425
ХАИ-24	355, 425
ХАИ-25	425, 437
ХАИ-26	437
ХАИ-27 «Харьковчанин»	394, 425
ХАИ-28 (БРО-ДПК)	416, 425
ХАИ-29 «Коршун»	395, 416, 425
ХАИ-29М «Коршун-М»	395, 404, 425
ХАИ-30 «Профессор Неман»	379, 383, 386, 395, 425, 379, 416, 444
ХАИ-31	425, 444
ХАИ-31А	425
ХАИ-32	425
ХАИ-33	425, 444
ХАИ-33М	416, 444
ХАИ-34	416, 425
ХАИ-35	416, 425
ХАИ-36	404, 416, 425, 444
ХАИ-37 «Михаил Ефимов	404, 416, 425
ХАИ-38	395, 425
ХАИ-40	408, 410, 425
ХАИ-41	417
ХАИ-42	410, 425
ХАИ-43	425
ХАИ-45	439, 443
ХАИ-46	425

ХАИ-48	444
ХАИ-49	429
ХАИ-51	59, 77, 80, 84, 86, 136
ХАИ-52	77, 80, 84, 136
ХАИ-60	420, 424, 425
ХАИ-70	27
ХАИ-М01М5 «ХАЁВЕЦ»	447
ХАИ-103	425
ХАИ-108	425

Именной указатель

Абрамов Л.	1407
Авраменко В. Н.	583
Аврашков М. Л.	1482
Агдамов Р.	346
Адамунис И.	392
Аксенов В. М.	621
Александр И. П.	542
Александрова В.	741, 821
Александрова Е.	575, 736, 1088, 1178, 1183
Алексапольський Д. Я.	687
Алексеев Ю. С. (Алексеев Ю. С.)	614, (794)
Алексеенко Ю.	1274
Алексеева С.	1254
Алексеенко Л. I.	878
Амброжевич А. В. (Амброжевич О. В)	700, (879)
Анатольев Б.	373, 377
Андренко Г. И. (Андренко Г. I.)	189, (824)
Андросов О.	1427
Андрущенко А. Г.	570
Андрущенко В. В.	607
Андрющенко В. В.	1435
Андрющенко Т. А.	571
Анисенко В. Г.	1384, 1389, 1391
Антонов А.	723
Антонов В. Г.	578
Антонов О. К.	42, 267, 378, 556, 774, 778, 832, 1203, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395
Анютин А. Н.	811, 1435
Арасланов С. А.	25, 42, 427, 498, 665, 1198, 1204, 1200
Арсон Л. Д.	6, 53, 131, 154, 1468
Артеменко Н. П. (Артеменко М. П.)	19, 534, (757), 758, 759, 760, 815, 833, (841)
Аршинов С.	317
Асмолов А. А.	579
Астахова В. И.	135, 695, 707, 714, 732, 1105, 1331, 1337, 1342, 1346, 1350,

	1354, 1358, 1363, 1366, 1369, 1371, 1376, 1447
Астахова Е. В.	1331, 1337, 1342, 1346, 1350, 1354, 1358, 1366, 1371, 1376
Афанасьев М.	1298
Ахиезер Н. И. (Ахієзер Н. І.)	(666), 1481, 1486, 1489, 1496, 1498, 1499, 1500, 1501, 1505
Бабенко И. Д.	611
Бабушкін А. І.	880, 962, 1454, 1463, 1473
Багмет О. А.	1295, 1304
Баев А. К. (Баєв А.)	(646, 651, 652, 842), 1516, 1518
Баева Н. К.	1036
Бажин И.	206
Байрачный К. А. (Байрачний К. О.)	(881), 1457
Байша В.	215, 222, 229
Балабуев П. В. (Балабуєв П. В.)	42, 547, (548), 556, 575, 580, 594, 611, 624, 662
Балашов А. И.	579
Балашов Л. Л.	570
Балтага В. К.	1496
Баранник А.	224
Баранников А. (Баранніков А.)	(368, 373), 379, 390, 397
Баранова А.	334, 335
Баржин В. Я.	754, 755, 825
Баришев И. В.	756, 882, 963
Барнаш В.	345
Барский А. М.	193
Барсуков А.	464
Баруленков М.	1265
Барыкина Е. И.	1095
Барышев И. В.	19
Баткін Е. Й.	143
Батракова І.	1396
Бамет Г.	259
Бахмет І.	1251
Бахметов М.	259
Башук Д.	145, 146, 147, 148, 150, 193, 541, 542, 544, 663
Бега И. П.	1112, 1448, 1476, 1477, 1480

Безручко К. В.	25, 34, 41, 242, 243, 279, 622, 715
Белан Н. В. (Белан М. В., Білан М. В.)	(25), 33, 230, (549, 581), 671, 798, 858, 866, (884, 885), 941, 952, 964, (965), 1097, 1447, (1456)
Беленький И. М.	1505, 1507
Беличенко И. А.	1507
Белогуб А. В.	672
Белоконь В. И.	671
Белый В. Д.	1468
Беляев В.	48
Бендерская О. Ф.	191
Бенинг П. Г.	75, 80, 1468, 1503
Березюк Н. Т. (Березюк М. Т.)	19, 781, 784, 834, (883), 1369, (1370), 1371, (1372), 1373
Берковський Л.	533
Бетин А. В.	1468
Бібко Б.	1247
Білявський Л.	207
Благодатських М.	330
Бледнов С.	1241
Блинов Є.	160
Блюхер В. К.	494
Боборыкин Ю. А. (Боборикін Ю. О.)	575, (1405)
Богданова Г.	332
Боголюбов В. С.	582
Богомол П. І.	1456
Богораз А.	360
Богораз А. Е.	53
Богуслаев В. А.	547, 1479
Бодаев И.	250
Божко В. П.	733, 735, 887, 966
Бойко Л. Г.	713, 716, 717, 886, 967
Болдырева Н. И.	546
Большаков Г. Н.	797
Бондарева Н. В.	1084
Бондаренко К. І.	164
Бондарь В.	293
Бондарь О. (Бондар О.)	1118, (1163), 1459
Борздова С.	525

Борисевич В. К.	647, 733, 734, 735, 737, 850, 857, 1403, 1447
Борисенко А. И. (Борисенко О. I.)	(117), 118, (644, 681, 687), 689, (703), 704, 705, 706, 707, (708), 709, (710, 711)
Борисенко В. В.	1288, 1294, 1299, 1312, 1316, 1322
Борисюк Ю.	24
Бородин А. В.	42
Борщов О. В.	281, 1456, 1460
Бочин А. Ф.	579
Бочко А.	1305
Брагинский Б.	1144, 1145, 1146, 1147
Бреус С. В.	297, 1179
Брехин Н.	835
Брехов О.	822
Бугаенко О.	1078
Будко В. В.	816
Будько Г.	454
Буланенко А. Г.	611
Бурым В.	1113
Бусел Г.	1266
Буцкий Е. З.	108, 142, 1478
Бушманов Н.	508
Быстров Н. А.	2, 19, 194, 1517
Бычков С. А. (Бичков С. А.)	42, 89, 442, (550), 772, 968
Варварова Е. Н. (Варварова О. М.)	648, 1104, (1107), 1108, 1109, 1110, 1456, (1460)
Вартанян В. М.	1433
Василенко А.	318, 328
Василенко К. К.	444
Васильев В. А.	1170, 1173
Васильев В.	775
Васильев О.	1282
Васильченко К.	111
Васютін Л.	369
Вачасов Є. П.	1243
Ващук А.	491
Ведмедер А. Е. (Ведмедер А. О.)	1334, 1335, (1336), 1337, (1338), 1339, 1340
Вендин А. А.	1136

Виборнов В.	1259
Вильчавская С.	1167
Виноградов П.	160
Виноградський А.	757, 989
Винокуров Л. П.	1487, 1506
Висоцька О. Я.	1401
Витолс Э.	186
Вірський Б.	366
Владимирова И.	387
Власко В.	128
Внуков И. П. (Внуков І. П.)	(25), 526, 527, 969, (970), 986, 1042, 1050, (1239)
Волков А. И.	188, 1470
Волков В. Д.	786
Волкова А. И.	
Волкова Н. Д.	234, 888, 971, 1190, 1227, 1228, 1456
Волосюк В. К.	867
Воронин А.	391
Воронина Е.	432
Вороной А.	501, 1287
Ворошилов Ю.	376, 405
Вурье Л.	178
Выморков Н. В.	623
Выставкин В.	1269
Вяткин Л.	394
Гаврашенко Т. В.	797
Гагарін Ю. О.	460
Гадалін В.	476
Гайдачук В. Е. (Гайдачук В. Є.)	(25), (286), 428, (438), 673, 753, (889, 972, 973, 1386), 1390, 1391, 1446, 1447, 1452, (1456), 1466, (1471), 1477
Гайдачук А. В. (Гайдачук О. В.)	(41), 673, (674, 679, 764, 765, 974, 975)
Гайков А. А.	135, 707, 714, 732, 1331, 1337, 1342, 1346, 1350, 1354, 1358, 1363, 1366, 1369, 1371, 1376, 1447
Гакал П. Г.	976
Галенда М.	471

Галка В. Л.	551, 586
Галушка О.	536
Ганжа Е. П.	976
Гарин О.	492
Гаркуша А.	543
Гаташ В.	650
Геронимус Я. Л. (Геронімуc Я. Л.)	(666), 1447, (1450), 1467, (1485)
Гетманенко В. А.	552
Гетьман А. М.	1478
Гламаздин Ю. В.	587
Глебов И. (Глібов І. П.)	(162), 218
Глуценко С.	3, 160, 263, 408, 472, 1261, 1267, 1275, 1404, 1427
Голдаев И. П. (Голдаєв І. П.)	19, (718), 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, (726, 727, 728), 729, (820), 1505, 1506
Голдобеев В.	783
Голенко Д. Т.	184
Голинський Б. Л.	1450, 1467
Голобородько В. И.	1252, 1273, 1284, 1296, 1317
Головченко О. В.	666
Головчинер И.	852
Голуб В.	1244
Гончар А. С.	612
Гончаренко А. Д. (Гончаренко О. Д.)	859, (890)
Гончаров А. (Гончаров О.)	(370), 395, (465)
Горбенко В.	1276
Горбенко Г. А. (Горбенко Г. О.)	(710, 891), 976, (977, 1253)
Горбенко К. С.	78, 416
Горбенко С.	704
Горбик С. А.	611
Гордієнко В. І.	210
Гордієнко В. О.	1456
Горецкая А.	293
Горлов О. К.	1079, 1080
Горяинова В. П.	1431
Грацианский А. Н.	91, 92
Гребеников А. Г. (Гребеніков О. Г.)	19, 40, 42, 88, 139, 151, (251, 256), 257, 440, 603, 771, 1010, 1333, 1339, 1344, 1348, 1352,

	1356, 1360, 1368, 1373, 1379, (1386), 1389, 1391, 1420, 1468 1476, 1477, 1480
Гресь В. С.	1409
Грецов В. Л.	817
Гречка В.	489
Гречко Н.	1280
Грикуров М.	19, (37), 217, 273, 538
Гринченко А. М. (Грінченко А. М.)	388
Гришенчук С.	175, 236, 493
Гришин В.	570, 796
Грищенко В. Т.	225
Губаренко М.	627, (978)
Губин С. В. (Губін С. В.)	155
Губський О.	1460
Гур'єв А. Т.	682
Гуревич М.	1264
Гуренко В.	1247
Гурківський В.	199
Гуртовая А.	611
Гусар В. А.	1407
Гусєв К. Г.	788, 860
Гуськов В.	
Данов А.	1150
Данченко В.	653
Дедусенко Ю. М.	687
Деменко В. Ф.	25, 41, 573, 778, 892, 893, 942, 953, 979, 1389
Демченко А.	429, 431
Демченко В. Г.	1423
Денисюк В. Н.	584
Дергачев В. А.	1011, 1225
Дерновая В.	113
Дерюк В. И.	797
Джалалов А.	71
Дмитриев С. В. (Дмитрієв С.)	584, 589, 596
Добрик Л. С.	720
Долгов О.	306, 320
Долматов А. И. (Долматов А. І.)	(25), 259, 554, 868, (894, 895), 943, 954, (980, 981, 1460)
Домаєв Л.	1406
Донских И.	515

Дорошев А.	453
Доценко В. Н.	675, 760
Доценко П. Д.	896, 1450, 1467
Драгобецкий В.	69, 70, 72, 73, 74, 400, 401, 402
Драновский В. И.	614
Дрінфельд Г. І.	666
Дроботенко А.	576
Друзь В.	1069
Дубницький М.	1409
Дудник М.	369
Дусенко Д. І.	897, 982, 1240, 1270
Дыбский П. В. (Дибський П. В.)	(683), 688, 1421, 1466, 1468
Дядин В. А.	1236, 1440, 1475
Дяченко А.	1151
Дьома В. І.	549
Егоров М.	176
Елистратов С.	367
Епифанов С. В. (Єпіфанов С. В)	(259, 310, 311), 672, 851, (983, 1255, 1451)
Еремеева М. П.	1521
Еременко А. П. (Єременко А. П., Срьоменко А. П.)	1327, (1349), 1350, (1351), 1352
Еременко В. (Єременко В.)	539, 1403
Еременко В. М. (Срьоменко В. М.)	1305, 1311, (1456)
Ерохина Т.	525
Ершов В. Н. (Єршов В. М.)	(684, 686, 712), 713, 714, (715, 716, 717, 1411)
Єлдишев М. М.	1417
Єромицький П.	352
Жданов А. А. (Жданов А. О.)	(555), 590, 797, 1479
Жебель Ю. И. (Жебель Ю. І.)	(25), 284, 1209, 1237, 1238
Желдоченко В. Н.	42
Желязков Е. П.	591
Жигулина Е.	1325
Житник Л. В.	742
Жолковский С. Я.	1468
Жужома Л.	1425
Жуковський М. Є.	3, 644, 683, 690, 694, 696
Журавлев В. Н. (Журавльов В. Н.)	761, (765)

Заболотный А. В.	1011
Зайка О. А. (Зайка О. А.)	1308, (1460)
Зайцев А.	179
Зайцев В. Є.	253, 1456, 1460
Залевский В. М.	623
Заржевський Н.	1400
Зарубина Л. К.	1425
Затучная М. А.	1458
Заярин В. М.	1392
Заяц В. И.	592, 792
Зеленина Е.	738
Зеленский А. А. (Зеленський О. О.)	(754, 755), 867, (898, 984), 1462, 1476
Зеленский Г.	456
Зеленухин А. И.	583
Зелинский Ю. (Зелінський Ю.)	312, (313, 314, 315, 321), 325
Зильберман Б. М.	611
Зимовин А. Я.	985, 1051
Зиненко Ю.	435
Золина Л.	1431
Золотухин В. К.	640, 641
Золочевська Т.	452
Зорик В.	779
Зубов Н.	1444
Иванов В.	1160
Иванов Д. С.	1159
Иванов Ю.	49
Иванова В. (Иванова В.)	187, (263, 264, 265), 270, 277, (371), 420, (466, 472), 499, 511, 537, 721, 724, 1076, (1140, 1243, 1262, 1397, 1404), 1428, 1432, 1441, 1442
Іваницька А.	1253
Ивашина С.	235
Иващенко А.	1271, 1277
Ивченко А. Г.	790, 1203
Ивченко Е. Н.	347
Игнатенко П. Д.	611
Игнатъев Н. И.	108, 142, 569, 1059, 1478
Игнатъев С.	356
Изюмский П.	436

Илюшко В.	219
Илюшко В. М. (Ілюшко В. М.)	(25), 869, (899, 900), 944, 955, (987, 988)
Ищук Л.	269, 1439
Ігнатенко О.	473
Ільїнський В.	718
Іоничева Л.	1396
Ісаєнко В.	369
Кабарухін В.	1164
Кадигроб Т. С.	347
Кадишев О.	1263
Калашников А. А.	583
Калеберда В.	1410
Каледін В. О.	1419
Калинин К. А. (Калінін К. О.)	42, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, (104), 105, 106, 107, 108, 109
Калинина Н.	103
Калиниченко Д.	1297
Кандыба В. (Кандиба В.)	231, 836, (843)
Канунников Є. Т.	162, 166
Капитанова Л. В.	42
Карабская М.	540
Карпенко В. Д.	614
Карпов Я. С.	25, 38, 41, 240, 241, 244, 245, 247, 252, 253, 255, 673, 901, 989, 1374, 1452, 1471, 1480, 1521
Касьян В. Г.	1458
Касьянов Ю.	342
Катаргіна В.	1139
Качеровский В. М.	1412, 1430
Качкар И. В. (Качкар І. В.)	(370), 406, 433, 436, 447, 677, 1391
Качур П.	448
Кашуба Б. П.	576
Кащенко Б.	1283
Кеглевич С. В.	1478
Кива Д. С.	594, 624, 1393
Кириленко В. А.	1410

Кириллов С.	180
Кириллова В.	188
Кириченко В. В.	25
Кириченко Л.	322
Кирюшко В. И. (Кирюшко В. І.)	(902, 990, 991), 1464, 1465
Клева А.	658
Клименко А.	417
Клименко А. П.	665
Клюев П. А.	792
Кобрин В. Н. (Кобрін В. М.)	42, (903), 956, (992, 993, 1460)
Коваленко А. Н.	583
Коваленко В.	1380
Коваленко П. И.	1011
Коваль В.	712, 1411
Ковальский Б. С.	1504, 1505, 1506, 1507
Ковпак И.	1271, 1277
Ковтун Д.	1507
Кожина Т.	502
Кожухов В. Д.	25, 870, 904, 905, 945, 957, 994, 995
Коленов Н. П.	178
Колесников Л. А. (Колесников Л. О.)	(749), 750, (751, 752), 753
Колесникова А.	776
Колесникова Т. М.	25
Колесова В. Г.	1088
Коллеров В. В.	748
Колодезный А. Г.	595
Коломиец В. А. (Коломієць В. А.)	(162), 1519
Коломиець Т.	1402
Колядко О.	354
Комиссар О. Н.	623
Коновалов Н.	1278, 1312
Кононенко В.	5, 94, 143, 326, 740
Кононенко В. Г.	4, 9, 10, 63, 65, 645, 649, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 782, 818, 821, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1405
Кононенко О. Д.	622, 627
Коншина Л. П.	64, 384, 742
Конюхов С. Н. (Конюхов С. М.)	614, 799, 906, (996), 1479

Копачевський М. Д.	666
Копыл В. К.	575
Копылов В. А. (Копилов В. О.)	(25), 631, (907, 908), 909, 946, 958, (997, 998, 1460)
Копычко В.	1124
Копычко Ю.	1124
Корженевский А. В.	412, 1432
Корнет І.	812
Корниенко О. А.	626
Корнілов Г. Л.	1456
Коробова Е.	522, 1192
Корогодский Ю.	46
Корольков И. И.	192, 1469
Коростелёва Е.	272
Короткий Д.	528
Корсунский В.	694, 768
Костенко И. К.	56, 60, 75
Костенко С. И. (Костенко С. І.)	1102, 1115, (1116, 1117), 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129
Костіков О. М.	708, 711
Костин О. И.	611
Костюк Г. І.	910, 999, 1000
Костюк Д. И. (Костюк Д. І.)	(1483), 1484, (1485), 1490
Котельников В.	1362
Костюков Я. Х.	1497
Котляр Г. С.	1416
Котов В. А.	862
Кочарян О. С.	1001
Кошевой Н. Д. (Кошовий М. Д.)	(911), 1002, (1003), 1011, 1044, 1052
Кошелев Н. Н.	671
Кошовий Г. І.	1318
Кошавець П. Т.	666
Кравец А. С.	1334
Кравцов Н.	494
Кравцов П.	485
Кравченко И. Ф. (Кравченко І.)	584, 596
Красильников П. П.	1341, 1342, 1343, 1344
Красильщиков А. П.	79, 422
Краснопоясовський А.	1412

Крашаница Ю. А. (Крашаниця Ю. О.)	(666), 700, 761, 762, (764, 1004)
Кретов А. В.	42, 439
Кривко Т. С.	1476, 1477, 1480
Криворучко С. Н.	1313, 1319, 1323
Кривошеев С.	1289
Кривущев М. П.	392, 396, 415, 418, 1272, 1292
Кривцов В. С.	23, 25, 26, 37, 39, 41, 42, 44, 89, 104, 127, 141, 198, 202, 243, 245, 246, 251, 253, 256, 427, 438, 442, 526, 548, 557, 563, 579, 585, 604, 606, 613, 633, 661, 666, 667, 674, 696, 699, 708, 711, 716, 717, 726, 727, 733, 735, 746, 748, 751, 752, 754, 755, 756, 760, 761, 769, 770, 772, 793, 800, 878, 894, 912, 917, 919, 939, 962, 965, 970, 975, 977, 979, 987, 992, 995, 1001, 1003, 1005, 1008, 1012, 1016, 1020, 1023, 1025, 1027, 1029, 1034, 1037, 1039, 1080, 1082, 1092, 1107, 1116, 1133, 1163, 1176, 1186, 1224, 1227, 1239, 1307, 1330, 1332, 1336, 1338, 1341, 1343, 1345, 1347, 1349, 1351, 1353, 1355, 1357, 1359, 1364, 1367, 1370, 1372, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1385, 1387, 1389, 1391, 1394, 1395, 1450, 1467, 1521
Кривцов О. С.	557
Крикуненко А.	574
Крицин Г.	596
Кроль А. А.	1468, 1488, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495
Ксандров Д. Н.	1497, 1498, 1506
Кузнецов А. Ю.	248, 861, (1006)
Кузьменко Е. Я. (Кузьменко О. Я.)	634, (1133, 1134, 1176, 1453, 1456, 1460)
Кузьменко Л. О.	25

Кузьмин В.	512
Кузьмин С. И.	1468
Кузьмина Л. М.	126
Кузьмінов Ф.	316
Кулага Е. С.	597
Кулешов В. И.	761
Кулик А.	191
Кулик А. С. (Кулік А. С.)	(25), 250, 871, 913, 914, 947, 959, 1007, (1008, 1009), 1045, 1046, 1053, 1087, (1460)
Кулишова И. В.	1036
Кулішов В.	1414
Кулішова І.	826
Курдыбайло Г. Е.	187
Куриленко Л. Я.	1396
Курило І.	266
Куриш Э.	520
Курочка Г. П.	1406
Кухарчук И.	1300
Кучма Л. Д.	299, 304
Кучмиев В. (Кучмієв В.)	(266), 486
Кушнарченко С. Г.	746
Кушніров О.	211, 1248
Лавро Н. А. (Лавро М. О.)	(558), 598
Лаврова Н.	397, 407, 419
Лагутин О.	351
Лазарев А. А.	1468
Ламм М. М.	11, 1498, 1504
Лампетов П. В.	1502
Лапенко З. В.	1424
Латенков Г. Т.	190
Лахиялов А.	513
Лебединский М.	351
Лебединський О.	827
Левицкая Е.	629
Левченко С.	275
Левчук А. Г.	19
Лемешев К.	657, 818
Леонидова О.	872, 873
Лепихин П. П.	599
Лещенко Н.	1426

Липинский Л. Е.	350, 365, 372, 374, 380, 382, 1292
Лисенко Е. В.	1455
Литвин Л.	190, 266, 1099, 1188, 1191, 1199, 1419, 1433, 1440
Литвин О.	3
Литвинов А. А. (Литвинов О. А.)	1327, (1399)
Литвинов А.	167, 323
Литовський Л.	844
Лифановский Г. В.	614
Лиходей В. (Лиходій В.)	57, (62)
Лихошерст В.	503
Лищук И.	192, 232, 268, 408, 487, 504, 856, 1193, 1273, 1435, 1449
Ліщук О.	165, 467, 1256, 1257
Лозгачев Г.	1299
Лозино-Лозинский Г. Е.	110, 111, 112, 113, 114, 115
Ломако В.	468
Лонський В. І.	559
Лопатін О.	1401
Лосев Л. И.	42, 862
Лосьев В.	411
Лоян А. В.	671
Лукин В.	332, 659, 1436
Лукьянова Э. И.	1105
Луперенко О.	500
Лученко О. А.	800
Лучшев П. А.	809
Лысенко А. И.	1036
Лысенко В. Г.	611
Лысов А.	1439
Любивий В.	469
Люкевич Д. А. (Люкевич Д. О.)	1327, (1353), 1354, (1355), 1356, 1497
Люлька А. М.	116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130
Люшнин В. П. (Люшнін В. П.)	357, (381), 426
Люшня А. А.	42
Магальник Б.	1141
Магула В.	488, 495
Мазниченко С. О.	1405

Макаров А. Н.	1496
Макаров Ю. В.	78, 416, 437
Макаров О.	1234
Макеев О. I.	751
Максютенко В.	1028
Малашенко Л. А. (Малашенко Л. О.)	(25), 42, (205), 819, 832, 837, (845, 853), 874, (915), 916, 948, 1331, 1337, 1342, 1346, 1350, 1354, 1358, 1366, 1371, 1376, 1382, (1385, 1387, 1388, 1391), 1394, 1447, (1454, 1463), 1466, 1473
Малашенко А.	1290
Маликов В. Н.	1438
Малюк Г. В.	560
Мамедов О. С.	600
Манжос П. С.	1445
Маркелова С. Н.	1369, 1447
Марков С.	432
Марков В.	470
Мартынюк А.	854
Марущенко С.	349
Марченко С.	514
Масленников Н. А. (Масленников М. А.)	(1357), 1358, (1359), 1360
Маслов М.	81
Матусевич В. А.	601
Меглинский В.	436, 443
Медведь О. В.	678
Мексин М. А.	576
Мелекесцев А. I.	917
Мельник В.	409
Мертикаров А.	385
Мец В.	431
Мешков О.	181
Мещеряков О. М.	748
Мигаль В.	1426
Микоян С. А.	114
Милькевич Е.	847
Минов Л.	50
Минченко Ю.	1281, 1310
Мирная Е. В.	1087
Мироничева Н.	489

Мирошкин А. М.	602
Мирошниченко А.	294, 303, 1324
Мисабишвили И.	521
Михайлов А. Г.	348
Михеева В. В.	695
Мишкіс А. Д.	666
Мірошниченко Г. О.	1454
Мовчан Л. П.	183
Моисеенко М. Н.	1521
Мойсеєнко М.	1165
Мокляк С.	525
Морголенко А. С.	748
Моргун М.	477
Мороз П.	159, 161, 195, 317, 662, 1131
Морозова Л.	162
Мотора Ю.	1143
Музика Н.	168, 478, 838, 1142, 1187, 1420
Мундштуков Д. А.	686, 696
Муравченко Ф. М.	561, 575, 596, 624, 626
Муравьев Ю. Т.	790
Мурашко В. М.	562, 604, 794
Мусаева Ш.	298
Мухоркин Д.	1306
Мушловин О.	523
Мысниченко В. П.	624
Мыцко Е.	1320, 1326
Мялица А. К.	84, 105, 136, 624, 795, 1329
Набатов А. С.	19, 40, 88, 137, 139, 145, 146, 150, 151, 152, 257, 440, 603, 701, 771, 1010, 1333, 1335, 1339, 1340, 1344, 1348, 1352, 1356, 1360, 1368, 1373, 1379, 1468, 1515
Надточій М.	163
Найдовский В. (Найдовський В.)	358, (361)
Наритнік Я.	479
Нат В.	370, 386
Науменко А. М. (Науменко О. М.)	(919), 1011
Науменко О.	828
Науменко П.	503

Науменко П. О.	801, 807, 1012
Невяжский Я. И. (Невяжський Я. І.)	(1400), 1461
Незым В. Ю.	127
Некрасов Б.	1073
Неман И. Г. (Неман Й. Г.)	35, 42, 52, 58, 68, 80, (131), 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, (141), 142
Нестеренко А.	432
Нестеров А. Ф.	786
Нечипорук Н. В. (Нечипорук М. В.)	(25, 41), 1077, (1081, 1082, 1083, 1092)
Нечитайло Є.	1071
Нечитайло К.	811
Нижегородов А. М.	607
Никитин И.	417
Никитин С.	660
Николаев А. Г. (Ніколаєв О. Г.)	614, 627, (666, 920, 1013, 1014, 1015, 1016)
Нитка С.	1293
Ніколаєнко Ю.	1415
Німець П.	327
Новиков А. В.	614
Новиков В.	398, 1429
Носенко М.	459
Овсянников Н. Н.	611
Оганесян А.	1315
Оглобліна І.	375
Олейник А.	655
Олейник И. В.	1476, 1477, 1480
Олександров М.	643
Олександров С.	212
Олексійський К.	460
Оленин В.	1279
Олійник В.	829
Омельченко В. И.	574
Омельченко Е.	274
Онопченко Н. И.	606
Оранский А. И.	671
Осадчук И. А.	607
Осиевский А. Г.	1036
Острянский М.	354

Осыпа И. А.	529, 530
Офицеров Д.	226
Охотін С. В.	310
Павленко В.	386
Павленко Г. В.	1415
Павленко І.	811
Падалка В. Г.	921
Паначевный Б. И. (Паначевний Б. І.)	19, 220, (793), 986, (1239)
Пархоменко О. М.	174, 182, 1036
Пархоменко С.	430
Парщик С. А.	544
Паценкер Б.	369
Пашков О.	482
Пелых В. К.	82, 102, 556
Першин О.	307, 330
Пестерева И. А.	1183
Петленко З. І.	1402
Петренко В.	298
Петров А.	1152
Петров (Горбенко) Г. Е. (Петров (Горбенко) Г. Ю.)	(685), 1329, (1330), 1331, (1332), 1333
Петухов І.	259
Печерский А.	490
Пилипко А.	517
Пильгук А.	785
Пильник О.	363
Пинчук В.	345
Пиротти (Піротті Л. М.)	(143), 1497
Писанка И.	1148
Питя И.	1112
Пихтовников Р. В. (Піхтовников Р. В.)	1, (730), 731, 732, (733, 734, 735), 736, 737, 738, 739, (826), 1504
Пишулов В.	505
Пищухина О. А.	295, 1085
Підсосонна Т.	1253
Піскорж В. В.	922
Планковский С. И.	791
Подлесный Н. (Подлесний М. І.)	1219, (1220)
Подоляк С.	1314

Поздняков П.	388
Полевичок Е. П. (Полевичок Є.)	(820), 1442
Поляков А.	811
Поляков Е. П.	579
Пономарев А. Н.	123
Пономарев В. И.	547, 867
Попов В.	309, 830
Попова М. В.	278
Порва В.	524
Порембский В.	274
Поскотін А.	1249, 1250
Потапенко О.	811
Предко В. О.	563
Прилуцкая А. Е. (Прилуцька А. Є.)	288, (1017), 1084, 1168
Прокопенко А.	1181
Прокопович В.	1416
Пронина Е.	1457
Проскура Г. Ф.	150, 644, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702
Протченко И.	399
Проценко В. С.	666, 1460
Проценко О. П.	283, 1207
Прус Н.	1268
Прядкін К.	766
Пщедромирский В. Ф.	191
Пьянков А. В.	1521
Рабкин В. И.	546
Радченко Ю. Н.	579
Райнберг Я. Л.	159, 160, 161, 171, 172, 181, 185, 195, 200, 469, 470, 472, 493
Рачук В. С.	794, 802
Рвачев А. Л.	186, 1426
Рвачов В. О.	666
Ревенко В.	1241, 1242
Редько А. А.	42
Решетников В. В.	353, 448
Решетняк Т.	1258

Ридченко В.	156
Рижов М. Д.	162
Рогальська О.	308
Розанов С. Ф.	786
Розов В. И.	149
Романенко П.	483
Романенков Ю. А.	1036
Ронкіна Л. І.	666
Россоха О.	262
Руденко Л.	457
Русин М. Ю.	608
Рыженко А. И.	1468
Рябков В. И. (Рябков В. І.)	(27), 42, 66, 68, 238, 239, (923), (1018), 1447, 1468
Сабелькін В.	1404
Савельев А. С.	1216
Савин А.	1291
Савин А. П.	177
Савин В. С. (Савін В. С.)	22, (28), 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 80, 100, 101, (104), 110, (121), 125, 132, 134, 400, 401, 402, 425, (690), 693, 706, 725, 731, 745, 750, 786, 865, 1446
Савченко А.	327
Садовничий С. Н.	1468
Самойлов В.	1235
Самойлов В. Я.	1019
Самойлович С.	144
Самофалов С.	333
Самсонян В.	1161
Саприкін В. М.	1020
Саруфанова І.	1137
Сафонова Е. Ю.	42, 109, 444, 449, 1212
Сафронов Я. В.	25, 875, 975, 924, 925, 949, 960, 1021
Свердличенко Т. А.	1089
Свиридов А. Г.	623
Свищ В. М.	564, 570, 579, 609
Свищев Г. П.	21, 98, 99, 124, 133, 692
Селезов И. Т.	575

Семенов В. П.	876
Семенчин В. О.	1253
Семішов М. І.	1022
Серафимович В. Ф.	613
Сергеева К.	1098
Сергеев В. М.	926
Сергеев Ю.	410
Серебряков А.	1295, 1303,
Сериков П.	1437
Сетракова Я. А.	347
Сидаченко А. А. (Сідаченко О. А.)	(25), 1474
Сидоренко В.	332
Сизонов П.	1282
Сикульский В. Т. (Сікульський В. Т.)	(25), (41, 261, 310), 803, 877, (928), 950, 951, 961, (1023), 1054, 1521
Симаков Б. Л.	55
Симбірський Д. Ф.	927, 1429, 1451
Симонов В.	461
Сироджа И. Б. (Сіроджа І. Б.)	(929), 1024, (1025), 1060, (1454)
Ситенький М.	480
Сич А. М.	549, 581
Сичень В.	358
Скляренко М.	1413
Скляров А.	1284
Скорodelов В. А.	114
Скрипка А.	509
Скрипочка Ю. А.	82, 102, 556
Скрылева А.	1459
Слесарев Б. А.	227
Смыслова Л. А. (Смислова Л. О.)	1101, (1103)
Смоляков А. В.	769, 1468
Смоляков А.	343, 411
Собко О. П.	565, 610
Соболев Д. А.	85
Совенко А. Ю.	29
Согалов Л. М.	1482
Сойфер А. М.	1497, 1507
Соколов А. Ю. (Соколов О. Ю.)	(930), 1026, (1027), 1043, 1055, (1061)
Соколов В. А.	583

Соколов Ю.	(930), 1430
Соловйов О. І.	666
Солодовников Д.	128
Солодянкін С.	1404
Соложенец С.	436
Сорокин А. А.	579
Сороченко Н. И.	1448
Сотников В.	216
Стельмах В. О.	1405
Стельмах В.	642
Степаненко Г. А.	572
Степаненко В. Н.	292
Степанов Ю.	839
Степанушкин Н. П.	671
Степурина Ж.	518
Стерлигов Ю.	355
Стефановский П. М.	54
Стороженко Г. А.	176
Стрельников Ю.	1259
Стриженко В.	223
Ступак В. И.	564
Судак Д.	337, 855
Сухарев В. Н.	1289, 1297
Сухобрус А. А.	250, 1028, 1056
Сухов Г. С.	1507
Сухомлинов А.	445
Сухоробрий В. Г. (Сухоробрий В. Г.)	249, (931, 1029)
Сытник В.	1204
Тараканов О.	1245
Таран А. О.	1030
Тарапов И. Е. (Тарапов І. Є.)	(593), 624
Тарасов Н. М.	575
Твердый А. К.	1182
Терновой Н. Н.	1468
Тернопол Е.	197
Тимошенко В. Я.	1408
Тімченко О. М.	1138
Тихов М. М.	666
Ткаченко Н. М.	1111, 1476, 1477, 1480
Ткаченко В.	209, 228, 840
Ткаченко В. А.	611, 804

Ткаченко Ж.	404
Ткаченко Я.	814
Ткачов В. О.	549
Токайская Е. И.	272, 421, 859, 1156, 1158, 1445, 1521
Токарев В.	380
Толмачева Т. И.	1428
Толубець О.	1166
Тондий Л. Д.	1232
Торохтий А.	1321
Третьяк Е.	299
Третьяков Г.	1246
Трифонов А. К.	613
Трофімов К. Б.	932
Тукьянов В.	374, 382
Тупало В.	412
Тупикин М. Ф. (Тупікін М. Ф.)	(165), 170
Туров В. О.	933, 1031
Тюрева Т. В.	286, 289, 290, 296, 300, 301, 304, 349, 450, 620, 1217, 1230, 1231
Уваров А.	1315
Уграїцький М. Т.	1250
Усов И.	1075
Усов І. І., Усов І. Г.	934, 1032
Успенко В.	1072
Фаворский Ю.	496
Фалькович С. Є.	756
Федоренко В.	1438
Федоренко И.	1286
Федоров А. А.	82, 102, 556
Федоров В.	1138
Федоров Н.	1285
Федоров О.	514
Федорова Л. Р.	739
Федорович О. Е. (Федорович О. Є.)	(25), 29, 33, (668, 669, 670, 935, 1034), 1033, 1048, 1057, (1455)
Федотов М. Н.	42, 89, 442, 772
Федченко М.	313
Федько В.	338

Фирсов А. И.	115, 130, 170, 171, 172, 173, 185, 198, 201, 202, 203, 236, 446, 612, 622, 702, 729, 1136, 1215, 1218, 1469, 1470, 1472 474
Фісюн О.	474
Фомічов П. О.	936, 1035, 1253
Фортинов Л. Г. (Фортінов Л. Г.)	(558), 598
Фролков А. И.	613
Фролов С. Д.	14, 19, 213, 697, 743, 1447
Фурманов К. К.	1441
Фурса Ю. Г.	175, 180
Фурсов А. П.	549, 660, 722, 793
Халін В.	823
Харченко В. С.	1037, 1038, 1460
Харченко В. Г.	584
Хільченко А.	749
Хлебников Г. А. (Хлєбников Г. А.)	(1345), 1346, (1347), 1348
Хлопяник В.	462
Хмелев А.	1126
Хмыз Г. Г. (Хмиз Г. Г.)	42, (383), 413, 424
Холявко В. И. (Холявко В. І.)	(937), 938
Хомич А. Б.	414, 1310
Хохлов Б. О.	566, 615
Христофоров В.	1068
Хроменко Т. Г.	1114
Цандер Ф. А.	656
Цветков В. Т.	1508
Цвиндина В. И. (Цвїндіна В.)	(458, 463, 853, 1381), 1449
Цвиндин К. (Цвїндін К.)	1188, (1260)
Цепляев А. Н.	526, 527
Цепляева Т. П. (Цепляєва Т. П.)	(25, 32), 35, 42, 58, 59, 63, 64, 65, 68, 83, 87, (141), 221, 384, 526, 527, 832, (1414)
Циганов В. П.	1365
Чайи Г.	519
Чайников А.	177, 340, 344
Чепурной Н.	1302
Черановский О. Р.	42, 767, 1466, 1468
Чередник А.	1221, 1222
Черепашук Г. А.	1011

Черепашук Г. О.	1224
Черепенников Б. О.	233, 1414
Черепеннікова А. О.	1398
Черкасов В.	359
Чернецкий Н. М.	1464, 1465, 1474
Черниенко В.	343
Черникова Е. В.	1036
Чернилевский Н.	654
Чернов С. К.	808
Чернявский Н.	97, 1132
Чивурин А. (Чівурін А.)	274, 1148, 1153, 1154, 1155, 1157, (1163), 1196
Чигирев Ю. В.	613
Чистохин А.	1286
Чопенко С. А.	173
Чуйко В. М.	567, 569, 619, 624
Чумак В. Н.	1521
Чумаченко И. В. (Чумаченко І. В.)	1036, (1039, 1040)
Чухрай А. Г.	1041, 1049, 1058, 1087
Шавров В. Б.	61, 77
Шалигіна В. І.	1397
Шараев А.	514
Шаронов В. Б.	1279
Шатов В.	506
Шатов О.	475
Шафигуллин М. И. (Шафігуллін Р. І.)	1321, 1325, 1444, (1453), 1472
Швецов К. И.	1498
Швецова Л. И.	293, 616, 624
Шебанов І.	24
Шевель В. В.	249
Шедченко А.	623, 810
Шелобанова Е.	339
Шепелева А.	324
Шереверенко А.	393
Шестопал І.	1406
Шеховцов А. Д.	617
Шибает В.	481
Шибитов А.	507
Шинкар С.	214
Шишка В. В.	1096
Шишкин С. Н.	1482

Шишков В.	383
Шкараев С. В.	547
Шкараев С.	1253
Шквыря Н.	434
Шкромада В.	430
Шнитман В. С. (Шнітман В. С.)	(5), 63, 65, 94, (143)
Шнякин В. Н.	614
Шовкопляс Ю. А.	614
Шоломов А. М.	1398, 1461, 1465, 1474
Шошин Ю. С.	25, 44, 554, 939
Шпилевой В.	497
Шуба Е. Ю.	1476, 1477, 1480
Шувалов Д.	274, 1196
Шулещенко А. М.	611
Шульга В. А.	614
Шульженко П. Ф.	568, 618
Шун М. С.	1496, 1507
Щербаков И.	510
Щербина В.	777
Щиров І.	153
Эпштейн А. И.	197, 1443
Юзефов С.	1074
Юрѣва В.	228
Яковлев А. И. (Яковлев О. І.)	(703), 787, (811), 863, 864, 1422, 1458, 940
Яковлев Л.	157, 158
Якушин Г.	484
Ялинич Ю.	316, 341
Яловкин Б. Д. (Яловкін Б. Д.)	(168, 1413), 1437
Яльницький Л. Ф.	726, 727, 728
Ясинський Ф. Г.	169, 1418
Яценко В. А.	1468
Яценко С. В.	1405
Яшин С. А.	1468
Яшина Е.	250
Яшина Е. С.	1226

Оглавление

Вступление	3
Вопросы общей истории института.....	4
Летательные аппараты ХАИ довоенного периода.....	11
Конструкторы.....	19
<i>Калинин Константин Алексеевич</i>	19
<i>Лозино-Лозинский Глеб Евгеньевич</i>	22
<i>Люлька Архип Михайлович</i>	23
<i>Неман Иосиф Григорьевич</i>	25
Деятельность Харьковской группы по изучению реактивного движения.....	27
Участие коллектива института в Великой Отечественной войне..	29
Учебно-воспитательная работа университета.....	37
Учебный центр САД/САМ/САЕ	44
Студенчество	45
Научно-исследовательская работа студентов	51
Студенческое конструкторское творчество	57
Стройотрядовское движение	72
Выпускники ХАИ.....	84
Международная ассоциация выпускников ХАИ.....	100
Научно-исследовательская деятельность института	101
Основоположники научных школ ХАИ	109
<i>Проскура Георгий Федорович</i>	109
<i>Борисенко Александр Иванович</i>	112
<i>Ершов Владимир Николаевич</i>	113
<i>Голдаев Иван Прохорович</i>	114
<i>Пихтовников Ростислав Вячеславович</i>	116
<i>Кононенко Вадим Григорьевич</i>	118
<i>Колесников Лев Александрович</i>	119
<i>Баржин Владимир Яковлевич</i>	120
<i>Фалькович Савелий Еремеевич</i>	121
<i>Артеменко Николай Павлович</i>	121
Аэродинамический комплекс	122
Научно-исследовательский институт проблем физического моделирования режимов полета самолетов (НИИ ПФМ).....	123

Учебная и научная деятельность факультетов	132
Административно-хозяйственная работа.....	158
Культурно-просветительная работа	162
Научно-техническая библиотека	162
Литературное творчество студентов.....	164
Музей ХАИ	166
Художественная самодеятельность	167
Традиции и праздники университета.....	174
Довузовская подготовка.....	179
Аэрокосмический лицей ХАИ	180
Общественные организации	181
Спортивно-массовая работа	182
Персоналии	195
Ректоры ХАИ.....	195
<i>Петров Григорий Ефимович</i>	195
<i>Ведмедер Андрей Емельянович</i>	196
<i>Красильников Петр Петрович</i>	197
<i>Хлебников Григорий Андреевич</i>	198
<i>Еременко Анатолий Петрович</i>	198
<i>Люкевич Дмитрий Александрович</i>	199
<i>Масленников Николай Арсеньевич</i>	200
<i>Кононенко Вадим Григорьевич</i>	201
<i>Березюк Николай Тимофеевич</i>	202
<i>Кривцов Владимир Станиславович</i>	203
О. К. Антонов и Харьковский авиационный институт	204
Ученые, преподаватели, сотрудники	206
Книги, изданные в ХАИ до 1940 года	219
Рекламные издания.....	222
Указатель летательных аппаратов ХАИ	225
Именной указатель	228

Довідкове видання

**Олійник Ірина Вікторівна
Гресь Вікторія Сергіївна
Ткаченко Надія Михайлівна
Павленко Віталій Миколайович**

Історія ХАІ
(Російською мовою)

Редактор А. М. Ємленінова
Технічний редактор О. О. Главатий

Зв. план, 2011

Підписано до друку 09.03.2011

Формат 60x84 1/16. Папір офс. № 2. Офс. друк

Ум. друк. арк. 14,2. Обл.-вид. арк. 16. Наклад 100 прим.

Замовлення 74. Ціна вільна

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
61070, Харків-70, вул. Чкалова, 17
<http://www.khai.edu>
Видавничий центр «ХАІ»
61070, Харків-70, вул. Чкалова, 17
izdat@khai.edu

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції, серія ДК № 391, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України від 30.03.2001р.